

БАНКА ДСК АД

**Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2023,
доклад за управлението и дейността,
декларация за корпоративно управление,
нефинансова декларация
и доклад на независимите одитори**

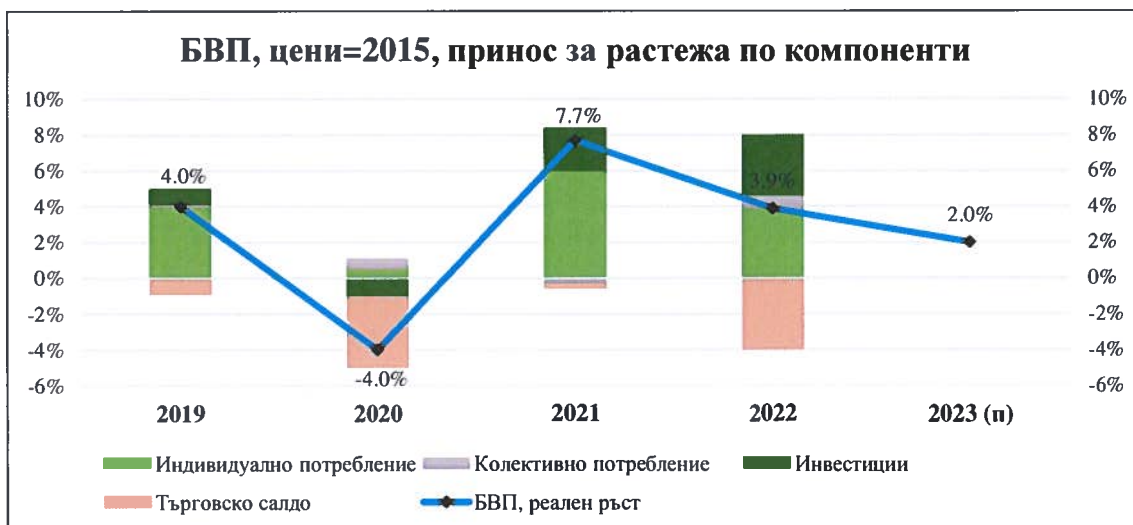
БАНКА ДСК АД
Доклад за управлението и дейността на
Банка ДСК АД
за 2023 година

Макроикономическа среда

Разширяване на военните действия в световен мащаб, продължаващият инфлационен натиск и високите лихвени проценти са само част от факторите, които оформят изминалата вече 2023 година. Всичко това доведе до слаб икономически растеж на повечето водещи икономики в света, подтиснати както от слабо вътрешно, така и от външно търсене. Икономическата несигурност продължи да властва през цялата година, до голяма степен захранвана от продължаващите и разширяващи се военни конфликти из цял свят. Увеличаващите се разходи за отбрана подкрепят военната индустрия, но за сметка на ограничения в инвестиционната дейност в други сектори. Въпреки това, потреблението на домакинствата не отчете сериозен спад и подкрепи отслабеното производство. През 2023 г. цените на енергийните ресурси показаха стабилизиране като най-важният бенчмарк за това – петрол тип „Брент“ отчете спад с близо 18% спрямо 2022 г. Намерението на ОПЕК+ да повлияе на международната цена на петрола в посока нагоре не се осъществи до голяма степен поради увеличеното производство на шистов газ от страна на САЩ и това върна обратно баланса между международното търсене и предлагане. Стабилната цена на петрола частично допринесе за отчитане на низходящата динамика на потребителските цени в световен мащаб през 2023 г. Продължаващата рестриктивна парична политика на централните банки също повлия на инфлационния процес позитивно чрез осъществено финансиране и охлаждане на кредитния пазар.

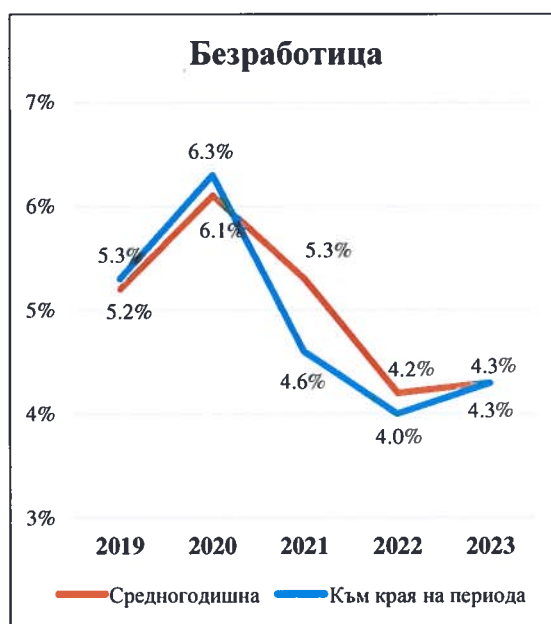
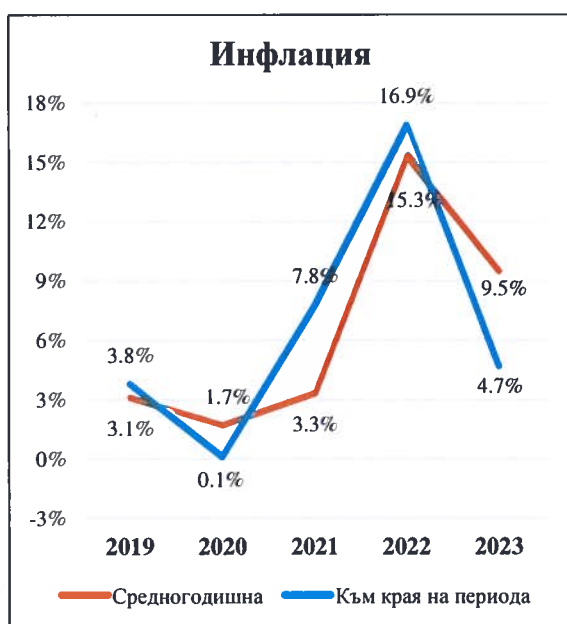
България като малка и търговско ориентирана икономика преживя през 2023 г. всички характеристики на международната среда. Цените на потребителските стоки продължават да се увеличават, но със значително по-ниски темпове, цените на енергийните ресурси се стабилизират, лихвените проценти също се увеличават в синхрон с провежданите рестриктивни политики от страна на Европейската централна банка и Българска народна банка. България преминава зимния отоплителен сезон 2023-2024 сравнително спокойно, благодарение на по-ниските цени на електроенергията и природния газ, въпреки увеличения риск от ескалация на военните конфликти в Близкия изток и влиянието, което могат да окажат върху международните цени на енергийните ресурси. Средногодишната цена на електроенергия в България за 2023 г. е 204 лв./kWh и намалява на годишна база с близо 60%. Природният газ също намалява своята средногодишна цена с 53% от 178 лв./MWh на 84 лв./MWh. По-ниската цена на природния газ е в резултат на диверсификация на доставчиците като основен фактор за определяне на благоприятните цени е доставката на азерски природен газ, доставян по интерконектора „България – Гърция (IGN). Българският енергиен сектор отчита няколко сътресения в производствените мощности и заедно с въглищните централи повлияха и ще продължат да влияят негативно върху конкурентоспособността и през 2024 г. Българското производство на електроенергия от абсолютен нетен износител се превърна в няколко краткосрочни моменти в нетен вносител на електроенергия от региона, което може да се поправи само чрез целенасочена дългосрочна енергийна програма с въглеродна неутралност.

БВП (експресни оценки, сезонно изгладени данни) отчита годишен ръст от около 2.0% през 2023 г. като намалява спрямо последните няколко години в продължение на охлаждането на икономическата активност не само в България, но и в повечето основни търговски партньори на България и най-вече държавите членки на Еврозоната като Германия и Италия. Крайното потребление като основен двигател на БВП остава с позитивен принос и през 2023 г. основно захранван все още от инфлационния натиск и двуцифреното увеличение на работните заплати в публичния и частен сектор. Инвестициите в страната остават под своя дългосрочен потенциал като очакванията са в средносрочен план да се доближат до потенциала си основно поради участието на България в Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ). Ръстът на инвестициите за 2023 г. е 2.6% спрямо година назад. Търговското салдо на България отчита отрицателно салдо и през 2023 г. като износът и вносът отбелязват намаляване спрямо 2022 г. като основно се дължи на отслабено външно търсене на български износни стоки, по-ниска цена на електроенергия в региона, няколко съществени аварии в енергийното производство и спорни решения около дерогацията на руски петрол.

Възстановяването на икономиката от Ковид-19 и руската инвазия в Украйна са основните двигатели за създаването на цялостна инфлационна криза не само в България, но и по света. Инфлацията в България от 3.3% в края на 2021 г. се покачи до 16.5% през март 2023 г. (ИПЦ, предходните 12 месеца=100). През първите няколко месеца на оформяне на инфлационния натиск с най-голяма тежест се оказаха цените на енергийните ресурси, които повлияха на всички останали потребителски групи (особено храните и безалкохолните напитки). Инфлацията сериозно намалее през 2023 г., което е в резултат на стабилизиране на цените на енергийните ресурси и охладената икономическа активност. Намалението на инфлационния натиск продължава и в края на декември 2023 г. е вече 9.5% с очакване да намалее в края на 2024 до 4.1%.

Пазарът на труда продължава да демонстрира ниски нива на безработица не само в България, но и в повечето европейски държави и САЩ. Въпреки това, безработицата в България все още е далеч от естественото ниво на безработица, заедно с това потенциалът за развитие на пазара на труда е ограничен от неблагоприятните демографски тенденции в страната. С възстановяване на икономиката се очаква пазарът на труда да продължи да се представя добре в средносрочен план, което се характеризира с ниска безработица, висока заетост и увеличаващ се разполагаем доход на домакинствата.

Сформираното редовно правителство през юни 2023 г. представлява първото относително стабилно редовно правителство на България след двугодишна политическа криза и пет парламентарни избори. Правителството дава ясни сигнали за основните приоритети, заложи в правителствената програма като приемане на еврото в България, присъединяване в Шенгенското пространство на България и активното участие на България в Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ). Държавният дълг към края на 2023 г. е в размер на 40.5 млрд. лв. или близо 22% от БВП (п). Балансът на консолидираната фискална програма (КФП) затвори 2023 г. с дефицит в размер на 5.6 млрд. лв. или 3% от БВП (п). Фискалната политика в средносрочен план се очаква да продължи да бъде експанзионистична, характеризирайки се с увеличаващи се приходи и разходи, които да продължат да сформират правителствени дефицити в рамките на 2-3% от БВП, разрастващи номинално държавния дълг.

Фискални показатели	Мерна единица	2019	2020	2021	2022	2023 (п)
Правителствен баланс	млрд. лв.	-1.1	-3.5	-3.8	-1.3	-5.6
Държавен дълг	млрд. лв.	22.0	27.5	31.2	36.1	40.5
в т.ч. вътрешен	млрд. лв.	5.5	5.6	8.6	11.0	10.6
в т.ч. външен	млрд. лв.	16.5	21.9	22.6	25.1	29.9
% от БВП						
Правителствен баланс	%	-1.0	-2.9	-2.7	-0.8	-3.0
Държавен дълг	%	18.3	22.8	22.5	21.5	21.7
в т.ч. вътрешен	%	4.6	4.7	6.2	6.5	5.7
в т.ч. външен	%	13.7	18.1	16.3	15.0	16.0

През 2023 г. българският банков сектор отчита завиден финансов резултат като печалбата (след данъчно облагане) е в размер на 3.4 млрд. лв. и нараства на годишна база с 64%. Всичко това е в резултат на по-високи лихвени проценти, продължаваща консолидация на банковия сектор и ниски разходи за обезценка. Увеличеният лихвен процент Юрибор (всички матуритети) доведе след себе си и на увеличаващи се лихвени проценти и в България като трансмисията се внесе най-бързо при корпоративния сегмент. В следствие на това, приходите от лихви отчитат 50% годишен ръст като в зависимост от сегментите ръстовете варират. При кредитирането на домакинства трансмисията значително забавя своя ефект и лихвеният процент при жилищното кредитиране в България е един от най-ниските в цяла Европа. Това, заедно с увеличаващите се доходи, новоотпуснатите жилищни кредити през 2023 г. са в размер на 7.8 млрд. лв. на среден лихвен процент от около 2.6%. Що се отнася за потребителските кредити, динамиката на лихвите е сходна с тези на жилищните кредити поради комбинация от фактори като висока ликвидност на банковата система, агресивна конкуренция между банките за пазарна позиция и цялостна дигитализация на процеса по отпускане на кредити. Депозитната база в банковия сектор също отчита поредна успешна година, в която домакинствата и фирмите взимат активно участие. Клиентските депозити в края на 2023 г. достигат 137 млрд. лв., увеличавайки своя обем с 11 млрд. лв. спрямо година назад. Необслужваните кредитни експозиции (над 90 дни забава) намаляват през годината и към края на 2023 г. са 2.1% от общия кредитен портфейл на банките.

Избрани основни показатели	Единица	Мерна единица	Банков сектор			Банка ДСК		
			2022	2023	23/22 (YoY)	2022	2023	23/22 (YoY)
Общо активи	млрд. лв.		155	172	10.7%	29	33	13.1%
Клиентски кредити	млрд. лв.		86	97	13.1%	17	21	18.5%
Клиентски депозити	млрд. лв.		126	137	8.4%	24	26	10.2%
Печалба (след данъчно облагане)	млрд. лв.		2.1	3.4	64.4%	0.6	1.0	77.5%
Възвръщаемост на капитала (ROE)	%		12.3	18.3	6.0pp	15.5	24.7	9.2pp
Възвръщаемост на активите (ROA)	%		1.4	2.1	0.7pp	2.1	3.3	1.2pp
Необслужвани кредити (NPL)	%		2.8	2.1	-0.7pp	1.5	1.2	-0.3pp
Клиентски кредити/клиентски депозити (L/D)	%		68.2	71.2	3.0pp	72.7	78.3	5.6pp
Разходи/приходи (С/П)**	%		46.6	39.6	-7.0pp	36.9	31.0	-5.9pp
Ликвидно покритие (LCR)	%		235.0	246.7	11.7pp	231.4	279.6	48.2pp

Обща капиталова адекватност (CAR)	%	20.9	21.8***	0.9pp	19.8	23.4	3.6pp
Базов собствен капитал от първи ред (CET1)	%	20.0	20.2***	0.2pp	19.8	20.9	1.1pp

* Тримесечни финансови и надзорни отчети на БНБ

** Съотношението не включва разходи за обезценка

*** Информацията е към септември 2023 г.

Резюме

В банковия сектор Банка ДСК се позиционира на второ място по общо активи, които към края на 2023 г. са в размер на 32 774 млн. лв. и се увеличават на годишна база с 3 796 млн. лв. Въпреки това, Банката успешно защити лидерската си позиция както при общо клиентски кредити и депозити, така и в редица подсегменти в кредитирането и депозитите. Банката е на първо място на кредитния пазар като притежава пазарен дял от 22.3%, увеличавайки позицията с 1.4pp спрямо 2022 г. По отношение на общо клиентски депозити, Банката също заема челна позиция в банковата система на страната с пазарен дял от 19.3% спрямо година назад, когато делът е 19.0%.

За 2023 г. Банка ДСК отчита печалба след данъци в размер на 1 006,2 млн. лв.

В резултат на процеса по управление на проблемни кредити, който включва непрекъснати подобрения, Банката продължи положителната тенденция в динамиката на качеството на портфейла и отчете по-добро от планираното качество в края на годината.

Съотношението оперативни разходи към нетен оперативен доход към декември 2023 г. е 30,7%, което е най-ниското спрямо всички конкуренти и е значително под средното ниво на този показател в банковата система на страната. Това се дължи на продължаващото подобряване на ефективността на работа, качествено управление на инвестиционната политика и контрол върху текущите разходи.

През 2023 г. Банка ДСК АД продължава основно да предлага традиционни кредитни и депозитни продукти за населението, като запазва лидерските си позиции в този сегмент. Основен приоритет на Банката е да продължи със стратегическата програма за дигитална и организационна трансформация, която цели да предоставя още по-модерни и висококачествени дигитални продукти, с фокус върху клиентското изживяване и ефективността.

Пазарният и кредитен риск регулярно се следят и оценяват от съответните отговорни звена. Банка ДСК АД съблюдава както регулаторните, така и вътрешните правила за рискове. Няма индикации за повишаване на риска в сегментите или по продукти, както и по отношение баланса на Банката относно качество на активите, ликвидност, валутна позиция, лимити за търгуване и капиталова адекватност над нивата, които Банката е способна да посрещне.

Банка ДСК използва различни видове финансови инструменти за управление на ликвидността и пазарните рискове за собствена сметка и в подкрепа на клиентите си.

За клиенти на Банката се предлагат финансови инструменти за управление на валутен и лихвен риск като валутни форуърди, валутни и лихвени суапи и валутни опции. Позициите в резултат на клиентски нареждания се управляват съгласно политиката за управление на пазарните рискове като преобладаващо се затварят на междубанковия пазар.

Банката предоставя инвестиционни услуги за сметка на клиенти като спазва Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и съответните подзаконовни нормативни актове за прилагането му като Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници и Наредба № 58 от 28.02.2018 г. на Комисията за финансов надзор (КФН) за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облаги, както и приетите във връзка с тях вътрешнобанкови нормативни актове.

Банката съхранява цялата документация, свързана със сключването на клиентски договори и изпълняването на клиентски нареждания, включително всички документи, които гарантират идентифицирането на клиентите според изискванията на Закона за мерките срещу изпирането на пари. Също така Банката поддържа отчетност и води сметки за държаните клиентски активи по начин, който гарантира разграничаването от финансовите инструменти, собственост на Банката.

По отношение на административните функции е налице наблюдение на изпълнението на дейностите (особено тези, които се отнасят до взаимоотношенията с външни страни). Административно обслужване е осигурено за цялата клонова мрежа, като почти всички договори за доставки са централизирани и поръчките, доставките и съответните разходи се контролират от Централно управление. Отчетите и другите задължения към външни страни и регулаторни органи се подготвят и изпращат своевременно и съблюдаването на всички законови изисквания се контролира от направление “Стратегия, финанси и управление на данни”, Управление “Правно” и Управление “Нормативно съответствие”. Операционният риск се наблюдава и регулярно се извършват отчети към КУОР (Комитет за управление на операционния риск) с измерване на откритите събития и реализирани загуби и съответните потенциални загуби, както и препоръки за понижаване на операционния риск.

През 2023 г. Банка ДСК няма действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

Обща информация за управлението и структурата на Банката

Банка ДСК АД притежава пълен лиценз за банкова дейност с право да извършва всички банкови операции, разрешени от действащото законодателство в страната. Тя е универсална търговска банка с преобладаваща дейност в банкирането на дребно. Банка ДСК АД не е придобивала и не притежава собствени акции от капитала на Дружеството.

Банка ДСК АД има двустепенна система на управление. Управленските органи са: Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС).

Към 31 декември 2023 г. Банка ДСК АД се ръководеше от Надзорен съвет и Управителен съвет в следния състав:

Надзорен съвет

Ласло Бенчик - председател на НС

Виолина Маринова – член на НС

Ласло Волф – заместник-председател на НС

Габор Кунце - член на НС

Атила Туркович, - член на НС

Антони Радев – член на НС

Жужана Беречки – член на НС

Управителен съвет

Тамаш Хак-Ковач – председател на УС и главен изпълнителен директор

Славейко Славейков – член на УС и изпълнителен директор

Доротея Николова-Илчева - член на УС и изпълнителен директор

Боян Стефов – член на УС и изпълнителен директор

Димитър Дилов - член на УС и изпълнителен директор

Михаил Комитски – член на УС

В Управителния съвет персоналните промени през 2023 г. са както следва:

С решение на НС на Банка ДСК АД, г-жа Диана Митева е освободена като член на УС на Банка ДСК, преди изтичане на мандата ѝ, считано от 01.01.2023 г. Диана Митева е заличена като член на УС и изпълнителен директор на Банка ДСК с вписване на промяна в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ на 13.01.2023 г.

Промени, към дата 13.01.2023 г. са както следва:

Начин, по който се определя мандатът: за Тамаш Хак-Ковач мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването му като член на Управителния съвет в ТРРЮЛНЦ за Боян Филипов Стефов мандатът изтича на 28.10.2023 г. за Доротея Николаева Николова-Илчева мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването ѝ като член на Управителния съвет в ТРРЮЛНЦ за Славейко Любомиров Славейков, Арно Рене Жюлиен Лъоклер и Михаил Руменов Комитски мандатът изтича на 25.03.2025 г. Тамаш Хак-Ковач - председател на УС и главен изпълнителен директор

Членове на УС:

Доротея Николаева Николова-Илчева - член на УС и изпълнителен директор,

Арно Рене Жюлиен Лъоклер - член на УС и изпълнителен директор,

Славейко Любомиров Славейков - член на УС и изпълнителен директор,

Боян Филипов Стефов - член на УС и изпълнителен директор,

Михаил Руменов Комитски – Член на УС

Диана Дечева Митева – член на УС и изпълнителен директор – заличено обстоятелство

С решение на НС на Банка ДСК АД, Арно Рене Жюлиен Лъоклер е освободен като член на УС на Банка ДСК, преди изтичане на мандата му, считано от 30.04.2023 г. Арно Рене Жюлиен Лъоклер е заличен като член на УС и изпълнителен директор на Банка ДСК при вписване на промените в ТР и регистъра на ЮЛНЦ на 10.05.2023 г.

Промени, както следва към дата 10.05.2023 г.:

Начин, по който се определя мандатът: за Тамаш Хак-Ковач мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването му като член на Управителния съвет в ТРЮЛНЦ за Боян Филипов Стефов мандатът изтича на 28.10.2023 г. за Доротей Николаева Николова-Илчева мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването ѝ като член на Управителния съвет в ТРЮЛНЦ за Славейко Любомиров Славейков и Михаил Руменов Комитски мандатът изтича на 25.03.2025 г.

Членове на УС:

Тамаш Хак-Ковач - председател на УС и главен изпълнителен директор

Доротей Николаева Николова-Илчева - член на УС и изпълнителен директор,

Арно Рене Жюлиен Лъоклер - Изпълнителен директор – заличено обстоятелство

Славейко Любомиров Славейков - член на УС и изпълнителен директор,

Боян Филипов Стефов - член на УС и изпълнителен директор,

Михаил Руменов Комитски – Член на УС

С решение на НС на Банка ДСК мандатът на Доротей Николаева-Илчева като член на УС на Банка ДСК е продължен за период от 3 години до 18.05.2026 г. Решението за продължаването на мандата на Доротей Николаева-Илчева е вписано в ТР и регистъра на ЮЛНЦ на 08.06.2023 г.

Промени, както следва към дата 08.06.2023 г.:

Начин, по който се определя мандатът: за Тамаш Хак-Ковач мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването му като член на Управителния съвет в ТРЮЛНЦ за Боян Филипов Стефов мандатът изтича на 28.10.2023 г. за Доротей Николаева Николова-Илчева мандатът изтича на 18.05.2026 г. за Славейко Любомиров Славейков и Михаил Руменов Комитски мандатът изтича на 25.03.2025 г.

Членове на УС:

Тамаш Хак-Ковач - Главен изпълнителен директор,

Доротей Николаева Николова-Илчева - Изпълнителен директор,

Славейко Любомиров Славейков - Изпълнителен директор,

Боян Филипов Стефов - Изпълнителен директор

Михаил Руменов Комитски – Член на УС,

С решение на НС на Банка ДСК мандатът на г-н Тамаш Хак-Ковач, г-н Боян Стефов, г-н Славейко Славейков и г-н Комитски е удължен до 18.05.2026 г. Считано от 13.09.2023 г. в ТР и регистъра на ЮЛНЦ е вписано продължаването на мандатите на членовете на УС на Банка ДСК АД.

Промени, както следва към дата 13.09.2023 г.:

Дата на изтичане на мандата: 18.05.2026 г.

Членове на УС:

Тамаш Хак-Ковач – Председател на УС и главен изпълнителен директор,

Доротей Николаева Николова-Илчева – Член на УС и изпълнителен директор,

Славейко Любомиров Славейков – Член на УС и изпълнителен директор,

Боян Филипов Стефов – Член на УС и изпълнителен директор

Михаил Руменов Комитски – член на УС ,

С решение на НС на Банка ДСК г-н Димитър Дилов е избран за член на УС на Банка ДСК с мандат до 18.05.2026 г. С решение на УС на Банка ДСК г-н Дилов е избран за изпълнителен директор на Банка ДСК. Решението е вписано в ТР и регистъра на ЮЛНЦ на 04.10.2023 г.

Промени, както следва към дата 04.10.2023 г.:

Дата на изтичане на мандата: 18.05.2026 г.

Членове на УС:

Тамаш Хак-Ковач – Председател на УС и главен изпълнителен директор,

Славейко Любомиров Славейков – Член на УС изпълнителен директор,

Доротей Николаева Николова-Илчева – Член на УС и изпълнителен директор,

Боян Филипов Стефов – Член на УС и изпълнителен директор

Михаил Руменов Комитски - Член на УС

Димитър Иванов Дилов – Член на УС и Изпълнителен директор,

През 2023 г. Банка ДСК няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон

В Надзорния съвет персоналните промени през 2023 г. са както следва:

С решение от 31.03.2023 на Общото събрание на акционерите на Банка ДСК е освободен като член на НС г-н Кристиян Шелмеци и е избрана г-жа Жужана Березки като член на НС на Банка ДСК. Промените в НС са вписани в ТР и регистъра на ЮЛНЦ на 13.04.2023 г.

Промени, както следва към дата 13.04.2023 г.:

Начин, по който се определя мандатът: Мандатът на Жужана Березки е за срок до 31.03.2026 г. За Виолина Маринова Спасова, Антони Радев и Атила Туркович мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването им като членове на Надзорния съвет в ТРЮЛНЦ, а за останалите трима члена - 3 (три) години, считано от 29.10.2021 г.

Членове на НС:

Ласло Волф,

Жужана Березки,

Атила Туркович,

Антони Радев,

Виолина Маринова Спасова,

Кристиан Шелмеци - заличено обстоятелство

Габор Кунце,

Ласло Бенчик

С решение на Общото събрание на акционерите на Банка ДСК от 17.11.2023 г. е продължен мандатът на членовете на НС до 31.03.2026 г. Решението е вписано в ТР и регистъра на ЮЛНЦ на 29.11.2023 г.

Промени, както следва към дата 29.11.2023 г.:

Дата на изтичане на мандата: 31.03.2026 г.

Ласло Волф,

Жужана Березки,

Атила Туркович,

Антони Радев,

Виолина Маринова Спасова,

Габор Кунце,

Ласло Бенчик,

През 2023 г. Банка ДСК няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон.

Възнагражденията (начислени и получени) общо през годината от управленския състав на Банка ДСК са съгласно договорите за управление и възлизат съответно на 6,3 млн. лв. и 7,2 млн. лв.

Участие на членове на НС и УС в акционерния капитал към 31.12.2023 г.

Членове на НС и УС нямат участие в акционерния капитал и не притежават права за придобиване на акции и облигации на дружеството.

Участията на членовете на УС на Банка ДСК АД в управителни и контролни органи на търговски дружества към края на 2023 г. като представляващи Банка ДСК са както следва:

Име	Дружество	Позиция
Тамаш Хак-Ковач	„ДСК Лизинг“ АД “БОРИКА“ АД „дск Венчърс“ ЕАД ПОК „ДСК – Родина“ АД	Член и председател на НС Член на СД Член и председател на СД Член и председател на НС
Славейко Славейков	"ДСК Дом" ЕАД	Член и председател на СД
Димитър Дилов	„ДСК Лизинг“ АД	Член на НС
Михаил Комитски	„ДСК Лизинг“ АД „ОТП Лизинг ЕООД	Член и председател на УС Управител
Боян Стефов	"ДСК Управление на активи" АД	Член на НС

Адресът на централния офис на Банка ДСК АД е 1036, гр. София, ул. Московска №19.

Към 31 декември 2023 г. Банка ДСК АД има 8 регионални центъра, 48 финансови центъра, 22 бизнес центрове и зони, 93 клона, 128 банкови офиса.

Финансов резултат и рентабилност

За 2023 г. Банка ДСК АД отчита печалба преди данъци в размер на 1 109,1 млн. лв. и отчита значително увеличение (79%) в сравнение с 2022 г. основно в резултат на по-високи лихвени приходи. По-ниските разходи за обезценка също допринасят за по-доброто представяне.

Печалбата след облагане с данъци за 2023 г. е 1 006,2 млн. лв.

Нетният лихвен доход е в размер на 1 365,7 млн. лв. и е по-висок от 2022 г. с 626,5 млн. лв. или 85%, основно в резултат на по-високи приходи от лихви със 720,2 млн. лв. спрямо 2022 г., като приходите от лихви по кредити нарастват с 349 млн. лв., а приходите от лихви по вземания от банки - с 374,1 млн. лв. Разходите за лихви нарастват с 93,7 млн. лв. основно от по-високи разходи за лихви при кредити от банки и финансови институции.

Нетният нелихвен доход за 2023 г. е 214,9 млн. лв. (намаление с 48% или 199,3 млн. лв. в сравнение с 2022 г.), което се дължи основно на по-нисък нетен доход от търговски операции. Нетният доход от такси и комисиони е в размер на 321,5 млн. лв. и нараства с 18,1 млн. лв. спрямо 2022 г.

Оперативните разходи (вкл. разходи за персонал, амортизации, външни услуги, консумативи и др.) са 486 млн. лв., което е увеличение с 65,9 млн. лв. или с 16% в сравнение с 2022 г.

Средно-списъчният брой на персонала на Банката към 31 декември 2023 г. е 5 198 (към 31 декември 2022 г. - 5 193).

Отчита се увеличение на активите на един зает от 5,58 млн. лв. към края на 2022 г. на 6,31 млн. лв. към края на 2023 г. Печалбата на едно лице от персонала също се увеличава от 109,1 хил. лв. за 2022 г. на 193,6 хил. лв. за 2023 г.

Балансови показатели

Активите на Банка ДСК АД към 31 декември 2023 г. са в размер на 32 773,7 млн. лв. и нарастват с 3 805,9 млн. лв. (или с 13%) в сравнение с края на 2022 г., което се дължи на увеличението както на кредитите на предприятия и бюджет (с 21,3%), така и на кредитите на физически лица (с 16,4%).

Банка ДСК АД има 19.0% пазарен дял в общата сума на банковите активи в страната към края на 2023 г. (18.6% към края на 2022 г.).

Лихвочувствителните активи имат 97,6% относителен дял в общата сума на балансовите активи.

Кредитният портфейл на Банка ДСК АД по брутна стойност (преди обезценка) към 31 декември 2023 г. е 20 668,7 млн. лв., като спрямо края на 2022 г. нараства с 3 233,2 млн. лв. или с 1%.

Кредитите на граждани към 31 декември 2023 г. по брутна стойност (преди обезценка) са 11 387,3 млн. лв. и бележат ръст от 1 602,8 млн. лв. (16,4%) в сравнение с края на предходната година.

Пазарният дял на Банката при кредитите на домакинства в края на 2023 г. е 29.1%, запазвайки пазарната позиция спрямо година назад като при потребителските кредити (вкл. нежилищни ипотечни кредити) и овърдрафти е 36.2% (2022 г.: 37.4%), а при жилищните – 24.5% (2022 г.: 23.2%). При кредитите на нефинансови предприятия пазарният дял към декември 2023 г. е 14.2% при 13.5% за 2022 г.

Кредитите на предприятия (вкл. и кредити на бюджет) по брутна стойност (преди обезценка) са 9 281,4 млн. лв. и бележат увеличение в размер на 1 630,4 млн. лв. в сравнение с 2022 г.

Обезценката на портфейла към 31 декември 2023 г. е в размер на 653,6 млн. лв. и намалява със 79 млн. лв. спрямо края на предходната година.

Клиентските депозити възлизат на 26 407,1 млн. лв. Това представлява 10,2% или 2 437,2 млн. лв. ръст спрямо края на 2022 г.

Депозитите на граждани към края на 2023 г. са 20 307,9 млн. лв. и нарастват с 2 321,2 млн. лв. или 12,9%.

Пазарният дял на Банката при депозитите на граждани към края на 2023 г. е 24.6% и се увеличава спрямо година назад (24.2%).

Депозитите на предприятия (вкл. и депозити на бюджета) възлизат на 5 586,5 млн. лв. към края 2023 г. като се увеличават с 494,8 млн. лв. спрямо 2022 г.

Депозитите от финансови институции възлизат на 512,7 млн. лв., като намаляват с 378,8 млн. лв. в сравнение с 2022 г.

Коефициентът кредити от клиенти (по балансова стойност)/клиентски депозити към края на 2023 г. е 75,8% (към декември 2022 г.: 69,7%).

Картови разплащания

Издадените от Банката карти към 31.12.2023 г. са 2 256,6 хил. броя. Издадените карти в Банкиране на дребно са 2 177,4 хил. броя като от тях 1 997,7 хил. броя са дебитни карти и 179,7 хил. броя са кредитни карти. Картите на корпоративни клиенти са 79,2 хил. броя.

Към края на 2023 г. Банката разполага с 979 ATM и 17 494 POS устройства. С 1 236 бр. се увеличават POS устройствата през 2023 г. спрямо предходната година.

Капиталова адекватност

Банката постоянно поддържа ниво на обща капиталова адекватност достатъчно за покриване на рисковете от дейността си и спазване на регулаторните изисквания. Към 31 декември 2023 г. общата капиталова адекватност на индивидуално ниво е 23,36%. Банката осигурява 613 млн. лв. свободен капитал над общото капиталово изискване въз основа на процеса по надзорен преглед и оценка и комбинирания капиталов буфер, в т.ч. предпазен капиталов буфер (461,2 млн. лв.), буфер за системен риск (553,4 млн. лв.), буфер за ДСЗИ (184,5 млн. лв.) и специфичен за институцията антицикличен буфер (341,3 млн. лв.).

Кредитен риск

При идентифициране и измерване на кредитния риск в условията на кризата, предизвикана от войната в Украйна, Банката отчита спецификите на отделните клиенти и техните възможности да заместят съответните клиенти или доставчици от района на военния конфликт. Банка ДСК проследява на месечна база дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск. Оценката се извършва или индивидуално за даден кредит като част от процеса по кредитен мониторинг, или при наличие на индикатори за потенциално увеличен кредитен риск, като например дни просрочие; настъпили неизпълнения по други експозиции в сегмента на дребно (стига съответното неизпълнение да не поражда неизпълнение и по друг кредит); статус на кредитите, поставени в списъка под наблюдение; извършено реструктуриране на

експозицията (това е индикатор за прехвърляне на кредита към Фаза 2, стига да няма основания за класифицирането му като необслужван).

Основният кредитен риск, на който е изложена Банката, възниква в резултат на предоставените заеми на клиенти. Към края на 2023 г. кредитният портфейл на Банката на база на амортизирана стойност преди обезценка се състои от кредити на граждани и домакинства (55,1%) и кредити на предприятия (в т.ч. и бюджет) (44,9%). При кредитите на граждани и домакинства рискът е добре разпределен между потребителски кредити (47,2%) и кредити, обезпечени с ипотека (52,8%).

Банка ДСК АД измерва кредитния риск в съответствие с изискванията на МСФО (официално приети за отчитане според българското законодателство) и съгласно приетата Политика за обезценка на Банка ДСК в съответствие с Международните стандарти за финансова отчетност.

Коефициентът на покритие (процентите на покритие на кредитния портфейл от обезценки за очаквани кредитни загуби) към 31 декември 2023 г. е както следва:

Общ кредитен портфейл – 3,2%

Съгласно класификацията на качеството на портфейла по “фази” съгласно МСФО 9 покритието с обезценка за всяка група е както следва:

- Фаза 1 – 0,8%
- Фаза 2 – 9,6%
- Фаза 3 – 60,2%

Рискът произтичащ от характерния за Банката профил в банкиране на дребно е добре диверсифициран по видове продукти, обезпеченост и рискови експозиции. Следи се различна форма на свързаност между отделни експозиции и спрямо качеството им се предприемат и корективни мерки, които да ограничат превантивно нарастването на риска от концентрация. Въведените отраслови лимити за кредити на предприятия целят допълнително да се подобри диверсификацията на риска в портфейла. Централизираната комисия по проблемни кредити следи спазването на лимитите на месечна база и налага ограничения и препоръчва конкретни мерки при отчитане на нарушения в лимитите или индикации за такава тенденция.

Към края на 2023 г. кредитните експозиции, които се обслужват редовно, включително и тези с повишен кредитен риск (класифицирани във Фаза 1 или Фаза 2) са 97,7%, като по продукти разпределението е както следва:

Потребителски кредити на граждани – 95,5%, стокови кредити на граждани – 97,1%, ипотечни кредити на граждани – 98,2%, кредити на малък бизнес – 95,4%, кредити на корпоративни клиенти (корпоративни клиенти среден пазар и големи корпоративни клиенти) – 98,9%.

През цялата година продължи работата по интензивни мерки за подобряване на процеса по следене и управление на качеството на портфейла, като подобряване на процедурите по обследване и анализ на проблемни кредити, подобряване на работата на инспекторите по проблемни кредити в клоновата мрежа, ранно идентифициране на проблемни експозиции и предприемане на интензивни действия за установяване на причините и намиране на решение, отговарящо на променените обстоятелства, съобразено едновременно с интересите, както на Банката така и на кредитополучателите.

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Банка ДСК и управлението на нейните позиции. Той включва риск институцията да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Целта на управлението на ликвидния риск в Банка ДСК е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията си, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасяне на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП). Регулярно пред Комитета се представя ключова информация за дейността на банката, на база на която се извършва управлението на ликвидността.

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция Банката анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Банката.

За анализа на ликвидността се изготвят падежни таблици за активите и пасивите, в които паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

За да следи и управлява ликвидния риск, банката използва различни регулаторни, групови, вътрешни и пазарни индикатори.

Като част от управлението на ликвидния риск Банка ДСК поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага, за да се осигури необходимата ликвидност:

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата на пазарните (базови) лихвени проценти. Банката управлява поотделно лихвения риск в банковия и в търговския портфейли.

Дейността на Банката е обект на риск от колебания в лихвените проценти до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността спрямо промени в лихвените равнища.

Банка ДСК анализира този риск като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти по различни валути. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Банка ДСК измерва експозицията си към лихвен риск в банковия портфейл, като изчислява два основни индикатора – изменението в нетния лихвен доход (индикатор базиран на доход) и изменението в икономическата стойност на капитала (индикатор базиран на стойност), на база лихвени сценарии, които са описани в насоките на Европейския банков орган. Те представят чувствителността на дохода и капитала на Банка ДСК спрямо измененията в пазарните лихвени нива.

Банката управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност, т. н. BPV лимити.

Валутен риск

Банка ДСК е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Банката изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Банката управлява валутния риск от търговския портфейл централизирано, спазвайки предварително одобрени от ръководството лимити за открити валутни позиции – общо и по отделните валути, дневна и овърнайт открити позиции, лимит за стоп-загуба и очаквана загуба/ES, както и лимит за VaR (Value at Risk). Стратегията на Банката е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открити валутна позиция в търговския портфейл и изпълнението на одобрените за него лимити по валути, както и стратегическата позиция на Управление на активите и пасивите в евро, се

предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Банката.

За измерване на валутния риск се използва VaR модел чрез системата за наблюдаване на пазарния риск MRP (Market Risk Portal).. Основните характеристики на модела са: исторически, при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица Банката използва исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни.

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта, качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални изменения на валутните курсове, предоставени от отдел Пазарен риск на Банка ОТП.

По отношение на паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банка ДСК АД управлява нетната експозиция, като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато прецени за подходящо, при спазване на одобрените лимити за открита валутна позиция. Банката не е изложена на съществен валутен риск по отношение на транзакциите, за които прилага отчитане на хеджиране според изискванията на МСФО 9.

Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Банката се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банка ДСК и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Председател на КУОР е Началникът на Управление „Обща политика и управление на риска“ към Направление „Управление на Риска“. Заседания на комитета се провеждат след края на всяко тримесечие. На тях се представя и обсъжда отчет за нивото на операционния риск за периода и се вземат оперативни решения, които не са възложени в изрична компетентност на УС или други органи, и се планират мерки за ограничаване/елиминирание на идентифицираните операционни рискове. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития. Разгледаният от КУОР отчет за нивото на операционния риск се докладва на УС на Банка на ДСК с предложение за приемане на съответните решения, които са в неговите правомощия

Отговорността за развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Отдел „Управление на операционния риск“ към Управление „Обща политика и управление на риска“, което е част от независимото от бизнес звената Направление „Управление на риска“.

В Групата на ДСК има внедрена единна система за идентифициране и управление на операционния риск, изградена по модел на Банкова група ОТП. Тя е базирана на събиране на данни за възникналите в Групата операционни събития, анализ на потенциалния ефект от възникването на такива и периодичното информиране на ръководството за нивото на операционния риск. Процесът е разработен на основата на декларирането на информацията от ръководителите на самостоятелни структурни звена в Банката, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход за управление на операционния риск в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Групата, като класификацията и анализът им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове. Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана на децентрализирана оценка, извършвана от експертите в различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Отдел „Управление на операционния риск“.

Като част от този процес се изготвят и т.нар. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятното настъпване на събитие с катастрофални последици.

Допълнително, действителното ниво на операционния риск се следи и посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, обхващащи основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Групата бизнес процеси.

Групата разполага с „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите ѝ нива. Ефикасността на плана се тества ежегодно с цел да се удостовери готовността на Банката за реакция при възникване на криза и осигуряване на непрекъснатостта на дейността ѝ. Резултатите от теста се докладват на УС на Банка ДСК.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск.

В съответствие с европейските стандарти, Групата разполага с разработени политики и процедури за управление на рисковете произтичащи от възложени дейности и услуги, предоставяни от трети страни, част от които са дейностите по надлежна проверка на доставчиците и оценка риска от възлагане на дейността - първоначална и периодична.

Аналогично и съобразно вътрешните нормативни правила, на ежегодна оценка на риск подлежат и използваните в Банката модели.

Репутационният риск, който е резултат от възникнали операционни събития в сферата на ИТ технологиите, се изчислява посредством методология, разработена според стандарта на Групата на ОТП.

Преди внедряването на нов процес, система или дейност, тя трябва да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и впоследствие се анализира и оценява от Отдел „Управление на операционния риск“. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31 март 2014 г. На това основание заделеният регулаторен капитал за операционен риск се изчислява централизирано от Банкова група ОТП, а достатъчността му се проверява ежегодно в процеса на Вътрешния анализ на адекватността на капитала. Допълнително е разработена и се прилага вътрешна методология за извършване на стрес тестове, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на заделения капитал за операционен риск на Групата.

Ежегодно Банката извършва преглед на предоставяните продукти, в който вниманието е основно насочено към риска от неправомерно поведение и фокус върху най-значимите контроли, интегрирани в процесите на продажба за смекчаване на този риск.

Разработена е и е в сила застрахователна политика, съгласно която Банката поддържа валидни застрахователни полици, покриващи основни рискове като кражба и щета върху материални активи, ценни пратки и други. Застрахователните полици подлежат на регулярен преглед и актуализация.

Ежегодно за всички служители се провежда обучение на операционен риск, целящо повишаване на информираността за разпознаване и ограничаване на операционните рискове. Обучението е задължително и за всички новопостъпили служители.

Звената, отговорни за управлението на различните видове риск, извършват постоянен последващ контрол на извадкова база и с различна периодичност, за да се уверят в спазването на правилата и процедурите за осигуряване на консистентност, сигурност и валидност на извършваните трансакции. Този тип контрол е основно насочен към откриване на оперативни човешки и технически грешки, неизвършени действия от страна на отговорните служители или преднамерени неточности.

Системата за управление на операционния риск е обект на годишния процес по надзорен преглед и оценка (ПНПО), на регулярни проверки по реда на годишния процес по надзорен преглед и оценка от страна на Управление „Вътрешен одит“ на Банка ДСК и специализирани одити, иницирани и осъществени по програма на Банка ОТП.

През 2023 г. в Банковата група на ДСК няма регистрирани операционни събития, които потенциално биха застрашили дейността на Банката. За всички, т. нар. извънредни операционни събития, които са със съществено потенциално финансово или репутационно въздействие, са анализирани първопричините, разработени са планове за действие и са предприети всички необходими и достатъчни мерки, за да се ограничи ефекта им, както и да се намали и елиминира вероятността от възникването им за в бъдеще.

Управление на риска (хеджиране)

Банка ДСК използва деривативи под формата на форуърди, фючърси, суапове и опции за управление на дадена експозиция към пазарен риск или за търговия.

Банка ДСК цели управление на риска като със счетоводното отчитане на хеджирането се цели във финансовите отчети да бъде представен ефектът от дейностите на Банката по управление на риска, при които се използват финансови инструменти за управление на експозиции, възникващи вследствие на особени рискове, които могат да окажат въздействие върху печалбата или загубата.

Подробна информация е предоставена в годишния финансов отчет.

Инвестиционна програма

През годината Банка ДСК е направила инвестиции за 60,6 млн. лв., в сравнение с 35,5 млн. лв. за предходния период.

От които за информационни технологии в размер на 44,4 млн. лв., като делът им е 73% от всички инвестиции (за 2022 г. този дял е 56 %).

Одиторски възнаграждения

Съвместният независим финансов одит на годишните финансови отчети на Банка ДСК за 2023 г. беше извършен от регистрираните одитори „ЪРНСТ И ЯНГ ОДИТ“ ООД и „БДО АФА“ ООД. Начислените суми (1,8 млн. лв.) за услугите, предоставени от независимите одитори са разпределени както следва:

- независим финансов одит – 1,51 млн. лв.;
- преглед на междинна финансова информация – 0,27 млн. лв.;
- други услуги, несвързани с одита – 0,04 млн. лв.

Събития след края на отчетния период

На 19 януари 2024 г. Банката е осъществила продажбата на 41% от акционерния капитал на дъщерното дружество ДСК Управление на активи АД за цена, близка до балансовата стойност на инвестицията. В резултат на сделката ефективното участие на Банката в капитала на дружеството става 25%.

Няма други значими събития, идентифицирани след края на отчетния период.

Основни цели за 2024 г.

През 2024 г. ръководството на Банката поставя следните приоритети в дейността:

- Доминираща роля на нашите пазари чрез грижа и фокус върху клиентите, както и чрез иновации;
- Акцент върху младите професионалисти и големите градове;
- Дигитална експертиза, която да съответства на нашия мащаб и възможностите на клоновата мрежа.

Докладът за управлението и дейността на Банка ДСК АД за 2023 г. е приет от Управителния съвет с протокол №12 от 15.03.2024 г.

Тамара Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Сладко Сладков
Изпълнителен директор

**ДЕКЛАРАЦИЯ
ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
в съответствие с чл. 39 ЗСч и член 100н ЗППЦК**

1. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 1, б. а

Банка ДСК АД спазва по целесъобразност Националния кодекс за корпоративно управление, публикуван на интернет страницата на Българска фондова борса, в съответствие с чл. 39 ЗСч и на член 100н ЗППЦК.

2. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 3

Описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на емитента във връзка с процеса на финансово отчитане:

Системата за вътрешен контрол на Банка ДСК АД се базира на ефективно вътрешно управление и рамка за вътрешен контрол, която включва ясна организационна структура и добре функциониращи независими звена за управление на риска, нормативно съответствие и вътрешен одит, които имат необходимите правомощия, статут и ресурси, за да изпълняват своите функции. Звената за управление на риска и звеното за нормативно съответствие са обект на преглед от страна на звеното за вътрешен одит.

Ръководителите на функциите за вътрешен контрол са в състояние да действат самостоятелно и независимо както и могат да изразяват притесненията си и да предупреждават пряко ръководния орган с надзорна функция, при необходимост, когато неблагоприятното развитие на даден риск засяга или може да засегне Банката.

Изградената рамка за вътрешен контрол в Банка ДСК АД осигурява:

- а. осъществяването на ефективни и ефикасни операции;
- б. разумно осъществяване на дейността;
- в. подходящо установяване, измерване и смекчаване на рисковете, на които е изложена Банката;
- г. надеждност на финансовата и нефинансовата информация и на отчетността;
- д. спазване на законовите и подзаконовите актове, надзорните изисквания и прилаганите от институцията вътрешни политики, процедури, правила и решения.

В процеса на оперативна работа в Банката, е организиран и се осъществява вътрешен финансов контрол - предварителен, текущ и последващ. В рамките на дейността на Банката са утвърдени системи за вътрешен контрол върху финансовата отчетност.

Предварителният контрол се извършва при всички видове счетоводни операции и предхожда извършването на счетоводните операции и има за цел да осигури тяхното законосъобразно реализиране.

Текущият контрол при операции с висока степен на операционен риск се извършва в процеса на осъществяване на банковите операции и има за цел текущото отстраняване на отклонения от установените правила и ред за извършване и оформяне на счетоводните операции, осигуряване на тяхното законосъобразно осъществяване, своевременно отстраняване на допуснатите грешки и други.

Последващият контрол обхваща всички действия и мерки, с цел своевременно да се открият незаконосъобразни действия и операции, пропуски и грешки, злоупотреби, разхищения и други нередности, които са били допуснати, въпреки взетите мерки от предварителния и текущия контрол.

Вътрешно-контролната среда, изградена от Банката, осигурява надеждността на отчетната информация. Функциите по контрол върху финансовата отчетност обхващат: организационна и оперативна независимост на звеното отговарящо за финансовата отчетност от бизнес направленията; съгласуваност между организационната структура и процесите по контрол

и управление на свързаните рискове чрез ясно определяне на отговорностите; интегрирани информационни системи даващи възможност за изготвяне на детайлни справки и отчети; разработена рамка от процедури и правила, свързани с финансовата отчетност и информационната сигурност; дефиниране и съблюдаване на нива на одобрение и система от вътрешни контролни процеси;

Част от структурата на Банка ДСК АД е **Направление Управление на риска**, основните задачи на което са свързани с: поддържането на адекватна политика за поемане на риск и методологии за оценка на риска, в съответствие с рисковия апетит и възприетата стратегия за управление на риска; организиране и осигуряване на адекватна система за измерване, докладване и ефективно управление на риска; планиране и управление изпълнението на проекти в сферата на управлението на риска; осигуряване на регулаторна и вътрешна отчетност, свързана с управление на кредитния, пазарния и операционния риск; оценка и мониторинг на рисковете от екологично, социално и управленско естество (ESG рискове).

Контролът и управлението на риска на Банката се определя в зависимост от рисковия апетит и възможностите на Банката да осъществява мониторинг на постите от нея рискове. За целта Банка ДСК АД има ясно дефинирани нива на компетентност, според вида и общия размер на риска, който се поема към клиент/контрагент и клиентска група. Звената, ангажирани с одобрителни и контролни функции в кредитния процес, са независими от бизнес направлението.

Банката използва вътрешна рейтингова система за оценка на кредитоспособността на своите клиенти.

Освен чрез клиентските и контрагентски лимити, Банка ДСК ограничава концентрацията на експозициите си и чрез отраслови лимити за фирмените си клиенти. Отрасловите лимити се определят съгласно методика, приета с Правилата за поемане на риск и се одобряват от Съвета по кредитите и лимитите, а спазването им се контролира от направление Управление на риска. Преразглеждане или актуализиране на лимитите би могло да се предложи при промяна в бизнес плана за рисковите експозиции към фирмените клиенти на Банката, при промени в макроекономическата рамка, които оказват или биха оказали съществено влияние върху развитието на принадлежащите към отрасъла фирми, респ. върху финансовите показатели на отраслите или при увеличаване на бизнеса над одобрения план за годината.

С цел правилно управление на ESG рисковете, Банката е внедрила рамка за екологични, социални и управленски отговорности (ECHO/ESG) за управление на риска при отпускане на кредити и мониторинг, посредством която класифицира всяка кредитна сделка на бизнес клиент в зависимост от дейността на клиента и срочността на транзакцията.

В областта на пазарния риск действат позиционни лимити, stop-loss лимити, VaR лимити и др., които подпомагат адекватното управление на този вид риск. Спазването на контрагентските лимитите е осигурено чрез тяхното интегриране в системата за сключване на трейдъри сделки, като по този начин играят ролята на превантивен контрол. Отдел Управление на пазарния риск осъществява последващ контрол на пазарните лимити (VaR, Stop loss, BPV). В рамките на Банковата група са изградени специализирани аналитични среди, които позволяват своевременно наблюдение и управление на рисковете. Има изградена система за ескалация при нарушение на лимит и са дефинирани конкретни срокове за предприемане на коригиращи мерки в случай на нарушение. Самите лимити подлежат на регулярен преглед и актуализация в зависимост от промените в бизнес плановете и бизнес средата.

Банката има изработена надеждна система за идентификация, регистрация и последваща актуализация на всички възникнали събития, предизвикващи финансови щети, така и събития, които влияят на доброто име и репутацията на Банката. Събраната информация подлежи на регулярен анализ и представяне пред компетентните органи на управление на Банката, с цел предприемане на адекватни мерки, с които да се ограничи и предотврати възникването на подобен род събития. Изготвени са планове за реакция при непредвидени обстоятелства, които да позволят запазване на работоспособността на Банката и ограничаване на финансовите и репутационни ефекти от тяхното възникване.

Организацията на функцията за контрол на риска в Банка ДСК се допълва от създадената самостоятелна длъжност **Риск контролор в Направление Управление на риска**. Риск контролорът извършва независими проверки и мониторинг на функционирането на механизмите за управление на риска, идентифицира различни видове риск, оценява въздействието им и докладва слабости и пропуски, които могат да възникнат или вече са възникнали при изпълнение на процесите, свързани с управление на риска и поддържане на нивото му в рамките на рисковия апетит. В допълнение, Риск контролорът координира процеса на постоянен последващ контрол и предоставя методологическа подкрепа на звената, изпълняващи такъв контрол (Риск, Нормативно съответствие, Финанси) за проверка на спазването на правилата и процедурите с цел осигуряване на консистентност, сигурност и валидност на операциите. Контролите са систематизирани в Контролна библиотека на Банката, а резултатите (изпълняемост на контрола, аномалии с висок риск, предприети мерки) се докладват на тримесечие към Комитета за управление на операционния риск.

Управление Нормативно съответствие осигурява адекватно идентифициране, измерване и управление на риска, свързан

с нормативното съответствие, който Банка ДСК може да претърпи като резултат от несъответствие с приложимите закони, надзорни изисквания, кодекси за поведение и стандарти в областите на съответствие, приложими към банковата дейност. Управлението осъществява контрол за спазването на действащата правна рамка, надзорните изисквания и вътрешните актове на Банка ДСК и Групата на ОТП Банк, в т.ч. Етичния кодекс, Правила за конфликт на интереси, за защита на личните данни, за прилагане на санкционни програми и др. Звеното извършва оценка за съответствие на продуктите предложени със съществуващата правна рамка и, ако е уместно, с всички известни предстоящи промени в законодателството, както и с надзорните изисквания. Управление Нормативно съответствие предоставя методическа помощ и осъществява контрол върху дейността на Банка ДСК, в качеството ѝ на инвестиционен посредник, и предлага мерки за отстраняване на несъответствията в тази област.

Дирекция Противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма (ПИПФТ) е второ ниво на контрол и защита, което осигурява идентифициране, измерване и управление на риска, свързан с изпиране на пари и финансиране на тероризъм, който Банка ДСК може да претърпи като резултат от несъответствие с приложимите закони, правилници по прилагането им, надзорни изисквания и указания, кодекси за поведение, международни стандарти и насоки, както и приложимите групови политики и регулации в областта.

Дирекция ПИПФТ е определена като специализирана служба по смисъла на чл. 106 от ЗМИП и се ръководи от Директор на дирекция ПИПФТ, на когото ръководният орган в управленската му функция е възложил ролята на служител на висша ръководна длъжност по чл. 106 от ЗМИП и ролята на служител, отговорен за нормативното съответствие в сферата на превенцията на изпиране на пари и финансиране на тероризъм, по смисъла на т. 4.2 от насоки ЕВА/GL/2022/05 от 14.06.2022.

Дирекция ПИПФТ организира, координира, управлява и контролира дейностите по превенцията изпирането на пари и финансиране на тероризъм в Банка ДСК, съобразно горепосочената национална, международна и групова правна рамка.

Дирекция ПИПФТ предоставя методическа помощ и осъществява контрол върху дейността на дъщерните дружества на Банка ДСК, като им указва мерки за отстраняване на несъответствията в областта на превенцията на изпирането на пари и финансиране на тероризма.

Управление Вътрешен одит е структурната единица за независим вътрешен одит.

Организационното позициониране осигурява независимост при планирането и осъществяването на дейността по вътрешен одит, а докладването се извършва на най-високо управленско ниво - Управителен съвет, Одитен комитет, Надзорен съвет, управление Вътрешен одит на мажоритарния акционер ОТП Банк Унгария.

Целта, правомощията и отговорностите на Управление Вътрешен одит са регулирани с Правила за вътрешен одит на Банка ДСК АД. Правилата са съобразени с действащите норми на: Закон за Българска народна банка, Закон за кредитните институции, Наредба № 10 на Българската народна банка от 24 април 2019 за организацията, управлението и вътрешния контрол в банките, Закон за комисията за финансов надзор, Закон за публичното предлагане на ценни книжа, Закон за дружествата със специална инвестиционна цел, Закон за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закон за пазарите на финансови инструменти.

Фокусът на дейността се определя от оценката на риска на отделните видове дейности, включително възложените на външни изпълнители, процеси, структурни и управленски звена на Банка ДСК и дъщерните дружества; от очакванията на висшия мениджмънт, от стратегическия план на Банката и плана за непрекъсваемост на дейността; от бизнес плана, бюджета и инвестиционната политика на Банката; от постоянното оптимизиране на управленските процеси и на банковите операции, централизиране на определени дейности и процеси, предлагане на нови банкови продукти и програмното им осигуряване, разработването и внедряването на нови програмни продукти.

3. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 4

Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане:

- 3.1. Банка ДСК АД няма акционери, които притежават акции със специални права на контрол;
- 3.2. Банка ДСК АД няма въведени ограничения върху правата на глас на акционерите;
- 3.3. Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет и внасянето на изменения в Устава са:

- Устав на Банка ДСК АД;
- Правила за управление на Банка ДСК АД и Раздел V Механизъм за вземане на решения към тях;
- Политика за оценка на пригодността на членовете на управителния съвет/съвета на директорите и надзорния съвет, изпълнителните директори и ключов персонал в Банка ДСК и дъщерните дружества;
- Правила за конфликт на интереси.

3.5.1. Правомощията на членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на Банка ДСК АД са определени в:

- Устава на Банка ДСК АД;
- Правилата за управление на Банка ДСК АД и Раздел V Механизъм за вземане на решения към тях.

3.5.2. Членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на Банка ДСК АД нямат право да вземат решение за емитиране или обратно изкупуване на акции.

4. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 5

Състав и функциониране на административните, управителните и надзорните органи и техните комитети:

4.1. Съставът, съответно изискванията към състава на управителните и надзорните органи, Одитния комитет, Комитета по риска, Комитета за подбор, Комитета за възнагражденията, както и съставът на Комитета за управление на активите и пасивите, Инвестиционния комитет, Комитета по развитие на продукти, ценообразуване и продажби, Съвет по кредитите и лимитите, Централизирана комисия по проблемни кредити и Комитета по управление на данни и анализи и Комитета за управление на операционния риск на Банка ДСК АД са определени в:

- Устава на Банка ДСК АД;
- Правилата за управление на Банка ДСК АД;
- Правилата/процедурите за работа на съответния комитет.

4.1.1. Състав на Надзорния съвет

Надзорният съвет се състои най-малко от 3 и не повече от 7 члена, които отговарят на изискванията на чл. 10 и чл. 11 от ЗКИ, наредбите на БНБ за прилагането им и Насоки ЕВА/GL/2021/05 и ЕВА/GL/2021/06 на ЕБО.

Една трета от членовете на Надзорния съвет са независими по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗКИ и Насоки ЕВА/GL/2021/06 на ЕБО.

4.1.2. Състав на Управителния съвет

Управителният съвет се състои най-малко от 3 и не повече от 9 члена, които отговарят на изискванията на чл. 10 и чл. 11 от ЗКИ, наредбите на БНБ за прилагането им и Насоките на Европейския банков орган ЕВА/GL/2021/05 и ЕВА/GL/2021/06.

4.1.3. Състав на Одитния комитет

Одитният комитет се състои от трима члена, които се избират и освобождават с решение на Общото събрание на акционерите на Банката, въз основа на предложение на председателя на Управителния съвет, отговарящи на изискванията, предвидени в Закона за независимия финансов одит, двама от които, отговарящи на изискванията за независимост по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗКИ.

4.1.4. Състав на Комитета по риска, Комитета за подбор, Комитета за възнагражденията

Трите комитета се състоят най-малко от трима членове, които се избират от Надзорния съвет на Банката измежду неговите членове, мнозинството (поне двама) от членовете на всеки от комитетите трябва да са независими по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗКИ. Председателят на Комитета по риска не може да е едновременно и председател на Комитета за подбор, на Комитета за възнагражденията или на Одитния комитет, както и председател на Надзорния съвет на Банката.

4.1.5. Съставите на комитетите към Управителния съвет са определени по длъжности измежду служителите в Правилата за управление на Банка ДСК АД.

4.2. Функционирането на управителните и надзорните органи и комитетите на Банка ДСК АД е уредено в:

- Правилата за управление на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Надзорния съвет на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Управителния съвет на Банка ДСК АД;
- Статута на Одитния комитет на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Комитета по риска на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Комитета за подбор на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Комитета за възнагражденията на Банка ДСК АД;
- Правилата за дейността на Комитет за управление на активите и пасивите на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Инвестиционния комитет на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Комитет по развитие на продукти, ценообразуване и продажби на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Съвета по кредитите и лимитите;
- Правилата за работа на Централизираната комисия по проблемни кредити на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Комитета по управление на данни и анализи на Банка ДСК АД;
- Правила за работата на Комитета за управление на операционния риск на Банка ДСК АД.

4.3. Функциите на **Надзорния съвет** на Банката са следните:

- Осъществява общ надзор върху законосъобразността и целесъобразността на банковата дейност и работата на изпълнителните органи.
- Контролира изпълнението на решенията на Общото събрание на акционерите и на Управителния съвет.
- Упражнява контрол и извършва наблюдение на вземането на решения и действията на управленско ниво.
- Упражнява ефективен контрол над дейността на Управителния съвет, включително наблюдение и внимателно проследяване на индивидуалните и колективни резултати на неговите членове и изпълнението на стратегията и целите на Банката.
- Оспорва по конструктивен начин и извършва критичен преглед на предложения и информация, предоставени от членовете на Управителния съвет, както и на неговите решения.
- Създава комитети по риска, за възнагражденията и за подбор.
- Гарантира и оценява периодично ефективността на рамката за вътрешно управление на институцията, и предприема подходящи мерки за отстраняване на всички установени нередности.
- Контролира и наблюдава дали стратегическите цели, организационната структура и рисковата стратегия на Банката, нейният рисков апетит и рамката за управление на риска, както и другите политики и рамката за оповестяване на информация се изпълняват последователно.

- Наблюдава дали рисковата култура на институцията се прилага последователно.
- Контролира изпълнението и поддържането на корпоративна култура и ценности, с цел установяване, управление и редуциране на действителните и потенциалните конфликти на интереси.
- Контролира надеждността на финансовата информация и отчетност, както и рамката за вътрешен контрол, включваща ефективна и надеждна рамка за управление на риска.
- Проверява и одобрява тримесечните доклади за дейността на Управителния съвет, включително за промени в организационната и управленска структура на Банката, направени през отчетния период.
- Гарантира, че ръководителите на функциите за вътрешен контрол са в състояние да действат самостоятелно и независимо от задължението да докладват на други вътрешни колективни органи, бизнес линии или звена, могат да изразяват притесненията си и да предупреждават пряко Надзорния съвет, при необходимост, когато неблагоприятното развитие на даден риск засяга или може да засегне Банката.
- Наблюдава прилагането на плана за вътрешен одит, след предварителното участие на Комитета по риска и Одитния комитет.
- Взаимодействието между Надзорния съвет и функциите за вътрешен контрол и неговите задачи по отношение на тези функции, освен в Правилата за управление на Банка ДСК АД, са уредени от една страна в правилата за работа на Надзорния съвет, комитетите към него и Одитния комитет и от друга - във вътрешните актове, уреждащи дейността на всяка от функциите на вътрешен контрол.
- Надзорният съвет изпълнява функциите си чрез упражняване на следните правомощия:
 - По своя преценка може да изисква от Управителния съвет сведения или доклади по всеки въпрос, засягащ дейността на Банката.
 - Одобрява:
 - Бизнес стратегията, включително стратегическия и годишен бизнес план и бюджет на Банката;
 - Рамката за рисков апетит;
 - Стратегията за екологичните, социални и управленски решения (ESG strategy);
 - Стратегията за управление на лоши кредити;
 - Стратегията за нормативно съответствие, включително за противодействие на изпирането на пари и борба с финансирането на тероризма;
 - Правилата за работа на Управителния съвет;
 - Основни вътрешни правила и политики, когато това е предвидено в Правила за управление.
 - Приема:
 - Политики уреждащи индивидуалната и колективна оценка за пригодност на членовете на Управителния и Надзорния съвет и на лицата, заемщи ключови позиции в Банката, съдържащи и правила относно състава и приемствеността при членовете на съветите;
 - Политика за възнагражденията;
 - Политика за многообразието;
 - Правила за работа на Надзорния съвет.
 - Избира и освобождава членовете на Управителния съвет и определя възнаграждението и мандата им. Промените в състава на Управителния съвет не произвеждат действие, ако не е налице одобрение на БНБ.
 - Одобрява решенията на Управителния съвет за:
 - Избор и освобождаване на председател и на заместник-председател на Управителния съвет (ако такъв е избран), на Главния изпълнителен директор и Изпълнителните директори.
 - Започване, извършването и прекратяване на дейности в рамките на получения лиценз за банкова дейност.

- Основни промени в организационната и управленската структура на Банката, посочени в Правилата за управление и за създаване или закриване на клонове по смисъла на Търговския закон.
- Създаване на други фондове, освен задължителните, и определя условията за тяхното използване.
- Отпускане на вътрешни кредити, когато това е предвидено в нормативни актове или във вътрешни актове на Банката.
- Учредяване на дружества.
- Придобиване и разпореждане с акции и дялови участия в банки и други дружества, притежавани с инвестиционна цел, в посочените в правилата за управление на Банката случаи.
- Свиква Общо събрание на акционерите и заседания на Управителния съвет.
- Проверява и предлага за одобрение от Общото събрание на акционерите годишните финансови отчети, доклада за дейността на Банката и предложението на Управителния съвет за разпределение на печалбата.
- Избира, измежду своите членове, членовете на Комитет за подбор, Комитет по риска и Комитет за възнагражденията (Комитетите), които подпомагат работата на Надзорния съвет и приема правила за работата им, съдържащи, наред с другото:
 - Ролята и функциите на комитета.
 - Начин на работа и процедурни правила.
 - Участници, допринасящи за работата на комитета, взаимодействието между: участниците и колективния орган, между комитета и другите комитети, включително Одитния комитет, взаимодействието между комитета и функциите за вътрешен контрол и комитета и Надзорния съвет.
 - Способи за осъществяване на ефективен контрол от страна на Надзорния съвет по отношение на дейността и решенията на комитета.
 - Регулярна отчетност на комитета към Надзорния съвет.
- Изпълнява други функции, предвидени в закона, Устава и други вътрешни актове на Банката и се произнася по всеки въпрос, повдигнат пред него от Общото събрание на акционерите.

4.4. Функциите на Управителния съвет на Банката са следните:

- Определя и приема стратегиите на банката, в това число, но не само:
 - Бизнес стратегията, включително стратегическия и годишен бизнес план и бюджет на Банката.
 - Рисквата стратегия, включително нивата на риск апетит и риск толеранс, рамката за управление на риска.
 - Стратегията за екологичните, социални и управленски решения (ESG strategy).
 - Стратегията за управление на лоши кредити.
 - Стратегията за нормативно съответствие, включително за противодействие на изпирането на пари и борба с финансирането на тероризма.
- Определя и приема ключовите политики, правила, методологии и процедури на Банка ДСК в съответствие с приложимата правна и регулаторна рамка, за да бъде осигурено адекватно и ефективно вътрешно управление и осъществяване на дейностите на Банката, включително, но не само:
 - за организационната структура, дейността и функционирането на вътрешния контрол в Банката, включващ независимите функции за управление на риска, нормативно съответствие, включително функцията за нормативно съответствие във връзка с борбата с изпирането на пари и борбата с

финансирането на тероризма и функцията за вътрешен одит, като взаимодействието между Управителния съвет и функциите за вътрешен контрол и неговите задачи по отношение на тези функции, освен в Правилата за управление на Банка ДСК АД, са уредени от една страна в правилата за работа на Управителния съвет, колективните органи към него и от друга - във вътрешните актове, уреждащи дейността на всяка от функциите на вътрешен контрол.

- за управление на вътрешния и регулаторния капитал, за изготвянето на Вътрешния анализ на адекватността на капитала (ВААК), който представя адекватността на регулаторния и вътрешния капитал за покритие на рисковете, свързани с дейността на Банката, който подлежи на приемане от Управителния съвет.
 - за управление на ликвидността, както и за плана за управление на ликвидността в случай на ликвидна криза, за изготвяне на Вътрешния анализ на адекватността на ликвидността (ВААЛ), който подлежи на приемане от Управителния съвет.
 - за управление на рисковете, в това число: кредитния риск, операционния риск, пазарния риск, ликвидния риск, лихвения риск в банковия портфейл, стратегическия риск и други рискове, които са преценени като съществени, както и методиките за определяне на лимити при поемане на риск и за оценка на рисковите експозиции.
 - за утвърждаване и поддържане на рискова култура в Банката, която обхваща информираността по отношение на риска и поведението по отношение на поемането на риск.
 - за утвърждаване на корпоративна култура и ценности в Банка ДСК, които насърчават отговорно и етично поведение.
 - за избягване на конфликти на интереси.
 - за подаване на сигнали.
 - за гарантиране на надеждността на системите за счетоводна и финансова отчетност.
 - за гарантиране на финансовия и оперативен контрол и спазването на нормативните изисквания и стандарти.
 - за методологията и процеса на планиране, и на принципите за контролинг.
 - за правилата за прилагане на политиката по доходите в банката и банковата група.
- Взема решения по прилагането и осъществяването на стратегията и ключовите политики на Банката.
 - Взема решения за започване, извършване и прекратяване на дейности в рамките на получения лиценз за банкова дейност.
 - Взема решения за избор и освобождаване на председател и на заместник-председател на Управителния съвет (ако такъв е избран), на Главен изпълнителен директор и Изпълнителни директори.
 - Разглежда тримесечните отчети на Банката и приема и предлага годишните финансови отчети за утвърждаване от Общото събрание на акционерите чрез Надзорния съвет.
 - Предлага чрез Надзорния съвет на Общото събрание на акционерите начин за разпределяне на годишната печалба, като определя частта, която се отнася във фонд "Резервен" и в другите фондове, както и частта, която се разпределя като дивидент или се използва за увеличаване на капитала.
 - Предлага на Общото събрание на акционерите да избере две одиторски дружества, които съвместно да извършват независим финансов одит на годишните финансови отчети на Банката и на надзорните отчети, определени от БНБ.
 - Свиква Общо събрание на акционерите.
 - Приема правила за работа на Управителния съвет.

- Отговаря за упражняването на ефективен контрол върху пряко подчинените на Главния изпълнителен директор и на Ръководителите на направения висши ръководни служители.
- Взема решения за промени в организационната и управленска структура на Банката, състоящи се в откриване и/или закриване на основни и/или самостоятелни звена в структурата на Банката и за откриване и закриване на клонове по смисъла на Търговския закон.
- Взема решения за отпускане на вътрешни, големи и други кредити, когато това е предвидено в нормативни актове или във вътрешни актове на Банката.
- Взема решения за получаване от Банката на кредити и кредитни линии и учредяване на обезпечения, включително в полза на трети лица.
- Осъществява контрол за спазване на процеса за оповестяване и комуникация с компетентни институции и други заинтересовани лица.
- Взема решения за учредяване на дружества, за придобиване и разпореждане с акции и дялови участия.
- Взема решения за упражняване на правата на Банката, произтичащи от участието ѝ в дружества, по отношение на увеличаване или намаляване на капитала, преобразуване, прекратяване на дейността и ликвидация на дружеството.
- Взема решение за назначаване на прокурист.
- Взема решение за създаване на други фондове, освен задължителните, и определя условията за тяхното използване.
- Докладва за дейността си най-малко веднъж на три месеца пред Надзорния съвет, включително за промени в организационната и управленска структура на Банката, направени през отчетния период.
- Уведомява незабавно председателя на Надзорния съвет за всички настъпили обстоятелства, за които може основателно да се счита, че са от съществено значение за Банката или нейните операции.
- Приема решения за:
 - създаване на колективни органи, които да подпомагат дейността на Управителния съвет.
 - определя тяхната роля, състав и функции.
 - приема правила за работата на колективните органи, подпомагащи работата на Управителния съвет, съдържащи:
 - начин на работа и процедурни правила.
 - участници, допринасящи за работата на колективния орган, взаимодействието между участниците и колективния орган, колективния орган и другите колективни органи, ако е приложимо, взаимодействието между колективния орган и функциите за вътрешен контрол и колективния орган и Управителния съвет.
 - способности за осъществяване на ефективен контрол от страна на Управителния съвет по отношение на дейността и решенията на колективния орган.
 - регулярна отчетност на колективния орган към Управителния съвет.
- Взема решения и по всички други въпроси, свързани с банковата дейност, ако това е предвидено в нормативен акт, в Устава, Правилата за управление на Банка ДСК АД или други вътрешни актове или ако прецени, че това е необходимо и ако не са от изключителната компетентност на Общото събрание на акционерите или на Надзорния съвет.

4.5. Функциите на Одитния комитет на Банката са следните:

- Информира Управителния съвет за резултатите от задължителния одит и пояснява по какъв начин задължителният одит е допринесъл за достоверността на финансовото отчитане, както и ролята на Одитния комитет в този процес.
- Наблюдава процеса на финансово отчитане и представя препоръки и предложения, за да се гарантира неговата ефективност.
- Наблюдава ефективността на вътрешната контролна система, на системата за управление на риска и на дейността по вътрешен одит по отношение на финансовото отчитане в Банката, включително имайки предвид влиянието на екологичните, социални и управленски рискове.
- Наблюдава задължителния одит на годишните индивидуални и консолидирани финансови отчети, като взема предвид констатациите и заключенията на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори във връзка с извършвани проверки на работата на регистрирания одитор с цел гарантиране на качеството ѝ.
- Проверява и наблюдава независимостта на регистрираните одитори в съответствие с нормативните изисквания, включително целесъобразността на предоставянето на незабранени услуги, извън одита на банката, като дава предварително одобрение за сключване на договори с регистрирания одитор за възлагане на такива услуги.
- Уведомява Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори и Управителния съвет на Банката в 7-дневен срок от датата на всяко дадено одобрение за сключване на договор за възлагане на незабранени услуги извън одита и за всяко одобрение по чл. 66, ал. 3 от ЗНФО.
- Отговаря за процедурата за подбор на одиторските дружества, които съвместно извършват одит на годишните индивидуални и консолидирани финансови отчети на Банката, препоръчва на Управителния съвет да предложи на общото събрание на акционерите назначаването им, съответно отлагане на срока за оттеглянето на одиторско дружество.
- Отчита дейността си пред общото събрание на акционерите.
- Изготвя и предоставя на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в срок до 31 май годишен доклад за дейността си.
- Препоръчва на Управителния съвет да предложи на Общото събрание на акционерите предсрочното освобождаване на всяко от одиторските дружества при наличие на основателни причини.
- Осъществява други функции, посочени в Статута на комитета.

4.6. **Функциите на Комитета по риск, Комитета за подбор, Комитета за възнагражденията на Банката са следните:**

- **Комитетът по риск** предоставя съвети на Надзорния съвет и Управителния съвет във връзка с цялостната стратегия по отношение на риска и склонността на Банката към поемане на риск, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правилата за работа на Комитета по риска на Банка ДСК АД.
- **Комитетът за подбор** извършва подбор на кандидати за членове на Управителния съвет, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за работа на Комитета за подбор на Банка ДСК АД.
- **Комитетът за възнагражденията** осигурява възможност за вземане на компетентни и независими решения по отношение на политиките и практиките за възнагражденията, както и по създадените чрез тях стимули за управление на риска, капитала и ликвидността, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за работа на Комитета за възнагражденията на Банка ДСК АД.

4.7. **Функциите на комитетите към Управителния съвет на Банката са следните:**

- **Комитетът за управление на активите и пасивите** упражнява контрол върху управлението на активите и пасивите на Банката с цел постигане на максимална възвращаемост в рамките на одобрените от Управителния

съвет бюджетни цели и апетит за поемане на риск, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за дейността на Комитет за управление на активите и пасивите на Банка ДСК АД.

- **Инвестиционният комитет** управлява инвестиционната програма и големите разходи на Банката с цел максимална възвръщаемост на инвестициите, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за дейността на Инвестиционния комитет на Банка ДСК АД.
- **Комитетът по развитие на продукти, ценообразуване и продажби** управлява и развива продуктите, услугите и пакетите от продукти и услуги при оптимизиране на доходността им за Банката, с цел удовлетворяване на клиентските потребности, поддържане на лидерски позиции, повишаване на конкурентоспособността и увеличаване на клиентската база, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за дейността на Комитета по развитие на продукти, ценообразуване и продажби на Банка ДСК АД.
- **Съветът по кредитите и лимитите** отговаря за вземането на решения във връзка с гарантиране на оптималния баланс на риск и изгода съгласно банковата стратегия в рамките на кредитирането на по-големите корпоративни клиенти и регулиране на държавния и контрагентския риск, който Банката поема при сключване на сделки с държави и финансови институции, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правилата за дейността на Съвета по кредитите и лимитите на Банка ДСК АД.
- **Централизираната комисия по проблемни кредити** отговаря за управлението и реструктурирането на проблемни кредити на Банката, като функционирането ѝ е подробно разписано в Правилата за управление и Правилата за работа на Централизираната комисия по проблемни кредити на Банка ДСК АД.
- **Комитетът по управление на данни и анализи** отговаря за управлението и развитието на данните, получени и обработвани във връзка с осъществяване на цялостната дейност на Банката, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за дейността на Комитет по управление на данни и анализи на Банка ДСК АД.
- **Комитетът за управление на операционния риск** следи нивото на операционния риск и ефективността на контролната среда в Банка ДСК и дружествата от групата като предлага адекватни мерки за ограничаване на риска и начин за подобряване на вътрешните контролни механизми, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за работата на комитета за управление на операционния риск на Банка ДСК АД.

5. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 6

Описание на политиката на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи:

Банка ДСК осигурява многообразие чрез:

- балансирана полава и възрастова структура на всички нива на управление и контрол;
- образователно ниво и различни области от знанието (финанси, право, информационни технологии) в съответствие с националните регулаторни изисквания;
- адекватен за съответните позиции професионален опит при спазване на регулаторните изисквания.

Многообразието в Банка ДСК е свързано и с приемствеността между традициите в исторически аспект и бързото адаптиране към новите технологии в областта на финансовите услуги.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ
в съответствие с чл. 41 и чл. 48 от Закона за счетоводството

I. ЦЕЛ

Банка ДСК се стреми да създава и поддържа високи стандарти за клиентско обслужване, модерни и удобни продукти и услуги, най-добри корпоративни и етични практики в работата с всички заинтересовани страни, спазвайки относимото законодателство.

Сред ключовите цели на Банката е и постигането на лидерската позиция на пазара по отношение на всички сегменти на банкирането, като в същото време се акцентира върху редица инициативи в областта на устойчивото развитие. Банката отстоява позицията си на лидер по доверие сред потребителите на банкови и финансови услуги в страната и е сред най-предпочитаните работодатели в банковия сектор.

II. СТРАТЕГИЯ

Банковата индустрия е изправена пред редица предизвикателствата на бизнес средата, в която оперира – геополитически рискове, вътрешна нестабилност, свързана с променящата се политическа среда, инфлация, увеличаващи се лихвени проценти, силна конкуренция и нарастващи регулаторни изисквания, съчетани с вътрешнобанкови предизвикателства. Нашата амбиция е да осигурим, че Банката работи успешно в тези условия и успява да постигне своята бизнес стратегия като същевременно продължава да подобрява финансовите резултати на групата. Целта на Банката е да бъде лидер в дигиталното и физическо банкиране чрез устойчиви конкуренти предимства, фокус върху клиентите и иновации. Тези конкуренти предимства ще бъдат постигнати чрез комбинацията на три основни зони на фокус:

- Хора и практики - фокус върху хората в организацията като основна движеща сила за вътрешната трансформация и създаването на добавена стойност за клиентите;
- Данни - изграждане на конкурентно предимство чрез взимане на бързи решения, базирани на данни и съответствие с регулаторната рамка;
- Инфраструктура - дигитализиране и модернизиране на всички клиентски процеси чрез предоставяне на еднакви услуги през всички канали.

Всички зони на стратегически фокус ще бъдат развити в динамична бизнес среда докато Банката покрива регулаторните изисквания и същевременно превръща предизвикателствата в предимства.

III. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА, ИНФРАСТРУКТУРА, ПРОДУКТИ

Банка ДСК е дъщерно дружество на ОТП Банк АД (OTP Bank Nyrt.), Унгария, което е мажоритарен собственик на Банката и притежава 99.9 % от капитала. Банка ОТП – банката-майка на Група ОТП е най-големият доставчик на финансови услуги в Унгария и регионален лидер на пазара в Централна и Югоизточна Европа.

Заедно с дъщерните си дружества Банка ДСК предлага широка гама от допълнителни услуги като: пенсионно осигуряване, управление на активи, оперативен и финансов лизинг.

IV. СЛЕДВАНИ ПОЛИТИКИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОСНОВНИТЕ И СПОМАГАТЕЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ

Клиентско обслужване

Фокусът върху клиента и качеството на клиентското изживяване са сред основните приоритети за Банка ДСК и са в основата на всички дейности по отношение на дигитализацията и развойната ѝ дейност. След успешното финализиране на процеса на правното вливане на Експресбанк АД в Банка ДСК, осъществено в началото на месец май 2020 г. и поставения най-висок приоритет върху качеството на клиентското обслужване, Банка ДСК продължава да прилага иновативна метрика за измерване на клиентското изживяване. Методът на измерване позволява на клиента да даде своята оценка за обслужването в офис на Банката веднага след посещение. Този подход гарантира прозрачност и осигурява възможност за предприемане на незабавни действия в посока подобряване на клиентското изживяване при използването на продуктите и услугите на Банката. Като метрика се използва транзакционния NPS (Net Promoter Score) – водещ световен индикатор за измерване на клиентското изживяване. Транзакционният NPS се повишава и през 2023 г. в сравнение с 2022 г., с което вече трета поредна година се отчита по-високо ниво на качеството на обслужване в офисите на Банката. Този резултат показва ефективността на предприетите от Банка ДСК действия в тази посока. През 2023 г. беше внедрено и регулярно измерване на клиентското изживяване при обслужване в Контактния Център. Следи се и нивото на удовлетвореност от ползваните от клиенти основни банкови продукти и услуги.

Банка ДСК продължава да работи в посока за подобряване на клиентското обслужване чрез усъвършенстване и клиентска ориентираност на всички канали за обслужване. Банката разполага с широка клонова мрежа от над 200 банкови офиса на територията на цялата страна, Контактен център 24/7, електронни канали за банкиране, машини за самообслужване и Bank@work - канал за обслужване на място при работодатели. Следвайки тенденциите за пренасочване на голяма част от транзакциите към машинни и електронни канали, както и повишаващите се очаквания на клиентите по отношение консултиране в банковите офиси, Банката успешно внедри нов модел на обслужване за клиентите „масов сегмент“ в цялата клонова мрежа. Моделът предоставя специализирано обслужване на клиенти в зависимост от причината за посещението в офиса, като тези от тях влезли само за транзакционно обслужване могат да разчитат на бързина и съкратено време за изчакване и обслужване. Клиентите с интерес към банков продукт или услуга получават индивидуална консултация от служител на фронт офиса. Моделът е допълнителен инструмент за осигуряване на по-добро клиентско изживяване, включително чрез ефективно управление на клиентопотока посредством внедрените автоматизирани системи в голяма част от офисите на Банката.

Друг инструмент за повишаване удовлетвореността на клиентите е въведеният в края на 2023 година Стандарт за вътрешно и външно оформление на офисите на Банка ДСК. С него се унифицира вътрешния и външния дизайн на офисите, маркетинговите материали и оборудването в различните типове банкови офиси. Стандартизирането има за цел постигането на корпоративна идентичност на офисите на Банката с интериорния модел на ОТП Груп и разпознаваемост като еталон за качество и добър имидж сред клиентите на Банката.

И не на последно място, по отношение на подобряването на клиентското обслужване, Банка ДСК продължава да влага усилия в регулярни проучвания на пазара на финансови услуги, търсейки нови възможности за подобрене, както и да наблюдава посоката на развитие на вече наложените на пазара стандарти в обслужването на клиенти.

V. МОДЕРНИ ПРОДУКТИ И КАНАЛИ ЗА ОБСЛУЖВАНЕ

Като утвърден лидер на пазара на иновативни продукти и дигитални услуги в банковия сектор Банката разработва различни проекти с подход към **цялостно онлайн обслужване**. За да подобрява клиентското изживяване и да осигури лесен и бърз достъп на клиентите до финансови продукти и услуги, Банка ДСК непрекъснато развива функционалностите на своите платформи за отдалечен достъп до банкиране ДСК Директ и DSK Smart. Екипът на финансовата институция продължава да работи за тяхното усъвършенстване, за да бъдат максимално удобни и лесни за използване от потребителите.

С приложението Evrotrust клиентите на Банка ДСК могат изцяло онлайн да кандидатстват, получат и усвоят потребителски кредит без да е необходимо да посещават офиси на Банката. Процесът е максимално опростен с цел да е удобен и достъпен за клиентите. Те могат да получат договор за кредит в приложението на мобилния си телефон, могат да го прегледат и подпишат, след което да го изпратят обратно на Банката. Възможност да подписват документи с КЕП имат и клиентите от „Премниум сегмента“, като по този начин спестяват време, по-бързо и ефективно осъществяват необходимите им операции и получават 100% сигурност на личните данни. С помощта на Evrotrust и Кол центъра на финансовата институция, клиентите, които се намират временно извън страната, могат да извършват дистанционно, по електронен път операции, изискващи поставяне на подпис. Например – получаване на достъп до електронно и мобилно банкиране, заявяване на метод на подписване, регистриране на мобилен номер за 3D парола за пазаруване в интернет, откриване на банкова сметка, издаване на дебитни карти за физически лица и други.

От 2012 г. Банката предоставя на студентите удобна възможност да заплатят семестралните си такси за обучение през електронното банкиране ДСК Директ, като тази услуга стана особено актуална през 2020 г. Чрез него превеждането на университетските такси става дистанционно само с няколко клика. Освен време, плащането през ДСК Директ пести и средства, тъй като банковите такси за електронен превод са по-ниски от тези в клоновата мрежа. От изброените предимства могат да се възползват студентите на Висше военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“ Варна, Университета за национално и световно стопанство (УНСС), Техническият университет, Нов български университет и Медицинският университет Варна.

VI. УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ

Банка ДСК се стреми към стратегическите ни приоритети за устойчиво¹ развитие с фокус към нарастващите бизнес и регулаторни очаквания. Нашата рамка за ESG (Environmental, Social, Governance – Екологични, Социални и Управленски фактори) се гради на три стълба, съобразени със стратегията на ОТП Груп, които направляват ежедневните ни дейности, а именно:

Отговорно финансиране	Отговорен работодател	Корпоративна социална отговорност
Предлагане на продукти и услуги, които целят да подпомогнат прехода към ниско-емисионна икономика, редом с адекватно управление на рисковете, свързани с ESG	Прилагане на стабилен модел на управление и подобряване на работната среда и възможностите за развитие на нашите служители	Следване на амбициозни цели за намаляване на въглеродния отпечатък от нашите дейности и активен принос към развитието на обществото и защита на околната среда

1. Отговорно финансиране

А. Взаимоотношения с клиенти и бизнес възможности

Банка ДСК признава нашето влияние върху обществото и непрестанно търси възможности и решения за нашите клиенти, с които да спомогне прехода към климатично-неутрална икономика и да защити околната среда. Банка ДСК изисква пълно прилагане на всички свързани закони и регулации и си поставя амбициозни цели за устойчиво финансиране, които да бъдат постигнати до края на 2025 г.:

- Генериране на портфейл от нови кредити за финансиране на инвестиции в централи за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници – 344 млн. евро;
- Генериране на портфейл от нови кредити за финансиране строителството на недвижими имоти с висок клас на енергийна ефективност – 56 млн. евро;
- Финансиране на превозни средства с електрически и хибридни мотори – 35% дял в общия портфейл на ОТП Лизинг;
- Генериране на портфейл от жилищни кредити за инвестиции в жилищни имоти с висок енергиен клас – 48 млн. евро.

¹ Използването на термините „устойчивост“ и „зелен“ в този документ не предполага директно съответствие с критериите за класификация на дейности на Европейския Съюз (EU Taxonomy)

През 2023 г. Банката надвиши поставените цели свързани с финансирането на проекти за електроенергия от възобновяеми енергийни източници и постигна растеж във финансирането на електрически и хибридни превозни средства, както и в обема на жилищни кредити за инвестиции в жилищни имоти с висок енергиен клас.

Фигура 1: Банка ДСК – Дял на финансирани инвестиции в проекти за производство на енергия от възобновяеми източници (ВЕИ), 2023

Устойчиви и енерго-ефективни сгради, както и увеличен капацитет на енергия от възобновяеми източници, са в основата на прехода към зелена икономика. Дирекция „Специализирано финансиране и институционални клиенти“ на Банка ДСК се фокусира върху увеличаване дела на кредитираните проекти за енергийно ефективни сгради и енергия от възобновяеми източници, в съответствие с нашите специфични цели като част от ESG стратегията на Банката. Вярваме, че такива стратегически инвестиции са в основата на действията на Банката по отношение на предизвикателствата свързани с климатичния риск.

В края на 2023 г. финансираните проекти за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници възлизат на 11.8% от общия портфейл на бизнес клиентите (спрямо 5.42% предходната година). Общият брой на активните кредити е 158 бр., с брутна балансова стойност от 416 млн. евро, като тук се включват както големи проекти

с цел търговия с произведената енергия, така и по-малки проекти на компании, целящи енергийна независимост чрез изграждане на малки централи за задоволяване на собствените нужди от електроенергия. Голяма част от проектите са соларни и вятърни паркове, като един от тях, например, има капацитет над 120 MWp.

Фигура 2: ОТП Лизинг – Дял на финансирани активи с ниски или нулеви въглеродни емисии, 2023 г.

България е в началния период на прехода си към нисковъглеродна икономика, но се наблюдава растеж на лизинговото финансиране на активи с нулеви или ниски въглеродни емисии. Ако за 2021 г. едва около 1% от портфейла на ОТП Лизинг бе за финансиране на електрически превозни средства, то в края на 2023 г. делът на такива активи е вече над 3%. Активно продължава и финансирането на автомобили с хибриден двигател, с което общият дял на ниско-емисионни превозни средства е над 5% от портфейла на лизинговото дружество. Към края на 2023г., общия дял на финансирани електрически и хибридни превозни средства е 8% от портфейла на ОТП Лизинг, в сравнение с 5.84% през 2022 г.

През 2023 г. Банката продължи и предложението за устойчиво финансиране в жилищното кредитиране чрез промоционалната кампания за финансиране по купката на недвижими имоти с висок клас на енергийна ефективност – клас А+, А или В.

Нашият Агро бизнес също подкрепя своите клиенти с прехода към устойчивост чрез различни инициативи. През изминалата 2023 година, Банка ДСК проведе информационна кампания за клиенти земеделски производители с цел разясняване възможностите за кандидатстване по „Инвестиции в технологична и екологична модернизация на селското стопанство с Национален план за възстановяване и устойчивост.“ Целта на този форум е Банката да предостави знания и да подпомогне клиентите си при изготвянето на проекти за модернизиране на стопанствата си. Портфейлът с кредити срещу субсидии за 2023 година достига –39 милиона евро.

Намерението ни е да продължим усилията си за предоставяне на устойчиви бизнес решения на нашите клиенти и откликване на нуждите на обществото чрез отговорно финансиране, в съответствие с приетата на ниво ОТП Група Рамка за зелено финансиране. Чрез инструментите, налични в Рамката, Банката ще може да оценява кредитни експозиции по отношение изпълнение на критериите на различни класификационни системи за устойчиви финанси – EU Taxonomy и Climate Bond Initiative.

Б. Рамка за управление на рисковете, свързани с климата и околната среда

В Банка ДСК, ESG рисковете се идентифицират и оценяват като група източници на риск, които повлияват чувствителността на традиционно присъщите за банките рискове (например кредитен, пазарен риск, репутационен риск и т.н.).

През 2023 г. рисковете свързани с климата и околната среда („Е“ фактор от ESG) продължиха да доминират в икономическата среда. За да отразим нашата отговорност към разумно управление на рисковете и съответствие с регулаторните очаквания (пр. Европейската централа банка), през четвъртото тримесечие на 2023 г. ние интегрирахме нов, четвърти стълб в нашата ESG стратегия за „Регулации и надзор“. Банката също мобилизира нова програма за рисковете свързани с климата и околната среда (надграждаща предишния ни проект Еко), под спонсорството на Главния изпълнителен директор на Банка ДСК и Ръководителя на направление „Управление на риска“. Програмата обединява екипите ни от различни функции в Банката, включително корпоративно и индивидуално банкиране, управление на риска, финанси, човешки ресурси, връзки с обществеността и други. Прогресът се измерва с установени индикатори, които се следят редовно от мениджмънта на Банката.

Управителният съвет на Банка ДСК има отговорност за рисковете, свързани с климата и околната среда и одобрява основните политики и методологии на Банката в тази сфера. Управителният съвет и Надзорният съвет продължават да са органите, които одобряват ESG стратегията на Банката.

Мениджмънтът на Банката и съответните комитети се информират за качеството на кредитния портфейл и напредъка по ESG стратегията чрез регулярни месечни и тримесечни отчети. По този начин се осигурява постоянен поток от консистентна и актуална информация, която се взема предвид при стратегическите и управленски решения на ръководните органи на Банката. Конкретни критерии за оценка на представянето са дефинирани в годишните цели на онези членове на Управителния съвет на Банка ДСК, на които са възложени преки отговорности за осигуряване на съответствие с предвидения подход за управление на рисковете, свързани с климата и околната среда.

Последващите секции предоставят допълнителна информация относно:

- ESG рисковете като част от рамката за риск апетит;
- Идентификация и оценка на съществеността на рисковете, свързани с климата и околната среда;
- Процес за ESG риск оценки и мониторинг;
- Сценарийни анализи и стрес тестове;
- Политика за управление на риска в инвестиционната дейност.

i. ESG рисковете като част от Рамката за риск апетит

Като член на Групата на Банка ОТП, Банка ДСК подкрепя нейната цел да стане регионален лидер във финансирането на законосъобразен и постепен преход към нисковъглеродна икономика и изграждането на устойчиво бъдеще чрез отговорно предоставяне на финансови продукти и услуги и на свой ред си поставя за цел да се позиционира като лидер на българския банков пазар по отношение на устойчивото финансиране. Управлението на ESG рисковете е ключово за постигане на тази цел.

Банка ДСК взема предвид ESG факторите в кредитния процес и ги добавя към съществуващите рамки за управление на риска.

По отношение на нашите клиенти приетият ESG списък за изключени от финансиране дейности е основният нормативен документ, описващ дейностите, които ние не подкрепяме. Нашите нови клиенти не следва да участват в изброените в списъка дейности, например:

- Сделки, целящи нарушаване на законовите разпоредби на държавата или международното право, като:
 - Незаконна търговия с оръжия;

- Забранен хазарт;
 - Нелегална търговия с наркотици;
 - Производство или търговия с продукти, съдържащи полихлорирани бифенили (ПХБ са група от силно токсични химикали);
 - Производство или търговия с фармацевтични продукти, пестициди/хербициди и други опасни вещества, подлежащи на премахване или международна забрана;
 - Производство или търговия с озоно-разрушаващи вещества, подлежащи на преустановяване на международно ниво;
 - Търговия с диви животни или продукти от диви животни, регулирани от разпоредбите на CITES (Конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора);
 - Трансгранично движение на отпадъци, забранено от международното право.
- Търговия със стоки без необходими лицензи за износ или внос или други доказателства за разрешение за транзит от съответните страни на износ, внос и, ако е приложимо, транзит.
 - Дейности, забранени от законодателството на държавата или международни конвенции, свързани със защитата на ресурсите на биоразнообразието или културното наследство.
 - Риболов с дрифт мрежи в морска среда с помощта на мрежи с дължина над 2,5 км.
 - Транспорт на нефт или други опасни вещества в танкери, които не отговарят на изискванията на IMO (Международна морска организация).
 - Добив, проучване и разработване на шистов газ в Европа.
 - Добив на въглища с помощта на техниката „Премахване на върха на планината“.
 - Отглеждане на животни с основна цел производство на кожи или всякакви дейности, включващи производство на кожи.
 - Производство, пускане на пазара и употреба на азбестови влакна, както и на артикули и смеси, съдържащи тези влакна, добавени умишлено.
 - Износ на живак и живачни съединения, както и производство, износ и внос на широка гама продукти с добавка на живак.

Спазването на този ESG списък се следи ежемесечно с нулев праг на толерантност.

ii. Идентификация и оценка на съществеността на рисковете, свързани с климата и околната среда

През 2023 г. Банка ДСК извърши регулярния си преглед за идентификация и оценка на съществеността на рисковете, свързани с климата и околната среда. Като част от процеса на идентификация на рисковете, Банката определи каналите, по които физическите рискове (physical risks) и рисковете, свързани с прехода (transition risks), както и други рискове, свързани с околната среда, повлияват традиционните за Банката риск категории (кредитен, операционен, пазарен, репутационен и други рискове).

За нуждите на тази оценка съществеността на климатичните рискове се определя като чувствителността на традиционно присъщите за банките рискове и свързаните с тях ключови рискови индикатори (КРИ) на въздействието на промените в климата и околната среда. Оценката за същественост се калибрира по скала от 1 до 5, както следва:

(1) Ниска: не се очаква КРИ да бъдат повлияни от рисковете за климата и околната среда в значителна степен.

(2) Средно-нисък: Очаква се КРИ да бъдат повлияни от рисковете на климата и околната среда в малка степен, което обаче

не оказва значително влияние върху нивото на КРИ. Нивото на рисковия профил се очаква да остане в рамките на предварително определеното приемливо ниво.

(3) Среден: Очаква се КРИ да бъдат повлияни от рисковете на климата и околната среда до степен, че стойностите им да се доближат до нежеланите нива на рисков профил.

(4) Среден-висок: Очаква се КРИ да бъдат повлияни от рисковете на климата и околната среда до степен, че стойността им значително да надвишава прага на нивото на риск апетит, но е малко вероятно да премине прага на червената зона.

(5) Висок: Очаква се КРИ да бъдат повлияни от рисковете на климата и околната среда, а нивото на рисковия профил на КРИ значително да повиши апетита за риск, потенциално преминавайки високия риск (червена зона).

Методологията включва оценка на следните канали - климатичен риск, свързан с прехода; физически климатичен риск; риск, свързан с околната среда и взема предвид качествени и количествени фактори, където е приложимо.

По този начин резултатът от оценката води до заключението, че Групата на Банка ДСК е съществено изложена на рискове, свързани с климата и околната среда, в дългосрочен план (над 5 години).

Фигура 3: Оценка на съществеността на рисковете, свързани с климата и околната среда, 2023 г.

Традиционни видове риск	Оценка на съществеността по традиционни видове			Повлияни от		
	Кратко-срочен <1 год.	Средно-срочен <5 год.	Дълго-срочен >5 год.	Климатичен Физически Риск	Климатичен Преходен Риск	Риск за Околната Среда
Кредитен риск	Средно	Средно-високо	Високо	Ниско	Средно-високо	Високо
Операционен риск	Ниско	Средно	Средно-високо	Ниско	Средно-високо	Високо
Пазарен риск	Ниско	Средно	Средно-високо	Ниско	Средно-високо	Високо
Ликвиден риск	Ниско	Средно	Средно-високо	Ниско	Средно-високо	Високо
Ликвиден риск в банковия портфейл	Ниско	Средно	Средно-високо	Ниско	Средно-високо	Високо
Риск от кредитен спред	Ниско	Средно	Средно-високо	Ниско	Средно-високо	Високо
Репутационен риск	Ниско	Средно	Средно-високо	Ниско	Средно-високо	Високо
Стратегически и бизнес риск	Ниско	Средно	Средно-високо	Ниско	Средно-високо	Високо

Потенциалното въздействие на рисковете, свързани с климата и околната среда, в краткосрочен план е ограничено, тъй като вероятността от рязко влошаване на физическите рискове, както и от значително повлияване на клиентските профили от рисковете, свързани с прехода към нисковъглеродна икономика, е малка във времевия хоризонт от една година.

В средносрочен и дългосрочен план острите и хроничните физически рискове могат да повлияят значително на бизнес средата, в която Банката оперира, напр. чрез физически щети от наводнения върху материални активи на клиентите и така да се

отразят негативно върху възможността за редовно обслужване на кредитите, както и върху стойността на обезпеченията (където е приложимо).

Рискът, свързан с прехода, е основният негативен фактор, повлиял на оценката на съществеността в дългосрочен план. Този риск може да доведе до влошаване качеството на корпоративния кредитен портфейл като засегне по-осезаемо определени икономически сектори с висок ESG риск, а индиректно, чрез увеличаване на безработицата и намаляване на заплатите на работещите в засегнатите индустрии и сегмента банкиране на дребно. Най-съществено потенциално влияние на рисковете, свързани с климата и околната среда, в дългосрочен план може да се очаква върху качеството на лизинговия портфейл поради завишени регулаторни изисквания в областта на въглеродните емисии от транспортните средства, увеличаващите се производствени и експлоатационни разходи (напр. цените на горивата), както и недостига на определени природни ресурси, използвани в автомобилната електроника.

Освен върху кредитния риск, потенциалното въздействие на рисковете, свързани с климата и околната среда, беше оценено като „средно“ в дългосрочен план и по отношение на операционния риск (напр. прекъсване на системи и физически щети на банкови активи в резултат на климатични събития), репутационния риск (напр. неудовлетвореност на клиентите в случай на невъзможен достъп до клонове и банкомати, причинено от природни бедствия) и стратегическия риск (напр. значително увеличаване на капиталовите изисквания и намаляване на рентабилността).

По-долу са предоставени допълнителни подробности за оценката на физическите рискове, рисковете, свързани с прехода и други екологични рискове.

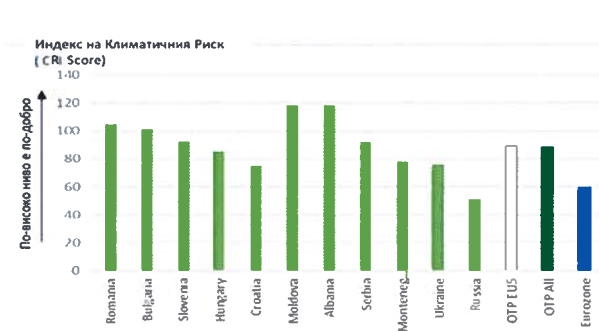
❖ Климатични физически рискове

Климатичните физически рискове отразяват влиянието на климатичните промени, включително екстремни явления като бури и наводнения, постепенни промени в климата (например промени в средните температури), както и деградация на околната среда, като замърсяване на почвите, водите, въздуха, загуба на биоразнообразие и обезлесяване.

Банка ДСК взема под внимание различните канали, по които тези рискове може да афектират дейността на Банката и нейните клиенти, прилагайки качествени и количествени методи, където е възможно.

При оценката на съществеността на физическите рискове Банката анализира индекс на климатичния риск (Climate Risk Index or CRI, GermanWatch) – индикатор, базиран на застрахователни събития през последните две десетилетия.

Фигура 4: Индекс на Климатичния Риск, Q1 2023 г.

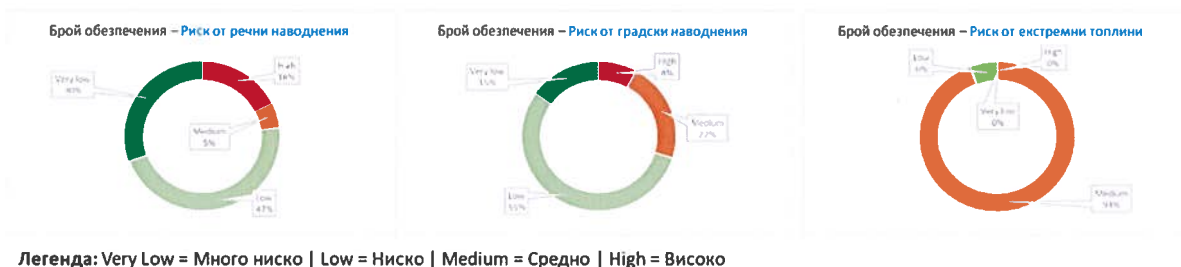
Този показател е представен на диаграмата за страните от Банкова група OTP и еврозоната (стойността на индикатора за еврозоната се изчислява въз основа на средните стойности на показателите на ниво държава, претеглени спрямо БВП).

Този индикатор посочва, че физическия риск за България е на ниво по-ниско от средното за еврозоната.

Въпреки сравнително по-ниското ниво, физическите рискове могат да имат значително влияние върху бизнеса. Банка ДСК извършва по-детайлен анализ на рисковете, свързани с промени в температурите, горски пожари, горещини и тяхното влияние върху продуктивността и потенциалните щети и загуби в различни сектори (например земеделието). Банката също оценява и потенциалното влияние върху обезпеченията с жилищни и нежилищни недвижими имоти, тъй като климатичните промени могат да доведат до спад в оценките им и дори до пълна загуба, например при големи наводнения или горски пожари. Въпреки, че такива екстремни явления не се очакват в следващите 3-5 години, управлението на такъв тип рискове ще доведе до промени в бизнес модела на Банката.

Друг подход към оценката на съществеността на физическите рискове за кредитния риск на Банката включва преглед на обезпеченията по географска локация. Близо една четвърт от обезпеченията се намират в региони със среден или висок риск, особено от екстремни топлини, което води до заключението, че физическите рискове несъмнено са съществени.

Фигура 5: Разпределение на обезпеченията спрямо нивото на физически риск (речни наводнения, градски наводнения, екстремно високи температури), 2023 г.

По отношение на дейностите на Банката, физическите рискове и особено наводненията, биха имали значително влияние в дългосрочен план, когато ефекта от климатичните промени става по-ясно проявен. Според Ръководството на ЕЦБ относно свързаните с климата и околната среда рискове най-често срещаните физически рискове, на които могат да бъдат изложени клоновете на Банката, са речни наводнения, градски наводнения, екстремни горещини и недостиг на вода. Според данни на ThinkHazard, приблизително 7.6% от клоновете на Банката се намират в области с висок риск.

В краткосрочен план, обаче, рискът от наводнения не е съществен (рискът от пълна загуба на физически активи е до голяма степен покрит от застраховки). Сушата и недостигът на вода, обаче, от своя страна намалява атрактивността на дадени региони и води до по-трудни условия на живот, което увеличава миграцията към други незасегнати региони. Това съответно влияе върху клоновата мрежа на Банката.

Фигура 6: Географско разпределение на риска от наводнения и суши (недостиг на вода) и клоновата мрежа на Банка ДСК

За да управлява този тип рискове, Банката включва физическите рискове в своите бизнес планове за непрекъсваемост на дейността и процедури на клоновата мрежа. Дигитализацията и намаляването на броя на офисите също допринасят за смекчаването на тези рискове в средносрочен и дългосрочен план.

❖ **Климатични рискове, свързани с прехода**

Глобалната икономика изисква значителна трансформация, за да остане жизнеспособна в пътуването към постигане на климатична неутралност и постигане на целта на Парижкото споразумение за поддържане на затоплянето доста под 2° C.

Преходът към ниско-емисионна икономика има широко влияние и в различна степен върху различните сектори, което налага нуждата от по-детайлен подход в оценката на рисковете, свързани с прехода (например, нови политики свързани с климата, технологични промени, промени в предпочитанията на клиентите).

Рискът от прехода се отнася до финансова загуба на институция, която може да произтече, пряко или косвено, от процеса на приспособяване към нисковъглеродна и по-екологично устойчива икономика. Това може да бъде предизвикано, например, от сравнително рязко приемане на политики за климата и околната среда, технологичен прогрес или промени в пазарните настроения и предпочитания.

Като част от оценката на съществеността на рисковете, Банка ДСК анализира вероятността и влиянието на различни източници на риск, свързани с прехода, включително промени в политиките и регулациите, пазарни отношения, технологични развития и прекъсвания във веригите за доставки. Използвайки номенклатурата NACE, резултатът от анализа посочи следните сектори, които са подложени на среден или висок риск, свързан с прехода:

- Селско, горско и рибно стопанство;
- Добивна промишленост;
- Преработваща промишленост;
- Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива;
- Строителство;
- Транспорт и складиране;
- Операции с недвижими имоти.

Разпределението на корпоративния портфейл на Банката по тези сектори е представено в следващия раздел.

Банка ДСК продължава работа по подобряване на метода за оценка на този вид рискове, в посока наличие и използване на повече количествени данни. Резултатите от анализа се използват и в определянето на риск индикатори и обновяването на ESG стратегията.

❖ Други рискове, свързани с околната среда

Оценката на съществеността на рисковете, свързани с климата и околната среда, взема предвид и други фактори като замърсяване, недостиг на ресурси, загуба на биоразнообразие и т.н. Експозициите към сектори или клиенти, които са свързани с такива противоречиви дейности, биха могли да увеличат не само кредитния риск (напр. поради по-високи вероятности от неизпълнение), но и репутационния риск на Банката (напр. екологични инциденти, като замърсяване, могат значително да навредят на репутацията на организацията).

Във връзка с репутационния риск, на ниво ОТП Група бе извършена самооценка за потенциалните загуби при шест примерни събития, свързани с климата и околната среда, използвайки методологията на DELFI.

Шестте потенциално свързани рискови събития, за които бяха оценени финансови загуби, са следните:

1. Санкции, наложени от правителството въз основа на предполагаеми нарушения на екологичните разпоредби от страна на Банката.
2. Негативно медийно отразяване, поради предполагаеми замърсяващи проекти, финансирани от Банката, или предполагаемо зелено измиване (greenwashing).
3. Недостатъци, свързани с околната среда по отношение на инвестиционните продукти.
4. Негативни индустриални настроения в медиите, които привличат повече внимание от страна на заинтересованите страни.
5. Повишено обществено внимание върху въглеродно-интензивните проекти, финансирани от Банката.
6. Понижаване на кредитния рейтинг на Банка ОТП, дружеството майка на Банка ДСК, поради неспазване на екологичните стандарти.

Не е определена вероятност, честота или възможен времеви хоризонт за материализиране на тези рискови събития, т.е. не се предполага, че те ще се материализират в рамките на същата година или ще се материализират отново в бъдеще. Резултатът от самооценката сочи, че евентуалните загуби за Банка ДСК, от материализирането на шестте репутационни рискови събития, биха били приблизително 4.9 милиона лева и Банката е умерено изложена на този тип рискови събития.

Рисковете, свързани с околната среда са също интегрирани и в ESG риск оценката, мониторинга и проверките, които Банката прилага. Те са описани в следващия раздел, където са представени и данни за експозициите на Банката по сектори, включително такива, които имат по-висок риск за околната среда (например строителство, транспорт, селско стопанство). Тъй като наличните данни се подобряват, Банката ще продължи да разширява детайлността на анализа на експозициите в своя портфейл към конкретни екологични рискове.

Банка ДСК предприема действия и прилага адекватни мерки за ограничаване въздействието на рисковете, свързани с климата и околната среда, върху традиционните банкови рискове в зависимост от вида им, напр. чрез активно финансиране на зелени проекти, включване на ESG фактори в оценката на приеманите от Банката за обезпечение недвижими имоти, застраховане на активи, дигитализация на продукти и услуги, включване на физическите рискове в плана за непрекъсваемост на дейността и т.н.

Оценката на съществеността се взема предвид при актуализацията на стратегическите планове за адаптиране към пазарните промени, свързани с климатичните рискове.

iii. Процес за ESG риск оценки и мониторинг

Чрез приемане на Рамката за управление на ESG риска при отпускане и наблюдение на кредити, ние включваме ESG риска в кредитната оценка. ESG рисковите категории се прилагат на ниво клиент и на ниво сделка. Банката прилага рискови категории ESG на ниво клиент и на ниво транзакция. Присвояването на рискова категория се базира на основната бизнес дейност на клиента и срока на сделката, като се взема предвид екологичното и социално въздействие на икономическия сектор, с който е свързана.

Банката определя рисковата категория на клиентите с помощта на отраслова карта за ESG риска, която категоризира отраслите в 4 отделни риск категории, представляващи различни нива на риск:

- а) Нисък ESG риск: Отрасли, които обикновено включват бизнес дейности с минимални или без никакви неблагоприятни въздействия върху околната среда и обществото;
- б) Среден ESG риск: Отрасли, които обикновено включват бизнес дейности със специфични екологични и социални въздействия, които са: малко на брой, като цяло са специфични за конкретния клиент, до голяма степен обратими и лесно се управляват, чрез мерки за смекчаване и прилагане на най-добрите международни практики. Потенциалните въздействия върху околната среда, които имат ефект върху човешката популация или важни за околната среда райони, са по-малко неблагоприятни от тези на отраслите със средно-висок и висок ESG риск;
- в) Средно-висок ESG риск: Отрасли, които обикновено включват бизнес дейности с високи по своята същност ESG рискове, но се считат за важни за постигане на дългосрочно устойчиво социално равновесие и икономически растеж на развиващите се пазари;
- г) Висок ESG Риск: Отрасли, които обикновено включват бизнес дейности със значително неблагоприятно въздействие върху околната среда и обществото, които са чувствителни, с разнообразни проявления или безпрецедентни. Потенциалното въздействие се счита за чувствително, ако може да бъде определено като необратимо (напр. като загуба на основно естествено местообитание), да засегне уязвими групи или етнически малцинства, да включва принудително преместване и презаселване или да засегне значими обекти на културното наследство.

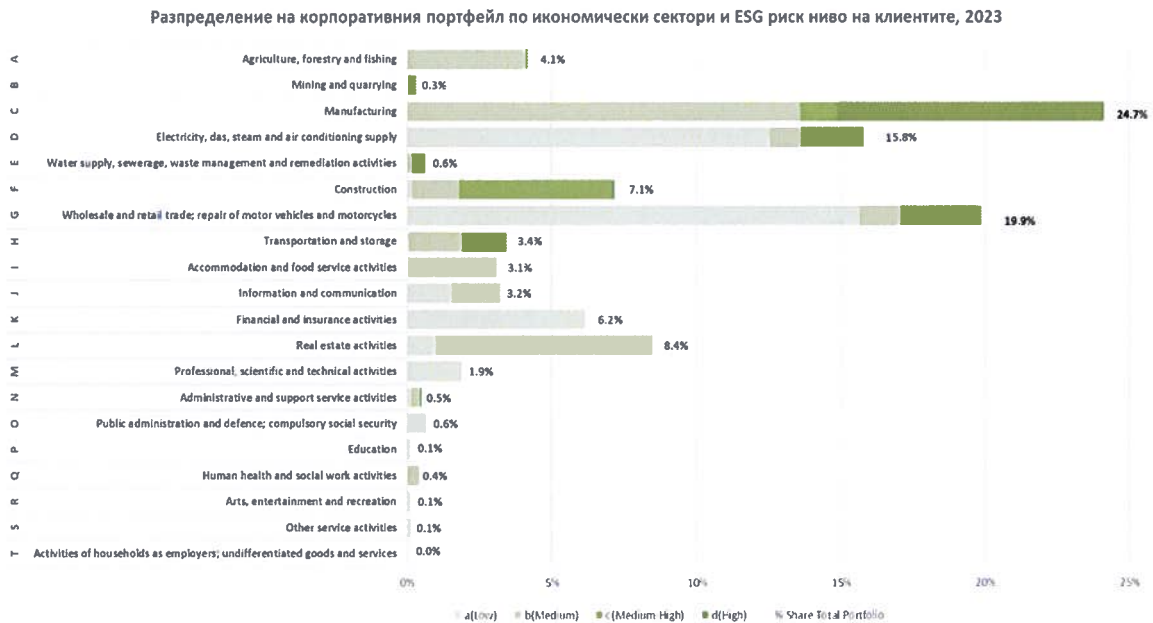
За да се определи ESG рисковата категория на сделките, се вземат предвид два фактора: ESG рисковата категория на клиента, както е посочено по-горе, и продължителността (остатъчният матуритет) до падежа на кредита съгласно ESG Риск матрица на транзакциите. Продължителността (остатъчният матуритет) на сделките се определя както следва:

- а) Краткосрочни: остатъчният матуритет е равен на или по-малък от 1 година (включително транзакциите с изтекъл срок или сделки без фиксиран матуритет, т.е. „до следващо нареждане“);
- б) Средносрочни: остатъчният матуритет е по-голям от 1 година, но по-малък или равен на 5 години;
- в) Дългосрочни: с остатъчен матуритет над 5 години.

През 2023 г. методологията бе обновена, при което сделки, определени като „зелени“ на базата на строги критерии дефинирани във вътрешните политики на Банка ДСК и ОТП Груп. Такива транзакции се считат за нискорискови и не са предмет на ESG матрицата на транзакционния риск.

Въз основа на тази оценка, разпределението на портфейла според ESG рисковата категория на клиентите към декември 2023 г. е както следва:

Фигура 7: Разпределение на корпоративния портфейл по икономически сектори и ESG риск ниво на клиентите, 2023

Като част от рамката за риск апетит на Банката, ние следим ключов индикатор, свързан с дела на сделки от висок ESG риск с корпоративни клиенти в категория висок или средно-висок ESG риск. Към декември 2023, този индикатор е 4% и показва спад спрямо предходната година (6%).

От 2024 г. Банката планира да следи допълнителен оперативен КРИ, свързан с дела в ново корпоративно кредитиране на транзакции с висок ESG риск, договорени с клиенти в сегмент „Производство“. Този КРИ се въвежда, като се вземат предвид уязвимостите на сектора към риска свързан с прехода.

ESG риск категориите на лизинговите сделки се определят в зависимост от въздействието върху околната среда, което оказват различните типове двигатели (EURO стандартите за двигатели) на основните активи, и в съответствие с относимото законодателство на ЕС. При определяне на ESG рисковата категория на лизингова сделка възрастта на двигателя на основния актив се взема приблизително, с оглед доближаване към EURO стандартите за двигатели.

За най-рисковите сектори от гледна точка на ESG риска, за които са превишени дефинираните прагове на експозицията, се прилага въпросник за надлежна проверка (ESG Due Diligence). Събраната информация се насочва за анализ на риска и процеса за вземане на решения.

Банкова група ОТП и Банска ДСК изискват и проверяват спазването на приложимите екологични разпоредби в областта на кредитирането. В момента на вътрешно одобрение на финансирането на даден проект и преди първото усвояване на средства се изисква наличието на необходимите разрешителни, като за сделки в специализираното финансиране проверките на разрешителните обичайно се извършват с участието на външни консултанти (правни и/или технически експерти). В договорите за кредит са предвидени санкции за всяко нарушение на ангажиментите. Постепенно в договорите с клиенти се въвеждат и ESG клаузи. Първият сегмент със заложен ESG клаузи е Специализирано финансиране, като обхващат на сегментите и клиентите ще продължи да се разширява. Нашата кредитна политика регламентира класификацията на кредитния риск за всеки икономически сектор и предоставя насоки за кредитната дейност за различните сектори. Политиката се преглежда поне веднъж годишно, както и в случай на значителни промени в бизнес средата или основните кредитни рискове.

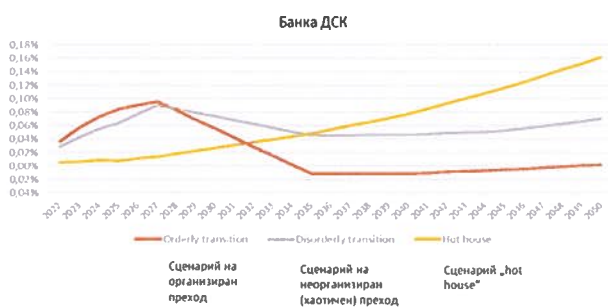
В управлението на операционния риск оценката на ESG рисковете се извършва чрез анализ на отделни сценарии, свързани с климатичните промени, индикиране на рисковете, засегнати от ESG фактори, в самооценката на риска, както и в базата данни за оперативните загуби. През 2023 г. се следи КРИ за проследяване на броя инциденти, причинени от физически щети на материални активи в резултат на природни бедствия, като не са отчетени нарушения.

iv. Сценарийни анализи и стрес тестове

Банка ДСК извършва периодични сценарийни анализи и стрес тестове, за да измери потенциалното влияние на климатичните рискове върху корпоративния портфейл на Банката. Методологията е в съответствие с рамката за стрес тестове, дефинирана от Банкова група ОТП.

Прилага се подход, базиран на анализ на чувствителността, при който чувствителността към климатичните и екологичните рискове се сравнява с тази на банките в Еврозоната, използвайки стрес теста на ЕЦБ от 2021 г. за въздействието на климатичния риск.

Фигура 8: Стрес тест на корпоративния портфейл на Банка ДСК (потенциално влияние върху годишни загуби)

При дадените сценарии, България се оценява като по-рискована от средното ниво за Еврозоната по отношение на климатични рискове, което се дължи основно на рисковете, свързани с прехода. Влиянието на тези рискове отслабва след 2035 година при „Организиран преход“ („Orderly transition“) и „Неорганизиран (хаотичен) преход“ („Disorderly transition“) сценариите, докато при „Гореща къща“ („Hot house“) сценария не се наблюдават рискове, свързани с прехода.

Този анализ показва, че до 2050 г., при най-лошия климатичен сценарий (Hot house), годишните загуби ще се покачат с до 16 базисни точки в сравнение със сценария за планово преминаване към климатично неутрална икономика.

v. Политика за управление на риска в инвестиционната дейност

В съответствие с изискванията на Регламента за оповестяване на информация за устойчиво финансиране (SFDR), Групата на ОТП има разработена политика за управление на риска в инвестиционната дейност за всички свои членове, които предлагат услуги по управление на портфейли и предоставяне на инвестиционни съвети. Банка ДСК и нейното дъщерно дружество ДСК Управление на активи изпълняват груповите изисквания и прилагат политика за интегриране на рисковете за устойчивостта в процеса на вземане на инвестиционни решения и предоставяне на инвестиционни съвети, като част от общата рамка за управление на риска. За измерване и оценка на рисковете за устойчивостта Банка ДСК използва ESG рейтинги и данни, предоставени от външен доставчик, както и публично достъпна информация. При оценката на рисковете за устойчивостта на финансови инструменти и портфейли Банката използва три категории за риск – нисък, среден и висок, със следното значение:

- Нисък: Тази категория отразява добро или отлично представяне по отношение на ESG факторите и високо ниво на прозрачност при публичното оповестяване на ESG данни. Тези инвестиции имат минимални или ниски екологични и социални рискове и въздействия.

б) Среден: Отражава задоволително представяне по отношение на ESG и умерена прозрачност при публичното оповестяване на ESG данни. Тези инвестиции имат ограничени екологични и социални рискове и въздействия, които могат лесно да бъдат предотвратени или смекчени чрез подходящи планове за действие и мерки.

в) Висок: Отражава лошо представяне по отношение на ESG и недостатъчна прозрачност при публичното оповестяване на ESG данни. Тези инвестиции изискват по-сложна оценка на риска.

Информацията относно интегрирането на рисковете за устойчивостта в инвестиционната дейност и основните индикатори за неблагоприятно въздействие на инвестициите върху факторите за устойчивост (PAI), които се вземат предвид, е достъпна на официалната страница на Банка ДСК, съответно на ДСК Управление на активи.

В. Индикатори, свързани с рисковете за климата и околната среда

і. Потребление на енергия и собствени въглеродни емисии

Групата на Банка ОТП си поставя амбициозни цели по отношение на собствените си операции, вкл. намаляване на собствените въглеродни емисии. Данни за консумацията на енергия се събират от всички дъщерни дружества, включително и Банка ДСК, и са налични от 2016 година насам. Собствените емисии от Обхват 1 и Обхват 2, свързани със системите, които са под контрола на институцията, като например консумираната на място енергия и закупената от външни доставчици енергия, са задължителна част от оповестяванията на Групата на Банка ОТП. Групата използва Глобалните стандарти и индикатори за отчитане на устойчивостта (GRI Standard) в своите оповестявания. Методологията за изчисляване на емисиите се основава на Протокола за парниковите газове (GHG Protocol).

Банка ДСК си постави конкретни цели по отношение на емисиите от собствени операции (Обхват 1 и Обхват 2), а именно:

- Намаляване на собствените въглеродни емисии с 15 % спрямо отчетените за 2021 г. в срок до края на 2025 година;
- Постигане на нетна неутралност на собствените въглеродни емисии до края на 2025 година.

Банка ДСК оповестява отделно своите емисии от 2021 г. насам, като предоставя съответните данни за цялата Банкова група ДСК. В таблицата са представени данни за консумацията на енергия и въглеродни емисии през последните три години. Информацията за по-ранни периоди е налична в предишни публикувани декларации.

Фигура 9: Енергийна консумация – Банкова група ДСК, 2021-2023

Енергийна консумация (GJ)			
	2021	2022	2023
Природен газ	5441,00	3815,00	3479,00
Автомобилни горива	19508,78	18789,42	5047,92
Общо за горива от невъзобновяеми източници	24949,78	22604,42	8526,92
Биокомпоненти в автомобилните горива	1158,41	1137,10	392,44
Общо за горива от възобновяеми източници	1158,41	1137,10	392,44
Електроенергия	83091,60	78402,60	70909,69
Топлоенергия	10062,00	6665,00	4917,00
Електроенергия от възобновяеми източници (фотоволтаици)			522,10
Общо за енергия (индиректна консумация)	93153,60	85067,60	76348,79
Обща консумация на енергия	119261,80	108809,12	85268,15
Обща консумация на енергия на служител	21,38	19,98	16,84

Фигура 10: Въглеродни емисии (Обхват 1 и 2) – Банкова група ДСК, 2021-2023

Въглеродни Емисии в Обхват 1 и Обхват 2 (CO ₂ e t)			
	2021	2022	2023
Директни емисии (Обхват 1)	2091,38	2108,06	1259,10
От автомобилни горива	1459,60	1399,10	477,00
От природен газ	305,78	211,96	193,29
От оборудване на климатични инсталации	326,00	497,00	588,80
Индиректни емисии (Обхват 2)			
Индиректни емисии на база местоположение	9052,06	9117,25	10231,65
От електроенергия	8574,82	8801,13	9998,44
От топлоенергия	477,24	316,12	233,21
Индиректни емисии на база пазар	9066,14	9117,25	10417,60
От електроенергия	8588,90	8801,13	10184,39
От топлоенергия	477,24	316,12	233,21
Общо (Обхват 1+2) на база местоположение	11143,45	11225,31	11490,75
Общо (Обхват 1+2) на база пазар	11157,52	11225,31	11676,70
От биокомпоненти в автомобилните горива	83,00	81,00	35,83
Въглеродни емисии на служител, на база местоположение	2,00	2,06	2,27
Въглеродни емисии на служител, на база пазар	2,00	2,06	2,31

През 2023 следните развития повлияха посочените индикатори:

- Банка ДСК започна собствено производство на електроенергия от възобновяеми източници - фотоволтаични панели, монтирани на покривите на три от нашите сгради в София и Стара Загора. Към края на 2023 г. това е спестило приблизително 88 tCO₂e.
- Банка ДСК продължи с подобрения в офис-сградите, като инсталира допълнителни системи за сграден мениджмънт и контрол на температурата.
- Банката продължи и проекта по обследване на енергийната ефективност на собствените сгради, като одитирани са 14 сгради и в процес на обследване са още 10.
- Потреблението ни на горива също спадна значително, след като Транс Секюрити вече не е част от Банкова група ДСК.
- Хибридните ни автомобили се увеличиха на 18, като имаме за цел да добавим още 5 електрически или хибридни автомобили през 2024 г.
- Нетното увеличение на емисиите, отчетено по-горе, се дължи до голяма степен на увеличението на константата за преобразуване на емисиите, прилагана в методологията.

Данните за консумацията на енергия и собствените въглеродни емисии се наблюдават регулярно от отговорните звена в Банката и се вземат предвид в инвестиционното планиране.

Банка ДСК започна и подготовка на методология и данни за изчисление и оповестяване на емисии Обхват 3 в стремежа си да подобри прозрачността и обхвата на влиянието от нашите дейности.

ii. Финансирани емисии

С оглед на нашата ангажираност да спомогнем прехода към климатично-неутрална икономика, ОТП Груп предприе стъпки през 2024 г. да дефинира нашите цели за декарбонизация. Във връзка с тази дейност Банка ДСК разработва методология за оценка на въглеродния отпечатък на нашия портфейл. В стремежа си да увеличим прозрачността, започваме да оповестяваме оценки на финансираните емисии свързани с нашите кредитни и инвестиционни дейности с нефинансови корпоративни клиенти към декември 2023 г.

Методологията за оценка на финансираните емисии следва методологията на Партньорството за финансово отчитане на въглеродните емисии (Partnership for Carbon Accounting Financials, PCAF), предвид че ОТР Груп е подписващ член на PCAF. Следвайки насоките, Банка ДСК оцени финансираните емисии в категориите „Бизнес заеми и некотиран капитал“ и „Заеми за моторни превозни средства (МПС)“. Финансираните емисии се изчисляват чрез умножаване на фактор (т.е. дял на Банка ДСК) по емисиите на парникови газове на кредитополучател или актив, в зависимост от класа на активите. Действителните емисии на парникови газове на клиентите обикновено не са налични, поради което емисиите на парникови газове, включени за целите на тази декларация, са приблизителни. Точността на оценката се показва от резултата за качество на данните в съответствие с предписанията на PCAF.

Стойностите на финансираните емисии се изчисляват на база PCAF въз основа на най-добри усилия. Това означава, че наличността и качеството на данните варират както по отношение на региона, така и на покритието на класа активи, което може да доведе до непоследователни и/или несигурни оценки. Ние частично използвахме информация от източници на трети страни, която смятаме за надеждна, но която не е независимо проверена от нас. Ние не декларираме, че информацията е точна или пълна. Следователно, стойностите на финансираните емисии не са сравними между банките, нито между годините, нито по класовете активи. Информацията за финансираните емисии, съдържаща се в тази декларация, не трябва да се тълкува като характеристика по отношение на съществеността или финансовото въздействие на тази информация.

Фигура 11: Банка ДСК – Финансирани емисии към декември 2023 г.

Категория	Експозиция ³ (хил. EUR)	Финансирани Емисии (хил. тона CO ₂ e)	Среден резултат за качеството на данните по PCAF ⁴
Бизнес заеми и некотиран капитал ¹	3 556 509	2 145	4
Заеми за МПС ²	492 387	391	3.9
Общо	4 048 896	2 536	

Бележки:

1. Финансираните емисии за „Бизнес заеми и некотиран капитал“ представляват Обхват 1, Обхват 2 и в съответствие с PCAF – Обхват 3 за определени икономически сектори (енергетика, добив, транспорт, строителство, сгради, материали и индустриални дейности), изразени в хиляди тона еквивалент на въглероден диоксид (CO₂e).
2. Финансираните емисии за „Заеми за МПС“ представляват Обхват 1 и Обхват 2, изразени в хиляди тона еквивалент на въглероден диоксид (CO₂e).
3. Експозицията представлява балансовата стойност на експозицията за включените в обхвата заеми/финансови лизингови дейности с нефинансови корпоративни клиенти. За „Бизнес заеми и некотиран капитал“ нашата оценка на финансираните емисии покрива 100% от дейностите в обхвата; за „Заеми за МПС“ нашата оценка покрива приблизително 88% от експозицията въз основа на активите, които са налични в базата данни на PCAF, т.е. леки автомобили, микробуси, тежкотоварни превозни средства.
4. Качеството на данните за емисиите за „Бизнес заеми и некотиран капитал“ се оценява средно на 4 и за „Заеми за МПС“ – средно на 3,9, въз основа на картите за качество на данните в стандартите на PCAF. Съгласно този стандарт, по скала от 1 до 5, резултатът за качество на данните 1 представлява най-високото качество на данните (напр., като се използват отчетените и проверени емисии на компанията), а 5 представлява най-ниското качество на данните (напр. въз основа на средни за сектора показатели). Тъй като наличността на отчетените от компанията данни за емисиите продължава да бъде предизвикателство, основният източник, който сме използвали в класовете активи, са емисионните фактори, предоставени от базата данни PCAF.

Банка ДСК продължава да работи за подобряване на данните и методологията, за да предоставя в бъдеще и по-детайлна информация за финансираните емисии.

iii. Отношение на екосяобразните активи, OEA (Green Asset Ratio, GAR)

Регламента за таксономията на ЕС е класификационна система за екологично устойчиви икономически дейности. За да бъде една икономическата дейност определена като екологично устойчива съгласно таксономията на ЕС, трябва да отговаря на критериите, посочени в Регламента за таксономията и неговите делегирани актове. Регламентът за таксономията беше публикуван в Официален вестник на Европейския съюз на 22 юни 2020 г. и влезе в сила на 12 юли 2020 г. Таксономията на ЕС изисква от кредитните институции да отчетат ключови показатели за ефективност на таксономията (KPI), т.е. до каква техните активи и услуги са свързани с устойчиви икономически дейности.

За финансови институции (чл. 1 2021/2178), основният показател е отношението на екосяобразните активи, OEA (Green Asset Ratio, GAR), който показва дела на активите, които съответстват с критериите на таксономията (Taxonomy-aligned), спрямо общите активи на кредитната институция. OEA се основава на експозиции и баланси, съответстващи на обхвата на регулаторната консолидация на финансовите институции в съответствие с дял II, глава 2, раздел 2 от Регламент 575/2013/ЕС.

По-долу са представени изискваните оповестявания по таксономията, които са изготвени на групово ниво от Група ОТП Унгария, като са използвани данни на Банкова група ДСК, предоставени на Група ОТП Унгария за целите на консолидацията. Тъй като изискваното представяне за групови цели е различно, съществуват разлики в представените суми спрямо текущия консолидиран отчет на Банкова група ДСК.

Към 31 декември 2023, Банка ДСК оповестява следната информация за коефициента на зелените активи:

Фигура 12: Образец 0. Обобщение на ключовите показатели за резултатите (КПР), които кредитните институции трябва да оповестяват съгласно член 8 от Регламента за Таксономията

		Обща стойност на екологично устойчивите активи (на база оборот)	Обща стойност на екологично устойчивите активи (на база капиталови разходи)	Показател КПР - Оборот	Показател КПР - Капиталови разходи	% на обхващане (от общата стойност на активите) ¹	% на активите, които са включени от числителя на OEA (член 7, параграф 2 и 3 и раздел 1.1.2 от приложение У) ²	% на активите, които са изключени от знаменателя на OEA (член 7, параграф 1 и раздел 1.2.4 от приложение У) ³
Общият КПР	Отношение на екосяобразните активи (OEA) — размер към определена дата (наличиест)	0	0	0,00%	0,00%	75,50%	28,16%	24,50%
Допълнителни КПР	<i>OEA (промяна за периода — поток)</i>	0	0	0,00%	0,00%	68,17%	14,79%	10,25%
	<i>Търговски портфейл*</i>							
	<i>Финансови гаранции</i>	0	0	0,00%	0,00%			
	<i>Активи под управление</i>	0	0	0,00%	0,00%			
	<i>Приходи от такси и комисиони*</i>							

Бележки:

1 процент на активите, отразени в числителя и знаменателя за изчисляването на OEA, спрямо общите активи на Банката

2 процент на активите изключени от числителя и включени в знаменателя за изчисляването на OEA, спрямо общите активи на Банката

3 процент на активите изключени от изчисляването на OEA, спрямо общите активи на Банката

4 процент на нови активи за дадения период, отразени в числителя и знаменателя за изчисляването на OEA, спрямо общите активи на Банката

5 процент на нови активи изключени от числителя и включени в знаменателя за изчисляването на OEA, спрямо общите активи на Банката

6 процент на нови активи изключени от изчисляването на OEA, спрямо общите активи на Банката

* Показатели за такси и комисиони и търговски портфейл ще се прилагат само от 2026 г. Включването на малки и средни предприятия в тези показатели ще се прилага само при положителен резултат от оценка на въздействието.

При изчисляването на отношението на екосъобразните активи Банка ДСК взе предвид следното:

- Банката следва насоките, предоставени в често задаваните въпроси (Frequently Asked Questions, FAQ) относно тълкуването на някои правни разпоредби на Делегирания акт за оповестяване съгласно чл. 8 от Регламента за таксономията на ЕС относно отчитането на икономически дейности и активи, отговарящи на условията на таксономията, публикувани на 21 декември 2023 г. от Европейската комисия.
- По отношение на експозициите към финансови предприятия, въз основа на нашето разбиране на насоките, не се изисква да се докладва дялът на икономическата дейност, съобразена с таксономията през 2024 г. (за 2023 г.). Това е така, защото финансовите институции ще публикуват своите показатели за ОЕА едва през 2024 г. (за 2023 г.) и данните не са налични за финансовите институции, за да ги включат в своите отчети през 2024 г.
- По отношение на експозициите към нефинансови предприятия, за 2023 г. Банката взе предвид наличната информация относно оповестяванията, свързани с таксономията, от клиенти, които са в обхвата на Директивата за нефинансово отчитане (NFRD). Поради затруднения с наличието на необходими данни, за да се определят дружествата в корпоративния кредитен портфейл, които попадат в обхвата на NFRD, текущите възможности за идентификация и оценка са ограничени. Банка ДСК планува да подобри процесите за идентификация на дружества в обхвата на NFRD, както и да интегрира такива данни във вътрешните ни системи.
- За експозиции на дребно, Банката взе предвид кредити, отпуснати на домакинства за придобиване и собственост на жилищни недвижими имоти, обезпечени с жилищни недвижими имоти или за обновяване на недвижими имоти, както и финансиране на дребно на моторни превозни средства (покупка, лизинг или оперативен лизинг) в категории M1, N1 и L. В случай на такива експозиции на дребно (ипотеки и заеми за моторни превозни средства), съгласно насоките на Европейската комисия, публикувани през декември 2023 г., кредитните институции трябва да получат подходящи документални доказателства, показващи, че всички технически критерии за проверка, посочени за съответните икономически дейности в съответните делегирани актове, са изпълнени. Поради липсата на достатъчни данни, Банката не е извършила такава оценка и оповестява нула екологично устойчиви активи за текущата декларация.

Предвид тези фактори, Банка ДСК оповестява нула за екологично устойчиви активи за ОЕА за 2023 г.

Спазването на таксономията на ЕС и нейните делегирани актове е от ключово значение за Банката. Банка ДСК полага постоянни усилия за подобряване на данните и оценката спрямо критериите на таксономията с цел да подобрим съдържанието на нашите оповестявания, свързани с климата и риска за околната среда. Предвид ключовата ни роля във финансирането на прехода към по-устойчива икономика, ние продължаваме да подкрепяме нашите клиенти, както беше описано по-рано в нашия стратегически стълб Отговорно финансиране.

Останалите оповестявания, изисквани по Таксономията, са приложени в консолидираната нефинансова декларация на Банкова група ДСК.

2. Отговорен работодател

Представяне на Банката като работодател

Утвърждаването на работодателската марка на Банка ДСК през 2023 г. бе основен фокус, като бяха положени усилия за нов формат на работодателското предложение EVP, фокусирано върху 4 основни елемента: 1. Имам интересна работа, 2. Развивам се в най-добрата банка, 3. Работа в отлична среда 4. Възнаграждението ми е базирано на моя принос. В същото време Банката продължи с кампании, които да позиционират ясно това, което работодателят предлага (EVP) като ценност за служителите и със слогана „Всеки търси служители, ние търсим хора“. Отделни кампании фокусирани върху ИТ ролите в Банката бяха отличени за ефективност и донесоха изключително добри резултати в разпознаваемостта на работодателския бранд на Банка ДСК.

Друг специален фокус беше насочен към това, Банката да предлага множество кариерни пътеки и възможности, да се трансформира в посока колаборативни смесени екипи, които работят гъвкаво към обща цел. В рамките на визията на кампанията са включени цялостни инициативи и визуализации със служители на Банка ДСК, защото вярваме, че

служителите са най-добрият фактор за препоръка на даден работодател. Банката е редовен участник и в различни карниерни форуми, които са още една връзка на институцията с млади таланти и утвърдени професионалисти. Такава възможност е програмата Ново начало за най-масовата позиция – служител обслужване на клиенти в клоновата мрежа, която позволява мобилност и ясна програма за обучение на новите колеги, стажантската програма и много други.

Много голямо внимание бе отделено на вътрешните общности в рамките на организацията и бе създадена и развита Общност на посланиците на промяната, която да способства за постигане на практика на отворена и директна комуникация на всички нива, чрез колеги, които да бъдат още една комуникационна мрежа.

През 2023 г. развитието на обучението в Банка ДСК беше в няколко основни посоки:

1. Обединяването на тематични обучения под шапката на няколко академии:

Дигиталната академия - на фокус останаха дигиталните обучения на нови и настоящи служители. Обучиха се над 100 служители, които придобиха, затвърдиха и разшириха знанията и уменията си в Data/ Power BI сферата.

Корпоративна академия, в която служители от корпоративния сегмент се включиха в поредица от обучения, събрани в конкретни курсове и модули, имащи за цел да развият и обогатят качествата и уменията за обслужване на корпоративни клиенти.

Лидерската академия, подкрепяща мениджърите на ниво Б-2 и Б-1; успешно завършиха още 3 групи с мениджъри.

Лидерска + академия - беше създадена конкретно за мениджърите на различните пазари и включваше модули, надграждащи Лидерската академия.

2. Създаването на общности, които да бъдат проводник на трансформацията и новите корпоративни ценности.

Вътрешни обучители - колеги, които обучават свои колеги в редица технически и обучения по меки умения.

Дамите на ДСК - общност, състояща се от 27 дами, които са лидери в различни области в Банката и активно участват в социалния живот на Банката.

3. С трансформацията и промяната на корпоративната култура се промени и формата на редица вътрешни инициативи.

Welcome семинара, предназначен да запознае новопостъпили служители с корпоративните ценности на Банката.

Екипните срещи се превърнаха в способ за споделяне на информацията относно стратегията и посоката на организацията, както и в мощен мотивационен инструмент за екипите.

Етични норми и политика за предотвратяване на корупцията

Банка ДСК, като част от банковата Група ОТП, е ангажирана в борбата с корупцията и декларира нулева толерантност към всякакви форми на подкуп. В Банката е приета Политиката за предотвратяване на корупцията, в която са дефинирани принципите за антикорупционната дейност и са идентифицирани основните области, които са изложени на риск от корупция.

При осъществяване на дейността на Банката, на всички служители и договорни партньори е строго забранено да извършват, участват или да бъдат въввлечени в каквото и да било акт на корупция. Банката последователно и решително се противопоставя на корупцията. В случай на нарушения на политиката, Банката предприема всички необходими мерки за предотвратяване на потенциални негативни последици и за избягване на подобни събития в бъдеще. Банката гарантира точното прилагане на всички български и международни антикорупционни разпоредби, както и такива на Европейския съюз, като изисква от всички нейни служители и договорни партньори да се придържат към тях.

Допълнително, в Етичния кодекс на институцията са формулирани ясни принципи и изисквания към служителите и партньорите на Банката, както и на нейните дъщерни дружества, във връзка със спазване на етични норми в работата. Основните акценти в Етичния кодекс включват - правото на служителите за участие в политически или публичен живот,

осигуряване на безопасна и здравословна работна среда, насърчване на взаимно уважение, забрана за дискриминация и упражняване на тормоз, почтеност в бизнес отношенията, нулев толеранс към корупция и опити за оказване на влияние, ограничения за предоставяне и приемане на подаръци над определен размер. При съмнение или узнаване за евентуално нарушение на нормите, определени в Етичния кодекс и Политиката, служителите имат възможност да сигнализират, включително и анонимно на управление „Нормативно съответствие“, което предприема необходимите действия съгласно вътрешните правила.

Етичният кодекс на Банка ДСК и Политиката за предотвратяване на корупцията са публично достъпни на официалния сайт на Банката.

3. Корпоративна социална отговорност

Опазване на природните ресурси

Целта на Банка ДСК е да намали въздействието върху околната среда. От години Банка ДСК следва политика за безотпадна банкова администрация, чиято основна цел е опазване на околната среда. На практика това включва събиране на всички използвани тонери и мастилени касети от печатащите устройства във всички клонове на Банка ДСК и тяхното рециклиране. Банката прилага и политика на отговорна консумация на хартия с оптимизиране на печатните дейности чрез миграция на транзакциите към електронните канали, двустранно принтиране, намаляване на страниците на договорите и общите условия по продуктите.

В Банка ДСК от няколко години е създадена организация за доброволно събиране от страна на служителите на пластмасови капачки и предаването им за рециклиране. Тази дейност обединява грижата за природата с подкрепата за благородни каузи - пластмасовите капачки се предават с цел рециклиране в определени за целта пунктове, а събраните от това средства се изразходват за различни дарителски инициативи.

В края на 2021 г. на годината Банка ДСК се включи в глобалната програма Mastercard Wildlife Impact Card за опазване на биоразнообразието на планетата. Благодарение на усилията на Банка ДСК и Mastercard, България стана първият европейски пазар, който се присъедини към Програмата. Изработени от 85.5% рециклиран и рециклируем материал, иновативните дебитни карти на банката Wildlife Impact подкрепят каузата за опазване на над 2 000 изчезващи видове животни и намаляване на вредните въглеродни емисии чрез въвеждане на устойчиви банкови продукти.

За втора поредна година през 2023 г. Банка ДСК и Mastercard подкрепиха финансово международната организация Conservation International, за да помогнат за опазването и възстановяването на местообитанията на дивите животни. До 2030 г. този проект ще обхване приоритетни територии, равняващи се на 40 милиона хектара земя и 4,5 милиона квадратни километра водни площи в целия свят.

Като част от локалния ангажимент на Банката за опазване на глобалното биоразнообразие, насочихме усилията си към екологичното образование на малките. Заедно с Mastercard и Зоологическа градина София, създадохме интерактивната игра „Мисия Зоо детективи“. Достъпна през смартфон, играта вдъхновява родителите и техните деца за увлекателна и ангажираща разходка по маршрутите на Софийския зоопарк, за да научат повече за изчезващите видове, които намират своя защитен дом и грижи там.

Също така, успяхме да насочим вниманието и към водния свят и ястребоклоната костенурка, която е лице на кампанията тази година. С посланието „Да се лее Коледа“ през целия месец декември празнична декорация в сърцето на София радваше минавачи и посетители, а в поредица от събития представихме подводния свят, глобалните опасности за океани, реки и морета, и творческите приложения на морските обитатели. Резултатът от кампанията през 2023 г. е 60 184 издадени банкови карти и висока ангажираност на настоящите и бъдещи клиенти.

Благотворителни събития с участието на служителите

През 2023 г. служители на Банка ДСК се включиха в различни събития, съчетаващи бягане, колоездене и благотворителност. През април 2023 г. над 40 колеги се включиха в тазгодишното благотворително бягане с кауза Postbank Business Run, организирано от Begach Running Club. Традиционно 30% от таксите за участие в бягането организаторите даряват за подкрепа на социално значими проекти.

През септември 2023 г. за втора поредна година наши служители се включиха в Sofia Bike Relay. Събитието бе благотворително и 30% от стартовите такси бяха дарени на проекта „Социално-емоционално обучение чрез спорт“, целящ да интегрира социално-емоционалните умения в спортните занятия на учениците от 1 до 12 клас.

Дамската общност на Банка ДСК стана част от най-мощното благотворително спортно събитие в Европа - Race for the Cure в подкрепа на женското здраве. LaDySK взеха участие и в кампанията на фондация „Плюшено мече“ и осигуриха топли зимни якета на 35 деца от Ракитово, област Пазарджик.

В допълнение, повече от 60 колеги от офисите ни във Варна, заедно с техни близки, засадиха горичка в Ботаническата градина в Балчик. Те посяха бъдеще под формата на 30 кипариси, подкрепяйки мисията на Банка ДСК за по-висока еко ангажираност и по-чиста околна среда.

През ноември 2023 г. заедно с „Клуб 200“ направихме стъпка към по-зелено и устойчиво бъдеще чрез благотворителната инициатива за садене на дръвчета. Обединени в името на екологията и общата ни отговорност, работихме заедно, за да засадим десетки дъбчета в област София.

Подкрепа за културни проекти и проекти за градско развитие

През тази година Банка ДСК продължи да дава своя принос за развитието на местни проекти за култура и градско развитие. Заедно с Регионален фонд за градско развитие Банка ДСК съфинансира редица обекти от културната инфраструктура в страната, включително Летен театър Шумен, Видинската синагога и Музей „Възраждане и учредително събрание“ във Велико Търново.

През октомври 2023 г. в експлоатация е въведен изцяло реновирания летен театър в Шумен, по проект който стартира през 2022 г. В рамките на проекта е изградена нова трибуна с 5 сектора за зрителите и капацитет от 900 места, възстановени са всички подходи, търговски и обслужващи помещения и околно пространство.

Тази година приключи успешно и проектът „Реставрация и адаптация на Синагога – Видин в туристически обект Културен център “Жул Паскин”. Реализацията му бе изпълнена чрез комбинирана подкрепа – безвъзмездна финансова помощ и финансов инструмент, предоставен от Банка ДСК и Регионален фонд за градско развитие. В рамките на инвестицията бяха извършени строително-монтажни и консервационно-реставрационни дейности върху основната сграда на Синагогата, беше облагородено околното пространство, беше изграден и информационен център. Културен център “Жул Паскин” разполага със зала за 180 души, подходяща за провеждане на разнообразни събития. Възстановяването на емблематичната Синагога е част от стратегическата инициатива на община Видин за създаване на туристически комплекс от исторически забележителности – Синагогата, Крепостта Баба Вида, Кръстатата казарма и др. Като признание на положените усилия Културен център “Жул Паскин” бе сред номинираните в ежегодните награди “Сграда на годината”, организирани от ГРАДЪТ Медиа Груп, под патронажа на Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Обектът – паметник на културата бе отличен със специалната награда на конкурса в категория “Социална инфраструктура – култура”.

В края на годината се състоя официална церемония по приключването на проекта на община Велико Търново за реконструкция и обновяване на музей „Възраждане и учредително събрание“. Музеят е една от гордостите на града, важно културно и историческо място, което след проекта ще разполага с обновено музейно пространство и съвременна визия на изложбените площи. Реализираните мерки за енергийна ефективност осигуряват благоприятни условия за намаляване на въглеродните емисии в атмосферата и съхраняване на енергийните ресурси, както и за създаване на комфорт на посетителите и служителите на музея.

През 2023 г. Банка ДСК продължи своя социално отговорен проект за облагородяване на градската среда „Град като хората“. Това е първата година, в която проектът излезе извън столицата и се реализира в най-големия морски град – Варна. Тъй като във фокуса ни на проекта през 2023 г. бе безопасността на децата на пътя, в рамките на кампанията, заедно с артистите от Kalkan Graffiti Agency, създадохме цветно и красиво пространство в центъра на Морската градина. Там всички деца от

Варна могат да учат правилата за движение на пътя по интересен и забавен начин, докато карат своето колело, тротинетка или др. Банка ДСК подготви и специален мини дигитален проект на вече изрисувания терен, който е наличен на платформата за корпоративна социална отговорност на Банката – „Банка ДСК Помага“. Техническата скица на терена може да бъде свалена и приложена от всяко училище или детска градина, които искат да трансформират конкретно пространство, за да говорят и демонстрират по практически и интересен начин на децата темата за безопасността на пътя.

Подкрепа за други социални проекти

Банка ДСК продължава партньорството си с фондация ВCause, а дейността на фондацията е насочена към развитие на дарителската култура, политиките в областта на дарителството и социалните инвестиции и др. През изминалата 2023 г. Банка ДСК отново подкрепи инаказата на ВCause Foundation “8 женски каузи за 8 март“. Кампанията цели да подпомогне 8 организации, които работят с жени, пострадали от домашно насилие и техните деца, както и такива, които се борят за превенция на проблема.

Финансово образование и иновации

През 2023 г. Банка ДСК продължи своята образователна инициатива „Спокойни в интернет,“ с която цели да представи по разбираем начин основни препоръки за безопасно онлайн банкиране и сърфиране в интернет.

В допълнение, като част от Европейската седмица на парите 2023, Банка ДСК стартира нова образователна инициатива, свързана с финансовата грамотност на младите. В партньорство с Фондация „Артикус“, организирахме поредица от интерактивни представления в училища в шест града в страната. Повече от 1 000 ученика се включиха в театралното представление „Парите – минало и бъдеще“, което представи еволюцията на парите по интересен и ангажиращ начин и тества техните знания чрез различни интерактивни игри и викторини.

Ранно детско развитие

През изминалата година Банка ДСК продължи успешното си партньорство с SOS Детски селища България – организация за социално развитие, която гарантира правото на всяко дете да има семейство и да расте в среда на любов, уважение и сигурност. Партньорството датира от 2011 г., когато Банката поема ангажимент да се грижи за две SOS семейства. Корпоративното дарение и даренията от клиенти и служители, които постъпват през банкомати и онлайн банкирането, успяват да осигурят добра среда за децата, включени в програмите на сдружението. Още по-голяма радост ни носи възможността да даряваме освен финанси, времето, вниманието и знанията си.

За 2023 г. постъпилите суми от дарения по различните канали на Банката са над 730 хил. лв.

В допълнение, за да подкрепим социалното предприятие на SOS Детски селища, организирахме благотворителен коледен базар в две от централните сгради на Банката в София. Служителите на Банка ДСК имаха възможността да закупят различни артикули, изработени в социалното предприятие, а в рамките на кампанията бяха събрани над 4 000 лв.

VII. НАГРАДИ

През 2023 г. Банка ДСК спечели редица отличия.

В началото на годината Банката и служителите ѝ бяха отличена от фондация „Вcause“ със златен знак „Отговорна компания – отговорни служители“ за активната си дейност в благотворителни и дарителски инициативи.

За нашите иновативни обучителни програми екип „Човешки ресурси“ получи награда Education Innovation от b2b media Employer Branding Awards 2023.

За седма поредна година Банка ДСК беше удостоена с наградата „Най-щедър и значим корпоративен партньор“ от SOS Детски селища България.

През май спечелихме две отличия от престижния конкурс IAB MIXX Awards 2023. С второ място в категорията „Brand Purpose“ бе отличена кампанията „Дивите животни са заложи на карта“ съвместно с Mastercard, посветена на каузата за опазване на биоразнообразието. Трето място за „Дигитален ПР“ бе присъдено на CSR проекта „Град като хората“, с който превърнахме баскетболното игрище в кв. Лозенец в новото цветно място в столицата.

Бяхме отличени и от конкурсите ПР Приз 2023 на БДВО и VAPRA Bright Awards, като на годишните награди на БДВО грабнахме 3 награди – за кампанията „Дивите животни са заложи на карта“ в категориите „Комуникационен проект за продукт или услуга“ и „Кампания за устойчиво развитие/корпоративна социална отговорност“, както и за кампанията „Град като хората“ съвместно с Noble Graphics в категория „Дигитални комуникации“. Седмица по-рано проектът „Дивите животни са заложи на карта“ бе отличен и с бронз от VAPRA Bright Awards в категория „ESG комуникационна кампания или проект“, а събитието Green Carpet Ceremony, което организирахме заедно с Paragraph 42, взе награда за вътрешни комуникации.

В края на м. май „Национална мрежа за децата“ връчи на Банка ДСК престижния сертификат „Компания – приятел на детето“ за нашите дългогодишни целенасочени усилия в подкрепа на децата и техните родители.

Екип „Управление на проекти“ беше сред звездите на професионалните награди PM Awards 2023 с четири номинации, а Свидена Георгиева, младши мениджър проекти, получи отличие за „Млад PM професионалист на годината“.

В рамките на Фестивала на Българската асоциация на комуникационните агенции, Банка ДСК и творческата агенция Noble Graphics спечелиха сребро за кампанията за привличане на IT кадри „Hide the Pain Harold“ и бронз за рекламната кампания за dskhome.bg.

През 2023 г. за пореден път Банка ДСК беше големият победител на наградите „Банка на годината“, организирани от Асоциация „Банка на годината“. Наградата беше връчена на нашия мениджмънт заради най-доброто комплексно представяне на Банката по отношение на пазарен дял, ефективност и динамика на развитие. Освен с приза „Банка на годината 2022“, бяхме удостоени и с наградата в категория „Пазарен дял“.

Юни месец ни донесе и наградата Business Honoris Cause от в. „24 часа“ в категория „Опазване на околната среда“. Тази година взехме награда в категория „Опазване на околната среда“ за иновативната ни Wildlife Impact дебитна карта.

Два фонда, управлявани от ДСК Управление на активи, заеха второ и трето място в годишната класация на investor.bg – това са фондовете „ДСК Глобални защитни компании“ и „ДСК Динамика“ съответно, в категориите „Фондове в акции – глобални“ и „Смесени балансирани фондове“. Други четири фонда – „ДСК Стандарт“, „ДСК Баланс“, „ДСК Глобални компании“ и „ДСК Консервативен фонд“ бяха класирани на четвърто място в съответните категории.

В края на 2023 г. Банка ДСК триумфира на наградите на Effie Bulgaria с четири отличия – злато в категория „Корпоративни комуникации“, бронз в категория „Малък бюджет“, както и отличия за най-ефективен рекламодател и най-ефективна търговска марка.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славков
Изпълнителен директор

Съдържание:

Индивидуален отчет за печалбата или загубата	10
Индивидуален отчет за всеобхватния доход	11
Индивидуален отчет за финансовото състояние	12
Индивидуален отчет за паричните потоци	13
Индивидуален отчет за промените в собствения капитал	15
1. Правен статут и управление	16
2. База за изготвяне	16
3. Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти и разяснения	18
4. Използване на оценки и преценки	19
5. Съществена информация относно счетоводните политики	23
6. Оповестяване на политиката по управление на риска	51
7. Управление на капитала	92
8. Определяне на справедливи стойности	94
9. Нетен доход от лихви	97
10. Нетен доход от такси и комисиони	98
11. Нетни доходи от търговия	98
12. Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	99
13. Нетни печалби от реализация на финансови активи, оценени по амортизирана стойност	100
14. Други оперативни доходи, нетно	100
15. Нетни загуби от обезценка на финансови активи	100
16. Нетни печалби/ (загуби) от обезценка на нефинансови активи	101
17. Разходи за персонала	101
18. Разходи за амортизация	101
19. Други разходи	102
20. Разход за данък върху печалбата	102
21. Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	104
22. Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти	104
23. Нетекущи активи, държани за продажба	107
24. Кредити и вземания от банки	107
25. Кредити и вземания от клиенти	108
26. Инвестиции в ценни книжа	109
27. Репутация	109
28. Активи с право на ползване	111
29. Дълготрайни материални активи	112
30. Нематериални активи	114
31. Други активи	115
32. Депозити от банки и кредити от банки и финансови институции	116
33. Депозити от клиенти	117
34. Задължения по лизинг	117
35. Провизии	118
36. Отсрочени данъчни пасиви	120
37. Други задължения	121
38. Подчинен срочен дълг	121
39. Основен капитал и резерви	121
40. Условни вземания и задължения	124
41. Допълнителна информация за отчета за паричните потоци	126
42. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	127
43. Вливане, продажба и ликвидация на дъщерни дружества	129
44. Сделки между свързани лица	130
45. Оповестявания по Закона за кредитните институции	136
46. Събития след края на отчетния период	136

Ърнст и Янг Одит ООД
Полиграфия офис център
бул. Цариградско шосе 47А, етаж 4
София 1124
Централа: +359 2 81 77 100
Факс: +359 2 81 77 111
ey.com

БДО АФА ООД
гр. София 1504
ул. Оборище №38
Тел. +359 2 943 37 00
Ел. поща: office@bdoafa.bg
www.bdoafa.bg

Доклад на независимите одитори

До акционерите

На „БАНКА ДСК“ АД

Доклад относно одита на индивидуалния финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения индивидуален финансов отчет на „БАНКА ДСК“ АД („Банката“), включващ индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2023 година, индивидуалния отчет за печалбата или загубата, индивидуалния отчет за всеобхватния доход, индивидуалния отчет за промените в собствения капитал и индивидуалния отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към индивидуалния финансов отчет, съдържащи и съществена информация за счетоводната политика.

По наше мнение, приложеният индивидуален финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Банката към 31 декември 2023 година и за нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчетяване (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

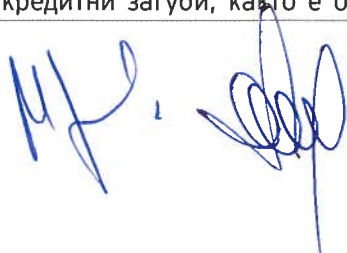
Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на индивидуалния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен в таблицата по-долу, описанието на това как този въпрос беше адресиран при проведения от нас одит, е направено в този контекст.

Ние изпълнихме нашите отговорности, описани в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет“, в т.ч. по отношение на тези въпроси. Съответно, нашият одит включи изпълнението на процедури, разработени в отговор на нашата оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет. Резултатите от нашите одиторски процедури, включително процедурите, изпълнени да адресират въпросите по-долу, осигуряват база за нашето мнение относно одита на приложения индивидуален финансов отчет.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Обезценка на кредити и вземания от клиенти</p> <p>Оповестяванията на Банката по отношение на обезценка на кредити и вземания от клиенти са включени в <i>Пояснително приложение 6.4. „Кредитен риск“</i> и <i>Пояснително приложение 25 „Кредити и вземания от клиенти“</i> към индивидуалния финансов отчет</p>	
<p>Предоставените кредити и вземания от клиенти представляват съществена част (61%) от общите активи на Банката към 31 декември 2023 година, като тяхната брутна балансова стойност възлиза на 20 668 734 хил. лв., а натрупаната обезценка е в размер на 653 552 хил. лв. Банката прилага модел на обезценка, базиран на очаквани кредитни загуби (ОКЗ), в съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти.</p> <p>Определянето на обезценката на кредити и вземания от клиенти чрез прилагане на този модел, е свързано с използването на значително ниво на преценки от страна на ръководството на Банката, поради високото ниво на сложност по отношение на определянето размера на очакваните кредитни загуби, както е оповестено в</p>	<p>В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Получаване на разбиране за процеса на определяне на очаквани кредитни загуби за обезценка на кредити и вземания от клиенти, включително моделите за изчисление на ОКЗ на колективна и индивидуална база, както и дали използваните ключови предположения и преценки са в съответствие с изискванията на МСФО 9. • Преглед и оценяване на адекватността, последователността и продължаващата уместност на методологията и моделите, използвани от Банката спрямо изискванията на МСФО 9. • Получаване на разбиране и оценяване на вътрешните контроли на ниво организация по отношение на разработването и използването на моделите за обезценка, включително

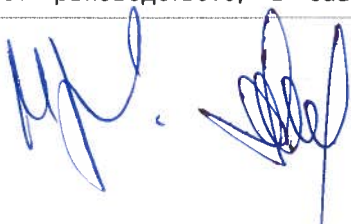
приложение 6.4. Ключовите предположения, преценки и параметри при определяне на ОКЗ са свързани с разработване на количествени и качествени критерии за:

- идентифицирането на значително увеличение на кредитния риск за разпределението на отделните експозиции кредити на клиенти по фази (Фаза 1: Експозиции без значително увеличение на кредитния риск, Фаза 2: Експозиции със значително увеличение на кредитния риск, но без налични обективни доказателства за обезценка и Фаза 3: Експозиции с налични обективни доказателства за обезценка);
- определянето на „вероятността от неизпълнение или загуба“ (PD/PL), „загубата при неизпълнение или загуба“ (LGD/LGL) и „експозицията при неизпълнение или събитие на загуба“ (EAD);
- включването на информация за бъдещо развитие на макро-икономически фактори предвид различни сценарии при определянето на приблизителните оценки на ОКЗ.

По-високата степен на приближение и оценъчна несигурност са присъщи на оценката на ОКЗ за кредити и вземания от клиенти от Фаза 1 и Фаза 2, която се определя на колективна база, в зависимост от това доколко Банката разполага с достатъчна и адекватна подкрепяща историческа информация от вътрешни и външни източници за тестване на използваните допускания и калибриране на точността на оценките за PD/PL и LGD/LGL в модела за обезценка. В допълнение, определянето на загуби от обезценка на кредити и вземания от клиенти на индивидуална база е също свързано с прилагането на значителни преценки и предположения от ръководството, в зависимост от

документацията на моделите, както и честотата на актуализиране и обосноваване на прилаганите параметри и макро показатели.

- Получаване на разбиране на процеса по мониторинг на кредити и обхождане на ключови контроли при определянето на размера на обезценката на корпоративни и потребителски кредити и вземания от клиенти спрямо изискванията на МСФО 9, като се фокусирахме и върху мониторинг прегледи и резултатите от приложените мерки от Банката поради специфичните обстоятелства наложени от очакваното влошаване на макро-икономическите показатели, както и на извършените промени в резултат на калибрирането на използваните методи за изчисление на ОКЗ. Ние включихме нашите експерти по Информационни технологии (ИТ) в извършването и оценяването на общите ИТ контроли на вътрешните информационни системи на Банката, обслужващи тези процеси.
- Оценяване на дизайна и тестване на оперативната ефективност на ключови контроли в процеса по мониторинг на кредити и вземания от клиенти в Банката.
- Извършихме независимо преизчисление, включително проверка на изчислителната логика, като включихме нашите експерти по оценка на кредитен риск, на параметрите, използвани в моделите, както и преизчисление на стойността на обезценката на извадка от кредити от различни фази според съответните им входящи данни.
- Като включихме нашите експерти по оценка на кредитен риск, ние извършихме анализ и оценка на адекватността на приложените от ръководството допускания относно вероятността от неизпълнение/ вероятността от загуба (PD/PL) и приблизителната оценка на сумата на загубата при неизпълнение/ при събитие на загуба (LGD/LGL), в контекста на спецификата на групи експозиции на Банката и наличието на вътрешна историческа информация и на данни за бъдещото развитие на параметрите. В

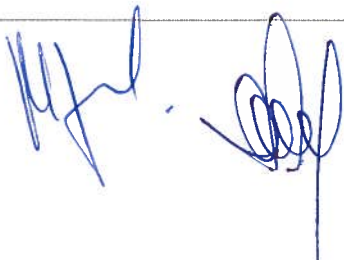
рисковата категория на клиента и използвания кредитен продукт, най-вече, относно времето разпределение и сумите на очакваните бъдещи парични потоци, вероятностите на сценариите, включително от реализиране на обезпечения.

През 2023 година, предвид социалните и икономически последици от влошаването на макро-икономическите показатели, при определянето на ОКЗ, Банката е взела предвид и значителните несигурности, произтичащи от тези последици. Банката е адресирала несигурността чрез преразглеждане допусканията на използваните в модела макро-икономически показатели, които имат влияние върху определянето на вероятността за влошаване/загуба (PD/PL) и чрез засилени вътрешни процедури по мониторинг на кредитния риск, включващи и разграничаване и оценки на случаите/индикациите, които могат да са свързани с дългосрочни финансови проблеми на кредитополучателите от тези, водещи до временни ликвидни затруднения.

Поради съществеността на кредитите и вземания от клиенти като елемент на индивидуалния финансов отчет на Банката, както и сложността на специфичните модели и изчисления, множеството значителни преценки и високата степен на присъща несигурност в приблизителните оценки на ОКЗ, заложили в прилагания модел за обезценка съгласно изискванията на МСФО 9, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

допълнение, ние оценихме за разумност и изчисленията на използваните параметри за PD/PL и LGD/LGL чрез преглед на подкрепяща информация за ключовите предположения и входящи данни, включително и за отразяване на съществуващата историческа информация за ефектите от влошаване на макро-икономическите показатели.

- Извършване на тестове на детайли и анализи, на базата на извадка от кредити и вземания от клиенти, за които Банката не е идентифицирала обективни доказателства за обезценка, с цел оценка на тяхната уместна класификация в съответна рискова категория (фаза) от страна на Банката.
- За рисков-базирана извадка от кредити и вземания от клиенти, които са предмет на индивидуална обезценка от страна на Банката, като се фокусирахме върху онези, чиято обезценка би имала потенциално най-значителен ефект върху индивидуалния финансов отчет (Фаза 3), ние извършихме специфичен анализ на използваните от Банката предположения и преценки при определянето на сумата на очакваните бъдещи парични потоци, включително по отношение на отразяване на ефектите, породени от очакваното влошаване на макро-икономическите показатели, както и от реализация на обезпечения спрямо изградените от нас очаквания и налична пазарна информация.
- Извършване на одиторски процедури за последващи събития, насочени към проследяване на развитието на кредитите и вземанията от клиенти от определената рисков-базирана извадка след отчетната дата, с цел оценка на последователността на предположенията, използвани от Банката за очакваните бъдещи парични потоци.
- Оценка на адекватността, пълнотата и уместността на оповестяванията на Банката, свързани със загубите от обезценка на кредити и вземания от клиенти.

Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, в т.ч. декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

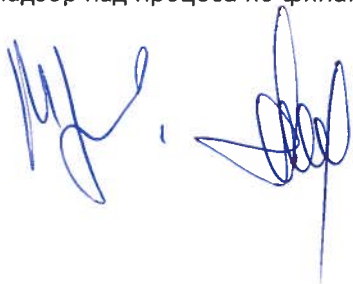
Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този индивидуален финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

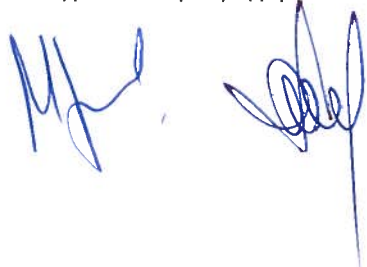

Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет, независимо дали длъжници се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него“, по отношение на доклада за дейността, в т.ч. декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за

счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- г) Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Допълнително докладване във връзка с №58/2018 г. на Комисията за финансов надзор

Изявление във връзка с чл. 11 от Наредба №58/2018 г. на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облиги

На база на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и разбиране за дейността на Банката в хода и контекста на нашия одит на нейния индивидуален финансов отчет като цяло, създадената и прилагана организация във връзка със съхраняването на клиентски активи съответства на изискванията на чл. 3-10 от Наредба №58 на КФН и чл. 92-95 от Закона за пазарите на финансови инструменти, по отношение на дейността на Банката в ролята ѝ на инвестиционен посредник.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Ърнст и Янг Одит“ ООД и „БДО АФА“ ООД са назначени за задължителни одитори на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 година на Банка ДСК АД („Банката“) от общото събрание на акционерите, проведено на 31 март 2023 г., за период от една година.
- Одитът на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 година на Банката представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Ърнст и Янг Одит“ ООД и седми пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „БДО АФА“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „БДО АФА“ ООД:

Милка Начева-Иванова
Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

Рени Йорданова
Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

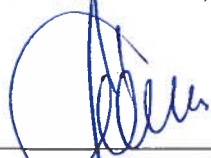
20 март 2024 година
гр. София, България

Индивидуален отчет за печалбата или загубата
за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

В хиляди лева	Прил.	2023	2022
Приходи от лихви		1 477 644	757 408
Разходи за лихви		(111 915)	(18 227)
Нетен доход от лихви	9	1 365 729	739 181
Приходи от такси и комисиони		374 173	348 189
Разходи за такси и комисиони		(52 625)	(44 760)
Нетен доход от такси и комисиони	10	321 548	303 429
Нетни доходи от търговия	11	(291 062)	34 912
Нетни доходи от други финансови инструменти оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	12	745	(3 927)
Нетни печалби от реализация на финансови активи оценени по амортизирана стойност	13	22 390	9 444
Нетни печалби/ (загуби) от валутна преоценка		110 876	(25 549)
Други оперативни доходи, нетно	14	50 424	95 955
Оперативен доход		1 580 650	1 153 445
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	15	(159)	(112 378)
Нетни печалби/ (загуби) от обезценка на нефинансови активи	16	588	(3 047)
Нетни приходи от провизии	35	10 134	2 614
Разходи за персонала	17	(227 049)	(182 391)
Разходи за амортизация	18	(53 407)	(54 341)
Други разходи	19	(205 530)	(183 399)
Печалба от освобождаване от дъщерни дружества	43	3 847	-
Печалба преди данъци		1 109 074	620 503
Разход за данък върху печалбата	20	(102 922)	(53 795)
Печалба за годината		1 006 152	566 708

Индивидуалният финансов отчет за печалбата или загубата следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 46, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 15 март 2024 г.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Лазарина Пенчева
Съставител

Индивидуален финансов отчет, върху който е издаден одиторски доклад с дата: 20 март 2024 година

Одиторско дружество „Брист и Янцовитс“ ООД

Одиторско дружество „БДО АФА“ ООД

Индивидуален отчет за всеобхватния доход
за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Печалба за годината	1 006 152	566 708
<i>Компоненти, които могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба</i>		
Изменение на преоценъчния резерв на инвестиции в дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	12 456	(83 845)
Печалба/ (загуба) от преоценка на хеджиращи инструменти	403	(2 067)
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба	(3 772)	12 911
Общо компоненти, които могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба	9 087	(73 001)
<i>Компоненти, които не могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба</i>		
Изменение на преоценъчния резерв на инвестиции в капиталови инструменти, отчитани през друг всеобхватен доход	5 746	(31)
Преоценка на земи и сгради	(1 277)	(2 303)
Последващи оценки на пасиви на пенсионни планове с дефинирани доходи	(1 739)	2 552
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които не могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба	(242)	258
Общо компоненти, които не могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба	2 488	476
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	11 575	(72 525)
Общо всеобхватен доход	1 017 727	494 183

Индивидуалният финансов отчет за всеобхватния доход следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 46, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 15 март 2024 г.

Тамара Зак-Ковач

Главен изпълнителен директор

Славтико Славейков

Изпълнителен директор

Лазарина Пенчева

Съставител

Индивидуален финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 20 март 2024 година

Одиторско дружество „БФНТ и Янг Оудит“ ООД

Одиторско дружество „БДО АФА“ ООД

Индивидуален отчет за финансовото състояние

В хиляди лева	Прил.	31-декември-2023	31-декември-2022
Активи			
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	21	5 809 874	5 789 538
Финансови активи държани за търгуване	22	2 669	6 652
Деривативни финансови инструменти	22	52 503	108 819
Инвестиции оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	26	3 653	2 908
Нетекущи активи държани за продажба	23	6 356	3 500
Инвестиции оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	26	932 032	1 195 102
Кредити и вземания от банки	24	3 030 766	2 629 263
Кредити и вземания от клиенти	25	20 015 182	16 702 998
Инвестиции оценявани по амортизирана стойност	26	2 148 765	1 611 753
Текущи данъчни активи		3 179	11 274
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	42	77 532	123 408
Репутация	27	77 372	77 372
Активи с право на ползване	28	17 411	21 512
Дълготрайни материални активи	29	411 097	415 132
Нематериални активи	30	76 895	66 104
Други активи	31	108 427	202 503
Общо активи		32 773 713	28 967 838
Пасиви			
Депозити от банки	32	66 215	60 186
Деривативни финансови инструменти	22	64 382	95 927
Депозити от клиенти	33	26 407 135	23 969 970
Кредити от банки и финансови институции	32	1 077 844	631 806
Задължения по лизинг	34	17 602	21 638
Провизии	35	67 740	76 689
Отсрочени данъчни пасиви	36	17 611	18 831
Други задължения	37	145 234	163 477
Подчинен срочен дълг	38	450 090	225 431
Общо пасиви		28 313 853	25 263 955
Собствен капитал			
Основен капитал	39	1 328 660	1 328 660
Резерви	39	2 109 015	1 782 851
Неразпределена печалба		1 022 185	592 372
Общо собствен капитал		4 459 860	3 703 883
Общо пасиви и собствен капитал		32 773 713	28 967 838

Индивидуалният финансов отчет за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 46, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 15 март 2024 г.

Гаман Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Лазарина Пенчева
Съставител

Одиторско дружество „БДО АФА“ ООД

Индивидуален отчет за паричните потоци

за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

		2023	2022
<i>В хиляди лева</i>	Прил.		
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба преди данъци		1 109 074	620 503
<i>Корекции:</i>			
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	15	159	112 378
Нетни (печалби)/ загуби от обезценка на нефинансови активи	16	(588)	3 047
Амортизация	18	53 407	54 341
Нетни загуби/ (печалби) от операции с инвестиции		290 317	(30 985)
Нетни (печалби)/ загуби от валутна преоценка		(110 876)	25 549
Нетен лихвен приход	9	(1 365 729)	(739 181)
Приходи от дивиденди	14	(36 840)	(79 539)
Нетни приходи от провизии	35	(10 134)	(2 614)
Печалба от освобождаване от дъщерни дружества	43	(3 847)	-
Други непарични изменения		2 836	(3 537)
Нетни парични потоци използвани в оперативна дейност преди изменение в активите и пасивите от оперативна дейност		(72 221)	(40 038)
Промяна в активите участващи в оперативната дейност			
Намаление на ценни книжа, държани за търгуване		5 382	87 019
Увеличение на кредити и вземания от банки		(246 544)	(1 308 772)
Увеличение на кредити и вземания от клиенти		(3 237 725)	(2 380 462)
Увеличение на други активи		(241 461)	(71 310)
Промяна в пасивите участващи в оперативната дейност			
Увеличение/ (намаление) на депозити от банки		6 029	(195 317)
Намаление на кредити от банки и финансови институции		(4 080)	(157 654)
Увеличение на задължения по получени депозити от клиенти (Намаление)/ увеличение на други пасиви		2 462 475	3 811 128
		(19 845)	36 993
Парични средства генерирани от операции		(1 347 990)	(218 413)
Получени лихви		1 448 538	746 316
Платени лихви		(110 662)	(13 422)
Платен данък върху печалбата		(100 334)	(40 166)
Нетни парични потоци (използвани в)/ от оперативна дейност		(110 448)	474 315

Индивидуален финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 20 март 2024 година
Одиторско дружество „Бонсат Янг Одит“ ООД

Одиторско дружество „БДО АФА“ ООД

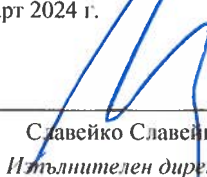

Индивидуален отчет за паричните потоци

за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.
(продължение)

В хиляди лева	Прил.	2023	2022
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Покупки на дълготрайни материални и нематериални активи		(66 063)	(36 318)
Продажби на дълготрайни материални и нематериални активи		8 287	10 230
Покупки на инвестиции в ценни книжа		(718 093)	(301 485)
Продажби на инвестиции в ценни книжа		413 330	580 318
Получени дивиденди		36 840	76 285
Продажба на дъщерно дружество	43	<u>3 865</u>	-
Нетни парични потоци (използвани в)/ от инвестиционната дейност		<u>(321 834)</u>	<u>329 030</u>
Парични потоци от финансова дейност			
Получени кредити и подчинен срочен дълг		674 761	948 578
Погасяване на кредити		-	(97 792)
Платени дивиденди		(249 919)	(393 467)
Погасяване на задължения по лизингови договори	34	<u>(7 646)</u>	<u>(7 392)</u>
Нетни парични потоци от финансовата дейност		<u>417 196</u>	<u>449 927</u>
Нетно увеличение на парични средства и парични еквиваленти		<u>(15 086)</u>	<u>1 253 272</u>
Ефект от промяна на валутните курсове		(127)	1 571
Парични средства и еквиваленти, придобити от вливане и ликвидация на дъщерни дружества	43	32 483	-
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	41	<u>5 792 808</u>	<u>4 537 965</u>
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	41	<u>5 810 078</u>	<u>5 792 808</u>

Индивидуалният финансов отчет за паричните потоци следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 46, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 15 март 2024 г.

		
Тамаш Хак-Ковач Главен изпълнителен директор	Славейко Славейков Изпълнителен директор	Лазарина Пенчева Съставител

Индивидуален финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 20 март 2024 година
Одиторско дружество „Бенет и Янг Одит“ ООД

Индивидуален отчет за промените в собствения капитал
за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

В хиляди лева

	Основен капитал	Законови и други резерви	Преоценъчен резерв - земи и сгради	Преоценъчен резерв на плащания за плащания на базата на дефинирани доходи на акции	Резерв по планове за плащания на базата на акции	Неразпределена печалба	Общо
Салдо към 1 януари 2022 г.	1 328 660	1 674 799	151 886	34 490	(3 198)	415 291	3 603 289
Общ всеобхватен доход							
Печалба за годината	-	-	-	-	-	566 708	566 708
Друг всеобхватен доход	-	-	(2 072)	(73 005)	2 552	-	(72 525)
Общ всеобхватен доход	-	-	(2 072)	(73 005)	2 552	566 708	494 183
Трансфер на преоценъчен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(3 388)	-	-	3 388	-
Трансфер на резерв за плащания на базата на акции	-	-	-	-	(574)	574	-
Разпределение на дивиденти	-	-	-	-	-	(393 589)	(393 589)
Салдо към 31 декември 2022 г.	1 328 660	1 674 799	146 426	(38 515)	(646)	592 372	3 703 883
Общ всеобхватен доход							
Печалба за годината	-	-	-	-	-	1 006 152	1 006 152
Друг всеобхватен доход	-	-	(1 149)	14 225	(1 501)	-	11 575
Общ всеобхватен доход	-	-	(1 149)	14 225	(1 501)	1 006 152	1 017 727
Трансфер на преоценъчен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(1 622)	-	-	1 622	-
Трансфер на резерв за плащания на базата на акции	-	-	-	-	(497)	497	-
Разпределение на печалбата за резерви	-	316 708	-	-	-	(316 708)	-
Разпределение на дивиденти	-	-	-	-	-	(250 000)	(250 000)
Ефект от влияние на дъщерно дружество (Приложение 43)	-	-	-	-	-	(11 750)	(11 750)
Салдо към 31 декември 2023 г.	1 328 660	1 991 507	143 655	(24 290)	(2 147)	1 022 185	4 459 860

Индивидуалният финансов отчет за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 46, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.
Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от Славейко Славейков, представляващи Банка ДСК АД, на 15 март 2024 г.

Таяна Сак-Ковач

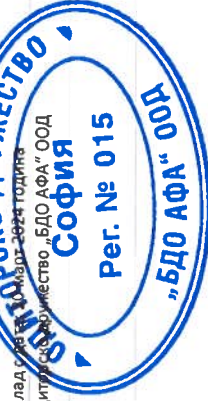
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков

Изпълнителен директор

Лазарина Пенчева

Съставител

1. Правен статут и управление

Банка ДСК АД („Банката“ или „Банка ДСК“) е създадена на 2 март 1951 г. в България като централизирана депозитно-приемателна институция под името Държавна спестовна каса, която е преобразувана в търговска банка през 1998 г. Банка ДСК притежава универсален лиценз за осъществяване на банкова дейност, издаден от Българска народна банка.

Банката е акционерно дружество, вписано в Търговския регистър на Република България с ЕИК 121830616, със седалище и адрес на управление в гр. София, район Оборище, ул. Московска 19.

Мажоритарен собственик на Банката е Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, която притежава 99.92% от капитала на Банка ДСК АД към 31 декември 2023 и 2022 г.

Банка ДСК има двустепенна система на управление, състояща се от Управителен съвет и Надзорен съвет.

Към 31 декември 2023 г. органите, натоварени с общо управление са Надзорният съвет и Одитният комитет.

Към 31 декември 2023 г. членовете на Надзорния съвет са: председател – Ласло Бенчик; членове – Ласло Волф, Виолина Маринова, Габор Кунце, Антон Радев, Атила Туркович и Жужана Беречки.

Към 31 декември 2023 г. ръководството на Банката се представлява от Управителния съвет, съставен от: председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор – Тамаш Хак-Ковач; членове на Управителния съвет и изпълнителни директори – Славейко Славейков, Боян Стефов, Доротея Николова-Илчева и Димитър Дилов; Михаил Комитски - член на Управителния съвет и Ръководител направление.

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава и съдебната регистрация на Банката, тя се представлява заедно от двама изпълнителни директори.

В Банката функционира Одитен комитет, който отговаря за наблюдението на работата на външните одитори, изпълнението на вътрешния одит, управлението на риска, счетоводната дейност и финансовото отчитане. Към 31 декември 2023 г. Одитният комитет се състои от: председател – Драгомир Вучев; членове – Золтан Тубой и Даниела Петрова.

2. База за изготвяне

Индивидуалният финансов отчет на Банката е изготвен на база на историческата стойност, с изключение на деривативните финансови инструменти, финансовите активи и пасиви за търгуване, финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, които са оценени по справедлива стойност и земите и сградите, които са отчетени по преоценена стойност.

Ръководството е направило оценка на способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие и е убедено, че разполага с необходимите ресурси да развива бизнеса в обозримо бъдеще. Ръководството счита, че не съществуват съществени индикатори за несигурност, които биха могли да предизвикат съмнение относно приложимостта на принципа на действащо предприятие. Банката продължава да посреща задълженията си, когато станат дължими, да поддържа ликвидност и да спазва капиталовите изисквания. Затова финансовите отчети продължават да бъдат изготвяни на база действащо предприятие.

2.1. Приложими стандарти и представяне

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), приети от Комисията на Европейския съюз (ЕС).

Банката представя своя отчет за финансово състояние по ред на ликвидност на активите и пасивите.

Настоящият финансов отчет е изготвен на индивидуална основа съгласно изискванията на Закона за счетоводството и МСФО. Индивидуалният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет едновременно с консолидирания финансов отчет на Банка ДСК и следва да се разглежда като неразделна част от него.

2.2. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в български левове (BGN), която е функционалната валута на Банката. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

2.3. Сравнителни данни

Банката представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се прекласифицират (и преименуват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето за текущата година.

В настоящия индивидуален финансов отчет са отразени промени в сравнителната информация, основно в приложения 6.4.8.1, 6.4.10.3, 7.1, 19, 22.2 и 32, с цел постигане на по-добро представяне и оповестяване.

2.4. Влияние на геополитическата обстановка върху финансовото отчитане

В резултат на усложнената геополитическа ситуация след нахлуването на Русия в Украйна на 24 февруари 2022 г., войната продължава да оказва въздействие върху глобалните икономически и финансови пазари. В началото на октомври 2023 г. на геополитическата карта започна пореден военен конфликт в Близкия изток, провокиран от терористична атака на Хамас срещу Израел.

Основните последици от тези войни включват, освен прекъсване на обичайните доскоро вериги на доставки, недостиг и колебания на цените на суровините (в частност на петрола), нестабилност на валутните курсове, погиване и загуба на активи, повишени разходи за енергия и други. Общата геополитическа несигурност води до икономическа несигурност и влияние върху всички икономически субекти, независимо дали те имат директни експозиции във воюващите страни под формата на активи, пазари или партньори. Налагат се и политически санкции, които възпрепятстват пътуванията, търговския обмен, международните разплащания, достъпа и разпореждането със собствени парични средства и еквиваленти и други активи. Предизвикателствата пред финансовото отчитане обхващат множество теми, в това число: валидност на презумпцията за действащо предприятие; прогнозиране на бъдещи парични потоци; оценяване по справедлива стойност; упражняване на съществени оценки и преценки; възстановимост на активите и размер на очакваните кредитни загуби; класификация на активите и пасивите на текущи и нетекущи в отчета за финансовото състояние; промяна в класификацията на финансовите активи в резултат на промяна на бизнес модела; необходимост от оповестявания, свързани с рестрикции върху активите, напр. блокирани парични средства в резултат на наложени санкции; модификация на лизингови договори; ефективност на хеджиращи взаимоотношения; реструктуриране и др.

Ефектите от войната върху елементите на финансовия отчет, оценките и преценките и политиките за управление на риска на Банката са оповестени още в Приложения 4.1, 4.4 и 6.4.

3. Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти и разяснения

3.1. Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСФО практическо разяснение 2 Оповестяване на счетоводна политика прието от ЕС на 2 март 2022 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.);
- Изменение на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: *Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки*, прието от ЕС на 2 март 2022 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.);
- МСФО 17 Застрахователни договори, включително Изменение на МСФО 17, приети от ЕС на 19 ноември 2021 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.);
- Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода *Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, възникващи при еднократни транзакции*, прието от ЕС на 11 август 2022 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.);
- Изменение на МСФО 17 Застрахователни договори: *Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – сравнителна информация*, прието от ЕС на 8 септември 2022 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.);
- Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: *Международна данъчна реформа – примерни правила от втори стълб*, приети от ЕС на 8 ноември 2023 г. (влизат в сила незабавно, като оповестяванията са задължителни за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.).

Измененията в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСФО практическо разяснение 2 Оповестяване на счетоводна политика предоставят насоки за прилагането на преценки за същественост към оповестяванията на счетоводната политика. По-конкретно, измененията на МСС 1 заменят изискването за оповестяване на съществена счетоводна политика с изискване за оповестяване на съществена информация относно счетоводната политика. Освен това, в МСФО практическо разяснение 2 са добавени насоки и илюстративни примери, които да подпомогнат прилагането на концепцията за същественост, когато се правят преценки относно оповестяванията на счетоводната политика. В резултат на тези изменения Банката е преразгледала оповестяванията на счетоводната политика, но измененията не са повлияли върху оценяването, признаването и представянето на сумите в индивидуалния финансов отчет.

Измененията в МСС 12 произтичат от правилата от втори стълб, издадени от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за въвеждане на национални допълнителни данъци („данъци върху дохода от втори стълб“), чрез които да се постигне глобално минимално корпоративно облагане в размер на 15%. Банката е оповестила експозицията си към данъци върху дохода от втори стълб в Приложение 20. В допълнение, в настоящия индивидуален финансов отчет Банката е приложила изключението за признаването на отсрочени данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода от втори стълб и за оповестяването на информация за тях.

Приемането на останалите изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени в индивидуалния финансов отчет на Банката.

3.2. Изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила:

Към датата на одобряване на настоящия индивидуален финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- Изменения в МСФО 16 Лизинг: *Лизингово задължение при продажба и обратен лизинг*, прието от ЕС на 20 ноември 2023 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.);
- Изменения на МСС 1 Представяне на финансови отчети: *Класификация на задълженията като текущи и нетекущи*, прието от ЕС на 19 декември 2023 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.).

3.3. Нови стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС:

Понастоящем МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са приети от ЕС към датата на одобряване на настоящия индивидуален финансов отчет:

- Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: *Оповестяване - Споразумения за финансиране на доставчици* (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.);
- Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: *Липса на обменност* (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2025 г.);
- Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия: *Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие* (датата на влизане в сила е отложена за неопределено време).

Банката очаква приемането на тези стандарти и изменения в съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху индивидуалния финансов отчет на Банката в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Банката прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: *Финансови инструменти: Признание и оценяване*, няма да окаже съществен ефект върху индивидуалния финансов отчет, ако се приложи към отчетната дата.

4. Използване на оценки и преценки

Изготвянето на финансови отчети изисква от ръководството да прави преценки, оценки и предположения, които влияят на приложените счетоводните политики и отчетените суми на активите, пасивите, приходите и разходите. Реалните резултати могат да се различават от тези оценки.

Оценките и основните предположения се преглеждат на текуща база. Преразгледаните счетоводни оценки се признават в периода, през който оценката се преглежда и във всички засегнати бъдещи периоди.

Ръководството обсъжда с Одитния комитет на Банката развитието, избора и оповестяването на съществените счетоводни политики и оценки, както и приложението на тези политики и оценки.

Областите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са значими за финансовия отчет, са както следва:

4.1. Влияние на войната в Украйна върху оценките и преценките

Както е оповестено в Приложение 2.4 по-горе, в резултат на повишената несигурност в глобален мащаб, свързана с войната в Украйна, изготвянето на надеждни преценки става още по-предизвикателно. Моделът на очакваните кредитни загуби (ОКЗ) използва бъдеща финансова информация и стойности, претеглени според вероятността да се реализират определени сценарии. Определянето на ОКЗ към края на всеки отчетен период се основава на разумна и обоснована информация за минали събития, текущи обстоятелства и прогнози за бъдещи събития и икономически условия. В период на повишена икономическа несигурност е много трудно да се прогнозира бъдещите събития и макроикономическите показатели, използвани в модела на изчисление на ОКЗ. Разработването на макроикономическите сценарии и определянето на техните вероятности изисква упражняването на съществени преценки от страна на ръководството. Банката преценява как да коригира определените чрез модела ОКЗ, когато се окаже, че определени рискови фактори и информация – както известни, така и очаквани - не са били взети предвид в процеса на моделиране. В резултат на войната и влошаването на икономическата среда съществува значителна несигурност при измерването на ОКЗ, особено при определянето на ключовите входящи данни за използвания модел.

4.2. Очаквани кредитни загуби от финансови активи

Банката редовно прави преглед на финансовите си инструменти за обезценка. Ръководството определя адекватността на разходите за обезценка въз основа на прегледа на отделните кредити и депозити, опит от претърпени загуби от последните години, текущи икономически условия, рискови характеристики на различните категории кредити и други относими фактори. За целите на МСФО се прилага модел от три фази. Методологията за обезценка се използва за класифициране на финансовите инструменти, с цел да определи дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване на активите и да идентифицира активи с кредитна обезценка. За инструменти с кредитна обезценка или значително увеличение на кредитния риск се признават очаквани загуби.

В допълнение, с началото на войната в Украйна през февруари 2022 г., за кредитните институции възникна нова вълна на несигурност и завишен риск, свързан както с ефекти от първи ред (директно засегнати клиенти), така и ефекти от втори ред (индиректно засегнати клиенти - примерно доставчици или клиенти на директно засегнати клиенти на Банката). Прекъснатите от военния конфликт доставки доведоха до поскъпване на редица стоки в Европа, рязко повишиха цените на енергоносителите и прибавиха инфлационен натиск върху европейските икономики.

С цел да отрази възможните и очаквани ефекти от така възникналата геополитическа криза, Групата на Банка ОТП извърши преглед на макроикономическите прогнози и техните вероятности (съответно, тежести по отношение на оценката на очакваните загуби). Този преглед доведе до оценка за очаквана по-висока вероятност за настъпване на неизпълнение, съответно – до по-високи стойности на очакваната загуба от колективно обезценявания кредитен портфейл (увеличение с около 1.4%).

Преценката за очакваните кредитни загуби от държавните ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход и държавните ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност се изгражда на основата на модел, в който участва кредитният рейтинг и, съответно, вероятността от неизпълнение на съответната държава. През предходния отчетен период вероятността от неизпълнение на Руската федерация е повишена на 100%, в резултат на което размерът на очакваните кредитни загуби на руските ценни книжа, държани от Банката се увеличава значително и те са прекласифицирани във Фаза 3. В допълнение, през текущия период Банката е повишила и очакваната загуба при неизпълнение на Руската федерация, като вероятността от неизпълнение остава 100%.

4.3. Справедлива стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в отчета за финансовото състояние не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтови проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи (Приложение 8). Изминалата 2023 година беше белязана от военните действия между Русия и Украйна. Инфлацията беше водещата тема. Централните банки предприеха безпрецедентни повишения на основните лихвени проценти и те достигнаха до невиджани от десетилетие нива. Пазарните очаквания са да няма повече повишения на основните лихвени проценти от централните банки през 2024 година. Движението на пазарите е функция от очакванията на множеството пазарни участници - какви социални и икономически процеси и тенденции ще са в основата на бъдещото представяне на отделните компании и пазара като цяло. Очакванията са инфлацията да започне да намалява постепенно и лихвените проценти да се нормализират.

4.4. Преценка на земи и сгради

Банката отчита земите и сградите по модела на преоценената стойност, която се определя от лицензирани оценители (Приложение 29). Оценката се извършва с помощта на подходящи оценъчни методи и техники, като се използват наблюдаеми пазарни данни, доколкото те са налични и достъпни. Когато в моделите на оценка участват и значителни ненаблюдаеми параметри, определената справедлива стойност би била чувствителна към евентуална промяна в тези параметри.

Към момента пазарът не страда от структурни несъвършенства, свързани с повишено търсене или агресивно предлагане. Търсенето се подхранва от постоянното подобряване от 2010 г. насам на достъпността на жилищата, измервана чрез съотношението между цените на имотите и доходите на населението. Събитията през 2023 година продължиха да имат въздействие върху пазара на недвижими имоти в страната. Икономическата криза след пандемията, последвалата енергийна криза и инфлация, които бяха допълнение от войната в Украйна, белязаха икономическите тенденции на световния, европейския и локален пазар. Докато в Европа се наблюдава стагнация и белези за очакван застой и криза в имотния пазар, подкрепени от високата инфлация и повишаващите се лихви по кредитите, в България 2023 г. продължи да бъде сравнително позитивна по отношение на имотите. Инвеститорите, макар и да повишиха цените на имотите, успяха да срещнат потенциални купувачи, които, подкрепяни от добрите условия на пазара на труда и цените на кредитите, продължават да имат интерес към закупуване на нови имоти.

В резултат на извършения пазарен анализ към 31 декември 2023 г. ръководството е стигнало до заключението, че балансовите стойности на земите и сградите са близки до техните справедливи стойности. Поради тази причина не е извършена преценка от лицензирани оценители към края на текущата година.

4.5. Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу Банката ръководството преценява вероятността и рисковете за негативен изход от тях и начислява провизии в случаи, в които отчита вероятност повече от 50% изходът да не бъде в полза на Банката или при потенциални рискове от повишаване на претенциите от страна на клиенти към Банката, свързани с плащания по договори за продукти и услуги (Приложение 35).

4.6. Обезценка на репутация и нематериални активи (клиентска база)

За да прецени възстановимата стойност на репутацията и признатата при бизнес комбинация клиентска база, Банката използва модели, включващи прогнозни парични потоци и редица допускания, като например дисконтови проценти, степен на оттегляне на клиентите, полезен срок на нематериалните активи и други. Прогнозните парични потоци ползват данни от бюджетите, утвърдени от ръководството на Банката, които се разработват на базата на текущите и очакваните пазарни условия. Геополитическата ситуация, свързана с войната в Украйна е непредвидима и поражда значителна несигурност относно разумността на преценките, използвани за определяне на възстановимата стойност на репутацията и нематериалните активи и евентуалната нужда от обезценка на тези активи.

4.7. Влияние на климатичните рискове върху оценките и преценките

Където е уместно, Банката взема предвид въпроси, свързани с климата при изготвянето на оценки и преценки, което може допълнително да увеличи тяхната вътрешноприсъща несигурност. Анализът обхваща широк набор от възможни въздействия, породени както от физически риск от климатични промени, така и от риск на прехода към климатично-неутрална икономика, на които са изложени Банката и нейните клиенти. Рисковете може да са свързани и с необходимост от рефинансиране и ликвиден риск при някои клиенти от високорискови сектори.

Областите на отчитане, които могат да бъдат най-засегнати от климатичните рискове са следните:

- Очаквани кредитни загуби –клиенти, изложени на климатичен риск, може да влошат платежоспособността си или пък да се понижи стойността на полученото от тях обезпечение. Промени в политиките на правителства и институции може да влошат кредитното качество в съответните сектори и държави. Банката е извършила анализ и е идентифицирала секторите в корпоративния си портфейл, представляващи среден или висок риск, свързан с прехода. Резултатите от анализа се използват за определяне на рискови индикатори, които Банката използва при изготвяне на кредитни оценки и мониторинг на клиентите;
- Класификация на кредити, чиито характеристики са свързани с устойчивостта. Банката трябва да определи дали този тип инструмент преминава СПГЛ теста (само плащания на главници и лихви). Банката счита, че този тип инструменти имат несъществен дял в нейния портфейл;
- Оценка по справедлива стойност – Банката е преценила, че променливите, свързани с климата, които се използват при оценяването по справедлива стойност, са тези показатели, които пазарните участници биха взели предвид при определяне на справедливата стойност на даден актив или пасив по МСФО 13. Следователно, според Банката климатичните рискове са подходящо отразени в справедливата стойност на нейните активи и пасиви.

Понастоящем климатичните рискове нямат съществен ефект върху оценката на активите и пасивите, но ръководството следи отблизо промените и развитието на законодателството по отношение на климата.

5. Обобщена информация относно прилаганата счетоводна политика

5.1. Признаване на приходи и разходи от лихви

Приходите и разходите от лихви, представени в отчета за печалбата или загубата включват:

- лихвата върху финансовите активи и пасиви по амортизирана стойност, изчислена по метода на ефективния лихвен процент;
- лихвата върху ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, изчислена по метода на ефективния лихвен процент.

Приходите и разходите от лихви се признават в отчета за печалбата или загубата чрез прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Ефективният лихвен процент (ЕЛП) е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления през срока на съществуване на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на актива или пасива. Когато изчислява ефективния лихвен процент, Банката оценява бъдещите парични потоци, отчитайки всички договорни условия на финансовия инструмент без бъдещите загуби от финансовия актив.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички комисиони, получени или платени, както и отстъпки или премии, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи включват вътрешно-присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването или емитирането на финансов актив или пасив.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3 и закупени обезценени вземания, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани на колективна основа.

За тези финансови активи Банката признава лихви на база нетната амортизирана стойност на вземанията. За целта се начислява коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и изчислената лихва на база ЕЛП към амортизираната стойност на актива, намалена с коректива за очакваните кредитни загуби.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3 и закупени обезценени вземания, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани индивидуално с кредитна обезценка на база разгръщане на дисконтовия процент (unwinding), когато се очаква покриване на вземането от договорните парични потоци от обезпечения или други парични потоци

За тези финансови активи Банката признава лихви на база дисконтираните парични потоци от unwinding чрез начисляване на коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и разликата между настоящите стойности на паричните потоци от unwinding в отделните отчетни периоди, дисконтирани с ЕЛП. Корективът се представя в Отчета за всеобхватния доход в намаление на приходите от лихви.

5.2. Валутни операции

При първоначално признаване всяка сделка в чуждестранна валута се отчита във функционалната валута (български лев), като към сумата на чуждестранната валута се прилага обменния курс към момента на сделката или операцията. Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се преоценяват по официалния курс, валиден за деня. Курсовите разлики, възникнали в резултат на преоценката, се отчитат в отчета за печалбата или загубата. Непаричните активи и пасиви, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческия обменен курс към датата на операцията.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за печалбата или загубата в момента на възникването им към статия "нетни приходи/(разходи) от търговия".

5.3. Такси и комисиони

Приходите от такси и комисиони, включително такси за обслужване на сметки, управление на инвестиции, продажби на услуги, гаранции и акредитиви се признават с извършването на съответните услуги.

Разходите за такси и комисиони, свързани основно с транзакции, такси за обслужване и други разходи за такси се признават с получаването на съответните услуги.

Изпълнение на задълженията и политики за признаване на приходите

Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони свързани с разплащателни операции	<p>Банката предоставя на своите клиенти различни видове услуги, свързани с тегления и вноски на суми по сметки, разплащания в лева и валута, по които прилага различни такси.</p> <p>При такси за транзакции (например теглене/такса за плащане на ПОС/АТМ или в поделения на Банката, и др.), начисляването на такса става непосредствено след транзакцията или веднъж месечно. Таксата обикновено се определя в процентно съотношение от размера на транзакцията с фиксиран минимален праг.</p> <p>В случаите на такси по транзакции, когато услугите се изразяват в превод на суми, таксата се начислява в момента на транзакцията. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер.</p> <p>Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.</p>	<p>Таксите по транзакции се начисляват в момента на осъществяване на транзакцията или еднократно в края на месеца.</p>
Такси и комисиони свързани с кредитни сделки	<p>Банката предоставя набор от услуги по клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове кредитни банкови карти, по които прилага различни такси.</p> <p>Таксите, произтичащи от тези услуги са предимно свързани с обслужване на сметки, за издаване на кредитни банкови карти, годишни такси за кредитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки.</p> <p>Годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта.</p> <p>Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.</p>	<p>Таксите за текущи услуги по обслужване са на месечна база.</p> <p>Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.</p>
Такси и комисиони свързани с депозитни сделки	<p>Банката предоставя набор от услуги по управление на клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове дебитни банкови карти, по които прилага различни такси.</p> <p>Таксите, произтичащи от тези услуги са предимно свързани с такси за откриване и закриване на сметки, обслужване и управление на сметки, за електронно банкиране, за издаване на дебитни банкови карти, месечни такси за дебитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки.</p> <p>Таксите за текущите услуги по управление на сметките се начисляват на месечна база. Те обикновено са с фиксиран размер, който варира в зависимост от пакетната програма или категорията на клиента.</p> <p>Месечните или годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта.</p> <p>При услуги със случаен характер, Банката начислява такса в момента, в който клиентът се възползва от</p>	<p>Таксите за текущи услуги по управление на клиентски сметки са на месечна база.</p> <p>Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.</p>

услугата. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер.

Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.

Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Други	<p>Таксите, които се отчитат в категория „Други такси“ са за съхранение на ценности в сейфове на обществен трезор, издаване на удостоверение, издаване на банкова референция, фотокопия на документ и други.</p> <p>Тези такси са свързани с предоставянето на дългосрочни услуги (съхранение на ценности в сейфове) или еднократни административни услуги.</p>	<p>Таксите за дългосрочно предоставяните услуги са за периода на предоставяне на услугата.</p> <p>Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.</p>

5.4. Нетни приходи от търговия

Нетните приходи от търговия са свързани с активи и пасиви държани за търгуване, както и всички реализирани и нереализирани промени в справедливата стойност, лихви и курсови разлики. Нетните приходи от търговия включват курсови разлики от финансови активи в инвестиционен портфейл.

5.5. Приходи от финансиране

Приходите от финансиране представляват безвъзмездни средства, предоставени на Банката от държавата, които не се признават, докато не бъде достигната разумна степен на сигурност, че Банката ще изпълни условията, свързани с тях, и помощта ще бъде получена.

Приходите от финансиране се признават в печалбата или загубата на систематична база през периодите, в които Банката признава съответните разходи, които финансирането има за цел да компенсира.

Средства, които се предоставят само с условието да бъдат използвани за придобиване на нетекущи активи (имоти, машини и съоръжения), се признават като отсрочени приходи в индивидуалния отчет за финансовото състояние и се прехвърлят в печалбата или загубата на систематична и разумна база за периода на полезния живот на съответните активи.

Финансиране, което компенсира вече понесени от Банката разходи или загуби, или чиято цел е Банката да получи незабавна финансова подкрепа, без това да е свързано с бъдещи разходи, се признава в печалбата или загубата за периода, в който възникне вземането за финансиране.

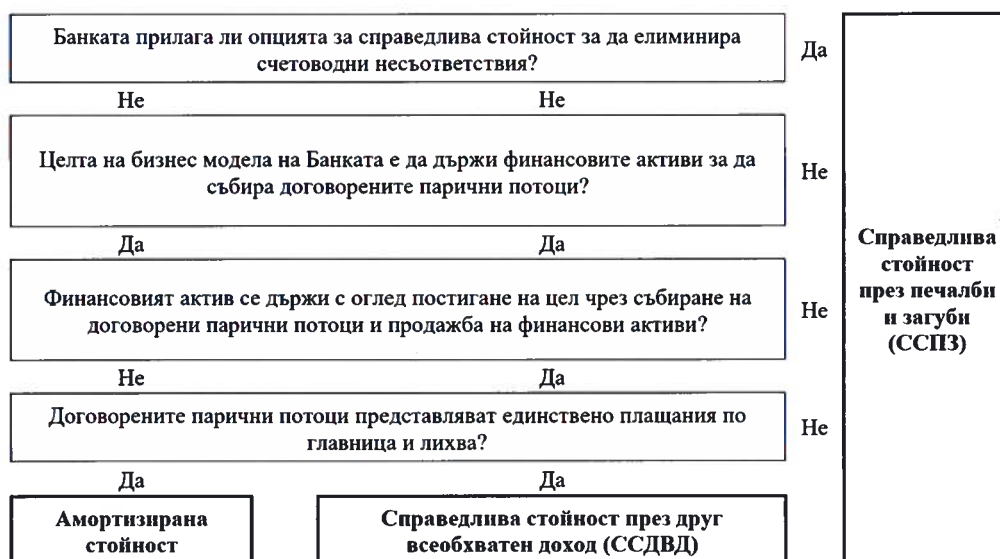
Изгодата от държавен заем, отпуснат при лихвен процент под пазарния, се отчита като приход от финансиране в размер на разликата между получените средства и справедливата стойност на заема, определена на базата на пазарните лихвени нива.

5.6. Финансови инструменти

5.6.1. Класификация

В съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти (МСФО 9), Банката класифицира финансовите активи като последващо оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните две условия: бизнес модела за управление на финансовите активи на Банката и характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Процесът за определяне на класификацията и изискванията относно технологията на прилагането ѝ са илюстрирани чрез следната схема:

5.6.2. Бизнес модел за управление на финансовите активи

Бизнес моделът на Банката е определен на ниво, което отразява по какъв начин групите от финансови активи се управляват съвместно с оглед постигане на конкретна бизнес цел.

Бизнес моделът не зависи от намеренията на ръководството по отношение на отделен инструмент.

Банката може да има повече от един бизнес модел за управление на своите финансови инструменти. Банката може да притежава портфейл от инвестиции, който да управлява, за да събере договорните парични потоци, и друг портфейл от инвестиции, който управлява, за да търгува с него с цел реализиране на промените в справедливата стойност.

В зависимост от стратегията и рисковия профил, Банката е определила следните бизнес модели за управление на финансови активи:

- Бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да събира договорни парични потоци;
- Бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи;
- Бизнес модел, чиято цел е реализиране на парични потоци посредством продажба на финансови активи.

Банката може да има един и същ тип инструмент във всичките три категории в зависимост от модела за управление на активите.

5.6.3. *Признаване*

Банката признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, когато Банката стане страна по договорните условия на инструмента.

Обичайната покупка или продажба на финансови активи се признава и отписва както е уместно, при използване на счетоводното отчитане на база датата на уреждане.

Обичайната покупка или продажба, съгласно терминологията в Допълнение А от МСФО 9, представлява покупка или продажба на финансов актив съгласно договор, чиито условия изискват предоставянето на актива в период от време, установен обикновено със законодателство или конвенция, действащи на съответния пазар.

Датата на уреждане е датата, на която се прехвърля актив на или от Банката. Отчитането на база датата на уреждане се отнася за признаване на актив в деня, в който е получен от Банката, и отписване на актив и признаване на печалба или загуба при освобождаване в деня, в който е прехвърлен.

Промяната в справедливата стойност на активите, оценявани по справедлива стойност, през периода между датата на сделката и датата на уреждане, се признава в печалбата или загубата или в друг всеобхватен доход, както е уместно, в зависимост от категорията на активите по МСФО 9.

Кредитите и вземанията от клиенти се признават, когато средствата бъдат прехвърлени по сметките на клиентите. Получените депозити от клиенти се признават, когато средствата бъдат прехвърлени на Банката.

Безусловните вземания и задължения се признават като активи или пасиви, когато Банката стане страна по договора и, като последица от това, има законово право да получи или законово задължение да плати парични средства.

Активите, които ще бъдат придобити, и пасивите, които ще бъдат поети, в резултат от неотменим ангажимент за покупка или продажба на стоки или услуги по принцип не се признават до момента, в който поне едната от страните не изпълни задълженията си по договора. Допълнителни детайли относно политиката на Банката са представени в 5.13 Кредити и аванси и 5.14 Вземания по договори за факторинг.

Планирани бъдещи сделки, без значение колко вероятни са, не са активи и пасиви, тъй като Банката не е станала страна по договор.

5.6.4. *Първоначално оценяване*

При първоначалното признаване на финансов актив или финансов пасив (с изключение на търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране, съгласно МСФО 9 параграф 5.1.3 и се признават по цена на сделката), Банката ги признава по справедливата им стойност, плюс или минус, в случай на финансови активи или финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив.

Справедливата стойност на финансов инструмент при първоначалното признаване е обикновено цената на сделката (т.е. справедливата стойност на даденото или полученото възнаграждение).

Банката е представила своите финансови пасиви във всички позиции в Отчета за финансовото състояние с изключение на „Провизии“ и „Отсрочени данъчни пасиви“, както и „Задължения към служители и ръководството“.

5.6.5. Последващо оценяване

Оценяване по амортизирана стойност

Амортизираната стойност (нетната амортизирана стойност) към определена дата включва стойността на: непогасената главница, начислените вземания/задължения по лихви, неамортизираното сконто, премия и такси, участващи като част от експозицията на финансовия инструмент при неговото придобиване и елемент при определянето на ЕЛП, както и размера на натрупания коректив по лихви или кредитни обезценки.

Ако кредитният риск по финансовия инструмент се подобрява, при определени от Банката критерии, през следващите периоди се възобновява начисляването на лихва на база брутната амортизирана стойност на финансовия актив.

Натрупаният коректив по лихви се отписва от амортизираната стойност и се признава като лихвен доход. Признаването на коректива за лихви като лихвен приход се извършва след като вземането бъде изцяло погасено от длъжника или при формиране на отрицателна амортизирана стойност по него.

Оценяване по справедлива стойност

При оценяване на финансови инструменти по справедлива стойност Банката използва йерархия от методи, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

Ниво 1: обявени пазарни котировки (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви. Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне;

Ниво 2: оценъчни техники на финансови инструменти, които са базирани на пазарни данни или директно (т.е. като котиран цени) или индиректно (т.е. получени от цени). В тази категория се включват инструменти, оценени чрез използване на: котиран пазарни цени на активен пазар за подобни инструменти; котиран цени за идентични или подобни инструменти на пазар, който се приема за по-малко активен; или други оценъчни техники, при които всички значими входни данни са директно или индиректно наблюдаеми от пазарни данни. Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара;

Ниво 3: оценъчни техники, при които входящите данни за финансовите активи и пасиви не са базирани на налична пазарна информация.

Банката признава прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на сделката (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение). Ако Банката счита, че съществува разлика между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката, и че справедливата стойност нито е подкрепена от доказателства за котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив, нито се базира на техника на оценяване, която използва единствено данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се признава по справедлива стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката. Впоследствие тази разлика се признава в печалбата или загубата по подходящ начин през живота на инструмента, но не по-късно от момента, в който е възможно да се направи оценка на актива, напълно използвайки изцяло наблюдаеми пазарни данни или когато сделката е прекратена.

Ако актив или пасив, оценяван по справедлива стойност, има цена „купува“ и цена „продава“, Банката оценява активите и дългите позиции по цена „купува“ и пасивите и късите позиции по цена „продава“.

Портфейлите от финансови активи и пасиви, изложени на пазарен и кредитен риск, които се управляват от Банката на база на нетна експозиция към пазарен и кредитен риск, се оценяват на базата на цена, която би се получила при продажбата на нетна дълга позиция (или би била платена при прехвърляне на нетна къса позиция) за определена рискова експозиция.

Оценяване по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Печалба или загуба, свързани с финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалби и загуби от валутни операции, до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

При отписване на финансовия актив кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата.

Лихвата, която се изчислява чрез използването на метода на ефективната лихва, се признава в печалбата или загубата.

При оценяване на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, сумите, признати в печалбата или загубата, са същите като сумите, които би трябвало да бъдат признати в печалбата или загубата, ако финансовият актив е оценяван по амортизирана стойност.

Печалба или загуба, свързани с инвестиции в капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, се признава в друг всеобхватен доход, включително печалбите и загубите от валутни операции, до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив. Признатите суми в друг всеобхватен доход не се прехвърлят впоследствие в печалбата или загубата. Банката може да прехвърли натрупаната печалба или загуба в рамките на собствения капитал. Дивидентите от тези инвестиции се признават в печалбата или загубата.

Оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата

Печалбите и загубите в резултат на промени в справедливата стойност при последваща оценка на финансовите инструменти се признават в отчета за печалбата или загубата, освен ако: е част от хеджиращо взаимоотношение; е инвестиция в капиталов инструмент, печалбите и загубите от които се признават в съответствие с МСФО 9 параграф 5.7.5; е финансов пасив, определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, и Банката следва да представи измененията в справедливата стойност в резултат промяна на собствен кредитен риск в друг всеобхватен доход; или е финансов актив, оценен по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

5.6.6. Отписване

Банката отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Банката, се признава като отделен актив или пасив.

Банката взема решение за пълно отписване на финансов актив, когато същият е определен като "несъбираем" и е напълно обезценен. Несъбираеми са вземанията, които не могат да бъдат събрани поради правни пречки или приложимите способности за събиране са икономически необосновани, като критериите за класифициране на вземането като несъбираемо са определени в правила и включват, но не са ограничени до:

- Липсва длъжник и приравнени на липсата на длъжник случаи (длъжникът е починал и липсват наследници или последните са се отказали от наследство, както и в случаите на юридически лица, които са заличени от търговския регистър или са в производство по ликвидация или несъстоятелност и липсва имущество или други задължени лица, от които Банката може да се удовлетвори);
- Договорът за поемане на риск липсва;
- Изтекла погасителна давност за вземането;
- Критерии, основани на икономическа преценка за събираемост или практическа невъзможност за събиране на вземането (работата по събирането на вземането е икономически неоправдана или други подобни).

При наличие на който и да е от критериите за несъбираемост по съответните правила вземането се класифицира като несъбираемо и се прекратява балансовото и задбалансовото му отчитане, като в определени случаи е възможно да се вземе решение вземането да продължи да се отчита задбалансово.

Прекратява се балансовото отчитане на вземания и те се завеждат задбалансово, когато не са класифицирани като несъбираеми, но не се очаква да бъдат напълно събрани, а в случаите на наличие на обезпечение, не се очаква реализация на обезпечението, т.е. очакваният паричен поток от ликвидация на обезпечението е равен на нула.

Прекратяване на балансовото отчитане се извършва за вземания, изцяло обезценени за кредитен риск.

Според оценката за вероятната степен на погасяване на вземане, прекратяването на балансовото отчитане на вземане вследствие на решение за отписване може да бъде:

1. Пълно прекратяване на балансовото отчитане - счетоводна операция, при която се прекратява балансовото отчитане на пълния размер на вземането;
2. Частично прекратяване на балансовото отчитане - счетоводна операция, при която се прекратява балансовото отчитане само на част от вземането.

Частично прекратяване на балансовото отчитане се извършва при изпълнение на следното условие:

Въз основа на анализ на отделната експозиция, на статически анализ на портфейл от рискови експозиции или анализ на базата на критерии, одобрени от компетентен орган, е налице очакване част от рисковата експозиция да не бъде събрана (нищо от паричния поток на длъжника, нищо чрез принудително изпълнение по отношение на обезпечението).

Сумата от рисковата експозиция, която подлежи на частично отписване, се определя като разлика между стойността на брунтата балансова експозиция и максималната сума, която може да бъде събрана по съответната рискова експозиция. Частично отписване може да бъде реализирано само до размера на максималната възстановима сума, като максималната сума, която може да бъде събрана по съответната рискова експозиция се определя като сумата, която може да се очаква при най-оптимистичния възможен сценарий за разумен период от време (5-10 години).

Според вида на експозицията Банката прилага следните три метода за определяне на сумите, подлежащи на частично отписване:

1. Метод на оценка и анализ, базирани на статистически наблюдения/критерии, който се прилага към експозиции на физически лица, по които няма за обезпечение ипотекиран недвижим имот;
2. Метод на индивидуална оценка и анализ;
3. Метод на индивидуална оценка и анализ, базирани на критерии, определени от компетентен орган, за кредити, включени в пакет.

Банката отписва финансов пасив, когато нейните договорни задължения са изпълнени или отменени или са изтекли.

При извършени от Банката транзакции, при които се прехвърлят активи, признати в отчета за финансовото състояние, но са запазени всички или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи, или част от тях, прехвърлените активи не се отписват от отчета за финансовото състояние. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби включват например сделки със заемане на ценни книжа или транзакции с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Банката нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Банката продължава да признава актива до степента на нейното оставащо участие, определено от степента, до която е изложена на промени в стойността на прехвърления актив.

При определени сделки Банката запазва задължението си да обслужва прехвърления финансов актив срещу заплащане. Прехвърленият актив се отписва изцяло, ако отговаря на критериите за отписване. Активът или пасивът се признава в договора за обслужване в зависимост от това дали таксата за обслужване е повече от достатъчна (актив) или по-малко от достатъчна (пасив) за извършване на услугата.

5.6.7. Компенсирание

Финансовите активи и пасиви се компенсират и съответно нетната стойност се представя в отчета за финансовото състояние, когато и само когато Банката има законно право да компенсира стойностите и възнамерява да извърши уреждане на актива и пасива на нетна основа или да реализира актива и едновременно погаси задължението.

Приходи и разходи се представят нетно само в случаите, които са позволени от счетоводните стандарти.

5.6.8. Обезценка на финансови активи

Банката прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по амортизирана стойност, по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, както и по отношение на ангажименти по кредити и договори за финансови гаранции, попадащи в обхвата на стандарта прилагайки изискванията на МСФО 9 параграф 5.2.2.

За всички финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лизингови вземания, активи по договор или договори за кредитен ангажимент или финансова гаранция, Банката признава коректив за загуба за очаквани кредитни загуби на база на Общия подход по МСФО 9.

Оценката на кредитния риск се извършва на индивидуална или колективна основа за група или подгрупа от финансови инструменти.

В процеса на оценка на кредитния риск Банката класифицира финансовите активи във фази в зависимост от степента на съществуващия риск, както следва:

- ✓ Фаза 1 – включва обслужвани кредити без значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Обезценката на тези активи се основава на очакваната кредитна загуба през следващите 12 месеца или за по-къс период, ако животът на инструмента е по-къс от една година;
- ✓ Фаза 2 – включва обслужвани кредити със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. В този случай очакваните кредитни загуби се изчисляват за целия живот на актива;
- ✓ Фаза 3 – включва активи, за които е налице просрочие от повече от 90 дни по съществена част от задължението или Банката счита, че е малко вероятно длъжникът да изплати изцяло своите кредитни задължения към нея. Очакваните кредитни загуби за тези инструменти също се изчисляват за целия им живот;
- ✓ Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка – тези активи са кредитно обезценени още при първоначалното признаване. За тях Банката признава кумулативните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента след първоначалното признаване.

Финансов актив е с кредитна обезценка, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Като доказателство за кредитната обезценка на финансов актив се прилагат наблюдавани данни за следните събития:

- значително финансово затруднение на емитента/издателя или на длъжника;
- нарушаване на договор като неизпълнение или просрочие (над 90 дни), т.е. когато контрагентът не е извършил плащане, станало изискуемо по договор;
- Банката, по икономически или договорни причини, свързани с финансовото затруднение на кредитополучателя, прави отстъпка на кредитополучателя, каквато Банката не би направила при други обстоятелства;
- става вероятно, че кредитополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;
- изчезване на активен пазар за този финансов актив заради финансови затруднения; или
- закупуване или първоначално създаване на финансов актив с голям отбив, който отразява понесени кредитни загуби.

Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, идентифициращо доказателство за кредитна обезценка. Влошаването на кредитния рейтинг на финансовия актив може да е причинено по-скоро от комбинирания ефект на няколко събития.

Кредитната загуба е разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието по договор, и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи (т.е. целия паричен недостиг), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции) за очаквания срок на този финансов инструмент. Паричните потоци, които се вземат предвид, включват парични потоци от продажбата на държани обезпечения или други кредитни подобрения, които са неразделна част от договорните условия. Допуска се, че очакваният срок на финансовия инструмент може да бъде оценен приблизително по надежден начин. В редки случаи, когато не е възможно очакваният срок на финансовия инструмент да бъде оценен приблизително по надежден начин, Банката използва оставащия договорен срок на финансовия инструмент.

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент Банката оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаване от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или освободило финансовия инструмент.

5.6.9. Прекласифициране

Банката може да прекласифицира финансови активи тогава и само тогава, когато промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, при което трябва да прекласифицира всички засегнати финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата.

Ако Банката прекласифицира финансови активи тя прилага прекласификацията за бъдещи периоди от датата на прекласификация. Не се преизчисляват признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в печалбата или загубата.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, неговата справедлива стойност към датата на прекласификация става новата му брутна балансова стойност (амортизираната стойност на финансов актив, преди да бъде преизчислена с коректив за загуби).

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава

в друг всеобхватен доход. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, финансовият актив се прекласифицира по неговата справедлива стойност към датата на прекласификация. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се изважда обаче от собствения капитал и се коригира за сметка на справедливата стойност на финансовия актив към датата на прекласификация. В резултат на това финансовият актив се оценява към датата на прекласификация, все едно че винаги е бил оценяван по амортизирана стойност. Тази корекция засяга другия всеобхватен доход, но не засяга печалбата или загубата и следователно не представлява корекция от прекласификация. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация към датата на прекласификация.

Не се допуска прекласификация на финансови пасиви, съгласно изискванията на МСФО 9.

5.6.10. Модифициране

Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с МСФО 9 (критериите за отписване на финансови пасиви се прилагат по аналогия и към финансовите активи), но води до изменение в нетната настояща стойност на актива над определен праг, под който се счита за незначително (NPV се променя с повече от 1% в резултат на модификацията/предоговарянето и тази промяна не е свързана с промяна в пазарните цени), Банката преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата, като:

- Брутната балансова стойност на финансовия актив се преизчислява като настоящата стойност на предоговорените или модифицираните договорни парични потоци, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка);
- Корекцията на брутната балансова стойност е разликата между настоящата стойност на модифицирания паричен поток, дисконтиран с договорения ЕЛП и настоящата стойност на модифицирания паричен поток по преизчисления нов ЕЛП. Тази корекция се отразява в корективна сметка, отчита се еднократен ефект в печалбата или загубата и се амортизира като лихвен приход/разход през оставащия срок на модифицирания финансов актив.

Когато модифицирането на финансов актив води до отписване на съществуващия финансов актив и последващо признаване на модифицирания финансов актив, модифицираният актив се счита за „нов“ финансов актив.

Значителна промяна в условията на съществуващ финансов пасив или част от него (независимо дали се дължи на финансови затруднения на длъжника, или не) се отчита счетоводно като погасяване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив.

Условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци по новите условия, включително всички платени такси, нетирани от получените такси и дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент, се различава най-малко с 10% от дисконтираната настоящата стойност на оставащите парични потоци от първоначалния финансов пасив. Ако промяната на условия се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако промяната не се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират през оставащия срок на модифицирания пасив.

5.6.11. Закупени финансови активи с кредитна обезценка

Закупен финансов актив с кредитна загуба е актив, който е с кредитна обезценка при първоначалното му признаване.

Банката класифицира закупените финансови активи с кредитна обезценка като оценявани по амортизирана стойност само в случай, че са спазени едновременно условията:

- Финансовият актив да се държи от Банката съобразно бизнес модел, чиято цел е да се събират договорните парични потоци от съответния актив;
- Договорните условия на финансовия актив да пораждат на определени дати парични потоци, които представляват само плащания на главница и лихви върху остатъчното салдо на главницата.

Амортизираната стойност на закупените финансови активи с кредитна обезценка е стойността, по която са оценяват при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, която се изчислява при прилагане коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент.

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент Банката оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбивки.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаването от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или се е освободило от финансовия инструмент.

Към отчетната дата Банката признава единствено кумулативните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента след първоначалното признаване като коректив за загуби за закупените или първоначално създадените финансови активи с кредитна обезценка. Към всяка отчетна дата Банката признава в печалбата или загубата стойността на промяната в очакваните кредитни загуби

за целия срок на инструмента като печалба или загуба от обезценка. Банката признава благоприятните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба от обезценка, дори ако очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента са по-малки от размера на очакваните кредитни загуби, които са били включени в приблизително оценените парични потоци при първоначалното признаване.

5.7. Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват пари в брой, парични средства в Централната банка, ностро сметки и краткосрочни високоликвидни вземания от банки с оригинален матуритет до три месеца, преди обезценка.

5.8. Финансови активи и пасиви, държани за търгуване

Финансовите активи и пасиви, държани за тъгуване се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно бизнес модела в рамките, на които биват управлявани.

Всички промени в справедливата стойност се признават като част от нетните приходи от търговски операции в отчета за печалбата или загубата.

5.9. Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности

Банката класифицира даден нетекущ актив (или група за изваждане от употреба) като държан за продажба, ако неговата балансова стойност ще бъде възстановена основно по-скоро чрез сделка за продажба, отколкото чрез продължаваща употреба. Нетекущите активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата. Разходите за продажбата са допълнителните разходи, пряко свързани с изваждането от употреба на даден актив (или група за изваждане от употреба), без финансовите разходи и разходите за данък върху дохода. Критериите за класифициране на актив като държан за продажба се считат за изпълнени само ако активът е на разположение за незабавна продажба в неговото настоящо състояние, продажбата му е много вероятна и се очаква да бъде реализирана в рамките на една година от датата на класификацията. Ръководството трябва да бъде обвързано с плана за продажба на актива и действията, необходими за реализация на продажбата трябва да показват, че е малко вероятно в плана да бъдат направени съществени промени или той да бъде оттеглен.

Нетекущите активи, държани за продажба, се представят отделно от другите активи в отчета за финансовото състояние. Преустановените дейности се изключват от резултата от продължаващи дейности и се представят на отделен ред в отчета за печалбата или загубата като печалба или загуба след данъци от преустановени дейности.

5.10. Инвестиции в ценни книжа

Инвестициите в ценни книжа се признават първоначално по справедлива стойност и след това се отчитат в зависимост от тяхната класификация в зависимост от бизнес модела (вж. Приложение 5.6.1).

5.11. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дъщерни са предприятията, контролирани от Банката. Асоциирани са тези предприятия, в които Банката упражнява значително влияние, но не и контрол, върху финансовата и оперативна политика.

Инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия се отчитат по себестойност в съответствие с МСС 27 *Индивидуални финансови отчети*, с изключение на случаите, когато инвестицията е класифицирана като държана за продажба в съответствие с МСФО 5 *Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности*“ (вж. Приложение 5.9).

Притежаваните от Банката инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за печалбата или загубата по статия „нетни загуби от обезценка на нефинансови активи”.

5.12. Деривативи

Банката използва деривативи под формата на форуърди, фючърси, суапове и опции за управление на дадена експозиция към пазарен риск или за търговия. Всички деривативи се признават като финансови активи за търгуване или финансови пасиви по справедлива стойност на датата на сделката. Промените в пазарната стойност на деривативите се признават в Отчета за печалбата или загубата. По-долу е оповестена и политиката в случаите, когато дериватив е определен като хеджиращ инструмент.

Със счетоводното отчитане на хеджирането се цели във финансовите отчети да бъде представен ефектът от дейностите на Банката по управление на риска, при които се използват финансови инструменти за управление на експозиции, възникващи вследствие на особени рискове, които могат да окажат въздействие върху печалбата или загубата (или върху друг всеобхватен доход при инвестиции в капиталови инструменти, за които Банката е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход).

Всеки дериватив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата, може да бъде определен като хеджиращ инструмент, с изключение на някои издадени опции.

Недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата може да бъде определен като хеджиращ инструмент, освен ако не е финансов пасив, определен по справедлива стойност през печалбата или загубата, за който сумата на промяната в справедливата стойност, която се дължи на промени в кредитния риск на този пасив, се представя в друг всеобхватен доход.

При хеджиране на валутен риск валутният компонент на недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив може да бъде определен като хеджиращ инструмент, при условие че не е инвестиция в капиталов инструмент, за който Банката е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход.

Хеджирана позиция може да бъде признат актив или пасив, непризнат неотменим ангажимент, прогнозна операция или нетна инвестиция в чуждестранна дейност.

Хеджиращо взаимоотношение отговаря на условията за счетоводно отчитане на хеджирането, когато и само когато са изпълнени всички от следните критерии:

- Хеджиращото взаимоотношение обхваща единствено отговарящи на критериите хеджиращи инструменти и отговарящи на критериите хеджирани позиции;
- В началото на хеджиращото взаимоотношение се извършва формално определяне и документиране на хеджиращото взаимоотношение, както и на определените от предприятието цел за управление на риска и стратегия за извършване на хеджирането. Тази документация включва определяне на хеджиращия инструмент, хеджираната позиция, естеството на хеджиращия риск и начините, които предприятието ще използва за оценка дали хеджиращото взаимоотношение покрива изискванията за ефективност на хеджирането (включително неговия анализ на източниците на неефективност на хеджирането и как определя коефициента на хеджиране);

- Хеджиращото взаимоотношение отговаря на всяко едно от следните изисквания за ефективност на хеджирането: съществува икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент; ефектът от кредитния риск не доминира над промените в стойността, произтичащи от тази икономическа връзка; и коефициентът на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение е същият като коефициента, получен от количеството на хеджираната позиция, хеджирана фактически от предприятието, и количеството на хеджиращия инструмент, използван фактически от предприятието за хеджиране на този обем от хеджираната позиция. Това определяне обаче не трябва да отразява дисбаланса между теглата на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, който би създавал неефективност на хеджирането (призната или не), която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с целта на счетоводното отчитане на хеджирането.

Банката прилага счетоводно отчитане на хеджирането по отношение на хеджиращи взаимоотношения, които отговарят на критериите в параграф 6.4.1. от МСФО 9 за отчитане на хеджирането.

Възстановяването на баланса представлява коригиране на определените количества от хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, включени в съществуващо хеджиращо взаимоотношение, така че да се поддържа хеджиращия коефициент, отговарящ на изискванията за ефективност на хеджирането. Възстановяването на баланса се отчита като продължение на хеджиращото взаимоотношение. При възстановяване на баланса неефективността на хеджиращото взаимоотношение се определя и признава незабавно преди неговото коригиране. Коригирането на коефициента на хеджиране позволява на Банката да отговори на настъпилите промени във взаимоотношението между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция, които произтичат от техните базови активи или отразяващите риска променливи величини.

Банката прекратява счетоводното отчитане на хеджирането за бъдещи периоди, само когато хеджиращото взаимоотношение (или част от него) вече не отговаря на установените критерии (след като се вземе предвид всяко възстановяване на баланса на хеджиращото взаимоотношение, ако е приложимо). Това включва случаи, при които хеджиращият инструмент е с изтекъл срок или е продаден, прекратен или упражнен. Замяната или револвирането на хеджиращия инструмент с друг хеджиращ инструмент не представлява достигане на крайна дата на валидност или прекратяване, ако такава замяна или револвиране е част от и е съгласувано с документираната цел за управление на риска.

5.13. Кредити и аванси

Кредити и аванси са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определени плащания, които не се котират на активен пазар и които Банката не възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще. Те включват заеми и аванси към банки и вземания и аванси към клиенти.

Когато Банката придобива финансов актив и едновременно сключва споразумение за обратна продажба на актива (или подобен инструмент) по фиксирана цена на бъдеща дата (обратна репо -сделка), споразумението се осчетоводява като кредит или аванс и активът, предмет на обезпечение по сделката не се признава в отчета за финансовото състояние.

Кредитите и авансите се признават първоначално по справедлива стойност включително първоначалните преки разходи за придобиване на активите, след което се оценяват в зависимост от бизнес модела и резултата от теста дали договорените парични потоци представляват единствено плащания на главница и лихва (СПГЛ тест).

5.14. Вземания по договори за факторинг

Вземанията по договори за факторинг при първоначалното им признаване се признават по справедлива стойност, включително разходи, които се отнасят директно към придобиването на финансовия актив. Последващо вземанията се отчитат по амортизирана стойност, намалена с евентуалните загуби за

обезценка. Вземанията по факторинг се отписват, когато бъдат изпълнени критериите за отписване на финансови активи.

Вземания по договори за факторинг без регрес

Съгласно договора за факторинг без регрес, доставчикът (Цедент) прехвърля на Фактора вземания, произтичащи от договор за продажба на стоки или предоставяне на услуги, сключен между доставчика и неговите клиенти (длъжниците). Банката признава вземанията си по факторинг без регрес като първоначално ги оценява по справедлива стойност в зависимост от степента на поетите рискове и ползи, свързани със собствеността на прехвърлените вземания.

Вътрешен факторинг е факторинг на вземания от търговска дейност, извършвана на територията на България.

Вземания по договори за факторинг с регрес

Вземанията по договори за факторинг с регрес се отчитат до размера на платената сума, представляваща предоставен аванс на клиентите, с които са сключени договори за факторинг.

5.15. Репутация

Репутацията, възникваща при бизнес комбинация, се измерва като превишението на цената на придобиване над участието на придобиващия в справедливата стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото предприятие. Ако стойността на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото предприятие надвишава цената на придобиване, надвишението веднага се признава в печалба и загуба като печалба от изгодната покупка.

Репутацията не се амортизира, но поне веднъж годишно се тества за обезценка. За целта на теста за обезценка, репутацията се разпределя към отделните единици, генериращи парични потоци, които се очаква да имат полза от синергичния ефект на бизнес комбинацията. Единиците, генериращи парични потоци, към които е разпределена репутацията се тестват за обезценка веднъж годишно или по-често, в случай на индикация, че единицата може да бъде обезценена. Ако възстановимата стойност на генериращата парични потоци единица е по-малка от балансовата ѝ стойност, загубата от обезценка следва да се разпредели първо за намаляване на балансовата сума на репутацията, разпределена към единицата, и след това към другите активи на единицата пропорционално на базата на балансовата сума на всеки актив в единицата. Призната загуба от обезценка на репутация не подлежи на възстановяване през последващ период. При освобождаване от генерираща парични потоци единица, разпределената към нея репутация се включва при определянето на печалбата или загубата при освобождаването.

5.16. Дълготрайни материални активи

Банката прилага политиката за последващо оценяване на земи и сгради по преоценена стойност съгласно допустимия алтернативен подход на МСС 16 Имоти, машини, съоръжения и оборудване.

Земята и сградите се отчитат по справедлива стойност, която периодично се определя чрез оценка от професионални квалифицирани оценители. Преоценката на активите се извършва актив по актив на база пропорционално преизчисление отчетната стойност на актива и натрупаните за него амортизации към датата на преоценка. Когато балансовата стойност на активите се увеличава в резултат на преоценка, увеличението се отразява директно в преоценъчния резерв. Когато балансовата стойност на активите се намалява в резултат на преоценка, намалението се признава в намаление на преоценъчния резерв, като в случай на недостиг разликата се отчита като разход в отчета за печалбата или загубата.

Стопанският инвентар и другите дълготрайни материални активи са представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация.

Амортизацията се начислява на база линейния метод с цел пълно амортизиране на стойността на дълготрайните активи в продължение на очаквания им полезен живот.

Използваните от Банката годишни амортизационни норми са както следва:

	%
▪ Сгради	2 - 4
▪ Разходи за ремонт на наети сгради, в зависимост от срока на договора	10 - 34
▪ Машини, оборудване и апаратура	4 - 50
▪ Транспортни средства (без леки автомобили)	10
▪ Компютри	20 – 25
▪ Стопански инвентар и други амортизируеми активи	15 - 50

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “дълготрайните материални активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други оперативни доходи, нетно” в отчета за печалбата или загубата за годината. Преоценъчният резерв на продадените земи и сгради се прехвърля директно към неразпределената печалба в отчета за промените в собствения капитал.

5.17. Нематериални активи

Нематериални активи, придобити от Банка ДСК АД, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка.

Амортизацията се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания полезен живот, с изключение на един актив (клиентска база), признат в бизнес комбинация, който се амортизира по метода на намаляващия остатък.

Използваните от Банката годишни амортизационни норми са както следва:

	%
▪ Програмни продукти и лицензи, съобразно клас и полезен живот	20 - 50
▪ Клиентска база, призната при бизнес комбинация	35

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други оперативни доходи, нетно” в отчета за печалбата или загубата за годината.

5.18. Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата Банката преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи, за да определи дали има индикации за обезценка. Ако има такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива.

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или обекти, генериращи парични потоци (ОГПП).

Възстановимата стойност на актив или ОГПП е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци дисконтирани до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето и риска, специфичен за актива или за ОГПП.

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП превишава неговата възстановима стойност.

В случаите, когато активът има формиран преоценъчен резерв, загубите от обезценка се отразяват в намаление на резерва до неговото изчерпване. Ако намалението на стойността на преоценен актив надвишава сумата на преоценъчния му резерв, разликата се признава в отчета за печалбата или загубата.

Загубите от обезценка на активи, които нямат формиран преоценъчен резерв, се признават в отчета за печалби или загуби. Те се разпределят в намаление на балансовите стойности на активите в ОГПП пропорционално.

Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

5.19. Лизинг

5.19.1. Общи разпоредби

Признаването, оценяването, представянето и оповестяването на лизинговите договори се извършва в съответствие с изискванията на МСФО 16 Лизинг, като се вземат предвид реда и условията на договорите и всички факти и обстоятелства, които са от значение.

При първоначалното признаване Банката определя дали даден договор представлява лизинг или съдържа компонент на лизинг. Даден договор представлява лизинг или съдържа елементи на лизинг, ако с договора се прехвърля правото на контрол върху използването на определения актив за определен период от време срещу възнаграждение.

Банката прави повторна оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг единствено при промяна в реда и условията на договора.

5.19.2. Отчитане на лизинга, когато Банката е лизингополучател

На началната дата Банката признава актива с право на ползване и пасива по лизинга. Банката оценява актива с право на ползване по цена на придобиване. Цената на придобиване на актива с право на ползване включва:

- а) размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;
- б) лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;
- в) първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя; и
- г) оценка на разходите, които Банката ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи не са направени за производство на материали. Задължението за тези разходи се поема от лизингополучателя към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

На началната дата Банката оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата.

Банката включва опции за удължаване като част от договорите за лизинг на сгради с по-кратък неотменим период (от три до пет години).

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Банката използва диференциален лихвен процент. На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

- а) фиксирани плащания, минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;
- б) променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- в) суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;
- г) цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и

д) плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

След началната дата Банката оценява актива с право на ползване посредством модел на цената на придобиване. Активът с право на ползване се оценява по себестойност:

- а) минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка; и
- б) коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга.

Ако собствеността върху актива се прехвърля на Банката по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване, Банката амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на основния актив. В противен случай Банката амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор, което от двете настъпи по-рано.

След началната дата Банката оценява пасива по лизинга като:

- а) увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга;
- б) намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания; и
- в) преоценява балансовата стойност, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, ако към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен постоянен лихвен процент за периода. Лихвен процент за периода е дисконтовият процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциален лихвен процент на Банката, ако лизинговия процент, заложен в лизинга не може да бъде непосредствено определен, или ако е приложимо, коригираният дисконтов процент.

След началната дата Банката преоценява пасива по лизинга, за да отрази промените в лизинговите плащания. Банката признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на пасива по лизинга, Банката признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Банката признава актив с право на ползване и лизингов пасив за всички лизингови договори (единен балансов подход) с две изключения:

- а) краткосрочни договори за лизинг със срок до 12 месеца; както и
- б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност. За целите на стандарта активи с ниска стойност са тези на стойност до 10 000 лева.

За краткосрочни лизингови договори или лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, Банката признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Ефектите от лизинговите сделки на Банката като лизингополучател са оповестени в Приложения 9, 14, 18, 28 и 34.

5.19.3. *Отчитане на лизинга, когато Банката е лизингодател*

Банката като лизингодател класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или за финансов лизинг. Лизинговата дейност на Банката обхваща лизинг на транспортни средства, промишлено оборудване, сгради и други по договори за финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Стандартните индикатори, които Банката има предвид за да определи дали са прехвърлени всички значителни ползи и рискове включват: настояща стойност на минималните лизингови вноски в сравнение със справедливата стойност на лизинговия актив в началото на лизинговия договор; срокът на лизинговия договор в сравнение с полезния икономически живот на лизинговия актив и дали лизингополучателя ще придобие правото на собственост на актива след изтичане срока на договора.

Класификацията на лизинговия договор се осъществява на датата на въвеждане и се преразглежда само при изменение на лизинговия договор. Промените в оценките (например промени в приблизителните оценки за икономическия живот или за остатъчната стойност на основния актив) или промените в обстоятелствата (например неизпълнение от страна на лизингополучателя) не дават основание за нова класификация на лизинговия договор за счетоводни цели.

Минимални лизингови вноски

Минималните лизингови вноски са плащанията, които лизингополучателят трябва или ще направи през периода на договора за лизинг. От гледна точка на Банката минималните лизингови вноски също включват и остатъчната стойност на актива, гарантиран от трета, несвързана с Банката страна, при условие, че тази трета страна е в състояние да изпълни своите финансови ангажменти по договора за гаранцията или споразумение за обратно изкупуване. В минималните лизингови вноски Банката включва и цената на упражняване на опция, която лизингополучателят има за закупуване на актива, като в началото на лизинговия договор до голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена. Минималните лизингови вноски не включват условните наеми, както и разходите за услуги и данъци, които ще бъдат платени от Банката и впоследствие префактурирани на лизингополучателя.

Първоначална и последваща оценка

Първоначално Банката признава вземане по финансов лизинг равно на нетната инвестиция, която включва настоящата стойност на минималните лизингови вноски и необезпечената остатъчна част за Банката. Настоящата стойност се изчислява чрез дисконтиране на минималните лизингови вноски с лихвения процент на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи са включени във вземането по финансов лизинг. През периода на лизинговия договор Банката начислява финансов приход (приход от лихва по финансов лизинг) на нетната инвестиция. Получените лизингови плащания се отчитат като намаление на нетната инвестиция (изплащане на главница) и признаване на финансов приход по начин, който осигурява постоянна норма на възвръщаемост от нетната инвестиция. Впоследствие нетната инвестиция по договора за финансов лизинг се представя нетно от обезценка за очаквани кредитни загуби (виж Приложение 5.6.8).

5.20. Активи, придобити от обезпечения

Придобити активи, които преди тяхното придобиване са били държани като обезпечения по отпуснати кредити, се класифицират от Банката като други активи. В съответствие със счетоводната политика на Банката, активи класифицирани като други активи, придобити от обезпечения, впоследствие се оценяват по по-ниската от отчетната стойност и нетната реализуема стойност.

5.21. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват при придобиването им по доставната им стойност, представляваща сумата от всички разходи по закупуването и преработката, както и от други разходи, направени във връзка с доставянето на стоково-материалните запаси до текущото им местоположение и състояние.

Разходите за материални запаси се определят чрез използването на метода първа входяща, първа изходяща.

Материалните запаси се представят в отчета за финансовото състояние по по-ниската от отчетната стойност и нетната реализуема стойност. За целта ежегодно към датата на годишния отчет на Банката се извършва приблизителна оценка на нетната реализуема стойност на активите по най-достоверните съществуващи данни към датата на оценката.

5.22. Провизии

Провизиите са текущи задължения и начислени разходи на Банката, за които съществува несигурност относно разположението във времето и размера на бъдещите разходи, които ще бъдат необходими за уреждане на задължението.

Провизията се признава във финансовите отчети тогава, когато:

- Банката има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития;
- Има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи; и
- Може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Провизия се признава и изчислява също за кредитни ангажменти и гаранции, възникващи в рамките на банковата дейност, в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти. При изчислението на провизиите се използва кредитен конверсионен фактор, който показва пропорцията от неувоения ангажмент, която е вероятно да бъде финансирана.

Сумата на признатата провизия е най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на настоящото задължение към края на отчетния период.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период с цел да се отрази най-добрата текуща оценка. Ако повече не съществува необходимост от изходящи потоци, съдържащи икономически ползи за погасяване на задължението, провизията се освобождава.

Провизията се използва само за покриване на разходи, за които е създадена първоначално.

5.23. Депозити

Депозитите са източници на Банката за финансиране.

Депозитите първоначално се признават по справедлива стойност, намалена с присъщите преки разходи, а впоследствие се отчитат по амортизирана стойност при използване на метода на ефективния лихвен процент.

Когато Банката продава финансов актив и едновременно сключи споразумение за обратно изкупуване на този (или подобен) актив на фиксирана цена на бъдеща дата („репо“), споразумението се осчетоводява като депозит, а основният актив продължава да се признава във финансовите отчети на Банката.

5.24. Капитал и резерви

5.24.1. Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на акциите, издадени и записани от акционерите на Банка ДСК АД.

5.24.2. Резерви

Резервите се състоят от законови и други резерви и неразпределени печалби; преоценъчни резерви на финансови активи, преоценъчен резерв на земи и сгради, резерви по планове за дефинирани доходи и резерв за плащания на базата на акции.

Повече информация за резервите на Банката е представена в Приложение 39.

5.25. Условни пасиви

Условните пасиви са:

- Неусвоени средства по разрешени от Банката кредити и кредитни линии;
- Възможни задължения на Банката, които произлизат от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или не настъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от Банката; или
- Настоящо задължение, което произлиза от минали събития, но не е признато, защото не е вероятно за погасяването му да бъде необходим поток от ресурси, включващи икономически ползи или сумата на задължението не може да бъде определен с достатъчна степен на надеждност.

Основните области в дейността на Банка ДСК, възникващи и подлежащи на преглед за необходимост от тяхното признаване и провизиране са свързани с:

- Искове срещу банката по заведени от клиенти, контрагенти и служители на Банката дела;
- Възможни задължения, свързани с данъчни рискове;
- Искове срещу банката, свързани със собственост;
- Други евентуални задължения – по договори с контрагент, които при определени условия биха довели до изтичане на парични средства от Банката и други.

5.26. Данъци върху печалбата

Данъкът върху печалбата за годината включва текущ и отсрочен данък. Данъкът върху печалбата се отчита в отчета за печалбата или загубата, освен в случаите, когато данъкът се отнася до позиции, които са отнесени директно към собствения капитал. В този случай той се признава в капитала. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за годината, въз основа на ефективната данъчна ставка или действащата такава в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние, и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви върху всички временни разлики между балансовата стойност съгласно финансовите отчети и стойностите, използвани за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очаква да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в отчета за печалбата или загубата, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, предварително начислени или отчетени директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се нетират, ако съществува правно основание текущите данъчни активи да се компенсират с текущи данъчни пасиви и те са свързани с данък върху дохода, събиран от една и съща данъчна администрация от данъчно задължените лица.

5.27. Доходи на персонала

5.27.1. *Планове с дефинирани вноски*

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща предварително уговорени вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Вноските на Банката по плановете за дефинирани вноски се признават като разходи за персонал в отчета за печалбата или загубата за периода, в който услугите са предоставени от служителите.

5.27.2. *Планове с дефинирани доходи*

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Банката по отношение на планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди, и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Банката има задължение за изплащане на определена сума на всеки служител, който се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, Банката е задължена да му изплати обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай че служителят е придобил в предприятието или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на брутното трудово възнаграждение за шест месеца. За служители, работили без прекъсване в Банката определен период от време, с Колективния трудов договор са определени следните компенсации при пенсиониране: от десет до петнадесет години трудов стаж – седем брутни месечни заплати; над петнадесет години трудов стаж – осем брутни месечни заплати. Към отчетната дата ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всеки служител на база на изчисленията, извършени от дипломиран актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. В Приложение 35 е оповестена сумата на оцененото за годината задължение, както и основните допускания, на базата на които е извършена оценката на задължението.

Банката признава актюерските печалби или загуби, възникващи от плана за дефинирани доходи на персонала, в отчета за всеобхватния доход.

5.27.3. Доходи при прекратяване на трудови правоотношения

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Банката се е ангажирала ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане се признават като разход, ако Банката е отправила официално предложение за доброволно прекратяване и е вероятно офертата да бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако се дължат обезщетения за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

5.27.4. Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и се отчитат като разход, когато се предоставят свързаните с тях услуги. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Банката има настоящо правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Банката признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи, свързани с непозван платен годишен отпуск, който се очаква да бъде използван от служителите в следващи отчетни периоди.

5.28. Плащания на базата на акции

Банката признава услугите, получени при сделки с плащане на базата на акции, когато получи услугите. Банката признава съответно увеличение на собствения капитал, ако услугите са получени при сделка с плащане на базата на акции, уредена чрез издаване на инструменти на собствения капитал, или задължение, ако услугите са придобити при сделка с плащане на базата на акции, уредена с парични средства.

При сделки с плащане на базата на акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал, Банката оценява получените услуги и съответното увеличение на собствения капитал директно по справедливата стойност на получените услуги, освен ако не е възможно тази справедлива стойност да бъде оценена надеждно. Ако Банката не може да направи надеждна приблизителна оценка на справедливата стойност на получените услуги, Банката оценява тяхната стойност и съответното увеличение на собствения капитал индиректно, позовавайки се на справедливата стойност на предоставените инструменти на собствения капитал.

За транзакции с плащане на базата на акции, разплащани в парични средства, Банката оценява придобитите услуги и поетото задължение по справедливата стойност на задължението. Докато задължението не бъде разплатено, Банката оценява отново справедливата стойност на задължението към всяка отчетна дата и към датата на разплащането му, като всякакви промени в стойността се признават в печалба или загуба за периода.

Когато Банката получава услуги, чието заплащане се определя на базата на акции на компанията-майка, Банката оценява в индивидуалния си финансов отчет получените услуги като сделка с плащане на базата на акции, уреждана чрез издаване на инструменти на собствения капитал, или като сделка с плащане на базата на акции, уреждана с парични средства, като за целта оценява естеството на предоставеното възнаграждение и своите собствени права и задължения. Банката оценява получените услуги като сделка с плащане на базата на акции, уредена чрез издаване на инструменти на собствения капитал, когато:

а) предоставеното възнаграждение се състои от инструменти на собствения ѝ капитал или на собствения капитал на компанията-майка, или

б) Банката няма задължение да уреди сделка с плащане на базата на акции.

Впоследствие Банката преоценява такава сделка с плащане на базата на акции, уредена чрез издаване на инструменти на собствения капитал, само при промени в непазарните условия за придобиване. При всякакви други обстоятелства Банката оценява получените услуги като сделка с плащане на базата на акции, уредена с парични средства.

5.29. Вливане на придобити дъщерни дружества

В съответствие с МСФО 3 *Бизнес комбинации*, юридическото вливане на предприятие в придобиващото/ придобилото го предприятие представлява съдържателно бизнес комбинация от позицията на придобилото го предприятие за целите на неговия индивидуален отчет. Поради това Банката отчита юридическото вливане на придобити от нея дъщерни дружества, прилагайки метода на покупката. Придобитите разграничими нетни активи се признават по техните балансови стойности от консолидирания финансов отчет на Банката към датата на вливане. Балансовите стойности на нетните активи представляват признатите справедливи стойности на тези активи и пасиви в консолидирания отчет на Банката към датата на придобиване на съответното дъщерно дружество, коригирани с последващи амортизации, евентуални обезценки и други изменения до датата на вливането. Отчетените активи при вливането включват и признатата репутация и разграничими нематериални активи, признати при покупката на дъщерното дружество (Приложения 27 и 30).

5.30. Юридическо вливане на дъщерно дружество

Юридическото вливане на дъщерно дружество в компания-майка представлява трансакция, при която двете дружества стават едно дружество без издаване на акции или други парични вноски. Този тип трансакция представлява комбинация на дружества под общ контрол, тъй като и преди, и след вливането, крайният собственик остава непроменен. Комбинацията на дружества под общ контрол е извън обхвата на МСФО 3 *Бизнес комбинации*. Поради тази причина, в съответствие с МСС 8 *Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки* ръководството е използвало собствената си преценка за разработване и прилагане на счетоводна политика за отчитане на вливането.

Банката отчита юридическото вливане на притежавано 100% от нея дъщерно дружество, прилагайки метода на балансовите стойности. Прехвърлените активи и пасиви на дъщерното дружество се признават от Банката по техните балансови стойности към датата на вливане. Вътрешногруповите салда между Банката и вливащото се дружество към датата на вливане се елиминират.

Разликата между сумите на активите и пасивите, признати в индивидуалния финансов отчет след юридическото вливане и балансовата стойност на инвестицията във вливащото се дружество преди юридическото вливане, се отчита директно в неразпределената печалба като ефект от вливане.

Транзакциите с неконтролиращите акционери на вливащото се дружество се отчитат като сделки със собственици и се признават директно в собствения капитал на Банката.

6. Оповестяване на политиката по управление на риска

6.1. Структура и функции на звената по управление на риска

Управлението на кредитния риск в Банката се извършва от две, независими от бизнес звената структури, всяка управлявана от Изпълнителен директор. Различните функции по управление на кредитния риск се изпълняват от следните звена:

Направление Управление на риска:

- Управление Кредитен риск - корпоративни клиенти с функции, свързани с одобряване кредити на корпоративни и МСП клиенти до 1 октомври 2021 г., а след това само на корпоративни клиенти, съобразно определените компетенции, при поддържане ниски нива на кредитен риск, както и с функции, свързани с осъществяването на текущ мониторинг на фирмени клиенти. След 1 октомври 2021 г. част от МСП преминават към сегмент Корпоративни клиенти среден пазар, а друга част – към сегмент Малък бизнес;
- Управление Кредитен риск – индивидуални клиенти с функции по поддържане на адекватни механизми за оценка, мониторинг и управление на кредитния риск, и вземане на решения по кредитни искания, съблюдавайки за приемливото му ниво, в сегмент Граждани и сегмент Малък бизнес, както и изготвяне и валидиране на модели за оценка на кредитния риск, анализ на кредитния портфейл;
- Дирекция Валидация на кредити на граждани с функции, свързани с управление на процесите по централизирано одобрение на всички видове кредити на граждани, по които вземането на решение не е осигурено на база на автоматични проверки;

- Дирекция Валидация и оценки на обезпечения с функции по одобрение на оценки и преоценки недвижими имоти - обезпечения по кредити;
- Управление Обща политика и управление на риска с функции, свързани с управление на контрагентския, пазарния и операционния риск, и на кредитната политика, посредством адекватна методология и контрол, осигуряване на регулаторна отчетност относно поетия риск и усъвършенстване на практиките в управление и отчитане на риска;
- Дирекция Кредитен контрол и администрация с функции, свързани с осъществяването на контрол върху усвояването на кредити от фирмени клиенти.

Направление Събиране на вземания:

- Направление Събиране на вземания, създадено през 2020 г. с цел осигуряване на по-добро разграничаване на функциите, свързани с възникване на вземанията по кредити, мониторинг на кредитния риск и събиране и реструктуриране на вземанията. В съответствие с решението на Група ОТП, взето в изпълнение на препоръка на Унгарската централна банка, функцията по събиране на вземанията, която преди това се е изпълнявала в рамките на Направление Управление на риска, считано от 1 май 2020 г. е обособена като самостоятелно направление. Ръководителят на Направление Събиране на вземания е член на Управителния съвет. В съответствие с указанията на Европейската централна банка за управление на необслужваните кредити, Направление Събиране на вземания е независимо от звената, отговарящи за възникването и класификацията на кредитните експозиции. Дейността се управлява от четири под звена, отговорни за различните сегменти на проблемните кредити – сегмент на физическите лица, сегмент на юридически лица и лизингова дейност, както и управлението на недвижимите имоти, които са обезпечения по проблемни кредити и звено, отговорно за управленската и регулаторна отчетност и оперативния информационен поток и анализи, свързани с управлението на проблемни кредити.
- С цел подобряване на ефективността на работата по събиране на вземания, през последното тримесечие на 2021 г. беше започнат процес по обединяване и унифициране на процесите по събиране на вземания в Банка ДСК и дъщерното дружество ОТП Факторинг България чрез обединяване на структурите по оперативната работа по проблемните кредити в различните етапи на управление. Този процес успешно приключи през 2022 г. и се внедри като стандартен работен процес в двете дружества, като персоналът от двете дружества оперира в обединени структури и се създаде общ модел на управление чрез утвърждаване на най-добрите практики и опит.
- В продължение на гореописаната инициатива и с цел постигане на още по-добра ефективност на работата по проблемния портфейл, през 2023 г. дружеството ОТП Факторинг България беше влято в Банка ДСК заедно с целия портфейл, който се управляваше от дружеството и който по същина е портфейл на Банка ДСК, продаден на дружеството за управление. Чрез сливането се затвърди още по-добре променената структура, обединиха се най-добрите практики и се подобри оперативният процес на работа. След като вече оперативният процес е изцяло единен и фокусиран върху работата на един портфейл, използвайки единна мрежа от системи, бъдещото управление ще бъде фокусирано върху постоянното изглаждане и рационализация на единния процес.

По-долу са представени различните рискове, на които Банка ДСК е изложена, както и подходите, които е възприела за управлението им.

6.2. Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Банката и управлението на нейните позиции. Той включва: риск Банката да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Банката поддържа търговски позиции в ограничен брой финансови инструменти – недеривативни и деривативни. Повечето от деривативните търговски операции на Банката са насочени към предоставяне на продукти на корпоративните клиенти на конкурентни цени и за управление на ликвидността.

Целта на управлението на ликвидния риск в Банката е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията на Банката, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасянето на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП).

За анализа на ликвидността Банката изготвя падежна таблица за активите и пасивите, в която паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

В следващите таблици е показано разпределението на пасивите на Банката според остатъчния им срок до падеж, в съответстващите матуритетни зони, на база недисконтирани парични потоци:

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2023

	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	66 215	66 215	53 515	-	-	12 700	-
Деривативни финансови инструменти	64 382	64 382	6 027	44 130	11 716	2 509	-
Депозити от клиенти	26 407 135	26 409 125	24 658 527	627 439	1 092 014	31 145	-
Кредити от банки и финансови институции	1 077 844	1 158 668	-	-	-	787 037	371 631
Задължения по лизинг	17 602	18 077	829	1 115	4 762	11 201	170
Провизии	67 740	67 740	18 509	4 154	29 505	15 251	321
Отсрочени данъчни пасиви	17 611	17 611	-	-	-	17 611	-
Други задължения	145 234	145 234	75 585	4 340	1 883	63 426	-
Подчинен срочен дълг	450 090	452 647	-	-	-	452 647	-
Общо пасиви	28 313 853	28 399 699	24 812 992	681 178	1 139 880	1 393 527	372 122
Неусвоени кредитни ангажменти	-	3 265 763	1 652 013	411 146	1 059 210	140 500	2 894
Общо пасиви и ангажменти	28 313 853	31 665 462	26 465 005	1 092 324	2 199 090	1 534 027	375 016

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2022

	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	60 186	60 186	40 553	-	-	19 633	-
Деривативни финансови инструменти	95 927	95 927	12 054	52 591	28 587	1 401	1 294
Депозити от клиенти	23 969 970	23 970 066	22 252 536	590 098	1 081 911	45 521	-
Кредити от банки и финансови институции	631 806	633 447	-	-	-	476 178	157 269
Задължения по лизинг	21 638	22 206	624	1 193	5 086	14 952	351
Провизии	76 689	76 689	18 999	3 272	35 865	18 168	385
Отсрочени данъчни пасиви	18 831	18 831	-	-	-	18 831	-
Други задължения	163 477	163 477	104 435	5 166	2 560	48 521	2 795
Подчинен срочен дълг	225 431	227 498	-	-	-	-	227 498
Общо пасиви	25 263 955	25 268 327	22 429 201	652 320	1 154 009	643 205	389 592
Неусвоени кредитни ангажменти	-	3 042 118	1 503 298	176 187	1 131 148	227 357	4 128
Общо пасиви и ангажменти	25 263 955	28 310 445	23 932 499	828 507	2 285 157	870 562	393 720

Долната таблица показва балансовата стойност на активите и пасивите на Банка ДСК, съгласно очаквания им остатъчен срок до падеж, в зависимост от договорените дати на изплащане. В таблиците не са отразени корекции по падежни зони, в зависимост от периодите на задържане на привлечените средства от клиенти. Банката управлява матуритетната разлика между активите и пасивите като поддържа ликвиден буфер, който се състои от висококачествени ликвидни активи. Активите от ликвидния буфер могат да бъдат продадени или заложи при нужда от покриване на средства по пасива.

Матуритетна структура на активите и пасивите към 31 декември 2023

В хиляди лева	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату-ритет
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	5 809 874	5 809 874	-	-	-	-	-
Финансови активи държани за търгуване	2 669	-	-	472	2 053	144	-
Деривативни финансови инструменти	52 503	8 872	17 731	23 410	2 490	-	-
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	3 653	-	-	-	-	-	3 653
Нетекущи активи, държани за продажба	6 356	1 325	-	5 031	-	-	-
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	932 032	46 558	94 982	87 160	614 004	89 328	-
Кредити и вземания от банки	3 030 766	-	-	390 797	2 639 969	-	-
Кредити и вземания от клиенти	20 015 182	365 196	780 330	3 547 001	8 166 257	7 156 398	-
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	2 148 765	10 911	3 057	40 233	806 341	1 288 223	-
Текущи данъчни активи	3 179	3 179	-	-	-	-	-
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	77 532	-	-	-	-	-	77 532
Репутация	77 372	-	-	-	-	-	77 372
Активи с право на ползване	17 411	-	-	-	-	-	17 411
Дълготрайни материални активи	411 097	-	-	-	-	-	411 097
Нематериални активи	76 895	-	-	-	-	-	76 895
Други активи	108 427	76 266	1 465	9 448	20 787	-	461
Общо активи	32 773 713	6 322 181	897 565	4 103 552	12 251 901	8 534 093	664 421
Деривативни - актив							
За търговия:	34 878						
изходящ поток		(282 654)	(105 284)	(223 041)	(69 029)	-	-
входящ поток		283 369	106 798	224 384	69 789	-	-
За хеджиране:	17 625						
изходящ поток		(159)	(142)	(924)	-	-	-
входящ поток		1 012	86	2 023	-	-	-
Общо деривативи	52 503	1 568	1 458	2 442	760	-	-
Пасиви							
Депозити от банки	66 215	53 515	-	-	12 700	-	-
Деривативни финансови инструменти	64 382	6 027	44 130	11 716	2 509	-	-
Депозити от клиенти	26 407 135	24 658 281	626 748	1 090 965	31 141	-	-
Кредити от банки и финансови институции	1 077 844	-	-	-	784 301	293 543	-
Задължения по лизинг	17 602	800	1 077	4 594	10 961	170	-
Провизии	67 740	18 509	4 154	29 505	15 251	321	-
Отсрочени данъчни пасиви	17 611	-	-	-	17 611	-	-
Други задължения	145 234	75 485	4 340	1 883	63 426	-	100
Подчинен срочен дълг	450 090	-	-	-	-	450 090	-
Общо пасиви	28 313 853	24 812 617	680 449	1 138 663	937 900	744 124	100
Неусвоени кредитни ангажименти	-	1 652 013	411 146	1 059 210	140 500	2 894	-
Общо пасиви и ангажименти	28 313 853	26 464 630	1 091 595	2 197 873	1 078 400	747 018	100
Деривативни - пасив							
За търговия:	33 470						
изходящ поток		(197 176)	(108 598)	(204 214)	(69 743)	-	-
входящ поток		196 389	106 907	203 249	69 029	-	-
За хеджиране:	30 912						
изходящ поток		-	(800 178)	(201 715)	-	-	-
входящ поток		-	763 747	195 583	-	-	-
Общо деривативи	64 382	(787)	(38 122)	(7 097)	(714)	-	-

Матуритетна структура на активите и пасивите към 31 декември 2022

В хиляди лева	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	5 789 538	5 789 538	-	-	-	-	-
Финансови активи държани за търгуване	6 652	-	2 113	11	4 147	381	-
Деривативни финансови инструменти	108 819	15 265	37 979	52 734	1 475	1 366	-
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	2 908	2 908	-	-	-	-	-
Нетекущи активи, държани за продажба	3 500	-	3 500	-	-	-	-
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	1 195 102	53 228	134 224	119 502	780 456	107 692	-
Кредити и вземания от банки	2 629 263	1 597	205 190	481 818	1 940 658	-	-
Кредити и вземания от клиенти	16 702 998	356 064	613 256	3 393 346	6 623 773	5 716 559	-
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	1 611 753	-	47 559	127 090	658 103	779 001	-
Текущи данъчни активи	11 274	11 274	-	-	-	-	-
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	123 408	-	-	-	-	-	123 408
Репутация	77 372	-	-	-	-	-	77 372
Активи с право на ползване	21 512	-	-	-	-	-	21 512
Дълготрайни материални активи	415 132	-	-	-	-	-	415 132
Нематериални активи	66 104	-	-	-	-	-	66 104
Други активи	202 503	157 194	1 650	23 322	19 741	596	-
Общо активи	28 967 838	6 387 068	1 045 471	4 197 823	10 028 353	6 605 595	703 528
Деривативи - актив							
За търговия:	76 483						
изходящ поток		(359 848)	(319 884)	(387 473)	(109 715)	-	-
входящ поток		361 269	323 839	408 871	110 845	-	-
За хеджиране:	32 336						
изходящ поток		(9)	(73)	(97)	-	-	-
входящ поток		237	268	508	-	-	-
Общо деривативи	108 819	1 649	4 150	21 809	1 130	-	-
Пасиви							
Депозити от банки	60 186	40 553	-	-	19 633	-	-
Деривативни финансови инструменти	95 927	12 054	52 591	28 587	1 401	1 294	-
Депозити от клиенти	23 969 970	22 252 474	590 089	1 081 892	45 515	-	-
Кредити от банки и финансови институции	631 806	-	-	-	475 057	156 749	-
Задължения по лизинг	21 638	624	1 141	4 861	14 665	347	-
Провизии	76 689	18 999	3 272	35 865	18 168	385	-
Отсрочени данъчни пасиви	18 831	-	-	-	18 831	-	-
Други задължения	163 477	104 435	5 166	2 560	48 521	2 795	-
Подчинен срочен дълг	225 431	-	-	-	-	225 431	-
Общо пасиви	25 263 955	22 429 139	652 259	1 153 765	641 791	387 001	-
Неуسوени кредитни ангажменти	-	1 503 298	176 187	1 131 148	227 357	4 128	-
Общо пасиви и ангажменти	25 263 955	23 932 437	828 446	2 284 913	869 148	391 129	-
Деривативи - пасив							
За търговия:	75 183						
изходящ поток		(228 856)	(198 835)	(342 532)	(61 292)	-	-
входящ поток		306 339	194 482	324 071	60 500	-	-
За хеджиране:	20 744						
изходящ поток		-	(424 963)	-	-	-	-
входящ поток		-	391 166	-	-	-	-
Общо деривативи	95 927	77 483	(38 150)	(18 461)	(792)	-	-

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция, Банката анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Банката.

Очакваните парични потоци на Банката по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане да останат стабилни или да се увеличават;
- Ипотечните и жилищни кредити на граждани имат оригинален договорен срок средно 24 години, но поради това, че основната част от тези кредити са с равни анюитетни вноски, средният ефективен срок е 14 години. В допълнение, клиентите все повече се възползват от опциите за частично или пълно предсрочно погасяване, което по закон е без санкция след изтичане на първата година от договора. Поради тази причина, средният ефективен срок на портфейла допълнително се намалява с до 7 години, предвид реално наблюдаваните обеми на предсрочни погашения през 2023 година.

Като част от управлението на ликвидния риск, Банка ДСК поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури необходимата ликвидност.

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

6.3. Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, при който промени в пазарните условия като лихвени равнища, цени на ценни книжа и валутни курсове, биха оказали влияние върху дохода на Банката или върху стойността на притежаваните финансови инструменти.

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, одобрени от компетентния орган.

Банка ДСК прилага и следи стоп/лос лимитите и нива на задействане (тригери) в търговския портфейл и при тяхното достигане предприема действия съгласно вътрешните си процедури.

Банката държи ограничен набор от активи в търговски портфейл с цел управление на риска. Както е представено в таблицата по-долу, кредитното качество на максималната кредитна експозиция, базирано на рейтингите на рейтингова агенция Moody's, е високо, поради което ръководството счита, че активите в търговския портфейл не са изложени на значителен пазарен риск :

<i>В хиляди лева</i>	31-декември-2023	31-декември-2022
Правителствени облигации		
оценени с Ваа1	2 669	4 302
оценени с Ваа3	-	2 350
Общо	2 669	6 652

6.3.1. Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата и съотношенията на пазарните (базови) лихвени проценти. Банката управлява поотделно лихвения риск в банковия и търговския портфейл.

Дейността на Банката е обект на риск от колебания в лихвените проценти, до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти, Банката е изложена на риск от неблагоприятни промени на пазарните лихвени криви, но в по-малка степен.

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Банката спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Банката управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност (BPV лимити) по валути, времеви периоди и емитенти, също и лимит за период на държане на ценните книжа в търговски портфейл (Turnover gate limit), лимит за максимален срок до падеж на ценните книжа, както и лимити за Стойност под риск (Value at Risk - VaR), Stop-loss лимити за максимален размер на загуба и допълнителни тригери – предупредителни нива за загуба, лимит за очакваната загуба (Expected Shortfall – ES).

Банката анализира лихвения риск на банковия портфейл като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти.

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2023

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	126 816	-	-	-	-	5 683 058	5 809 874
Променлива лихва	126 816	-	-	-	-	-	126 816
Без лихва	-	-	-	-	-	5 683 058	5 683 058
Финансови активи държани за търгуване	8	29	464	2 024	144	-	2 669
Фиксирана лихва	8	29	464	2 024	144	-	2 669
Деривативни финансови инструменти	7 053	14 711	19 442	-	-	11 297	52 503
Променлива лихва	7 053	14 711	19 442	-	-	-	41 206
Без лихва	-	-	-	-	-	11 297	11 297
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	-	-	-	-	-	3 653	3 653
Без лихва	-	-	-	-	-	3 653	3 653
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	19 265	97 120	88 910	164 775	533 384	28 578	932 032
Фиксирана лихва	19 265	97 120	88 910	164 775	533 384	-	903 454
Без лихва	-	-	-	-	-	28 578	28 578
Кредити и вземания от банки	-	-	390 797	2 478 230	161 739	-	3 030 766
Фиксирана лихва	-	-	390 797	2 478 230	161 739	-	3 030 766
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Кредити и вземания от клиенти	19 412 118	47 398	117 902	78 834	335 426	23 504	20 015 182
Фиксирана лихва	28 328	47 398	117 902	78 834	335 426	-	607 888
Променлива лихва	19 383 790	-	-	-	-	-	19 383 790
Без лихва	-	-	-	-	-	23 504	23 504
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	14 963	7 742	46 294	136 687	1 943 079	-	2 148 765
Фиксирана лихва	14 963	7 742	46 294	136 687	1 943 079	-	2 148 765
Общо лихвочувствителни активи	19 580 223	167 000	663 809	2 860 550	2 973 772	5 750 090	31 995 444
Фиксирана лихва	62 564	152 289	644 367	2 860 550	2 973 772	-	6 693 542
Променлива лихва	19 517 659	14 711	19 442	-	-	-	19 551 812
Без лихва	-	-	-	-	-	5 750 090	5 750 090
Депозити от банки	23 530	-	-	12 699	-	29 986	66 215
Фиксирана лихва	-	-	-	12 699	-	-	12 699
Променлива лихва	23 530	-	-	-	-	-	23 530
Без лихва	-	-	-	-	-	29 986	29 986
Деривативни финансови инструменти	3 964	12 992	5 739	-	-	41 687	64 382
Променлива лихва	3 964	12 992	5 739	-	-	-	22 695
Без лихва	-	-	-	-	-	41 687	41 687
Депозити от клиенти	24 636 154	623 073	1 089 248	23 242	7 898	27 520	26 407 135
Фиксирана лихва	1 537 561	623 073	1 089 248	23 242	7 898	-	3 281 022
Променлива лихва	23 098 593	-	-	-	-	-	23 098 593
Без лихва	-	-	-	-	-	27 520	27 520
Кредити от банки и финансови институции	-	1 076 756	1 088	-	-	-	1 077 844
Променлива лихва	-	1 076 756	1 088	-	-	-	1 077 844
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Задължения по лизинг	800	1 077	4 594	5 343	5 788	-	17 602
Фиксирана лихва	432	582	2 481	2 885	3 125	-	9 505
Променлива лихва	368	495	2 113	2 458	2 663	-	8 097
Подчинен срочен дълг	-	-	-	-	450 090	-	450 090
Променлива лихва	-	-	-	-	450 090	-	450 090
Общо лихвочувствителни пасиви	24 664 448	1 713 898	1 100 669	41 284	463 776	99 193	28 083 268
Фиксирана лихва	1 537 993	623 655	1 091 729	38 826	11 023	-	3 303 226
Променлива лихва	23 126 455	1 090 243	8 940	2 458	452 753	-	24 680 849
Без лихва	-	-	-	-	-	99 193	99 193

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2022

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	51 485	-	-	-	-	5 738 053	5 789 538
Променлива лихва	51 485	-	-	-	-	-	51 485
Без лихва	-	-	-	-	-	5 738 053	5 738 053
Финансови активи държани за търгуване	-	2 113	11	1 222	3 306	-	6 652
Фиксирана лихва	-	2 113	11	1 222	3 306	-	6 652
Деривативни финансови инструменти	12 085	29 556	31 653	-	-	35 525	108 819
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	12 085	29 556	31 653	-	-	-	73 294
Без лихва	-	-	-	-	-	35 525	35 525
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	-	-	-	-	-	2 908	2 908
Без лихва	-	-	-	-	-	2 908	2 908
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	32 745	138 567	121 261	200 922	678 775	22 832	1 195 102
Фиксирана лихва	32 745	138 567	121 261	200 922	678 775	-	1 172 270
Без лихва	-	-	-	-	-	22 832	22 832
Кредити и вземания от банки	1 607	205 190	481 818	1 940 648	-	-	2 629 263
Фиксирана лихва	1 593	205 190	481 818	1 940 648	-	-	2 629 249
Променлива лихва	14	-	-	-	-	-	14
Кредити и вземания от клиенти	15 898 846	37 746	311 997	103 065	314 039	37 305	16 702 998
Фиксирана лихва	27 204	37 746	311 997	103 065	314 039	-	794 051
Променлива лихва	15 871 642	-	-	-	-	-	15 871 642
Без лихва	-	-	-	-	-	37 305	37 305
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	2 280	52 704	129 503	55 695	1 371 571	-	1 611 753
Фиксирана лихва	2 280	52 704	129 503	55 695	1 371 571	-	1 611 753
Общо лихвочувствителни активи	15 999 048	465 876	1 076 243	2 301 552	2 367 691	5 836 623	28 047 033
Фиксирана лихва	63 822	436 320	1 044 590	2 301 552	2 367 691	-	6 213 975
Променлива лихва	15 935 226	29 556	31 653	-	-	-	15 996 435
Без лихва	-	-	-	-	-	5 836 623	5 836 623
Депозити от банки	24 302	-	-	-	-	35 884	60 186
Фиксирана лихва	4 568	-	-	-	-	-	4 568
Променлива лихва	19 734	-	-	-	-	-	19 734
Без лихва	-	-	-	-	-	35 884	35 884
Деривативни финансови инструменти	7 185	22 593	9 430	-	-	56 719	95 927
Променлива лихва	7 185	22 593	9 430	-	-	-	39 208
Без лихва	-	-	-	-	-	56 719	56 719
Депозити от клиенти	22 235 909	588 103	1 078 050	30 245	14 735	22 928	23 969 970
Фиксирана лихва	1 584 292	588 103	1 078 050	30 245	14 735	-	3 295 425
Променлива лихва	20 651 617	-	-	-	-	-	20 651 617
Без лихва	-	-	-	-	-	22 928	22 928
Кредити от банки и финансови институции	371 659	260 147	-	-	-	-	631 806
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	371 659	260 147	-	-	-	-	631 806
Задължения по лизинг	624	1 142	4 861	5 573	9 438	-	21 638
Фиксирана лихва	273	533	2 233	2 611	5 169	-	10 819
Променлива лихва	351	609	2 628	2 962	4 269	-	10 819
Подчинен срочен дълг	-	-	-	-	225 431	-	225 431
Променлива лихва	-	-	-	-	225 431	-	225 431
Общо лихвочувствителни пасиви	22 639 679	871 985	1 092 341	35 818	249 604	115 531	25 004 958
Фиксирана лихва	1 589 133	588 636	1 080 283	32 856	19 904	-	3 310 812
Променлива лихва	21 050 546	283 349	12 058	2 962	229 700	-	21 578 615
Без лихва	-	-	-	-	-	115 531	115 531

В таблиците по-горе капиталовите инструменти, отчетени като инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (вж. Приложение 26), са представени като безлихвени.

Безлихвените депозити от клиенти включват основно депозити за гаранции, средства по открити акредитиви и други.

Финансовите активи и пасиви в таблицата по-горе са групирани на базата на по-ранната от датата на възможна промяна на лихвения процент или падежната дата.

Банката управлява лихвения риск в банковата книга (ЛРБК) в съответствие с изискванията на ЕБО (EBA/GL/2018/02). Банката измерва експозицията си към ЛРБК като изчислява два основни индикатора – изменението в нетния лихвен доход (индикатор, базиран на доход) и изменението в икономическата стойност на капитала (индикатор, базиран на стойност), на база лихвените сценарии, описани в насоките на ЕБО. Те представят чувствителността на дохода и капитала на Банка ДСК спрямо измененията в пазарните лихвени нива. При изчисляването на двата индикатора се вземат предвид бизнес допускания, в това число продуктови характеристики и поведенчески допускания, предсрочни погасявания, преоценъчни коефициенти и моделиране на депозитите. Банката е одобрила риск апетит и лимити за двата индикатора, като те се следят и докладват регулярно на ръководството. На базата на този подход за управление на лихвения риск в банковия портфейл, ефектът върху капитала и нетния лихвен доход, прилагайки надзорния тест на твърде отклоняващи се елементи за паралелно изменение на лихвените нива с 200 базисни точки (б. т.), е представен в таблицата по-долу:

	Нетни приходи от лихви		Капитал	
	200 б. т. увеличение	200 б. т. намаление	200 б. т. увеличение	200 б. т. намаление
<i>Ефект в хиляди лева</i>				
Към 31 декември 2023	48 842	(110 512)	(37 344)	293 707
Към 31 декември 2022	(8 929)	(91 171)	92 521	(162 037)

Реформа на референтните лихвени проценти (бенчмаркове)

На 5 март 2021 г., Финансовият регулаторен орган на Обединеното кралство (the Financial Conduct Authority, FCA) обяви датите, след които индексите LIBOR ще бъдат преустановени или няма вече да бъдат представителни. Датите са както следва:

- веднага след 31 декември 2021 година за всички GBP, EUR, CHF и JPY LIBOR бенчмаркове, както и за 1W и 2M USD LIBOR бенчмаркове;
- веднага след 30 юни 2023 за останалите USD LIBOR бенчмаркове.

През текущата година Банката е преустановила използването на LIBOR бенчмаркове и към 31 декември 2023 г. няма активни експозиции.

6.3.2. Валутен риск

Банката е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Банката изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Банката управлява валутния риск от търговския портфейл централизирано, спазвайки предварително одобрени от ръководството лимити за открити валутни позиции – общо и по отделните валути, дневна и овърнайт открити позиция, лимит за стоп-загуба и очаквана загуба/ES, както и лимит за VaR. Стратегията на Банката е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открити валутна позиция в търговския портфейл и изпълнението на одобрените за него лимити по валути, както и стратегическата позиция на Управление на активите и пасивите в евро се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Банката.

За измерване на валутния риск на Банката се използва VaR модел чрез системата за наблюдаване на пазарния риск MRP (Market Risk Portal). Основните характеристики на модела са: исторически, при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица се използват исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни.

Статистиките на модела за 2023 и 2022 г. са както следва:

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Към 31 декември	15	157
Средна за периода	53	31
Максимална за периода	292	213
Минимална за периода	7	2

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта, качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални изменения на валутните курсове, предоставени от отдел Пазарен риск на Банка ОТП.

По отношение на паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банка ДСК управлява нетната експозиция, като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато прецени подходящо, при спазване на одобрените лимити за открити валутна позиция. Банката не е изложена на съществен валутен риск по отношение на транзакциите, за които прилага отчитане на хеджиране според изискванията на МСФО 9. Анализ на хеджираните позиции и хеджиращите инструменти е представен в Приложения 11 и 22.2.

6.4. Кредитен риск

Кредитният риск е рискът клиентът или контрагентът да не изпълни договорните си задължения, което води до финансова загуба за Банката. Основната дейност на Банката по генериране на доходи е отпускане на заеми на клиенти, поради което кредитният риск е основен риск. Кредитният риск възниква основно от кредити и аванси, предоставени на клиенти и други банки (включително свързаните с тях задължения за отпускане на заеми, като например кредитни ангажименти или

кредитни карти), инвестиции в дългови ценни книжа и деривативи, които представляват активи в отчета за финансовото състояние. За целите на управлението на риска, Банката разглежда всички елементи, свързани с излагането на кредитния риск, като например риск от неизпълнение от страна на контрагента, географски риск и секторен риск.

6.4.1. Значително увеличение на кредитния риск

Банката извършва мониторинг на всички финансови активи, обект на обезценка, когато е имало значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Ако е имало значително увеличение на кредитния риск, Банката изчислява корективна за загуба на база на очакваната кредитна загуба за целия срок на актива, а не за 12 месеца.

При идентифициране и измерване на кредитния риск в условията на кризата, предизвикана от войната в Украйна, Банката отчита спецификите на отделните клиенти и техните възможности да заместят съответните клиенти или доставчици от района на военния конфликт. Банка ДСК проследява на месечна база дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск. Оценката се извършва или индивидуално за даден кредит като част от процеса по кредитен мониторинг, или при наличие на индикатори за потенциално увеличен кредитен риск, като например дни просрочие; настъпили неизпълнения по други експозиции в сегмента на дребно (стига съответното неизпълнение да не поражда неизпълнение и по друг кредит); статус на кредитите, поставени в списъка под наблюдение; извършено реструктуриране на експозицията (това е индикатор за прехвърляне на кредита към Фаза 2, стига да няма основания за класифицирането му като необслужван). Значително увеличение на кредитния риск може да се определи и на базата на поведенчески модел, който използва актуални данни за историята на кредита, състоянието на други кредити на същия клиент, дължими към други финансови институции, предоставящи информация в Централния кредитен регистър и др. През ноември 2023 г. Банка ДСК усъвършенства начина, по който резултатът от поведенческия модел оказва влияние върху преценката за наличие или липса на значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване. Ползваният дотогава абсолютен размер на очаквана загуба, като индикатор за изменението на нивото на риска, беше заменен от трикратно увеличение на вероятността от възникване на неизпълнение за всички кредитни експозиции, които не са инструменти с нисък кредитен риск. Инструменти с нисък кредитен риск в кредитния портфейл са всички кредитни експозиции, попадащи в рейтинг 1 по мастер-скалата на Банка ОТП.

Към 31 декември 2023 г., ръководството е определило експозициите в корпоративния сегмент, които бележат значително увеличение на кредитния риск в резултат на влиянието на един или няколко измежду изброените по-горе фактори, както и на следните основни фактори, произтичащи от оперативната среда и водещи до значително завишен кредитен риск:

- влиянието на прекъснати вериги на доставки;
- ръстът в цените на материали и енергия, в комбинация с индивидуална оценка на финансовото състояние на кредитополучателя (включително и въз основа на рейтинг оценката на клиента);
- ръстът на лихвените проценти (основно при корпоративни експозиции), в комбинация с индивидуална оценка на финансовото състояние на кредитополучателя и способността му да съхрани обслужването на дълга, без отстъпки от страна на Банката.

В сегмента на дребно, оценката е извършена на базата на поведенчески модели.

6.4.2. Оценка на вероятността от неплащане

Банка ДСК извършва ежемесечно оценка на вероятността от неплащане по всички кредитни експозиции. В сегмента на дребно оценката се определя от стандартизирани критерии, като наличие на

неизпълнение по друга експозиция на длъжника (когато тя представлява съществена част от общата експозиция към същия длъжник), съдебни действия срещу него, блокиране на сметките му и др. В корпоративния сегмент оценката се основава на индивидуален анализ и наблюдение на експозицията.

Банка ДСК прилага дефиниция за неизпълнение в съответствие с ЕВА/GL/2016/07; ЕВА/RTS/2016/06; (EU) 2018/1845 от 1 януари 2021 г. Считано от 1 януари 2021 г. обективният критерий за настъпило неизпълнение измерва броя последователни дни, през които забавено плащане е налице за сума, надхвърляща определения праг на същественост. Освен обективния критерий за брой последователни дни и сума над прага на същественост, в съответствие с насоките на Европейския банков орган, Банката извършва и оценка на вероятността от неплащане, базирана на допълнителни фактори (наличие на запори, реструктуриране със съществена промяна в NPV на актива, индивидуална преценка в случай на корпоративни експозиции).

6.4.3. Обхват и естество на системата за измерване и отчитане на риска - модели за оценка на кредитния риск

При оценката на кредитния риск по дадена сделка, Банката използва статистически и/или експертни модели за оценка на платежоготовността, и/или платежоспособността на клиента, като по този начин осигурява общ стандарт за анализ на кредитния риск. На база на резултата от прилагането на тези модели клиентът или сделката се класифицира в определена група към предварително дефинирана система от риск категории/зони.

Моделите за оценка на кредитния риск в Банката са разработени, като е взета предвид спецификата на всеки отделен клиентски сегмент, като се прилагат предимно статистически подходи при разработването им. За отделни клиентски сегменти, където липсва достатъчно история и/или обеми, Банката използва експертни модели за оценка. Отговорността за разработване и усъвършенстване на моделите е на направление „Управление на риска“, работещо независимо от бизнес направленията. Тези модели не се използват за изчисляване на очаквана кредитна загуба за целите на изчисляването на обезценки/провизии, но резултатът от тях може да оказва влияние върху преценката за това дали е настъпило значително увеличение на риска.

Статистическите модели, разработвани вътрешно и прилагани в Банката в процеса по управление на кредитния риск към настоящия момент са три типа:

- Модели за оценка на риска при кандидатстване за кредит (Application PD модели)

Целта на Application PD модела е да осигури средство (количествена оценка) за надеждно предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, базирано на количествено измерима оценка на риска при кандидатстването за кредит. Application PD моделът използва като входящи променливи данни за клиентите при кандидатстване за кредит, като клиентски демографски данни, кредитна история и поведение в Банката за клиенти физически лица или данни от финансовите отчети за фирмени клиенти.

Калкулираната стойност на PD изразява вероятността от настъпване на неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на 12 месеца от одобрението на кредита.

Application PD модели се използват за оценка на вероятността от неизпълнение при кандидатстване за кредит в следните клиентски сегменти:

- Граждани, кандидатстващи за масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи, потребителски, бързи и стокови

кредити;

- Бизнес клиенти в сегмент Малък бизнес;

- Корпоративни клиенти.

- Поведенчески модел (Behavioural PD модел)

Целта на поведенческия модел е да осигури надеждно средство за предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, основано на поведението на клиента по отношение на ползвани банкови продукти и обслужване на кредитни задължения.

На база на калкулираната стойност на PD, която изразява вероятността от неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на период от 12 месеца от датата на калкулацията, клиентите и техните експозиции се класифицират в предварително дефинирани рискови категории (рейтинги).

Предназначението на поведенческия модел е да служи като средство за текущ анализ на бъдещата вероятност от неизпълнение на ниво портфейл, както и за идентификация на ранни предупредителни сигнали.

Поведенчески модели са разработени за клиентски сегмент граждани, използващи масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи и потребителски кредити. Банката прилага този тип модели при управление на кредитния си портфейл.

- Модел за подпомагане на събирането на проблемни кредити (Collection модел)

Целта на модела е да разграничи проблемните кредити, при които забавеното предприемане на действия е вероятно да доведе до последващо влошаване на експозицията на Банката. Когато въз основа на модела за отделните експозиции се изчисли висока вероятност от влошаване, Банката предприема действията по събиране приоритетно с цел минимизиране на рисковете.

- Експертен модел

Експертният модел за оценка на кредитния риск на клиенти, кандидатстващи за кредит, се базира на експертни предвиждания по отношение на използвани параметри, теглови коефициенти и граница на отказ. В резултат на това се изгражда матрица, осигуряваща базата за класифициране на клиентите в определени риск групи/зони. Експертни модели се използват тогава, когато не е възможно да се разработи статистически модел, поради недостатъчен обем информация за анализ (незначителен брой транзакции или случаи на неизпълнение), както и при въвеждане на нов продукт или обособяване на нов клиентски сегмент, когато в тези случаи не е възможно да се приложи вече наличен статистически модел.

Експертни модели за оценка на кредитния риск са разработени за сегмент „общини“, сегмент „предприятия от публичния сектор“ и за оценка на индивидуалните сделки в сегмент „специализирано финансиране“.

Моделите за оценка на кредитния риск са обект на периодичен преглед и се актуализират текущо.

6.4.4. Измерване на очаквани кредитни загуби (ОКЗ)

Ключовите входящи данни за измерване на ОКЗ са:

- вероятност от неизпълнение или загуба (PD/PL);
- загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL); и
- експозиция при неизпълнение или загуба (EAD).

Тези данни обикновено се получават от вътрешно разработени статистически модели в група ОТП и исторически данни и се коригират, така че да отразяват прогнозираната информация.

Вероятността от неизпълнение или загуба (PD/PL) е прогноза за вероятността от неизпълнение или загуба за определен времеви диапазон. Оценява се към даден момент. Изчислението се основава на статистически миграционни модели и се оценява с помощта на инструменти, пригодени за различните категории контрагенти и експозиции. Тези статистически модели се основават на пазарни данни (където са налични), както и на вътрешни данни, включващи количествени и качествени фактори. Прогнозните стойности се изчисляват, като се вземат предвид договорените срокове на експозициите и прогнозните проценти на предплащания. Оценката се основава на текущите условия, коригирани така че да отчитат бъдещите условия, които ще окажат влияние върху вероятността от неизпълнение или загуба.

Загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL) е прогноза за финансовата загуба, произтичаща от това, че дадено вземане е класифицирано като вземане в неизпълнение или загуба. Тя се основава на разликата между дължимите договорни парични потоци и тези, които кредиторът очаква да получи, като се вземат предвид паричните потоци от всяко обезпечение и други източници на погасяване. Моделите за изчисляване на LGD/LGL за обезпечени активи отчитат прогнози за бъдеща оценка на обезпеченията, като вземат предвид отбивите от продажбата, времето за реализация на обезпечението, кръстосаните обезпечения и реда на претендиране, разходите за реализация на обезпеченията и процента на оздравяване на експозициите (т.е. излизане от фаза необслужвани). LGD моделите за необезпечени активи отчитат времето за възстановяване, коефициентите на възстановяване и реда на претендиране. Изчислението е на базата на дисконтираните парични потоци, при което паричните потоци се дисконтират с първоначалния ефективен лихвен процент на заема.

Експозицията при неизпълнение или загуба (EAD) е прогноза за експозицията към бъдеща дата на неизпълнение или загуба, като се вземат предвид очакваните промени в експозицията след датата на отчета, включително погашения на главница и лихва, както и очакваните усвоявания на кредитни ангажименти. Подходът, който Банката използва за моделиране на EAD, отразява очакваните промени в непогасеното салдо по време на целия срок на кредитната експозиция, определени от настоящите договорни условия като: амортизационни профили, предсрочно погасяване или надплащане, промени в усвояването на неусвоени поети ангажименти и предприети действия за редуциране на кредитния риск преди неизпълнението или загубата. Банката използва модели за определяне на експозицията при неизпълнение, които отразяват характеристиките на портфейлите.

Банката измерва ОКЗ, отчитайки риска от неизпълнение по време на максималния срок на договора (включително опциите за удължаване), при които предприятието е изложено на кредитен риск, но не и за по-дълъг срок, дори ако удължаването или подновяването на договорите е обичайна бизнес практика. Въпреки това за финансовите инструменти като кредитни карти, револвиращи кредитни инструменти и овърдрафти, които включват както заем, така и неусвоен ангажимент, възможността на Банката да изисква погасяване и отказ от допълнително усвояване на задбалансовия ангажимент не

ограничава излагането на Банката на кредитни загуби за договорния период. За такива финансови инструменти, Банката измерва ОКЗ за периода, през който е изложена на кредитен риск, а ОКЗ няма да бъдат намалени от действия по управление на кредитния риск, дори и този период да надхвърля максималния срок на договора. Тези финансови инструменти нямат фиксиран срок или структура на погасяване и имат кратък срок за отмяна на договора. Въпреки това, Банката не използва договорното право за анулиране на тези финансови инструменти при текущото си управление на риска. Това е така, защото тези финансови инструменти се управляват на колективна основа и се анулират, само когато Банката узнае за увеличаване на кредитния риск на ниво експозиция. Този по-дълъг период се оценява, като се вземат предвид действията за управление на кредитния риск, които Банката очаква да предприеме, за да редуцира ОКЗ, напр. намаляване на лимитите или анулиране на кредитния ангажимент.

Измерването на ОКЗ се основава на вероятно претеглена средна кредитна загуба. В резултат на това, подходът при определянето на коректива за загуба трябва да бъде един и същ, независимо дали се измерва на индивидуална база или на колективна база (въпреки че измерването на колективна база е по-практично за големи портфейли от експозиции). Във връзка с оценката дали е налице значително увеличение на кредитния риск, може да се наложи извършването на оценка на колективна основа, както е отбелязано по-долу.

Очакваните кредитни загуби се измерват по начин, който:

- измерва обективно средно-претеглена сума, определена в резултат на преценка на набор от възможни резултати;
- отчита стойността на парите във времето; и
- взема предвид обоснована и надеждна информация за исторически събития, икономическата обстановка и прогнози за нея, която може да се набави към отчетния период без излишни разходи или усилия.

Към 31 декември 2023 г. Банка ДСК прилага три макро сценария за целите на калкулацията на очакваните кредитни загуби за портфейла от кредити. Теглото на най-оптимистичния измежду сценариите е 20%. Сценарият за тежък стрес предполага шок, подобен на този от 2009 г. При него хипотезата е за рецесия в еврозоната, предизвикана от рестриктивните монетарни политики. Вероятността за подобен сценарий, при сегашния икономически цикъл е по-малка от 10%. В същото време, геополитическата обстановка предполага повишена вероятност от събития, подобни на наблюдаваните през 2022 г., водещи до конфликти, които засилват разходите за отбрана, влияят на бюджетните дефицити, могат да предизвикат нови прекъсвания на доставките, инфлационен и лихвен натиск. Предвид завишените геополитически рискове, теглото на сценария за тежък стрес се запазва непроменено на 20%, вместо да бъде намалено на 10%.

- В случай на прилагане само на оптимистичния сценарий, очакваните кредитни загуби биха били с 25.0% по-ниски, отколкото отчетените към 31 декември 2023 г.;
- В случай на прилагане само на базовия стрес сценарий, очакваните кредитни загуби биха били с 14.2% по-ниски, отколкото отчетените към 31 декември 2023 г.;
- В случай на прилагане само на тежкия стресов сценарий, очакваните кредитни загуби биха били с 67.7% по-високи, отколкото отчетените към 31 декември 2023 г.

6.4.5. Изчисляване на очаквани кредитни загуби за вземания, обезценявани на индивидуална и колективна основа

Следните експозиции се обезценяват колективно:

- всички експозиции в банкирането на дребно, включително когато са POCI;
- вземания с незначителна сума на индивидуална основа, които не се управляват в Направление "Събиране на вземания", включително когато са POCI;
- вземания със значителна сума на индивидуална основа, класифицирани като различни от Фаза 3 (необслужвани), включително когато са POCI;
- експозиции, представляващи вземания във връзка с търговски факторинг.

6.4.6. Групиране на база на сходни рискови характеристики

Когато ОКЗ се измерват на колективна база, финансовите инструменти се групират въз основа на сходни рискови характеристики, като например:

- вид инструмент;
- категория кредитен риск;
- вид обезпечение;
- дата на първоначално признаване;
- вътрешен рейтинг;
- сектор в икономиката, към който се причислява длъжникът;
- сегмент, в който попада длъжникът;
- стойността на обезпечението в съотношение спрямо вземането по финансовия актив, ако то оказва влияние върху вероятността от неизпълнение (например кредит-стойност (LTV) коефициент).

Групите се преглеждат редовно, за да се гарантира, че всяка група се състои от експозиции с хомогенни рискови характеристики.

6.4.7. Кредитно качество

Банката следи кредитния риск за всяка категория финансов инструмент.

Анализът на концентрациите на кредитния риск на Банката, по дадена категория финансови активи, е представен в следващите таблици. Освен ако не е изрично посочено, за финансовите активи сумите в таблицата представляват балансови стойности. За кредитните ангажменти и договорите за финансова гаранция сумите в таблицата представляват съответно сумите, поети като ангажменти или са гарантирани.

6.4.7.1. Парични средства в банки и кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Централна банка	4 974 036	4 830 982
Други банки	3 161 475	2 683 976
Общо	8 135 511	7 514 958
Концентрация по региони		
Европа	8 118 638	7 499 828
Северна Америка	15 947	14 243
Азия	640	355
Австралия	286	532
Общо	8 135 511	7 514 958

Концентрацията на кредитен риск към 31 декември 2023 г. е представена от балансовата стойност на най-голямата експозиция към търговска банка, намалена с полученото обезпечение, която е в размер на 1 910 810 хил. лв. (2022: 1 485 918 хил. лв.).

6.4.7.2. Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Жилищни и ипотечни кредити	5 921 008	4 826 539
Други потребителски кредити	5 088 670	4 525 101
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	326 675	332 739
Строителство	333 683	283 467
Финанси, кредит и застраховки	2 191 413	1 435 426
Хотели и обществено хранене	276 119	227 721
Промисленост	3 030 833	2 134 172
Операции с недвижимо имущество	754 890	637 100
Държавно и местно управление	79 446	32 009
Търговия и услуги	1 194 278	1 206 166
Транспорт и съобщения	457 670	480 922
Други индустриални сектори	360 497	581 636
Общо	20 015 182	16 702 998
Концентрация по региони		
Европа	19 979 138	16 673 689
Северна Америка	12 382	11 319
Азия	18 395	13 120
Африка	4 707	4 439
Австралия	79	102
Южна Америка	481	329
Общо	20 015 182	16 702 998

Към 31 декември 2023 г. 17% от балансовата стойност на кредитите и вземанията в корпоративния сегмент са концентрирани в един контрагент на Банката (2022: 19%).

Експозицията към петте най-големи клиента на дребно възлиза на 0.13% и 0.15% от балансовата стойност на кредитите и вземанията от клиенти в този сегмент съответно към 31 декември 2023 и 2022 г. Тези експозиции са обезпечени в пълен размер.

6.4.7.3. Инвестиции в ценни книжа

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
<i>Инвестиции оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>		
Държавни дългови ценни книжа	903 454	1 172 270
Капиталови инструменти	28 578	22 832
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>		
Капиталови инструменти	308	311
Корпоративни дългови ценни книжа	3 345	2 597
<i>Инвестиции оценявани по амортизирана стойност</i>		
Държавни дългови ценни книжа	1 757 907	1 611 753
Корпоративни дългови ценни книжа	390 858	-
Общо	3 084 450	2 809 763
Концентрация по региони		
Европа	2 835 381	2 537 685
Северна Америка	107 715	125 120
Азия	141 354	146 958
	3 084 450	2 809 763

Балансовата стойност на инвестициите в ценни книжа най-добре представя максималната изложеност на активите към кредитен риск.

Към 31 декември 2023 и 2022 г. инвестициите в дългови държавни ценни книжа включват съответно 1 399 580 хил. лв. и 1 397 839 хил. лв., издадени от един емитент.

Корпоративните дългови ценни книжа, оценявани по амортизирана стойност към 31 декември 2023 г. представляват експозиция към свързано лице, както е оповестено в Приложение 44.

Банка ДСК диверсифицира поетите кредитни рискове посредством прилагане на система за ограничаване на отрасловите рискове. Системата за ограничаване на рискове в даден сектор се базира на методика, която отчита историческите данни за развитието на съответните отрасли на икономиката. Въпреки това, методиката за определяне на отрасловите лимити предвижда горен праг на максималния дял от общия планиран фирмен портфейл, който може да бъде допуснат като поет риск в даден отрасъл. Това ограничава риска от концентрация. Достигането на така определения максимален дял води до прилагане на по-рестриктивни изисквания при поемането на риск (включително по-високо ниво на одобрение) или до ограничаване на кредитирането в съответния отрасъл.

6.4.7.4. Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Жилищни и ипотечни кредити	174 037	108 894
Други потребителски кредити	415 009	387 734
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	94 664	90 241
Строителство	401 721	331 221
Финанси, кредит и застраховки	243 414	199 469
Хотели и обществено хранене	13 258	13 888
Промисленост	1 260 736	1 020 284
Операции с недвижимо имущество	92 459	181 613
Държавно и местно управление	5 351	40 100
Търговия и услуги	997 899	1 057 096
Транспорт и съобщения	88 103	71 615
Други индустриални сектори	110 121	75 095
Общо	3 896 772	3 577 250
Концентрация по региони		
Европа	3 895 773	3 568 668
Северна Америка	41	39
Азия	836	8 364
Африка	80	81
Океания	30	24
Южна Америка	12	74
Общо	3 896 772	3 577 250

6.4.8. Експозиции към кредитен риск по клас на финансовия актив, вътрешен рейтинг и фаза

Банката прилага вътрешнорейтингова система, според която клиентите се степенуват по скала от 1 до 10, както следва:

Степен	Описание	Вероятност от неизпълнение (PD)	
		От	До
1	Нисък риск	0%	0.27%
2	Нисък риск	0.27%	0.54%
3	Нисък риск	0.54%	0.93%
4	Умерен риск	0.93%	1.56%
5	Умерен риск	1.56%	2.62%
6	Умерен риск	2.62%	4.36%
7	Завишен риск	4.36%	8.07%
8	Завишен риск	8.07%	19.78%
9	Висок риск	19.78%	100.00%
10	В неизпълнение	100%	100%

В следващите няколко таблици е представен анализ на изложеността на Банката към кредитен риск по видове експозиции, фаза и вътрешен рейтинг, който Банката използва за целите на текущо наблюдение и управление на кредитния риск, без да се взема предвид ефектът от обезпечения и други кредитни подобрения. Ако не е допълнително посочено, финансовите активи са представени в таблицата по балансова стойност. Кредитните ангажменти и финансовите гаранции са представени по заделената или гарантираната сума. Общините и предприятията от публичния сектор (ППС) са представени като отделна категория, тъй като ползват модел на експертна оценка, различен от статистическия модел, който се прилага за останалите клиенти.

6.4.8.1. Парични средства в банки и кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2023			31-декември-2022		
	Фаза 1	Фаза 2	Общо	Фаза 1	Фаза 2	Общо
<i>В хиляди лева</i>						
Степени 1-3: Нисък риск	8 135 961	-	8 135 961	4 864 385	-	4 864 385
Степени 4-6: Умерен риск	1 817	-	1 817	2 670 781	-	2 670 781
Степени 7-8: Завишен риск	539	199	738	301	288	589
Общо брутна балансова стойност	8 138 317	199	8 138 516	7 535 467	288	7 535 755
Обезценки	(3 001)	(4)	(3 005)	(20 789)	(8)	(20 797)
Балансова стойност	8 135 316	195	8 135 511	7 514 678	280	7 514 958

6.4.8.2. Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

31-декември-2023					
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени финансови активи с кредитна обезценка	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Степени 1-3: Нисък риск	9 765 037	423 192	-	833	10 189 062
Степени 4-6: Умерен риск	4 187 253	1 041 859	-	488	5 229 600
Степени 7-8: Завишен риск	661 581	521 938	-	297	1 183 816
Степен 9: Висок риск	1 674	145 796	-	219	147 689
Степен 10: В неизпълнение	-	-	466 100	16 532	482 632
Общини, ППС	64 117	-	-	-	64 117
Без оценка	3 228 402	143 398	-	18	3 371 818
Общо брутна балансова стойност	17 908 064	2 276 183	466 100	18 387	20 668 734
Обезценки	(141 657)	(219 061)	(280 748)	(12 086)	(653 552)
Балансова стойност	17 766 407	2 057 122	185 352	6 301	20 015 182

31-декември-2022					
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени финансови активи с кредитна обезценка	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Степени 1-3: Нисък риск	7 527 603	70 744	-	618	7 598 965
Степени 4-6: Умерен риск	5 518 970	374 175	-	706	5 893 851
Степени 7-8: Завишен риск	545 474	499 485	-	713	1 045 672
Степен 9: Висок риск	3 070	154 301	-	533	157 904
Степен 10: В неизпълнение	-	-	529 551	27 569	557 120
Общини, ППС	35 719	-	-	-	35 719
Без оценка	1 968 366	177 878	-	61	2 146 305
Общо брутна балансова стойност	15 599 202	1 276 583	529 551	30 200	17 435 536
Обезценки	(177 022)	(213 314)	(322 669)	(19 533)	(732 538)
Балансова стойност	15 422 180	1 063 269	206 882	10 667	16 702 998

6.4.8.3. *Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход*

	31-декември-2023		31-декември-2022	
	Фаза 1	Фаза 1	Фаза 3	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	703 674	822 890	-	822 890
Степени 4-6: Умерен риск	228 358	366 032	-	366 032
Степен 10: В неизпълнение	-	-	6 180	6 180
Общо справедлива стойност	932 032	1 188 922	6 180	1 195 102
Обезценка	(2 239)	(4 293)	(2 111)	(6 404)

6.4.8.4. *Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност*

	31-декември-2023			31-декември-2022		
	Фаза 1	Фаза 3	Общо	Фаза 1	Фаза 3	Общо
<i>В хиляди лева</i>						
Степени 1-3: Нисък риск	1 436 201	-	1 436 201	1 141 959	-	1 141 959
Степени 4-6: Умерен риск	695 613	-	695 613	428 687	-	428 687
Степен 10: В неизпълнение	-	32 167	32 167	-	70 931	70 931
Общо брутна балансова стойност	2 131 814	32 167	2 163 981	1 570 646	70 931	1 641 577
Обезценка	(4 227)	(10 989)	(15 216)	(5 592)	(24 232)	(29 824)
Общо балансова стойност	2 127 587	21 178	2 148 765	1 565 054	46 699	1 611 753

6.4.8.5. Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

31-декември-2023				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 841 115	12 322	-	1 853 437
Степени 4-6: Умерен риск	1 008 452	187 386	-	1 195 838
Степени 7-8: Завишен риск	66 279	10 997	-	77 276
Степен 9: Висок риск	20	1 280	-	1 300
Степен 10: В неизпълнение	-	-	1 360	1 360
Общини, ППС	5 744	-	-	5 744
Без оценка	751 524	10 293	-	761 817
Общо експозиция	3 673 134	222 278	1 360	3 896 772
Провизии	(25 692)	(12 023)	(379)	(38 094)

31-декември-2022				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 446 469	1 529	-	1 447 998
Степени 4-6: Умерен риск	1 474 758	100 292	-	1 575 050
Степени 7-8: Завишен риск	104 578	8 973	-	113 551
Степен 9: Висок риск	7	541	-	548
Степен 10: В неизпълнение	-	-	1 967	1 967
Общини, ППС	40 188	-	-	40 188
Без оценка	391 112	6 836	-	397 948
Общо експозиция	3 457 112	118 171	1 967	3 577 250
Провизии	(37 049)	(10 998)	(311)	(48 358)

6.4.9. Обезценка и провизии по видове експозиции

По-долу е представено обобщение на натрупаната обезценка и провизии по видове експозиции към 31 декември 2023 и 2022 г.:

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Парични средства в банки	(204)	(2 270)
Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност	(2 801)	(18 527)
Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност	(653 552)	(732 538)
Ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и ценни книжа по амортизирана стойност	(17 455)	(36 228)
Кредитни ангажменти и договори за финансови гаранции	(38 094)	(48 358)
Общо	(712 106)	(837 921)

6.4.10. Движение на брутната балансова стойност и провизиите за очаквани кредитни загуби

Следващите таблици обобщават движението на брутната балансова стойност и обезценките за очаквана кредитна загуба на финансовите активи, както и на експозициите по гаранции и неуспорени кредитни ангажменти и провизиите по тях за годините, приключващи на 31 декември 2023 и 2022 г. по видове експозиции.

6.4.10.1. Движение на брутната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на парични средства в банки и кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	2023					
	Фаза 1		Фаза 2		Общо	
	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>						
Към 1 януари	7 535 467	(20 789)	288	(8)	7 535 755	(20 797)
Изменение поради промяна на кредитния риск	-	-	-	4	-	4
Нови финансови активи закупени или придобити	3 244 122	(2 804)	-	-	3 244 122	(2 804)
Погасени финансови активи	(2 641 272)	20 583	(89)	-	(2 641 361)	20 583
Курсови разлики	-	9	-	-	-	9
Към 31 декември	8 138 317	(3 001)	199	(4)	8 138 516	(3 005)
	2022					
	Фаза 1		Фаза 2		Общо	
	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>						
Към 1 януари	5 065 497	(10 278)	-	-	5 065 497	(10 278)
Преход към фаза 2	(274)	2	274	(2)	-	-
Изменение поради промяна на кредитния риск	-	-	-	(6)	-	(6)
Нови финансови активи закупени или придобити	4 390 902	(20 376)	14	-	4 390 916	(20 376)
Погасени финансови активи	(1 920 658)	9 913	-	-	(1 920 658)	9 913
Курсови разлики	-	(50)	-	-	-	(50)
Към 31 декември	7 535 467	(20 789)	288	(8)	7 535 755	(20 797)

6.4.10.2. Движение на брутната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност
2023

	Фаза 1			Фаза 2			Фаза 3			Закупени финансови активи с кредитна обезценка		Общо	
	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	
Към 1 януари	15 599 202	(177 022)	1 276 583	(213 314)	529 551	(322 669)	30 200	(19 533)	17 435 536	(732 538)			
Преход към фаза 1	286 885	(40 759)	(280 879)	38 185	(6 006)	2 574	-	-	-	-	-	-	
Преход към фаза 2	(1 233 389)	15 281	1 321 974	(52 820)	(88 585)	37 539	-	-	-	-	-	-	
Преход към фаза 3	(46 699)	572	(66 375)	14 843	113 074	(15 415)	-	-	-	-	-	-	
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(4 547)	-	(80 730)	-	(168 904)	-	(18 868)	-	(273 049)	-	-	
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	94 537	-	82 532	-	85 816	-	8 607	-	271 492	-	-	
Отписани вземания	-	-	-	-	(122 549)	122 549	(17 151)	17 151	(139 700)	139 700	-	-	
Нови финансови активи закупени или придобити	6 884 806	(53 059)	489 404	(39 393)	149 011	(75 298)	6 842	-	7 530 063	(167 750)	-	-	
Погасени финансови активи	(3 582 741)	23 340	(464 524)	31 636	(108 396)	53 060	(1 504)	557	(4 157 165)	108 593	-	-	
Към 31 декември	17 908 064	(141 657)	2 276 183	(219 061)	466 100	(280 748)	18 387	(12 086)	20 668 734	(653 552)			

В хиляди лева

6.4.10.2 Движение на брутната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност (продължение)

	2022													
	Фаза 1			Фаза 2			Фаза 3			Закупени финансови активи с кредитна обезценка			Общо	
	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>														
Към 1 януари	13 063 710	(139 763)	1 400 599	(221 007)	793 526	(529 192)	40 520	(19 313)	15 298 355	(909 275)				
Преход към фаза 1	317 544	(38 863)	(290 102)	27 924	(27 442)	10 939	-	-	-	-	-	-	-	-
Преход към фаза 2	(297 095)	3 801	377 561	(43 063)	(80 466)	39 262	-	-	-	-	-	-	-	-
Преход към фаза 3	(56 977)	790	(81 244)	20 387	138 221	(21 177)	-	-	-	-	-	-	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(25 754)	-	(59 762)	-	(101 113)	-	(6 864)	-	(193 493)				
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	63 454	-	66 001	-	33 662	-	3 718	-	166 835				
Отписани вземания	-	-	-	-	(254 190)	254 190	(2 814)	2 814	(257 004)	257 004				
Нови финансови активи закупени или придобити	5 989 863	(62 587)	265 318	(25 096)	88 394	(39 920)	5 321	-	6 348 896	(127 603)				
Погасени финансови активи	(3 417 843)	21 900	(395 549)	21 302	(128 492)	30 680	(12 827)	112	(3 954 711)	73 994				
Към 31 декември	15 599 202	(177 022)	1 276 583	(213 314)	529 551	(322 669)	30 200	(19 533)	17 435 536	(732 538)				

6.4.10.3. Движение на справедливата стойност и очакваната кредитна загуба на инвестициите,
оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход
2023

	Фаза 1		Фаза 3		Общо	
	Справедлива стойност	Очаквана кредитна загуба	Справедлива стойност	Очаквана кредитна загуба	Справедлива стойност	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>						
Към 1 януари	1 188 922	(4 293)	6 180	(2 111)	1 195 102	(6 404)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	1 285	-	-	-	1 285
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	-	-	(156)	-	(156)
Нетно изменение в справедливата стойност	21 052	-	-	-	21 052	-
Прекласифицирани към кредити и вземания от клиенти	-	-	(6 180)	2 267	(6 180)	2 267
Погасени финансови активи	(277 942)	769	-	-	(277 942)	769
Към 31 декември	932 032	(2 239)	-	-	932 032	(2 239)

	Фаза 1		Фаза 3		Общо	
	Справедлива стойност	Очаквана кредитна загуба	Справедлива стойност	Очаквана кредитна загуба	Справедлива стойност	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>						
Към 1 януари	1 725 597	(3 088)	-	-	1 725 597	(3 088)
Преход към фаза 3	(7 371)	10	7 371	(10)	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(1 915)	-	(2 101)	-	(4 016)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	53	-	-	-	53
Нетно изменение в справедливата стойност	(120 544)	-	(1 191)	-	(121 735)	-
Нови финансови активи закупени или придобити	3 162	-	-	-	3 162	-
Погасени финансови активи	(411 922)	647	-	-	(411 922)	647
Към 31 декември	1 188 922	(4 293)	6 180	(2 111)	1 195 102	(6 404)

6.4.10.4. Движение на брутната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на инвестициите, оценявани по амортизирана стойност

В хиляди лева	2023					
	Фаза 1		Фаза 3		Общо	
	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба
Към 1 януари	1 570 646	(5 592)	70 931	(24 232)	1 641 577	(29 824)
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	-	-	(99)	-	(99)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	1 479	-	-	-	1 479
Нетно изменение на амортизираната стойност	(13 022)	-	290	-	(12 732)	-
Нови финансови активи закупени или придобити	724 128	(1 114)	-	-	724 128	(1 114)
Прекласифицирани към кредити и вземания от клиенти	-	-	(39 054)	13 342	(39 054)	13 342
Погасени финансови активи	(149 938)	1 000	-	-	(149 938)	1 000
Към 31 декември	2 131 814	(4 227)	32 167	(10 989)	2 163 981	(15 216)

В хиляди лева	2022					
	Фаза 1		Фаза 3		Общо	
	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба
Към 1 януари	1 495 603	(2 875)	-	-	1 495 603	(2 875)
Преход към фаза 3	(68 788)	95	68 788	(95)	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(2 311)	-	(24 137)	-	(26 448)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	113	-	-	-	113
Нетно изменение на амортизираната стойност	13 010	-	2 143	-	15 153	-
Нови финансови активи закупени или придобити	306 935	(899)	-	-	306 935	(899)
Погасени финансови активи	(176 114)	285	-	-	(176 114)	285
Към 31 декември	1 570 646	(5 592)	70 931	(24 232)	1 641 577	(29 824)

6.4.10.5. Движение на кредитните ангажменти и договорите за финансови гаранции, и на начислените провизии за кредитни ангажменти и финансови гаранции

	2023							
	Фаза 1		Фаза 2		Фаза 3		Общо Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба
Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията		
Към 1 януари	3 457 112	(37 049)	118 171	(10 998)	1 967	(311)	3 577 250	(48 358)
Преход към фаза 1	18 824	(1 560)	(18 793)	1 551	(31)	9	-	-
Преход към фаза 2	(148 365)	1 666	148 547	(1 724)	(182)	58	-	-
Преход към фаза 3	(578)	5	(82)	5	660	(10)	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(2 801)	-	(6 234)	-	(246)	-	(9 281)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	16 345	-	1 870	-	66	-	18 281
Нови финансови ангажменти договорени или придобити	1 921 766	(9 996)	112 125	(3 147)	549	(35)	2 034 440	(13 178)
Погасени финансови активи	(1 575 625)	7 698	(137 690)	6 654	(1 603)	90	(1 714 918)	14 442
Към 31 декември	3 673 134	(25 692)	222 278	(12 023)	1 360	(379)	3 896 772	(38 094)

В хиляди лева

6.4.10.5 Движение на кредитните ангажменти и договорите за финансови гаранции, и на начислените провизии за кредитни ангажменти и финансови гаранции
(продължение)

	2022									
	Фаза 1		Фаза 2		Фаза 3		Общо		Очаквана	
	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>										
Към 1 януари	3 281 191	(23 730)	70 975	(4 590)	11 201	(3 997)	3 363 367	(32 317)	-	-
Преход към фаза 1	30 982	(4 150)	(22 373)	1 223	(8 609)	2 927	-	-	-	-
Преход към фаза 2	(128 927)	1 144	129 391	(1 274)	(464)	130	-	-	-	-
Преход към фаза 3	(8 535)	76	(1 092)	48	9 627	(124)	-	-	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	(12 406)	-	(8 355)	-	(125)	-	-	-	(20 886)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	11 664	-	2 070	-	117	-	-	-	13 851
Нови финансови ангажменти договорени или придобити	1 849 350	(14 106)	94 353	(1 445)	184	(14)	1 943 887	(15 565)	-	-
Погасени финансови активи	(1 566 949)	4 459	(153 083)	1 325	(9 972)	775	(1 730 004)	6 559	-	-
Към 31 декември	3 457 112	(37 049)	118 171	(10 998)	1 967	(311)	3 577 250	(48 358)		

6.4.11. Кредити и вземания от клиенти по статус на просрочие

Таблицата по-долу представя анализ на брунтната балансова стойност на предоставените кредити и вземания от клиенти по статус на просрочие.

	31-декември-2023		31-декември-2022	
	Брутна балансова експозиция	Обезценка	Брутна балансова експозиция	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
0-30 дни	20 241 752	(393 498)	17 009 164	(467 104)
31-60 дни	77 279	(25 188)	81 389	(28 589)
61-90 дни	39 972	(14 141)	39 001	(16 775)
91-180 дни	55 342	(29 661)	54 206	(30 441)
Над 180 дни	254 389	(191 064)	251 776	(189 629)
Общо	20 668 734	(653 552)	17 435 536	(732 538)

6.4.12. Модифицирани и реструктурирани кредити

Като резултат от дейностите на Банката по мерки по въздържане, финансовите активи могат да бъдат модифицирани.

Таблицата по-долу представя кредитите, модифицирани и отчетени като реструктурирани през периода:

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Амортизирана стойност преди модификация на финансовите активи, модифицирани през периода	65 233	81 553
Амортизирана стойност след модификация на финансовите активи, модифицирани през периода	77 237	92 971

Таблицата по-долу представя брутната балансова стойност на активите, модифицирани след първоначалното им признаване, за които през текущия период измерването на очакваната кредитна загуба (ОКЗ) се е променило от ОКЗ за целия живот на 12-месечна ОКЗ:

31-декември-2023	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>		
Кредити, оздравени след модификация, които вече се оценяват на базата на 12-месечни ОКЗ (Фаза 1)	41 304	268
Кредити, които след оздравяването им са върнати обратно във Фаза 2 или Фаза 3, където се оценяват на базата на ОКЗ за целия срок на актива	31 538	9 587
31-декември-2022	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>		
Кредити, оздравени след модификация, които вече се оценяват на базата на 12-месечни ОКЗ (Фаза 1)	12 377	73
Кредити, които след оздравяването им са върнати обратно във Фаза 2 или Фаза 3, където се оценяват на базата на ОКЗ за целия срок на актива	33 722	12 377

Таблиците по-долу представят обобщение на реструктурираните активи:

	Обслужвани кредити - Фаза 2				Необслужвани кредити - Фаза 3				Коефициент на реструктуриране
	Брутна балансова стойност на кредитите и вземанията от клиенти	Модификация	Рефинансиране	Обслужвани реструктурирани кредити	Модификация	Рефинансиране	Общо необслужвани реструктурирани кредити	Общо реструктурирани кредити	
<i>В хиляди лева</i>									
Кредити и вземания от клиенти									
Корпоративни клиенти	9 281 391	68 822	5 141	73 963	25 231	8 713	33 944	107 907	1.16%
Потребителски кредити на физически лица	5 375 992	12 715	84 345	97 060	15 789	101 174	116 963	214 023	3.98%
Жилищни и ипотечни кредити	6 011 351	28 539	7 941	36 480	55 936	14 641	70 577	107 057	1.78%
Общо	20 668 734	110 076	97 427	207 503	96 956	124 528	221 484	428 987	6.92%

	Обслужвани кредити - Фаза 2				Необслужвани кредити - Фаза 3				Коефициент на реструктуриране
	Брутна балансова стойност на кредитите и вземанията от клиенти	Модификация	Рефинансиране	Обслужвани реструктурирани кредити	Модификация	Рефинансиране	Общо необслужвани реструктурирани кредити	Общо реструктурирани кредити	
<i>В хиляди лева</i>									
Кредити и вземания от клиенти									
Корпоративни клиенти	7 651 033	193 348	6 091	199 439	44 088	10 939	55 027	254 466	3.33%
Потребителски кредити на физически лица	4 847 750	20 026	53 941	73 967	36 296	108 631	144 927	218 894	4.52%
Жилищни и ипотечни кредити	4 936 753	37 462	7 794	45 256	78 537	17 929	96 466	141 722	2.87%
Общо	17 435 536	250 836	67 826	318 662	158 921	137 499	296 420	615 082	10.72%

Коефициентът на реструктуриране е съотношението на общо реструктурираните кредити към брутната балансова стойност на предоставените кредити.

31-декември-2023

В хиляди лева

Кредити и вземания от клиенти
Корпоративни клиенти
Потребителски кредити на физически лица
Жилищни и ипотечни кредити
Общо

	Брутна балансова стойност на преструктурираните кредити			Очаквана кредитна загуба		
	Фаза 2	Фаза 3	Общо	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	73 963	33 944	107 907	17 774	23 690	41 464
	97 060	116 963	214 023	27 773	65 192	92 965
	36 480	70 577	107 057	2 848	38 186	41 034
Общо	207 503	221 484	428 987	48 395	127 068	175 463

31-декември-2022

В хиляди лева

Кредити и вземания от клиенти
Корпоративни клиенти
Потребителски кредити на физически лица
Жилищни и ипотечни кредити
Общо

	Брутна балансова стойност на преструктурираните кредити			Очаквана кредитна загуба		
	Фаза 2	Фаза 3	Общо	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	199 439	55 027	254 466	51 806	35 778	87 584
	73 967	144 927	218 894	23 114	90 838	113 952
	45 256	96 466	141 722	5 091	52 017	57 108
Общо	318 662	296 420	615 082	80 011	178 633	258 644

6.4.13. **Ипотечно кредитиране**

Банката държи жилищни имоти като обезпечение за ипотечните кредити, които предоставя на своите клиенти. Банката следи изложеността си на ипотечно кредитиране на дребно, използвайки съотношението заем към стойност (LTV), което се изчислява като съотношение на брутната сума на заема - или сумата, заделена за кредитни ангажименти - към стойността на обезпечението. Оценката на обезпечението изключва всякакви корекции за получаване и продажба на обезпечението. Стойността на обезпечението за жилищни ипотечни кредити обикновено се базира на първоначалната стойност на обезпечението, актуализирана въз основа на промени в индексите на цените на жилищата. За заемите с кредитна обезценка стойността на обезпечението се основава на последните оценки. Таблиците по-долу показват експозициите от ипотечни кредити по диапазони на LTV.

	31-декември-2023		31-декември-2022	
	Брутна балансова стойност	Обезценка	Брутна балансова стойност	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	1 253 494	(5 942)	884 758	(4 884)
51-70%	1 635 054	(7 573)	1 239 757	(7 203)
71-90%	1 788 046	(7 958)	1 601 864	(9 412)
91-100%	822 906	(3 337)	723 321	(3 847)
Над 100%	403 597	(2 991)	346 673	(3 879)
Общо	5 903 097	(27 801)	4 796 373	(29 225)

Просрочени активи - ипотечни кредити

	31-декември-2023		31-декември-2022	
	Брутна балансова стойност	Обезценка	Брутна балансова стойност	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	29 677	(13 029)	35 310	(16 750)
51-70%	27 975	(10 760)	33 729	(15 051)
71-90%	14 752	(7 147)	24 723	(12 272)
91-100%	4 424	(2 767)	7 443	(3 899)
Над 100%	31 426	(28 839)	39 175	(33 017)
Общо	108 254	(62 542)	140 380	(80 989)

Кредитни ангажменти по ипотечни кредити

	31-декември-2023		31-декември-2022	
	Размер на ангажмента	Провизии	Размер на ангажмента	Провизии
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	13 839	(33)	13 776	(47)
51-70%	18 241	(50)	10 176	(33)
71-90%	19 548	(54)	9 431	(34)
91-100%	10 181	(30)	5 915	(24)
Над 100%	112 228	(466)	69 596	(388)
Общо	174 037	(633)	108 894	(526)

6.4.14. Активи, придобити от обезпечение

През 2023 г. Банката е придобила недвижими имоти и други активи, заложи като обезпечения по кредити на стойност 6 031 хил. лв. (2022 г.: 5 124 хил. лв.). Политиката на Банката е да придобива обезпечения недвижими имоти с цел защита на продажната цена и да извършва внимателна оценка на възможността за реализацията на имота на разумна цена. Основната цел е да се реализира своевременно придобитото обезпечение при постигане на най-уместната цена.

В таблицата по-долу са представени общо обезпеченията, държани срещу разплащателни сметки в Централната банка и банки-кореспонденти, кредити и вземания от банки и други клиенти по справедлива стойност, определена съгласно действаща политика на Банката, ограничена до brutния размер на кредитите, които обезпечават, както и размерът на кредитите и вземанията, предоставени от Банката без обезпечение.

6.4.15. Кредити и вземания от банки и от клиенти, представени по вид обезпечение

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Обезпечени с ипотека	6 685 747	5 416 611
Парично обезпечение	57 435	60 941
Държавни ценни книжа	1 160 398	416 618
Други обезпечения*	7 203 527	7 495 296
Без обезпечение	13 700 143	11 581 825
Общо	28 807 250	24 971 291

* Други обезпечения включват вещни обезпечения, гаранции от кредитни институции, залог на вземания и лични гаранции по кредити.

Кредитите и вземанията от банки включват и вземанията по сделки за обратна продажба/обратно изкупуване на ценни книжа (репо сделки). В таблицата по-долу са представени балансовата стойност на репо сделките и справедливата стойност на държаните по тях обезпечения:

	31-декември-2023		31-декември-2022	
	балансирана стойност	стойност на обезпечение	балансирана стойност	стойност на обезпечение
<i>В хиляди лева</i>				
Вземания от банки по репо сделки	<u>1 160 398</u>	<u>1 200 453</u>	<u>416 618</u>	<u>442 736</u>
Общо	<u>1 160 398</u>	<u>1 200 453</u>	<u>416 618</u>	<u>442 736</u>

6.5. Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Банката се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банка ДСК и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Председател на КУОР е ръководителят на Направление „Управление на Риска“. Заседания на комитета се провеждат след края на всяко тримесечие. На тях се представя и обсъжда отчет за нивото на операционния риск за периода и се вземат оперативни решения, които не са възложени в изрична компетентност на УС или други органи, и се планират мерки за ограничаване/елиминирание на идентифицираните операционни рискове. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития. Разгледаният от КУОР отчет за нивото на операционния риск се докладва на УС на Банка на ДСК с предложение за приемане на съответните решения, които са в неговите правомощия.

Отговорността за развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Отдел „Управление на операционния риск“ към Управление „Обща политика и управление на риска“, което е част от независимото от бизнес звената Направление „Управление на риска“.

В Групата на Банка ДСК има внедрена единна система за идентифициране и управление на операционния риск, изградена по модел на Банкова група ОТП. Тя е базирана на събиране на данни за възникналите в Групата операционни събития, анализ на потенциалния ефект от възникването на такива и периодичното информиране на ръководството за нивото на операционния риск. Процесът е разработен на основата на декларирането на информацията от ръководителите на самостоятелни структурни звена в Банката, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход за управление на операционния риск в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Групата, като класификацията и анализът им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове. Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана на децентрализирана оценка, извършвана от експертите в различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Отдел „Управление на операционния риск“.

Като част от този процес се изготвят и т.нар. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятното настъпване на събитие с катастрофални последици.

Допълнително, действителното ниво на операционния риск се следи и посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, обхващащи основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Групата бизнес процеси.

Групата разполага с „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите ѝ нива. Ефикасността на плана се тества ежегодно с цел да се удостовери готовността на Банката за реакция при възникване на криза и осигуряване на непрекъснатостта на дейността ѝ. Резултатите от теста се докладват на УС на Банка ДСК.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск.

В съответствие с европейските стандарти, Групата разполага с разработени политики и процедури за управление на рисковете, произтичащи от възложени дейности и услуги, предоставяни от трети страни, част от които са дейностите по надлежна проверка на доставчиците и оценка риска от възлагане на дейността - първоначална и периодична.

Аналогично и съобразно вътрешните нормативни правила, на ежегодна оценка на риск подлежат и използваните в Банката модели.

Репутационният риск, който е резултат от възникнали операционни събития в сферата на ИТ технологиите, се изчислява посредством методология, разработена според стандарта на Групата на ОТП.

Преди внедряването на нов процес, система или дейност, те трябва да се анализират и оценят от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и впоследствие се анализира и оценява от Отдел „Управление на операционния риск“. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

От 31 март 2014 г. е в сила съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа, като част от Банкова група ОТП. На това основание заделеният регулаторен капитал за операционен риск се изчислява централизирано от Банкова група ОТП, а достатъчността му се проверява ежегодно в процеса на Вътрешния анализ на адекватността на капитала. Допълнително е разработена и се прилага вътрешна методология за извършване на стрес тестове, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на заделения капитал за операционен риск на Групата.

Ежегодно Банката извършва преглед на предоставяните продукти, в който вниманието е основно насочено към риска от неправомерно поведение и фокус върху най-значимите контроли, интегрирани в процесите на продажба за смекчаване на този риск.

Разработена е и е в сила застрахователна политика, съгласно която Банката поддържа валидни застрахователни полици, покриващи основни рискове като кражба и щета върху материални активи, ценни пратки и други. Застрахователните полици подлежат на регулярен преглед и актуализация.

Ежегодно за всички служители се провежда обучение за операционен риск, целящо повишаване на информираността за разпознаване и ограничаване на операционните рискове. Обучението е задължително и за всички новопостъпили служители.

Звената, отговорни за управлението на различните видове риск, извършват постоянен последващ контрол на извадкова база и с различна периодичност, за да се уверят в спазването на правилата и процедурите за

осигуряване на консистентност, сигурност и валидност на извършваните транзакции. Този тип контрол е основно насочен към откриване на оперативни човешки и технически грешки, неизвършени действия от страна на отговорните служители или преднамерени неточности.

Системата за управление на операционния риск е обект на годишния процес по надзорен преглед и оценка (ПНПО), на регулярни проверки по реда на годишния процес по преглед и оценка от страна на Управление „Вътрешен одит“ на Банка ДСК и специализирани одити, инициирани и осъществени по програма на Банка ОТП.

През 2023 г. в Банковата група на ДСК няма регистрирани операционни събития, които потенциално биха застрашили дейността на Банката. За всички т. нар. извънредни операционни събития, които са със съществено потенциално финансово или репутационно въздействие, са анализирани първопричините, разработени са планове за действие и са предприети всички необходими и достатъчни мерки, за да се ограничи ефектът им, както и да се намали и елиминира вероятността от възникването им в бъдеще.

7. Управление на капитала

Регулаторните изисквания за капитал на Банката се базират на разпоредбите на CRD IV.

7.1. Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели на Банката към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. е представен от:

- Базов собствен капитал от първи ред, който се състои от следните основни елементи:
 - емитиран капитал;
 - законови и други резерви;
 - отбивки за нематериални активи, коригирани с пруденциалната натрупана амортизация на софтуерните активи и други регулаторни корекции, свързани с позиции, които се включват в счетоводния капитал или активите на Банката, но се третира по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност;
 - отбив във връзка с недостатъчното покритие с провизии на необслужваните експозиции.

Банката добавя към базовия капитал от първи ред и част от провизиите за очакваните кредитни загуби с цел смекчаване на въздействието от въвеждането на МСФО 9. Това е временна мярка, въведена с решение на Управителния съвет на БНБ от 15 май 2020 г., която изтича на 31 декември 2024 г.

- Капитал от втори ред, който е представен от квалифицирания като инструмент от втори ред подчинен срочен дълг (Приложение 38). Банката отчита капитал от втори ред в рамките на собствения си капитал, считано от месец март 2023 г. след получено надзорно одобрение.

Банката изчислява отношението на обща капиталова адекватност като процентно съотношение между базовия капитал от първи ред и рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск. Адекватността на първичния капитал е процентното съотношение между капитала от първи ред и рисково-претеглените активи и трябва да бъде по-висока от 15.69%, включително изискванията за буфери. Отношението на общата капиталова адекватност, включително изискванията за комбиниран капиталов буфер и допълнителната насока по стълб 2, трябва да бъде по-високо от 20.04% към 31 декември 2023 г. спрямо 19.25% към 31 декември 2022 г.

7.2. Капиталови показатели

	Базел III 2023	Базел III 2022
<i>В хиляди лева</i>		
Капитал от първи ред	3 860 096	3 227 123
Базов собствен капитал от първи ред	3 860 096	3 227 123
Капитал от втори ред	449 841	-
Собствен капитал	4 309 937	3 227 123
Капиталово изискване за кредитен риск	1 425 822	1 253 657
Капиталово изискване за пазарен риск	308	1 789
Капиталово изискване за операционен риск	49 711	50 212
Общо капиталово изискване	1 475 841	1 305 658
Излишък на общия капитал	2 834 096	1 921 465
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	20.92%	19.77%
Отношение на обща капиталова адекватност	23.36%	19.77%

Политиката на Банката по управление и разпределение на капитала се определя от Управителния съвет на Банката. Разпределението на капитала между различните операции и дейности има за задача да оптимизира доходността от разпределения капитал. Процесът се осъществява под ръководството на Комитета за управление на активите и пасивите, като се прави преглед на нивата на поетия от Банката кредитен, пазарен и операционен риск. Съвместно с Банка ОТП Унгария, в процеса на планиране на капитала на групата, се извършва вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал, като се преценява необходимостта от увеличение на регулаторния капитал.

Във връзка с прилагане на международната регулаторна рамка Базел III са въведени допълнителни капиталови буфери, чиято цел е осигуряване на допълнителни средства за възстановяване и реструктуриране на банките в условията на криза, както и запазване на натрупаните до момента капиталови резерви, за предотвратяване или намаляване ефекта от дългосрочни нециклични или макропруденциални рискове, които биха могли да предизвикат смущения във финансовата система като цяло.

Спазвайки разпоредбите на Наредба 8 на Българска народна банка (БНБ), Банката поддържа предпазен капиталов буфер от базовия собствен капитал от първи ред, равняващ се на 2.5% от сумата на общата рискова експозиция. Със същата наредба, БНБ въвежда изискване за определяне на капиталов буфер за системен риск. През 2023 г., буферът е в размер на 3% от рисково претеглените експозиции. Банката поддържа специфичен за нея антицикличен капиталов буфер. Определянето на буфера зависи от нивото на референтния индикатор, който БНБ обявява всяко тримесечие. Високите нива на кредитна активност водят до повишаване на нивото на този макропруденциален инструмент, приложим към кредитни рискови експозиции в България от 0.5% на 1%, в сила от 1 октомври 2022 г. От 1 януари 2023 г. антицикличният буфер достигна ниво от 1.5%, а считано от 1 октомври 2023 г. той бе увеличен на 2%. Специфичният за Банката антицикличен капиталов буфер към 31 декември 2023 г. е 1.85% на индивидуално ниво. Комбинираният капиталов буфер обхваща и буфера за друга системно значима институция, който, съгласно последно наличния ежегоден преглед от БНБ е 1.00% от общите рискови експозиции на Банката.

Съгласно съвместно решение на БНБ и Централната банка на Унгария, в резултат на извършен надзорен преглед и оценка, считано от 1 януари 2023 г. Банката следва да поддържа допълнително капиталово изискване от 1.94%, разпределено между капитала от първи ред 75% и 56.25% от базовия собствен капитал от първи ред. Определена е и насока по стълб 2 в размер на 1.75%.

8. Определяне на справедливи стойности

Определянето на справедливата стойност на финансови активи и пасиви, за които не са налични наблюдаеми пазарни цени, изисква използване на техники за оценка, както е описано в счетоводната политика. За финансови инструменти, които се търгуват рядко и за които липсва прозрачност на ценовите равнища, справедливата стойност е по-малко обективна и изисква известна преценка в зависимост от ликвидност, концентрация, несигурност на пазарните фактори, ценови предположения и други рискове, които оказват влияние на съответния инструмент.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява необходимостта от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите и се променя въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти (Ниво 2). Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара.

Банката има установена контролна среда по отношение на оценяване на справедливи стойности. Справедливите стойности на финансовите инструменти се определят от независимо от фронт офис звено за контрол на пазарния риск и риска от контрагенти. Специфичните контроли включват: проверка на реалната ценова информация и извършване на повторна оценка чрез използване на модели на оценяване; процес на преглед и одобрение на нови модели и промени в модели, включващи измерване и бек-тестване на модели, базирани на реални пазарни сделки; анализ и изследване на съществени ежедневни движения в резултат на преценки; преглед на съществени входни данни, които не се наблюдават на пазара.

Таблицата по-долу анализира финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност, по ниво на справедливата стойност.

	Ниво 1: Обявени пазарни цени на активни пазари	Ниво 2: Оценъчни техники – с помощта на наблюдаеми входни данни	Ниво 3: Оценъчни техники – без наличие на наблюдаеми входни данни	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
31-декември-2023				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	2 669	-	-	2 669
Деривативни финансови инструменти	-	52 503	-	52 503
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	-	308	3 345	3 653
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	903 482	11 659	16 891	932 032
Общо	906 151	64 470	20 236	990 857
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	64 382	-	64 382
Общо	-	64 382	-	64 382
31-декември-2022				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	6 652	-	-	6 652
Деривативни финансови инструменти	-	108 819	-	108 819
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	-	311	2 597	2 908
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1 172 298	9 639	13 165	1 195 102
Общо	1 178 950	118 769	15 762	1 313 481
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	95 927	-	95 927
Общо	-	95 927	-	95 927

Финансовите инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност, са анализирани според нивото им в йерархията на справедливите стойности в таблиците по-долу.

Към 31 декември 2023 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
<i>В хиляди лева</i>					
Активи					
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	705 129	5 104 745	-	5 809 874	5 809 874
Кредити и вземания от банки	-	3 030 766	-	3 030 766	3 030 766
Кредити и вземания от клиенти	-	-	20 040 035	20 040 035	20 015 182
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	1 995 110	-	-	1 995 110	2 148 765
Пасиви					
Депозити от банки	-	66 215	-	66 215	66 215
Депозити от клиенти	-	26 407 138	-	26 407 138	26 407 135
Кредити от банки и финансови институции	-	1 077 844	-	1 077 844	1 077 844
Задължения по лизинг	-	17 602	-	17 602	17 602
Подчинен срочен дълг	-	450 090	-	450 090	450 090

Към 31 декември 2022 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
<i>В хиляди лева</i>					
Активи					
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	903 843	4 885 695	-	5 789 538	5 789 538
Кредити и вземания от банки	-	2 629 263	-	2 629 263	2 629 263
Кредити и вземания от клиенти	-	-	16 663 204	16 663 204	16 702 998
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	1 364 258	-	-	1 364 258	1 611 753
Пасиви					
Депозити от банки	-	60 186	-	60 186	60 186
Депозити от клиенти	-	23 969 974	-	23 969 974	23 969 970
Кредити от банки и финансови институции	-	631 806	-	631 806	631 806
Задължения по лизинг	-	21 638	-	21 638	21 638
Подчинен срочен дълг	-	225 431	-	225 431	225 431

Справедливата стойност на паричните средства и депозити при банки, както и на кредитите предоставени на или получени от банки е приблизително равна на отчетната им стойност.

Справедливата стойност на кредитите предоставени на други клиенти е определена като са използвани оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби през живота на кредита, пазарни лихвени нива и прогнозни анализи. За обезценените кредитите с обезпечения, справедливата стойност се базира на оценка за справедливата стойност на предоставеното обезпечение.

С цел по-голяма точност на оценката, кредитите са групирани в портфейли със сходни характеристики като тип продукт, тип кредитополучател, матуритет, валута, тип на обезпечението.

Справедливата стойност на депозитите от клиенти е изчислена, като са използвани техники на дисконтирани парични потоци, при лихвените нива, които се предлагат в страната за депозити със сходен падеж и условия. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

9. Нетен доход от лихви

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от лихви		
Кредити и вземания от банки	475 190	101 054
Кредити и вземания от клиенти	966 983	618 007
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	13 356	17 775
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	21 640	17 604
Депозити от банки (отрицателни лихви)	475	1 115
Депозити от клиенти (отрицателни лихви)	-	1 853
Общо	1 477 644	757 408
Разходи за лихви		
Депозити от банки	(14 726)	(4 388)
Депозити от клиенти	(6 797)	(1 431)
Кредити от банки и финансови институции	(51 419)	(5 954)
Задължения по лизинг	(283)	(151)
Подчинен срочен дълг	(38 061)	(511)
Парични средства при Централната банка (отрицателни лихви)	(100)	(1 482)
Кредити и вземания от банки (отрицателни лихви)	(529)	(4 186)
Кредити и вземания от клиенти (отрицателни лихви)	-	(124)
Общо	(111 915)	(18 227)
Нетен доход от лихви	1 365 729	739 181

10. Нетен доход от такси и комисиони

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от такси и комисиони		
<i>в български лева</i>		
Разплащателни операции	129 097	114 588
Кредитни сделки	29 540	26 323
Депозитни сделки	84 667	95 415
Други	61 297	46 584
	<u>304 601</u>	<u>282 910</u>
<i>в чуждестранна валута</i>		
Разплащателни операции	39 024	37 775
Кредитни сделки	12 281	9 759
Депозитни сделки	7 891	8 008
Други	10 376	9 737
	<u>69 572</u>	<u>65 279</u>
Общо	<u>374 173</u>	<u>348 189</u>
Разходи за такси и комисиони		
<i>в български лева</i>	(41 533)	(36 275)
<i>в чуждестранна валута</i>	(11 092)	(8 485)
Общо	<u>(52 625)</u>	<u>(44 760)</u>
Нетен доход от такси и комисиони	<u>321 548</u>	<u>303 429</u>

Другите приходи от такси и комисиони съдържат приходи от посреднически услуги, кратки текстови съобщения, пакетни програми, такси за обработка на гаранции, комисиони по търговски факторинг и други.

11. Нетни доходи от търговия

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Валутна търговия	48 832	57 323
Нетен лихвен доход от ценни книжа в търговски портфейл	356	375
Търговия и преценка на ценни книжа	1 044	(412)
Нетна загуба от деривативни инструменти	(341 294)	(22 374)
Общо	<u>(291 062)</u>	<u>34 912</u>

Нетната загуба от деривативни инструменти в таблицата по-горе включва и печалбите и загубите, произтичащи от хеджиране на лихвен риск. Ефектът от преценка на деривативни сделки, които хеджират репо сделки, е отчетен в нетни печалби/(загуби) от валутна преценка в отчета за печалбата или загубата.

Допълнителна информация за нетните печалби или загуби от хеджиране на справедлива стойност е представена в таблиците по-долу:

			2023		Неефективност, призната директно в печалбата или загубата	Нереализирана печалба от основен спред на чуждестранна валута, призната в ДВД
			Печалби/(загуби), произтичащи от хеджирания риск	Хеджиращи инструменти		
<i>В хиляди лева</i>			Хеджирани активи	Хеджиращи инструменти		Хеджиращи инструменти
Хеджиран риск	Хеджирани активи	Хеджиращи инструменти				
Лихвен риск	Дългови ценни книжа, оценявани по ССДВД Вземания по репо сделки,	лихвени суапове	20 115	(15 775)	4 340	-
Валутен риск	деноминирани в чуждестранна валута	валутни суапове	63 577	(67 516)	(3 939)	403
			2022			
			Печалби/(загуби), произтичащи от хеджирания риск		Неефективност, призната директно в печалбата или загубата	Нереализирана загуба от основен спред на чуждестранна валута, призната в ДВД
<i>В хиляди лева</i>			Хеджирани активи	Хеджиращи инструменти		Хеджиращи инструменти
Хеджиран риск	Хеджирани активи	Хеджиращи инструменти				
Лихвен риск	Дългови ценни книжа, оценявани по ССДВД Вземания по репо сделки,	лихвени суапове	41 904	(42 293)	(389)	-
Валутен риск	деноминирани в чуждестранна валута	валутни суапове	(31 448)	31 999	551	(2 067)

Допълнителна информация за хеджирането е представена в Приложение 22.

12. Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Дългови инструменти	-	(413)
Капиталови инструменти	745	(3 514)
Общо	745	(3 927)

13. Нетни печалби от реализация на финансови активи, оценени по амортизирана стойност

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Възстановени суми по отписани кредити и вземания	15 681	5 435
Продажба на финансови активи	6 709	4 009
Общо	22 390	9 444

Приходите от продажба на финансови активи са в резултат на продажба на проблемни кредити.

14. Други оперативни доходи, нетно

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от дивиденди	36 840	79 539
Нетна печалба от освобождаване от нефинансови активи	3 645	4 474
Приходи от финансиране	795	3 588
Приходи от наеми	2 739	3 220
Приходи от предоставени услуги	1 440	1 348
Приходи от картови оператори	-	472
Нетни печалби от държавни ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	828	434
Други	4 137	2 880
Общо	50 424	95 955

15. Нетни загуби от обезценка на финансови активи

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни загуби от обезценка на кредити и вземания по договори за факторинг	(14 266)	(80 529)
Нетни загуби от обезценка на просрочени дългови ценни книжа с настъпил падеж	(12 913)	-
Нетни печалби/ (загуби) от обезценка на ценни книжа	3 112	(30 021)
Нетни печалби/ (загуби) от обезценка на кредити и вземания от банки	17 783	(10 463)
Печалба от закупени вземания с кредитна обезценка	8 000	9 418
Нетни загуби от обезценка на други вземания	(1 875)	(783)
Общо	(159)	(112 378)

16. Нетни печалби/ (загуби) от обезценка на нефинансови активи

		2023	2022
<i>В хиляди лева</i>	<i>Прил.</i>		
Загуба от обезценка на ДМА		(928)	(1 392)
Обратно проявление на обезценка на придобити обезпечения		1 516	4 320
Загуба от обезценка на инвестиции в дъщерни предприятия	42	-	(5 975)
Общо		<u>588</u>	<u>(3 047)</u>

Отчетената печалба от обезценка на придобитите обезпечения е отразена в балансовата стойност на тези активи (Приложение 31).

17. Разходи за персонала

		2023	2022
<i>В хиляди лева</i>			
Трудови възнаграждения		186 105	147 309
Осигурителни и социални разходи		39 669	33 633
Разход за плащания на базата на акции, уреждани с парични средства		1 092	1 167
Други		<u>182</u>	<u>282</u>
Общо		<u>227 049</u>	<u>182 391</u>

Средният списъчен брой персонал в Банката за 2023 и 2022 г., приравнен към пълно работно време е съответно 5 198 и 5 193 души.

18. Разходи за амортизация

		2023	2022
<i>В хиляди лева</i>	<i>Прил.</i>		
Активи с право на ползване	28	7 440	7 240
Дълготрайни материални активи	29	23 659	23 818
Нематериални активи	30	<u>22 308</u>	<u>23 283</u>
Общо		<u>53 407</u>	<u>54 341</u>

19. Други разходи

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за услуги	119 373	101 230
Вноски към гаранционни фондове и регулаторни такси	56 140	51 239
Разходи за материали	18 235	20 682
Разходи, свързани с краткосрочен лизинг	3 658	3 846
Разходи, свързани с лизинг на активи с ниска стойност	1 872	1 906
Други разходи	6 252	4 496
Общо	205 530	183 399

Начислените суми за услугите, предоставени от регистрираните одитори включват независим финансов одит в размер на 1 507 хил. лв.(2022: 1 002 хил. лв.); преглед на междинна финансова информация в размер на 267 хил. лв. (2022: 240 хил. лв.) и други несвързани с одита услуги в размер на 35 хил. лв. (2022 г.: 19 хил. лв.).

20. Разход за данък върху печалбата

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Разход за текущ данък	(103 715)	(52 134)
Приход/ (разход) от отсрочени данъци в резултат на проявени временни данъчни разлики	793	(1 661)
Общо	(102 922)	(53 795)

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Счетоводна печалба	1 109 074	620 503
Данък върху печалбата, изчислен при приложимата данъчна ставка	(110 907)	(62 050)
Признат данъчен кредит за удържан данък в чужбина	4 521	790
Отписване на отсрочени данъчни активи	-	(85)
Разход за данък за минали години	-	(31)
Данък върху постоянни данъчни разлики	3 464	7 581
Разход за данък върху печалбата	(102 922)	(53 795)
Ефективна данъчна ставка	9.28%	8.67%

Текущият данък е изчислен при действаща ставка 10% за 2023 и 2022 г. Движението на текущия данък е както следва:

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Текущ данъчен актив на 1 януари	11 274	9 867
Намаление от вливане и ликвидация на дъщерни дружества (Приложение 43)	(334)	-
Разход за текущ данък	(103 715)	(52 134)
Текущ данък, начислен в другия всеобхватен доход	(4 330)	13 011
Платен корпоративен данък	100 334	40 166
Прехвърляне от отсрочени данъци и прихващания срещу други данъци	<u>(50)</u>	<u>364</u>
Текущ данъчен актив на 31 декември	<u>3 179</u>	<u>11 274</u>

През декември 2023 г. в България е приет Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане, с който се въвежда 15% минимален глобален корпоративен данък, считано от 1 януари 2024 г. Законът е в унисон с Директива на ЕС 2022/2523, базирана на примерните правила от втори стълб, издадени от ОИСР (вж. Приложение 3.1). Минималното ефективно данъчно облагане ще се прилага за многонационални групи предприятия и големи национални групи предприятия, чиито годишни приходи съгласно консолидираните финансови отчети на групата са най-малко 750 млн. евро през поне два от последните четири данъчни периода преди текущия данъчен период. В така заложените критерии Банката попада в обхвата на националния допълнителен данък, който се въвежда в законодателството с цел дооблагане на печалбите на засегнатите предприятия до минималната ефективна данъчна ставка от 15%.

Съгласно изчисленията на Банката, ако законодателството от втори стълб беше в сила за текущия отчетен период, общата ефективна данъчна ставка би се променила от 9.28 % на приблизително 14 %.

21. Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Парични средства в каса	705 129	903 843
Разплащателни сметки при Централната банка	4 974 052	4 832 951
Разплащателни сметки при банки-кореспонденти	130 897	55 014
Обезценка	(204)	(2 270)
Общо	5 809 874	5 789 538

Паричните средства в каса включват и парични средства на път и касови наличности в АТМ.

Разплащателните сметки в Централната банка се използват за директно участие на паричния пазар и пазара на ценни книжа, за извършване на сетълмент, както и за съхранение на средства за участието на Банката в гаранционния механизъм на системата, обработваща платежни операции, свързани с карти. Средствата по сметките покриват и регламентирания минимален резерв в размер на 2 960 980 хил. лв. и 1 906 544 хил. лв. съответно към 31 декември 2023 и 2022 г. Минималните резерви са безлихвени и се регулират на месечна база. Дневни флукутации са разрешени. Недостиг или свръхрезерв на средства на месечна база се санкционира с наказателна лихва. За годината, приключваща на 31 декември 2022 г. отчетеният разход за лихви поради свръхрезерв е в размер на 1 367 хил. лв. и включен на ред „Парични средства при Централната банка (отрицателни лихви)“ в Приложение 9. През текущата година Банката не отчита разходи за лихви поради свръхрезерв.

Обезценката към 31 декември 2023 г. в размер на 204 хил. лв. включва 16 хил. лв. обезценка на разплащателни сметки при Централната банка и 188 хил. лв. обезценка на разплащателни сметки при банки-кореспонденти.

Обезценката към 31 декември 2022 г. в размер на 2 270 хил. лв. включва 1 978 хил. лв. обезценка на разплащателни сметки при Централната банка и 292 хил. лв. обезценка на разплащателни сметки при банки-кореспонденти.

Разплащателните сметки на Банката при банки от Група ОТП са оповестени в Приложение 44.

22. Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти

22.1. Финансови активи, държани за търгуване

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Български ДЦК в лева	460	2 208
Български ДЦК във валута	2 209	2 094
Дългови ЦК на чуждестранни емитенти във валута	-	2 350
Общо	2 669	6 652

Държавните ценни книжа, емитирани от Република България, включват емисии, деноминирани в BGN и EUR, като лихвеният доход към 31 декември 2023 г. от деноминираните в BGN книжа е 4.00% (2022: между 0.00% и 4.00%), а за деноминираните в EUR – между 2.95% и 5.75% (2022: между 1.875% и 3.125%).

Държавните ценни книжа на чуждестранни емитенти към 31 декември 2022 г. включват емисии, деноминирани в EUR, като лихвеният доход е между 2.375% и 2.875%.

22.2. Деривативни финансови инструменти

Към 31 декември 2023 г.

	Балансова стойност		Условна стойност
	актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i>			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	23 581	22 696	882 132
Договори за обмяна на валута	5 527	5 285	720 790
Стокови суапове	5 770	5 489	538 427
Общо	34 878	33 470	2 141 349
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	17 625	-	414 309
Договори за обмяна на валута	-	30 912	959 330
Общо	17 625	30 912	1 373 639
Общо деривативни финансови инструменти	52 503	64 382	3 514 988

Към 31 декември 2022 г.

	Балансова стойност		Условна стойност
	актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i>			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	40 957	39 207	975 555
Договори за обмяна на валута	21 106	20 036	1 406 784
Стокови суапове	14 420	15 940	626 962
Общо	76 483	75 183	3 009 301
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	32 336	-	493 202
Договори за обмяна на валута	-	20 744	391 166
Общо	32 336	20 744	884 368
Общо деривативни финансови инструменти	108 819	95 927	3 893 669

Деривативите за хеджиране на справедлива стойност към 31 декември 2023 и 2022 г. са два вида: 1) лихвени суапове, използвани за хеджиране на лихвен риск и 2) валутни суапове, използвани за хеджиране на валутен риск. Хеджираните позиции представляват съответно държавни ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и репо сделки.

Балансовата стойност на хеджираните позиции към 31 декември 2023 и 2022 г. е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31-декември-2023	31-декември-2022
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - държавни дългови ценни книжа	408 007	479 834
Кредити и вземания от банки - репо сделки	998 659	416 618
Общо хеджирани позиции	1 406 666	896 452

Салдата по деривативни сделки, сключени с Група ОТП са оповестени в Приложение 44.

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
(Загуба)/ печалба от промени в справедливата стойност, използвани за изчисляване на неефективността на хеджирането за годината (Приложение 11)	(22 880)	33 774
Натрупана стойност на корекциите от хеджиране на справедлива стойност на хеджираната позиция, включена в балансовата ѝ стойност към края на отчетния период	(9 907)	(29 619)

Средните лихвени проценти на лихвените суапове и средният валутен курс на размяна по договорите за обмяна на валута към 31 декември 2023 и 2022 г. са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31-декември-2023	31-декември-2022
Лихвени суапове		
Номинална стойност	414 309	493 202
Среден фиксиран лихвен процент	0.930%	0.992%
Среден плаващ лихвен процент	4.571%	3.180%
Договори за обмяна на валута		
Номинална стойност	959 330	391 166
Среден курс на обмяна EUR/HUF	384	411
Среден курс на обмяна USD/HUF	365	-

Банката не счита, че е изложена на съществен валутен риск по отношение на хеджираните позиции, както и на хеджиращите инструменти, тъй като чрез сключените сделки и прилаганата стратегия (одобрена от Група ОТП) няма отворени валутни позиции към 31 декември 2023 г. и 2022 г. Прилаганата стратегия включва и покриване на възможните произтичащи от сделките валутни рискове. Представянето на резултатите при отчитане на хеджирането в съответствие с изискванията на МСФО 9 са отразени в Отчета за печалбата и загубата в редове „Приходи от лихви“, „Нетни загуби/печалби от валутна преоценка“ и „Нетни приходи от търговия“.

23. Нетекущи активи, държани за продажба

Нетекущите активи за продажба могат да се анализират, както следва:

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Имоти, придобити от ликвидацията на дъщерно дружество	5 031	-
Инвестиции в дъщерни дружества	1 325	3 500
Общо нетекущи активи, държани за продажба	6 356	3 500

Към 31 декември 2023 г. имотите, придобити от ликвидацията на дъщерно дружество представляват земи и сгради, придобити от Банката вследствие на ликвидацията на ДСК Турс (Приложение 43.2). Стойността на имотите е определена от оценка от лицензирани оценители в размер на 4 992 хил. лв. Последващо Банката е добавила в стойността допълнителни разходи, свързани с прехвърляне на собствеността върху тези активи в размер на 39 хил. лв.

Към 31 декември 2023 г. Банката е класифицирала като нетекущ актив, държан за продажба инвестицията си в дъщерното дружество ДСК Управление на активи АД. Както е оповестено в Приложение 46, след края на отчетния период Банката е продала мажоритарния си дял в това дружество.

Към 31 декември 2022 г. Банката е класифицирала като нетекущ актив, държан за продажба инвестицията си в дъщерното дружество ДСК Транс Секюрити ЕАД в размер на 3 500 хил. лв. През текущата година сделката за продажба на актива е приключена (вж. също Приложение 43.2).

24. Кредити и вземания от банки

Анализ по видове

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Депозити при банки-кореспонденти		
в лева	-	1 000
в чуждестранна валута	1 829 001	2 213 492
Блокирани средства (Приложение 40.2)	44 168	16 666
Предоставени кредити по договори за обратно изкупуване	1 160 398	416 618
Други вземания	-	14
Обезценка	(2 801)	(18 527)
Общо	3 030 766	2 629 263

Географски анализ

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Местни банки	5 658	9 404
Чуждестранни банки	3 025 108	2 619 859
Общо	3 030 766	2 629 263

Банка ДСК закупува финансови инструменти, като с договор се задължава да ги продаде на определена бъдеща дата (репо-сделка с клауза за обратно изкупуване). Инструментите са представени като част от кредити и аванси на банки.

Кредитите и вземанията от банки - свързани лица са оповестени в Приложение 44.

25. Кредити и вземания от клиенти	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Физически лица		
вземания по потребителски кредити	5 375 992	4 847 749
вземания по жилищни и ипотечни кредити	6 011 351	4 936 753
Предприятия		
вземания по кредити за оборотни средства	2 764 384	2 687 585
вземания по инвестиционни кредити	6 176 189	4 673 989
предоставени аванси на клиенти		
по вътрешен и международен факторинг	233 992	257 298
Държавно и местно управление	106 826	32 162
Обезценка	<u>(653 552)</u>	<u>(732 538)</u>
Общо	<u><u>20 015 182</u></u>	<u><u>16 702 998</u></u>

Движението на обезценките за очаквани кредитни загуби на кредитите и вземанията от клиенти е представено в Приложение 6.4.10.2 като част от оповестяванията на управлението на кредитния риск.

Ред „Държавно и местно управление“ към 31 декември 2023 г. включва 45 586 хил. лева вземания по държавни ценни книжа с настъпил падеж, емитирани от Руската федерация. Обезценката на вземанията е в размер на 27 351 хил. лв. Вземанията са прехвърлени през текущия период от инвестициите, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (Приложение 6.4.10.3) и инвестициите, оценявани по амортизирана стойност (Приложение 6.4.10.4).

Лихвените проценти по предоставените кредити към 31 декември 2023 г. варират в следните диапазони: вземания от физически лица от 0.05% до 40.36%; вземания от предприятия от 0.23% до 16.00%; вземания от бюджета, включени на ред „Държавно и местно управление“ по-горе - от 1.84% до 4.88%.

Лихвените проценти по предоставените кредити към 31 декември 2022 г. варират в следните диапазони: вземания от физически лица от 0.05% до 40.35%; вземания от предприятия от 0.23% до 22.00%; вземания от бюджета от 1.00% до 5.378%.

Предоставените кредити на свързани лица са оповестени в Приложение 44.

На несвързани лица са продадени кредити с брутна балансова стойност в размер на 19 265 хил. лв. и 10 074 хил. лв. съответно за 2023 и 2022 г., които са били обезценени в пълен размер.

Отписванията за сметка на обезценки, отчетени през 2023 и 2022 г. възлизат съответно на 139 700 хил. лв. и 257 301 хил. лв., като от тях съответно 112 034 хил. лв. и 234 879 хил. лв. са с частично прекратяване на балансовото отчитане.

26. **Инвестиции в ценни книжа**

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
<i>Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>		
Капиталови инструменти	28 578	22 832
Държавни дългови ценни книжа	905 693	1 178 674
Обезценка	(2 239)	(6 404)
Общо инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	932 032	1 195 102
<i>Инвестиции, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>		
Капиталови инструменти	308	311
Корпоративни дългови ценни книжа	3 345	2 597
Общо инвестиции, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби	3 653	2 908
<i>Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност</i>		
Държавни дългови ценни книжа	1 772 372	1 641 577
Корпоративни дългови ценни книжа	391 609	-
Обезценка	(15 216)	(29 824)
Общо инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	2 148 765	1 611 753
Общо	3 084 450	2 809 763

Инвестициите, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, включват ценни книжа, емитирани от централни правителства, деноминирани в BGN с лихва в диапазона 0.0% до 4.00% (2022: 0.0% до 4.00%), деноминирани в EUR с лихва в диапазона 0.375% до 5.75% (2022: 0.375% до 5.75%) и деноминирани в USD с лихва в диапазона 2.125% до 5.375% (2022: 2.00% до 5.85%).

Инвестициите, оценявани по амортизирана стойност, включват ценни книжа, емитирани от централни правителства, деноминирани в BGN с лихва в диапазона 0.0% до 3.20% (2022: 0.0% до 3.20%), деноминирани в EUR с лихва в диапазона 0.0% до 5.75% (2022: 0.0% до 5.75%) и деноминирани в USD с лихва в диапазона 1.5% до 6.00% (2022: 1.5% до 6.00%).

Корпоративните ценни книжа от свързани лица, оценявани по амортизирана стойност са оповестени в Приложение 44.

Ценните книжа, блокирани към 31 декември 2023 и 2022 г. в полза на Министерство на финансите като обезпечение по привлечени средства на Държавния бюджет включват инструменти, отчитани по амортизирана стойност и са оповестени в Приложение 40.2.

Капиталовите инвестиции представляват дялове и акции в местни и чуждестранни компании и финансови институции.

27. **Репутация**

Към 31 декември 2023 и 2022 г. в индивидуалния отчет за финансовото състояние е отчетена репутация в размер на 77 372 хил. лв., възникнала през 2020 г. при вливането на Експресбанк АД. Репутацията е първоначално определена към датата на придобиване на Експресбанк АД от Банкова група ДСК на 15 януари 2019 г. и е изцяло разпределена към придобитата банка като единица, генерираща парични потоци в консолидирания финансов отчет на Банка ДСК за 2019 г. При вливането на Експресбанк АД в Банка ДСК АД е следван подходът на покупката съгласно МСФО 3 „Бизнес комбинации“, като репутацията е призната в индивидуалния финансов отчет на Банка ДСК. Обединената банка формира новата единица, генерираща парични потоци, към която репутацията се разпределя.

Към 31 декември 2023 г. е извършен тест за обезценка на репутацията чрез използване на модел, чийто основни входящи данни са паричните потоци на обединената банка за тригодишен период. На основата на реалните финансови показатели до края на ноември 2023 г. и очакванията за декември 2023 г. е изготвена средносрочна прогноза за паричните потоци за периода 2024-2026 г. При изчисленията, Банката е взела предвид текущата икономическа ситуация в световен мащаб, очаквания икономически ръст, неговия ефект върху финансовия сектор и произтичащите от това планове за растеж, както и очакваните промени на тези фактори.

Изчисленията са направени по два метода, които са довели до сходни резултати: метод на свободния паричен поток и метод на икономическата добавена стойност.

Настояща стойност по метода на свободния паричен поток

Методът на свободния паричен поток изчислява стойността на дружеството чрез дисконтиране на очакваните парични потоци, които Банката определя на основата на очакваните печалби след данъци. Използват се предположения за дисконтов процент, рискова премия, дългосрочен ръст. Дисконтовият процент е определен на базата на доходността на български държавни ценни книжа с матуритет 10 години. Рисковата премия е специфичната за България, публикувана на сайта damodaran.com. Дългосрочният ръст, заложен при изчисление на остатъчната стойност отчита дългосрочната прогноза за икономическото развитие на България. Стойността на Банката е изчислена като сума от дисконтираните парични потоци за периода, дисконтираната остатъчна стойност и първоначалния свободен капитал при предположението, че капиталовата структура е ефективна.

Настояща стойност по метода на икономическата добавена стойност

При този метод стойността на дружеството се получава на базата на първоначално инвестирания капитал и настоящата стойност на печалбата, която се очаква дружеството да генерира в бъдеще. Банката създава добавена икономическа стойност, ако рентабилността на инвестирания капитал е по-голяма от обичайната печалба, която се генерира в банковия сектор. Това означава, че рентабилността на Банката надвишава очакваната доходност. Стойността на Банката при този метод е изчислена, като е приспадната цената на инвестирания капитал от печалбата след данъци. Приложените дисконтов процент и процент на дългосрочен ръст са същите, като при метода на свободния паричен поток.

По-долу е представено обобщение на използваните предположения:

	2024 г.	2025 г.	2026 г.
Дисконтов процент	4.80%	4.80%	4.80%
Рискова премия	6.00%	6.00%	6.00%

Изчисление на остатъчната стойност:

Дългосрочен дисконтов процент	4.80%
Дългосрочна рискова премия	6.00%
Дългосрочен ръст	3.00%

Банката е направила анализ на чувствителността на резултатите от изчисленията при промяна на дисконтовия процент и дългосрочния ръст между $-0.2\%/+0.2\%$ и $-0.5\%/+0.5\%$. Изчисленията не показват голяма чувствителност към промени в рамките на този диапазон.

Изчислената възстановима стойност и по двата метода надвишава балансовата стойност на нетните активи на Банка ДСК като единица, генерираща парични потоци с около 30%. В резултат на това ръководството е заключило, че репутацията не е обезценена към 31 декември 2023 г.

28. Активи с право на ползване

Изменение на активите с право на ползване през 2023

	Земя, сгради и оборудване	Транспортни средства	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Цена на придобиване			
Състояние към 31 декември 2022	35 881	4 793	40 674
Увеличение от нови договори	1 315	566	1 881
Намаление от изтекли договори	(2 167)	(35)	(2 202)
Промени от преоценка и модификация	(90)	(343)	(433)
Състояние към 31 декември 2023	34 939	4 981	39 920
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2022	18 584	578	19 162
Начислена през годината	6 432	1 008	7 440
Отписана поради изтекли договори	(2 167)	(35)	(2 202)
Промени от преоценка и модификация	(1 640)	(251)	(1 891)
Състояние към 31 декември 2023	21 209	1 300	22 509
Балансова стойност			
Към 31 декември 2023	13 730	3 681	17 411
Към 31 декември 2022	17 297	4 215	21 512

Изменение на активите с право на ползване през 2022

	Земя, сгради и оборудване	Транспортни средства	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Цена на придобиване			
Състояние към 31 декември 2021	35 532	2 325	37 857
Увеличение от нови договори	1 756	3 765	5 521
Намаление от изтекли договори	(1 659)	(1 215)	(2 874)
Промени от преоценка и модификация	252	(82)	170
Състояние към 31 декември 2022	35 881	4 793	40 674
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2021	15 303	1 273	16 576
Начислена през годината	6 716	524	7 240
Отписана поради изтекли договори	(1 658)	(1 118)	(2 776)
Промени от преоценка и модификация	(1 777)	(101)	(1 878)
Състояние към 31 декември 2022	18 584	578	19 162
Балансова стойност			
Към 31 декември 2022	17 297	4 215	21 512
Към 31 декември 2021	20 229	1 052	21 281

29. Дълготрайни материални активи

Изменение на дълготрайните материални активи през 2023

	Земя и сгради	Информа- ционно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Цена на придобиване или преоценена стойност					
Състояние към 31 декември 2022	566 871	106 566	95 865	5 291	774 593
Придобити	3	9	56	28 999	29 067
Увеличение от вливане на дъщерно дружество	-	1	2	-	3
Излезли от употреба/отписани	(8 976)	(7 784)	(3 752)	(1 540)	(22 052)
Трансфери	1 859	12 201	3 185	(17 323)	(78)
Ефект от обезценка	(93)	-	-	-	(93)
Състояние към 31 декември 2023	559 664	110 993	95 356	15 427	781 440
Амортизация					
Състояние към 31 декември 2022	190 540	83 146	85 324	451	359 461
Начислена през годината	10 124	9 475	4 039	21	23 659
Увеличение от вливане на дъщерно дружество	-	1	1	-	2
На излезлите от употреба	(3 274)	(7 763)	(3 633)	(182)	(14 852)
На трансфери	-	(39)	-	-	(39)
Ефект от обезценка	2 112	-	-	-	2 112
Състояние към 31 декември 2023	199 502	84 820	85 731	290	370 343
Балансова стойност					
Към 31 декември 2023	360 162	26 173	9 625	15 137	411 097
Към 31 декември 2022	376 331	23 420	10 541	4 840	415 132

Изменение на дълготрайните материални активи през 2022

	Земя и сгради	Информа- ционно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Цена на придобиване или преоценена стойност					
Състояние към 31 декември 2021	579 547	106 658	97 500	4 947	788 652
Придобити	236	443	5	12 168	12 852
Излезли от употреба/отписани	(12 841)	(6 993)	(4 065)	(834)	(24 733)
Прехвърлени от разходи за придобиване	2 107	6 458	2 425	(10 990)	-
Ефект от преоценка	(1 313)	-	-	-	(1 313)
Ефект от обезценка	(865)	-	-	-	(865)
Състояние към 31 декември 2022	566 871	106 566	95 865	5 291	774 593
Амортизация					
Състояние към 31 декември 2021	185 502	81 764	84 246	867	352 379
Начислена през годината	10 579	8 355	4 869	15	23 818
На излезлите от употреба	(7 355)	(6 973)	(3 791)	(134)	(18 253)
Ефект от преоценка	990	-	-	-	990
Ефект от обезценка	824	-	-	(297)	527
Състояние към 31 декември 2022	190 540	83 146	85 324	451	359 461
Балансова стойност					
Към 31 декември 2022	376 331	23 420	10 541	4 840	415 132
Към 31 декември 2021	394 045	24 894	13 254	4 080	436 273

В „Земи и сгради” са включени разходите за основен ремонт за дългосрочно наети сгради с балансова стойност 1 133 хил. лв. и 1 712 хил. лв. съответно към 31 декември 2023 и 2022 г.

В „Други ДМА” са включени разходите за строителство и придобиване на ДМА в размер на 15 143 хил. лв. и 4 826 хил. лв. съответно към 31 декември 2023 и 2022 г.

Към 31 декември 2023 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Банката е както следва по групи активи: сгради – 261 хил. лв., ремонти на наети сгради – 9 336 хил. лв., информационно оборудване – 48 335 хил. лв., офис оборудване – 65 285 хил. лв., други дълготрайни материални активи – 3 500 хил. лв.

Към 31 декември 2022 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Банката е както следва по групи активи: сгради – 364 хил. лв., ремонти на наети сгради – 8 638 хил. лв., информационно оборудване – 46 778 хил. лв., офис оборудване – 62 395 хил. лв., други дълготрайни материални активи – 4 713 хил. лв.

Към 31 декември 2023 г. е изготвен пазарен анализ на справедливите стойности на недвижимите имоти на Банката от независими оценители на базата на изходни данни, предоставени от Банка ДСК и други публични източници на информация. За целите на анализа е извършено проучване на пазара на недвижими имоти и са разгледани оферти и реализирани сделки за съответните райони на местонахождение на активите. В резултат на анализа не са установени съществени отклонения на балансовите стойности на имотите от пазарните цени.

Последната оценка на справедливата стойност на всички активи от категорията Земи и сгради е определена от лицензирани оценители към 31 декември 2021 г. Оценка е извършена при използване на сравнителния метод (метод на пазарните аналози). При този метод стойността на имота се определя чрез пряко сравнение на оценявания обект с пазарните цени на други подобни недвижими имоти. Използвана е информация за реално осъществени сделки на пазара на имоти през шестте месеца, предхождащи датата на оценката. Продажната цена на пазарния аналог се коригира с експертен коефициент за пазарна адаптация (ЕКПА) в диапазона от -25% до +25%, който отразява наличието на достатъчно пазарна информация за аналогични обекти. Коефициентът ЕКПА може да надхвърли този диапазон по изключение, обосновано от оценителя само за уникални имоти, за които няма достатъчно пазарни аналози с характеристики, сходни на оценявания имот. В допълнение, цената се коригира и с коефициенти за площ, местоположение, големина и форма; стопанска дейност; коефициент за тежест, с която избраните аналози участват в изведената справедлива стойност.

Основните коефициенти, използвани при оценката са в следните диапазони:

Коефициент	диапазон	
	от	до
Оценка на сгради:		
Местоположение	0.80	1.30
Физическо състояние	0.80	1.30
Площ	0.75	1.20
Различен статут	0.60	1.00
Оценка на земя:		
Местоположение, големина, форма и релеф	0.80	1.25
Площ	0.75	1.25
Стопанска дейност	0.70	1.00

Коефициентът за сключена сделка при оценката на земя е 0.90.

На базата на входящите данни при използваната техника за оценяване справедливата стойност на земите и сградите е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 в йерархията на справедливите стойности. Справедливата стойност е чувствителна към използваните коригиращи коефициенти и подлежи на промяна, в случай че коефициентите се увеличат или намалят.

30. Нематериални активи

Изменение на нематериалните активи през 2023

	Софтуер и лицензи	Клиентска база, призната в бизнес комбинация	Разходи за придобиване на нематериални активи	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Цена на придобиване				
Състояние към 31 декември 2022	172 866	69 836	19 058	261 760
Придобити	32	-	36 926	36 958
Увеличение от вливане на дъщерно дружество	182	-	-	182
Излезли от употреба/отписани	(43 704)	-	(3 227)	(46 931)
Трансфери	19 264	-	(19 186)	78
Състояние към 31 декември 2023	148 640	69 836	33 571	252 047
Амортизация				
Състояние към 31 декември 2022	138 286	57 370	-	195 656
Начислена през годината	17 945	4 363	-	22 308
Увеличение от вливане на дъщерно дружество	145	-	-	145
На излезлите от употреба	(42 996)	-	-	(42 996)
На трансфери	39	-	-	39
Състояние към 31 декември 2023	113 419	61 733	-	175 152
Балансова стойност				
Към 31 декември 2023	35 221	8 103	33 571	76 895
Към 31 декември 2022	34 580	12 466	19 058	66 104

Изменение на нематериалните активи през 2022

	Софтуер и лицензи	Клиентска база, призната в бизнес комбинация	Разходи за придобиване на нематериални активи	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Цена на придобиване				
Състояние към 31 декември 2021	189 188	69 836	6 940	265 964
Придобити	78	-	23 268	23 346
Излезли от употреба/отписани	(27 452)	-	(98)	(27 550)
Прехвърлени от разходи за придобиване	11 052	-	(11 052)	-
Състояние към 31 декември 2022	172 866	69 836	19 058	261 760
Амортизация				
Състояние към 31 декември 2021	149 168	50 657	-	199 825
Начислена през годината	16 570	6 713	-	23 283
На излезлите от употреба	(27 452)	-	-	(27 452)
Състояние към 31 декември 2022	138 286	57 370	-	195 656
Балансова стойност				
Към 31 декември 2022	34 580	12 466	19 058	66 104
Към 31 декември 2021	40 020	19 179	6 940	66 139

Към 31 декември 2023 и 2022 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните нематериални активи (лицензи и софтуер), които все още се използват в хода на дейността на Банката е в размер съответно на 71 933 хил. лв. и 95 251 хил. лв.

31.	Други активи	31-декември-2023	31-декември-2022
	<i>В хиляди лева</i>		
	Временни разчети с клиенти	50 992	128 955
	Вътрешнобанкови и междубанкови разчети	25 658	37 288
	Разходи за бъдещи периоди	17 279	14 779
	Вземания от такси	9 567	8 182
	Материали, резервни части	5 660	4 178
	Доставчици по аванси	3 635	6 085
	Липси и начети	3 110	2 990
	Съдебни и присъдени вземания	2 367	2 325
	Придобити обезпечения	1 605	6 386
	Други активи	4 281	5 376
	Обезценка	(15 727)	(14 041)
	Общо	108 427	202 503

Начислената обезценка на другите активи е свързана основно с вземания от такси, съдебни и присъдени вземания и липси и начети. Движението ѝ за 2023 и 2022 г. е както следва:

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Начално салдо	14 041	13 395
Начислена	2 762	2 489
Освободена	(887)	(1 706)
Отписана	(231)	(177)
Курсови разлики	42	40
Крайно салдо	15 727	14 041

32. Депозити от банки и кредити от банки и финансови институции

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Разплащателни сметки	53 516	40 554
Депозити	<u>12 699</u>	<u>19 632</u>
Общо депозити от банки	<u>66 215</u>	<u>60 186</u>
Кредити от банки	1 076 756	626 637
Кредити от финансови институции	<u>1 088</u>	<u>5 169</u>
Общо кредити от банки и финансови институции	<u>1 077 844</u>	<u>631 806</u>

Към 31 декември 2023 и 2022 г. кредитите от банки в размер съответно на 1 076 756 хил. лв. и 626 637 хил. лв. представляват получени средства от компанията-майка за покриване на минималните изисквания за собствен капитал и приемливи задължения (вж. Приложение 44).

Банката е получила дългосрочен кредит, деноминиран в EUR по програма ДЖЕРЕМИ от Европейския инвестиционен фонд, като средствата по него следва да се използват за предоставяне на кредити с преференциални ценови условия на малки и средни предприятия. Към 31 декември 2023 и 2022 г. левовата равностойност на неиздължената част по кредита е съответно 1 088 хил. лв. и 5 169 хил. лв.

Към 31 декември 2023 г. лихвеният процент по 571 хил. лв. от салдото е 1.91%, а лихвеният процент по останалата част в размер на 517 хил. лв. е 1.71%.

Към 31 декември 2022 г. лихвеният процент по 1 592 хил. лв. от салдото е 1.91%, а лихвеният процент по останалата част в размер на 3 577 хил. лв. е 1.71%.

Депозитите, получени от свързани лица, са оповестени в Приложение 44.

Банка ДСК не е имала просрочия по лихви и/или главници, както и не е нарушавала изискуеми от договорите задължения през 2023 и 2022 г.

33. Депозити от клиенти	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Граждани		
срочни депозити	3 085 576	3 290 400
безсрочни депозити	17 222 320	14 696 304
Предприятия		
срочни депозити	370 293	198 264
безсрочни депозити	4 852 088	4 575 015
Бюджетни предприятия		
срочни депозити	56 565	50 370
безсрочни депозити	307 553	268 030
Финансови институции		
срочни депозити	7 604	1 936
безсрочни депозити	505 136	889 651
Общо	<u><u>26 407 135</u></u>	<u><u>23 969 970</u></u>

Лихвените проценти по депозити към 31 декември 2023 г. варират в следните диапазони: депозити от физически лица от 0% до 8.50%; депозити от предприятия от 0% до 3.20%; депозити от бюджета от 0% до 3.80%; депозити от финансови институции от 0% до 3.80%.

Лихвените проценти по депозити към 31 декември 2022 г. варират в следните диапазони: депозити от физически лица от 0% до 8.50%; депозити от предприятия от 0% до 2.00%; депозити от бюджета от 0% до 2.00%; депозити от финансови институции от 0% до 2%.

Получените депозити от свързани лица са оповестени в Приложение 44.

34. Задължения по лизинг	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
С падеж до 1 година	6 471	6 626
С падеж от 1 до 5 години	10 962	14 665
С падеж над 5 години	169	347
Общо задължения по лизинг	<u><u>17 602</u></u>	<u><u>21 638</u></u>

Промените в задълженията по лизингови договори за годините, приключващи на 31 декември 2023 и 2022 г. са представени в Приложение 41:

35. Провизии

Изменение на провизиите през 2023

<i>В хиляди лева</i>	Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи и дългосрочни доходи на наети лица	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции, акредитиви, договорени неусвоени кредити и факторинг	Общо
Начално салдо към 31 декември 2022	11 223	17 108	48 358	76 689
Начислени през годината	1 683	365	92 416	94 464
Увеличение от вливане на дъщерно дружество	40	522	-	562
Освободени през годината	-	(1 924)	(102 674)	(104 598)
Изплатени суми	(841)	(147)	-	(988)
Други	1 739	(122)	(6)	1 611
Крайно салдо към 31 декември 2023	13 844	15 802	38 094	67 740

Изменение на провизиите през 2022

<i>В хиляди лева</i>	Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи и дългосрочни доходи на наети лица	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции, акредитиви, договорени неусвоени кредити и факторинг	Провизии за реструктуриране	Общо
Начално салдо към 31 декември 2021	13 446	37 229	32 317	107	83 099
Начислени през годината	1 352	1 486	98 340	-	101 178
Освободени през годината	-	(21 355)	(82 330)	(107)	(103 792)
Изплатени суми	(1 023)	(456)	-	-	(1 479)
Други	(2 552)	204	31	-	(2 317)
Крайно салдо към 31 декември 2022	11 223	17 108	48 358	-	76 689

Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи и дългосрочни доходи на наети лица

Оценената стойност на задължението и начислените разходи за компенсаци при пенсиониране се признават на базата на актюерски доклад, към всяка отчетна дата (виж по-долу информация за актюерските преценки).

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Задължение, признато в баланса към 1 януари	11 223	13 446
Увеличение от вливане на дъщерно дружество	40	-
Разход, признат в отчета за печалбата или загубата	1 683	1 352
Извършени плащания през периода	(841)	(1 023)
Актюерски (печалби)/ загуби, признати в отчета за другия всеобхватен доход в т.ч.:	1 739	(2 552)
<i>Актюерска (печалба)/ загуба от промяната на финансовите предположения</i>	2 900	(4 137)
<i>Актюерска печалба от промяна на демографските предположения</i>	(2 481)	(121)
<i>Актюерска загуба от действителния опит</i>	1 320	1 706
Задължения по дефинирани доходи към 31 декември	<u>13 844</u>	<u>11 223</u>

Разходът, признат в отчета за печалбата или загубата може да се анализира, както следва:

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за текущ и минал стаж	979	1 550
Разходи за лихви	664	87
Актюерска загуба/(печалба)	40	(285)
Общо	<u>1 683</u>	<u>1 352</u>

Основните актюерски предположения към датата на отчета са следните (средно претеглени стойности):

	2023	2022
Дисконтов лихвен процент към 31 декември	4.50%	6.00%
Бъдещ ръст на заплатите	10.30%	4.00%

36. **Отсрочени данъчни пасиви**

Отсрочените данъци за 2023 и 2022 г. са изчислени за всички временни разлики, като е използван балансовият метод на база данъчен процент 10%.

Отсрочените данъчни пасиви могат да се анализират, както следва:

	Активи		Пасиви		Нетна стойност	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>						
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(4 301)	(3 320)	-	-	(4 301)	(3 320)
Ефект от преобразуване на дружества	-	-	443	443	443	443
Дълготрайни активи	-	-	23 319	23 849	23 319	23 849
Провизии по искове и други	(1 375)	(1 505)	-	-	(1 375)	(1 505)
Неизползвани отпуски и други	(475)	(636)	-	-	(475)	(636)
Нетно (активи)/пасиви по отсрочени данъци	(6 151)	(5 461)	23 762	24 292	17 611	18 831

Изменение в салдото на отсрочените данъци през 2023 г.

	Салдо към	Признати в	От вливане	Начислени в	Салдо към
	31.12.	ОПР	на дъщерно	капитала	31.12.
	2022	2023	дружество	2023	2023
			2023		
<i>В хиляди лева</i>					
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(3 320)	(682)	(61)	(238)	(4 301)
Ефект от преобразуване на дружества	443	-	-	-	443
Дълготрайни активи	23 849	(402)	-	(128)	23 319
Провизии по искове и други задължения	(1 505)	130	-	-	(1 375)
Неизползвани отпуски и други	(636)	161	-	-	(475)
Общо	18 831	(793)	(61)	(366)	17 611

Изменение в салдото на отсрочените данъци през 2022 г.

	Салдо към	Признати в	Прехвърлени	Начислени в	Салдо към
	31.12.	ОПР	към текущи	капитала	31.12.
	2021	2022	данъчни	2022	2022
			активи		
			2022		
<i>В хиляди лева</i>					
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(3 465)	(231)	376	-	(3 320)
Ефект от преобразуване на дружества	443	-	-	-	443
Дълготрайни активи	24 682	(603)	-	(230)	23 849
Провизии по искове и други задължения	(3 535)	1 982	48	-	(1 505)
Неизползвани отпуски и други	(1 149)	513	-	-	(636)
Общо	16 976	1 661	424	(230)	18 831

37. Други задължения

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Преводи за изпълнение	58 940	81 476
Задължения към служители и ръководство	33 693	27 294
Задължения по едностранно прекратени договори	25 674	25 898
Задължения към доставчици	12 123	11 503
Ангажименти под условие за възстановяване собственост на финансов актив	2 204	40
Разчети с клиенти по сделки за покупка и обратно изкупуване на дялове от договорни фондове	337	53
Задължения за плащане на дивиденди и съучастия	328	3 747
Задължения към застрахователи	137	1 490
Задължения по централизация на бюджетни средства към БНБ	-	4 538
Други	11 798	7 438
Общо	145 234	163 477

38. Подчинен срочен дълг

Към 31 декември 2023 и 2022 г. Банката е получила дългосрочни кредити от ОТП Банк в размер съответно на 230 000 хил. евро и 115 000 хил. евро. Основната цел на кредитите е да подсилят ресурсите на Банката с цел подобряване на капиталовата адекватност. Кредитите са договорени при условия, които отговарят на изискванията за представянето им като инструменти от Стълб 2 и са отчетени като подчинен срочен дълг. Лихвеният процент е тримесечен EURIBOR плюс надбавка, като размерът му възлиза съответно на 9.955% и 9.081% към 31 декември 2023 и 2022 г. Към 31 декември 2023 г. главницата включва 115 000 хил. евро, дължими на 29 март 2033 г. и 115 000 хил. евро с падеж на 21 декември 2032 г. Лихвите се плащат на тримесечие. Към 31 декември 2023 г. салдото включва главница и лихви в размер съответно на 449 841 хил. лв. и 249 хил. лв. (2022: съответно 224 920 хил. лв. и 511 хил. лв.).

39. Основен капитал и резерви

39.1. Номинална стойност на поименните акции

Към 31 декември 2023 и 2022 г. основният капитал е разпределен в 132 865 992 броя обикновени, безналични, поименни акции с право на глас от 10 лева всяка.

Мажоритарен собственик на Банката е Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, която притежава 99.92% от капитала на Банка ДСК АД към 31 декември 2023 и 2022 г.

Крайните притежатели на акции с над 5% дял от капитала на Банка ОТП РТ към 31 декември 2023 г. са следните лица:

име	брой акции	дялово участие	права на глас
Hungarian Oil and Gas Company (MOL)	24 000 000	8.57%	8.59%
Groupama Group	14 256 813	5.09%	5.10%

39.2. Законови и други резерви

Законовите и други резерви включват средствата, заделени във фонд Резервен съгласно местното законодателство и капитализирани печалби по решения на Общото събрание на Банката.

39.3. Преоценъчни резерви

39.3.1. Преоценъчен резерв – земи и сгради

Преоценъчният резерв на земите и сградите е формиран от извършени преоценки на тези активи съгласно модела на преоценената стойност по МСС 16. Преоценъчният резерв на земите и сградите е представен в Отчета за собствения капитал нетно от отсрочен данък. Другият всеобхватен доход, отчетен вследствие на преоценката на земи и сгради, не се прекласифицира впоследствие в печалбата или загубата.

Към 31 декември 2023 и 2022 г. е отчетено намаление в размер съответно на 1 277 хил. лв. и 2 303 хил. лв., брутно от данък, което произтича от извършени обезценки на земи и сгради за сметка на техните преоценъчни резерви. Данъчните ефекти, отчетени в капитала възлизат съответно на 128 хил. лв. и 230 хил. лв. за 2023 и 2022 г. (Приложение 36).

За годините, приключващи на 31 декември 2023 и 2022 г. преоценъчен резерв, нетно от отсрочен данък, в размер съответно на 1 622 хил. лв. и 3 388 хил. лв. е прехвърлен директно към неразпределената печалба вследствие на продажбата на преоценени активи.

39.3.2. Преоценъчен резерв на финансови активи

Преоценъчният резерв на финансови активи е формиран от:

- (а) Печалби или загуби от промените в справедливата стойност на дългови и капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- (б) Текущи данъци, произтичащи от печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на дългови и капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- (в) Натрупани печалби или загуби, прекласифицирани в отчета за печалбата или загубата при освобождаване от дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или при промени в хеджирания риск на дълговите инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, които Банката е определила като хеджирани позиции;
- (г) Очаквани кредитни загуби на дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- (д) Валутна преоценка на капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- (е) Печалба или загуба от хеджиращи инструменти.

Данъчни ефекти в капитала, произтичащи от промените в хеджирания риск на хеджираните позиции, очакваните кредитни загуби на дългови инструменти и валутната преоценка на капиталови инструменти, не са отчетени.

39.4. Резерви по планове за дефинирани доходи

Резервите по планове за дефинирани доходи са формирани от актюерски печалби или загуби, възникващи при извършването на оценка на задълженията при пенсиониране от лицензиран актюер към края на всеки отчетен период (вж. Приложение 35).

39.5. Резерв за плащания на базата на акции

Резервът за плащания на базата на акции е формиран на базата на възнаграждения, подлежащи на уреждане чрез капиталови инструменти на компанията-майка, които са начислени от Банката в предходни отчетни периоди.

Съгласно Политиката по възнагражденията, Банката предоставя на членове на идентифицирания ръководен персонал променливо възнаграждение, основано на изпълнение. Обхватът на лицата, имащи право да получават такова възнаграждение се определя според значимостта на заеманата длъжност в рамките на Група ОТП, както и на местно ниво, и на рисковия профил на изпълняваните функции.

Изпълнението се оценява според цели и критерии, определени в индивидуални споразумения със съответните лица.

Променливото възнаграждение се урежда под формата на парични средства и акции в съотношение 50:50. Част от възнаграждението подлежи на разсрочване за не повече от пет години.

Броят на акции, които се предоставят на всяко лице, се определя като съотношение между сумата на възнаграждението и цената на една акция на Банка ОТП. Цената на акция се определя от Надзорния съвет на Банка ОТП в рамките на 10 дни преди изплащане на възнаграждението, на основата на среднодневната цена на обикновените акции на Банка ОТП, търгувани на Фондовата борса на Будапеща, за трите дни, предшестващи деня на вземане на решение.

Считано от 1 януари 2021 г. акциите, които се предоставят на тази група мениджъри не са реални, а „виртуални“, което на практика означава, че възнаграждението продължава да е обвързано с цената на акция на Банка ОТП, но се изплаща чрез парични средства.

40. Условни вземания и задължения

40.1. Задбалансови задължения

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Съдебни искиве срещу Банката и други условни задължения	21 741	21 534
Банкови гаранции и акредитиви	631 009	535 132
Ангажменти по договори за факторинг	43 971	26 554
Ангажменти по договорени неусвоени кредити	3 221 792	3 015 564
Ангажменти по срочни сделки	3 523 544	3 781 761
Други	1 912	6 045
Общо	7 443 969	7 386 590

Задбалансовите ангажменти по срочни сделки представляват ангажменти по лихвени, валутни и стокови деривативи. Свързаните с тях условни вземания са в размер на 3 481 141 хил. лв. и 3 849 480 хил. лв. съответно към 31 декември 2023 и 2022 г.

Задбалансовите вземания и задължения към лица от Група ОТП са оповестени в Приложение 44.

Правни искиве и други условни задължения, свързани с претенции към Банката

Правните искиве срещу Банка ДСК (главници и законни лихви) и други условни задължения, свързани със съдебни спорове, възлизат на 21 741 хил. лв. към 31 декември 2023 г. (2022: 21 534 хил. лв.). За част от правните искиве ръководството на Банката счита, че съществува вероятност от неблагоприятен изход. Банката отчита и вероятност от бъдещи изходящи потоци по други условни задължения, както и вероятност от нарастване на претенциите от страна на клиенти към Банката, свързани с плащания по договори за предоставяне на банкови продукти и услуги. На база тези оценки, към края на 2023 г. са заделени общо провизии в размер на 15 802 хил. лв. (2022: 17 108 хил. лв.) (Приложение 35).

Задължения по предоставени гаранции и акредитиви

Банката предоставя банкови гаранции и акредитиви, с цел гарантиране изпълнението на ангажменти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и конкретен срок на валидност.

Тези ангажменти и условни задължения носят задбалансов кредитен риск, като за пропорцията от неусвоения ангажимент, която е вероятно да бъде финансирана, определена на база на кредитен конверсионен фактор се начислява провизия (Приложение 35).

40.2. Активи, предоставени като обезпечения

Към 31 декември 2023 и 2022 г. Банка ДСК е блокирала активи като обезпечение, както следва:

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	413 360	409 766
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	44 886	17 268
Общо	458 246	427 034

Към 31 декември 2023 и 2022 г. ценните книжа са блокирани при Българска народна банка в полза на Министерство на финансите по привлечени средства от държавния бюджет по силата на Закона за публичните финанси (Приложение 26).

Към 31 декември 2023 г. Банка ДСК е блокирала депозити за обезпечаване на деривативни сделки при Банка ОТП на стойност 718 хил. лв. (2022: 602 хил. лв.) и при други чуждестранни банки на стойност 6 147 хил. лв. (2022: 16 666 хил. лв.). В допълнение, към 31 декември 2023 г. Банката е блокирала парични средства в размер на 38 021 хил. лв. като коректив на получено обезпечение по репо сделки (Приложение 44).

40.3. Оперативен лизинг – Банката като лизингодател

Банката отдава под наем активи по договори за оперативен лизинг, по които са признати приходи от наеми за 2023 и 2022 г. в размер съответно на 2 739 хил. лв. и 3 220 хил. лв. (Приложение 14).

По-долу е представен анализ на падежите на недисконтираните лизингови плащания, подлежащи на получаване по договорите за оперативен лизинг, по които Банката е лизингодател:

	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>		
До 1 година	607	802
Между 1 година и 2 години	386	571
Между 2 години и 3 години	235	266
Между 3 години и 4 години	130	175
Между 4 години и 5 години	57	64
Над 5 години	73	72
Общо недисконтирани бъдещи лизингови плащания	1 488	1 950

41. Допълнителна информация за отчета за паричните потоци

Паричните средства и паричните еквиваленти са както следва:

	Прил.	31-декември-2023	31-декември-2022
<i>В хиляди лева</i>			
Парични средства в каса	21	705 129	903 843
Разплащателна сметка в Централната банка	21	4 974 052	4 832 951
Вземания от банки с оригинален матуридет до 3 месеца		<u>130 897</u>	<u>56 014</u>
Общо парични средства и парични еквиваленти		<u>5 810 078</u>	<u>5 792 808</u>

Следващата таблица обобщава промените в пасивите, произтичащи от финансова дейност, в това число както промени, свързани с парични потоци, така и непарични промени, като съдържа равнение между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние на пасивите, произтичащи от финансова дейност:

За годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

	Кредити от банки и подчинен срочен дълг (Приложения 32 и 38)	Задължения по лизинг (Приложение 34)	Общо пасиви от финансовата дейност
<i>В хиляди лева</i>			
Към 1 януари	852 068	21 638	873 706
<i>Непарични изменения:</i>			
Увеличение от нови договори	674 761	1 881	676 642
Начислени лихви	87 164	283	87 447
Промени от преоценка и модификация	-	1 445	1 445
Общо непарични изменения	<u>761 925</u>	<u>3 609</u>	<u>765 534</u>
<i>Парични потоци:</i>			
Платени лихви по кредити	(87 147)	-	(87 147)
Погасяване на задължения по лизинг	-	(7 645)	(7 645)
Общо парични потоци	<u>(87 147)</u>	<u>(7 645)</u>	<u>(94 792)</u>
Към 31 декември	<u>1 526 846</u>	<u>17 602</u>	<u>1 544 448</u>

За годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

	Кредити от банки и подчинен срочен дълг (Приложения 32 и 38)	Задължения по лизинг (Приложение 34)	Общо пасиви от финансовата дейност
<i>В хиляди лева</i>			
Към 1 януари	-	21 293	21 293
<i>Непарични изменения:</i>			
Увеличение от нови договори	948 578	5 521	954 099
Начислени лихви	6 462	151	6 613
Промени от преоценка и модификация	-	2 065	2 065
Общо непарични изменения	955 040	7 737	962 777
<i>Парични потоци:</i>			
Погасяване на кредити	(97 792)	-	(97 792)
Платени лихви по кредити	(5 180)	-	(5 180)
Погасяване на задължения по лизинг	-	(7 392)	(7 392)
Общо парични потоци	(102 972)	(7 392)	(110 364)
Към 31 декември	852 068	21 638	873 706

42. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

В таблицата по-долу са представени инвестициите в дъщерни и асоциирани дружества:

<i>В хиляди лева</i>	31-декември-2023		31-декември-2022	
	% участие	Балансова стойност	% участие	Балансова стойност
ДСК Турс ЕООД – в ликвидация	-	-	100.00%	6 931
ПОК ДСК - Родина АД	99.85%	14 973	99.85%	14 973
ДСК Управление на активи АД	66.00%	-	66.00%	1 325
ДСК Лизинг АД	60.02%	1 961	60.02%	1 961
дск Венчърс ЕАД	100.00%	7 200	100.00%	7 200
ДСК Дом ЕАД	100.00%	500	100.00%	500
ОТП Факторинг България ЕАД	-	-	100.00%	37 620
ОТП Лизинг ЕООД	100.00%	49 725	100.00%	49 725
Регионален фонд за градско развитие АД	52.00%	208	52.00%	208
Общо инвестиции в дъщерни дружества		74 567		120 443
Дружество за касови услуги АД	25.00%	2 965	25.00%	2 965
Общо инвестиции в асоциирани дружества		2 965		2 965
Общо инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества		77 532		123 408

Чрез ДСК Лизинг АД, Банката притежава непряко 60.02% от капитала на ОТП Застрахователен брокер ЕООД към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г.

Към 31 декември 2023 г. Банката продължава да притежава 66% дял в капитала на ДСК Управление на активи АД, но инвестицията в това дружество в размер на 1 325 хил. лв. е класифицирана като държана за продажба (Приложение 23). След края на отчетния период Банката е продала 41% от акциите си в ДСК Управление на активи АД (Приложение 46).

Към 31 декември 2022 г. Банка ДСК е едноличен собственик и на ДСК Транс Секюрити ЕАД, което е класифицирано като нетекущ актив, държан за продажба към тази дата (Приложение 23). На 1 февруари 2023 г. Банката е продала акциите си в ДСК Транс Секюрити ЕАД на асоциираното Дружество за касови услуги АД. Продаденото дружество впоследствие е преименувано на ДКУ Инкасо АД и към 31 декември 2023 г. е преобразувано чрез вливане в Дружество за касови услуги АД.

На 5 септември 2022 г. е вписано в Търговския регистър на Република България решението на Банката като едноличен собственик на ДСК Турс ЕООД да прекрати дружеството и да открие производство по ликвидацията му. Дружеството е заличено от Търговския регистър през текущата година (Приложение 43.2).

На 13 септември 2022 г. Банката е обявила плана си за преобразуване на дъщерното дружество ОТП Факторинг България ЕАД чрез вливането му в Банка ДСК. Целта на преобразуването е да се формира единен процес на събиране на всички проблемни кредити в портфейла на Банката; да се опрости структурата, улесняваща този процес; да се оптимизират административните и оперативни разходи. Вливането е приключило през текущата година (Приложение 43.1).

Към 31 декември 2023 и 2022 г. инвестицията на Банка ДСК АД в асоциираното Дружество за касови услуги АД е 2 965 хил. лв., което представлява 25% от капитала на дружеството. Нетните активи на Дружество за касови услуги АД към 31 декември 2023 г. са в размер на 17 496 хил. лв. (2022: 15 954 хил. лв.).

Към 31 декември 2023 и 2022 г. е извършен преглед за обезценка на възстановимата стойност на инвестициите в дъщерни дружества. В резултат на това, за 2023 г. няма обезценка, а за 2022 г. е начислена обезценка в размер на 5 975 хил. лв. на инвестицията на Банката в ДСК Управление на активи АД (Приложение 16).

43. Вливане, продажба и ликвидация на дъщерни дружества

43.1. Вливане на ОТП Факторинг ЕАД

На 25 май 2023 г. е вписано в Търговския регистър вливането на ОТП Факторинг ЕАД в Банка ДСК. ОТП Факторинг ЕАД е прекратено без ликвидация, а неговите права и задължения преминават към Банка ДСК АД в качеството ѝ на правопреемник.

Балансовите стойности на активите и пасивите на ОТП Факторинг към датата на вливане са следните:

<i>В хиляди лева</i>	25-май-2023
Активи	
Парични средства	26 839
Дълготрайни материални активи	1
Нематериални активи	37
Активи по отсрочени данъци	61
Кредити и други активи	17
Общо активи	<u>26 955</u>
Пасиви	
Текущи данъчни пасиви	69
Провизии	562
Други задължения	454
Общо пасиви	<u>1 085</u>
Нетни активи към датата на вливане	<u>25 870</u>
Инвестиция към датата на вливането (Приложение 42)	(37 620)
Ефект от вливане, отчетен в неразпределената печалба	(11 750)

43.2. Освобождаване от дъщерни дружества чрез продажба и ликвидация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 г. Банката отчита печалба от освобождаване от дъщерни дружества, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2023
ДСК Транс Секюрити АД	365
ДСК Турс - в ликвидация ЕООД	3 482
Общо	<u>3 847</u>

Продажба на ДСК Транс Секюрити АД

На 1 февруари 2023 г., Банката е продала акциите си в ДСК Транс Секюрити АД, представляващи 100% от регистрирания капитал на това дружество. Печалбата от продажбата е формирана, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<i>Прил.</i>	1-февруари-2023
Получено възнаграждение		3 865
<i>минус:</i>		
Балансова стойност на инвестицията	23	(3 500)
		365
		365

Заличаване на ДСК Турс – в ликвидация ЕООД

На 4 август 2023 г. дъщерното дружество ДСК Турс – в ликвидация ЕООД е заличено от Търговския регистър. Банката, в качеството си на едноличен собственик е придобила имуществото, което е останало след удовлетворяване на кредиторите, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<i>Прил.</i>	4-август-2023
Активи		
Парични средства		5 644
Земи и сгради	23	1 871
Други активи		43
Общо активи		7 558
Пасиви		
Текущи данъчни пасиви		265
Общо пасиви		265
Нетни активи, придобити от ликвидацията		7 293
<i>плюс:</i>		
Оценка на придобитите земи и сгради до пазарна стойност	23	3 122
<i>минус:</i>		
Балансова стойност на инвестицията в ликвидираното дружество	-2	(6 931)
Ефекти от вътрешногрупови корекции		(2)
Печалба от ликвидацията		3 482
		3 482

44. Сделки между свързани лица

Банка ДСК има свързаност с директорите и ръководството на Банката, с дъщерните и асоциираните си предприятия, със собственика Банка ОТП и другите компании в Банкова група ОТП.

Директорите и ръководството включват членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет на Банката.

Сделките със свързани лица се осъществяват при договорени условия.

Сделките и салдата със свързани лица към и за годините, приключващи на 31 декември 2023 и 2022 г. са представени в следващите таблици.

Банка ДСК АД
Индивидуален финансов отчет
за 2023 година

Към и за годината, приключваща на 31 декември 2023:
В хиляди лева

	Банка ОТП	Дъщерни предприятия	Други дружества от група ОТП	Асоциирани предприятия	Директори и ръководство	Общо
Приходи/ (разходи)						
Приходи от лихви	429 460	45 632	17 318	-	-	492 410
Разходи за лихви	(87 175)	(95)	(2)	-	-	(87 272)
Приходи от такси и комисиони	193	1 011	33	-	6	1 243
Разходи за такси и комисиони	(805)	(34)	(22)	-	-	(861)
Загуби от търговски операции	(448 678)	-	-	-	-	(448 678)
Приходи от дивиденди	-	36 275	-	-	-	36 275
Приходи от наеми	-	380	-	152	-	532
Други оперативни доходи	1 360	53	25	3	-	1 441
Разходи за външни услуги	-	(17)	-	(11 942)	-	(11 959)
Активи						
Разплащателни сметки - брутна стойност	86 777	-	2 017	-	-	88 794
Деривативни финансови инструменти	46 395	-	-	-	-	46 395
Предоставени кредити на клиенти и вземания от банки - брутна стойност	3 027 420	1 593 676	-	-	308	4 621 404
Корпоративни дългови ценни книжа - брутна стойност	-	-	391 609	-	-	391 609
Активи с право на ползване - отчетна стойност	-	4 981	-	-	-	4 981
Други вземания	783	897	27	218	-	1 925
Пасиви						
Разплащателни и депозитни сметки в Банка ДСК	2 084	25 932	5 136	1 298	7 921	42 371
Деривативни финансови инструменти	34 782	-	-	-	-	34 782
Други задължения	2 589	-	-	774	-	3 363
Получени кредити	1 076 756	-	-	-	-	1 076 756
Подчинен срочен дълг	450 090	-	-	-	-	450 090
Условни задължения						
Ангажименти по предоставени кредитни линии и търговски факторинг	1 600	208 891	-	-	297	210 788
Условни задължения по деривативни финансови инструменти	2 258 386	-	-	-	-	2 258 386
Предоставени гаранции и акредитиви	100	2 311	-	-	-	2 411
Условни вземания						
Условни вземания по деривативни финансови инструменти	2 242 520	-	-	-	-	2 242 520

Банка ДСК АД
Индивидуален финансов отчет
за 2023 година

Към и за годината, приключваща на 31 декември 2022:

В хиляди лева Приходи/ (разходи)	Банка ОТП				Общо
	Банка ОТП	Дъщерни предприятия	Други дружества от група ОТП	Асоциирани предприятия	
Приходи от лихви	89 124	6 471	7 485	-	103 080
Разходи за лихви	(7 219)	(16)	(240)	-	(7 475)
Приходи от такси и комисиони	5	757	31	-	793
Разходи за такси и комисиони	(304)	(22)	(11)	-	(337)
Печалби от търговски операции	13 512	-	-	-	13 512
Приходи от дивиденди	-	75 560	-	-	75 560
Приходи от наеми	-	861	-	-	861
Други оперативни приходи	1 250	58	42	-	1 350
Разходи за външни услуги	-	242	-	-	242
Активи					
Разплащателни и депозитни сметки - брутна стойност	3 106	-	5 840	-	8 946
Деривативни финансови инструменти	75 303	-	-	-	75 303
Предоставени кредити на клиенти и вземания от банки - брутна стойност	1 938 961	1 389 296	692 149	175	4 020 581
Активи с право на ползване - отчетна стойност	-	4 679	-	-	4 679
Други вземания	649	567	-	-	1 216
Пасиви					
Разплащателни и депозитни сметки в Банка ДСК	1 655	67 176	4	4 565	12 554
Деривативни финансови инструменти	42 919	-	1 181	-	44 100
Други задължения	2 571	4 869	-	-	7 440
Получени кредити	626 637	-	-	-	626 637
Подчинен срочен дълг	225 431	-	-	-	225 431
Условни задължения					
Ангажменти по предоставени кредитни линии и търговски факторинг	1 600	169 630	-	-	171 583
Условни задължения по сročни и спот сделки	1 980 894	-	21 275	-	2 002 169
Предоставени гаранции и акредитиви	-	2 643	16	-	2 659
Условни вземания					
Условни вземания по сročни и спот сделки	2 080 134	-	19 558	-	2 099 692
Условни вземания по финансови гаранции	-	-	16	-	16

Банка ДСК има открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, USD, GBP, CHF и HUF с общо салдо към 31 декември 2023 г. в размер на 86 777 хил. лв. и начислена по тях обезценка в размер на 133 хил. лв. Банката има открити разплащателни сметки при други членове на Банкова група ОТП в RON, RUB и RSD с общо салдо към 31 декември 2023 г. в размер на 2 017 хил. лв. и начислена по тях обезценка в размер на 13 хил. лв.

Банка ДСК има открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, USD, GBP, CHF и HUF с общо салдо към 31 декември 2022 г. в размер на 3 106 хил. лв. и начислена по тях обезценка в размер на 27 хил. лв. Банката има открити разплащателни сметки при други членове на Банкова група ОТП в RON, RUB, HRK и RSD с общо салдо към 31 декември 2022 г. в размер на 5 840 хил. лв. и начислена по тях обезценка в размер на 46 хил. лв.

Към 31 декември 2023 г. Банка ДСК има сключени сделки с членове на Банкова група ОТП както следва:

- Лихвени суапове – актив 40 548 хил. лв., пасив 210 хил. лв., условна стойност 820 346 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута - актив 2 580 хил. лв., пасив 31 720 хил. лв., условна стойност 1 145 244 хил. лв.;
- Деривативни сделки за стокови суапове - актив 3 267 хил. лв., пасив 2 852 хил. лв., условна стойност 276 930 хил. лв.

Към 31 декември 2022 г. Банка ДСК има сключени сделки с членове на Банкова група ОТП както следва:

- Лихвени суапове – актив 71 405 хил. лв., пасив 0 хил. лв., условна стойност 931 770 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута - актив 121 хил. лв., пасив 32 324 хил. лв., условна стойност 848 644 хил. лв.;
- Деривативни сделки за стокови суапове - актив 3 777 хил. лв., пасив 11 776 хил. лв., условна стойност 350 001 хил. лв.

Деривативните сделки за хеджиране на справедлива стойност към 31 декември 2023 и 2022 г. са сключени с Банка ОТП (Приложение 22.2).

Към 31 декември 2023 г. кредитите и вземанията от банки от Групата са както следва:

- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 718 хил. лв. (Приложение 40.2);
- Депозити в Банка ОТП, деноминирани в EUR, USD и GBP на обща стойност 1 828 283 хил. лв., с оригинален срок до две години и падежи между 30 декември 2024 г. и 15 октомври 2025 г. Лихвените проценти по депозитите са в диапазона от 4.08% до 7.18%;
- Сключени репо-сделки с Банка ОТП в HUF и USD, на стойност 1 160 398 хил. лв., с оригинален срок над една година, падежи между 12 март 2025 г. и 22 август 2028 и лихвен процент в диапазона 3.97% до 10.63%;
- Блокирани парични средства като коректив на получено обезпечение по репо сделки с Банка ОТП в EUR на стойност 38 021 хил. лв., с оригинален срок над една година и падеж на 3 януари 2025 г.

Към 31 декември 2022 г. кредитите и вземанията от банки от Групата са както следва:

- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 602 хил. лв. (Приложение 40.2).
- Депозити в Банка ОТП, деноминирани в BGN, EUR, USD, GBP на обща стойност 1 521 741 хил. лв., с оригинален срок до две години и падежи между 30 януари 2023 г. и 24 юни 2024 г. Лихвените проценти по депозитите са в диапазона от 2.29% до 14.07%;
- Депозити в OTP BANKA SRBIJA A.D.NOVI SAD, деноминирани в EUR на обща стойност 692 149 хил. лв. с оригинален срок до една година и падежи между 8 февруари 2023 г. и 31 юли 2023 г. Лихвените проценти по депозитите са в диапазона от 0.71% до 9.18%;
- Сключена репо-сделка с Банка ОТП в HUF, на стойност 416 618 хил. лв., с оригинален срок над една година, падеж 22 април 2026 г. и лихвен процент в размер на 15.03%.

Към 31 декември 2023 и 2022 предоставените кредити на свързани лица представляват кредити, деноминирани в BGN и EUR, предоставени на дъщерното дружество ОТП Лизинг ЕООД. Брутната стойност на кредитите към 31 декември 2023 и 2022 г. възлиза съответно на 1 593 676 хил. лв. и 1 389 296 хил. лв. Към края на текущата година краткосрочната част на кредитите е в размер на 226 150 хил. лв., а остатъкът от салдото е дължим между 2025 г. и 2028 г. Лихвените проценти по кредитите варират от 0.23% до 4.525%.

Корпоративните дългови ценни книжа представляват ипотечни облигации, емитирани през декември 2023 г. от OTP JELZALOGBANK RESVENY, кредитна институция, с номинал 200 000 хил. евро и фиксиран лихвен процент в размер на 3.603%. Датата на падеж е 7 март 2029 г.

Банки от Банкова група ОТП имат открити разплащателни сметки в Банка ДСК в BGN и EUR с общо салдо към 31 декември 2023 и 2022 г. в размер съответно на 7 220 хил. лв. и 1 659 хил. лв.

Към 31 декември 2023 г. дъщерни и асоциирани дружества имат открити разплащателни сметки в Банка ДСК в BGN и EUR на обща стойност 27 230 хил. лв.

Към 31 декември 2022 г. Банка ДСК има получени депозити от дъщерни и асоциирани дружества както следва:

- Разплащателни сметки на дружества от групата в BGN и EUR на обща стойност 69 526 хил. лв.;
- Срочни депозити от дружества от групата в BGN на обща стойност 2 215 хил. лв.

Към 31 декември 2023 и 2022 г. Банката е получила кредити от ОТП Банк в размер съответно на 550 000 хил. евро и 320 000 хил. евро. Лихвеният процент по кредитите е тримесечен EURIBOR плюс надбавка. Към 31 декември 2023 г. среднопретегленият лихвен процент по кредитите е 7.18% (2022: 5.36%). Срокът за погасяване на 240 000 хил. евро от получените кредити е през 2027 г., а остатъкът в размер на 310 000 хил. евро е дължим през 2028-2029 г. Крайното салдо включва и начислени лихви в размер на 1 049 хил. лв. (2022: 772 хил. лв.).

Към 31 декември 2023 и 2022 г. Банката е получила кредити от ОТП Банк в размер съответно на 230 000 хил. евро и 115 000 хил. евро (449 841 хил. лв. и 224 920 хил. лв.), квалифицирани като подчинен срочен дълг (виж Приложение 38).

Към 31 декември 2023 г. Банка ДСК има задбалансови задължения и ангажименти с лица от групата, както следва:

- Банка ДСК е предоставила гаранция на членове на групата в размер на 2 411 хил. лв.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове на групата по неусвоени кредитни линии са в размер на 208 891 хил. лв.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове на групата по деривативни сделки са в размер на 2 258 386 хил. лв.

Към 31 декември 2022 г. Банка ДСК има задбалансови задължения и ангажименти с лица от групата, както следва:

- Банка ДСК е предоставила гаранция на членове на групата в размер на 2 659 хил. лв.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове на групата по неусвоени кредитни линии са в размер на 171 230 хил. лв.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове на групата по деривативни сделки са в размер на 2 002 169 хил. лв.

Възнаграждението на ключовия ръководен персонал за 2023 г. включва текущи и дългосрочни доходи в размер на 6 346 хил. лв. (2022: 6 784 хил. лв.), в това число възнаграждения за плащания на базата на акции в размер на 1 009 хил. лв. (2022: 953 хил. лв.) (Приложение 17).

45. Оповестявания по Закона за кредитните институции

Съгласно чл. 70, ал. 6 от Закона за кредитните институции Банка ДСК следва да оповести определени качествени и количествени показатели.

Банката притежава пълен лиценз за осъществяване на търговска банкова дейност, предлагайки банкови продукти и услуги.

Банката осъществява дейността си на територията на Република България и няма регистрирани дъщерни дружества и клонове извън територията на страната.

Количествените показатели за дейността на Банката са следните:

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Оперативен доход	1 580 650	1 153 445
Печалба преди данъци	1 109 074	620 503
Разход за данък върху доходите	(102 922)	(53 795)
Приравнен брой служители на пълен работен ден, средносписъчен	5 198	5 193
Доходност на активите (съотношение на нетна печалба към общо активи)	3.22%	2.13%
Получени държавни субсидии	795	3 588

Показателите са изчислени на база индивидуален отчет.

Общата сума на активите, използвана за изчисление на доходността на активите, е средната стойност, изчислена на база четири тримесечия.

Банка ДСК извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ). Като инвестиционен посредник, Банката следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно ЗПФИ, Наредба 38 и Наредба 58, издадени от Комисията за финансов надзор. Банката е създадена и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно нормативната уредба и по-специално изискванията на Наредба 38, чл. 28-31 и на Наредба 58, чл. 3-10. Банката е изградила правила и процедури, които да осигурят съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

46. Събития след края на отчетния период

На 19 януари 2024 г. Банката е осъществила продажбата на 41% от акционерния капитал на дъщерното дружество ДСК Управление на активи АД за цена, близка до балансовата стойност на инвестицията. В резултат на сделката, ефективното участие на Банката в капитала на дружеството става 25%.

Няма други значими събития, идентифицирани след края на отчетния период.